

Nr. 14 – 2005
Side 2065 – 2269

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 14
Utgitt 23. desember 2005

Innhold

	Side
Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet	
2005	
Des. 9. Lov nr. 107 om endr. i lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver	2065
Des. 9. Lov nr. 108 om endr. i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift	2066
Des. 9. Lov nr. 109 om endr. i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v.	2067
Des. 9. Lov nr. 110 om endr. i lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard	2067
Des. 9. Lov nr. 111 om endr. i lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister m.v.	2067
Des. 9. Lov nr. 112 om endr. i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)	2068
Des. 9. Lov nr. 113 om endr. i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven).....	2068
Des. 9. Lov nr. 114 om endr. i lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv.	2072
Des. 9. Lov nr. 115 om endr. i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)	2072
Des. 9. Lov nr. 116 om endr. i skatte- og avgiftslovgivningen mv.	2074
Nov. 25. Delvis ikrafttr. av lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (finnmarksloven) (Nr. 1325).....	2127
Nov. 25. Overgangsbestemmelser til finnmarksloven om Finnmarkseiendommen (Nr. 1326).....	2127
Nov. 25. Endr. i ikrafttredelse av lov 3. juni 2005 nr. 37 om utdanningsstøtte (Nr. 1327).....	2128
Nov. 23. Vedtak om endring i delegering av myndighet fra det sentrale Mattilsynet til det lokale og regionale Mattilsynet (Nr. 1345).....	2140
Des. 2. Ikrafts. av lov 17. juni 2005 nr. 88 om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) (Nr. 1358)	2171
Des. 9. Ikrafttr. av lov 10. juni 2005 nr. 41 om forsikringsformidling (Nr. 1414).....	2269
Kunngjøring av stortingsvedtak	
2005	
Nov. 24. Endr. i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2005 (Nr. 1403).....	2234
Nov. 24. Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2006 (Nr. 1404)	2234
Nov. 24. Vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2006 (Nr. 1405)	2238
Nov. 24. Vedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2006 (Nr. 1406)	2241
Nov. 24. Vedtak om CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjetterminen 2006 (Nr. 1407).....	2242
Nov. 24. Vedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterminen 2006 (Nr. 1408)	2242
Nov. 24. Vedtak om merverdiavgift for budsjetterminen 2006 (Nr. 1409)	2242
Nov. 24. Vedtak om særavgifter til statskassen for budsjetterminen 2006 (Nr. 1410).....	2243
Nov. 24. Vedtak om tollavgifter for budsjetterminen 2006 (Nr. 1411)	2263
Forskrifter	
2005	
Nov. 9. Forskrift om gjødsel som markedsføres som EF-gjødsel (Nr. 1313).....	2110
Nov. 24. Forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell i 2006 (Nr. 1315).....	2113
Nov. 24. Forskrift om adgang til å delta i fisket etter reker med trål i Nordsjøen og Skagerrak i 2006 (Nr. 1316)	2114
Nov. 24. Forskrift om adgang til å delta i fisket etter sei med not nord for 62° N for fartøy under 27,5 meters største lengde i 2006 (Nr. 1317).....	2115
Nov. 24. Forskrift om adgang til å delta i fisket etter sei med not sør for 62° N for fartøy under 27,50 meter største lengde i 2006 (Nr. 1318).....	2116
Nov. 24. Forskrift om adgang til å delta i fisket etter torsk for fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap i Nordsjøen sør for 62° N i 2006 (Nr. 1319)	2118
Nov. 24. Forskrift om adgang til å delta i fisket etter torsk, hyse og sei mv. for fartøy på eller over 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap i 2006 (Nr. 1320).....	2119

Nov.	24.	Forskrift om adgang til å delta i fisket etter torsk, hyse og sei for fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2006 (Nr. 1321)	2121
Nov.	24.	Forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter norsk vårgytende sild i 2006 (Nr. 1322).....	2122
Nov.	24.	Forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter nordsjøsild sør for 62° N i 2006 (Nr. 1323).....	2124
Nov.	24.	Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Hordaland (Nr. 1324)	2125
Nov.	25.	Forskrift om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet (Nr. 1330).....	2129
Nov.	5.	Forskrift for graden philosophiae doctor (Ph.D.) ved Det teologiske Menighetsfakultet (Nr. 1339)	2130
Nov.	16.	Forskrift om utvidet sensurfrist for fjernundervisningsemner ved Høgskolen i Sør-Trøndelag (Nr. 1340)	2136
Nov.	24.	Forskrift om krav til bachelorgrad ved Betanien diakonale høgskole (Nr. 1342).....	2136
Nov.	30.	Forskrift om gjennomføring av forordning (EF) nr. 136/2004 om fastsettelse av fremgangsmåtene for veterinærkontroller ved EØS grensekontrollstasjoner ved import av produkter fra tredjestater (Nr. 1347)	2143
Nov.	30.	Forskrift om gjennomføring av forordning (EF) nr. 282/2004 om innføring av et dokument for deklarerer og veterinær grensekontroll av levende dyr som innføres til EØS-området fra tredjestater (Nr. 1348)	2144
Nov.	30.	Forskrift om gjennomføring av forordning (EF) nr. 599/2004 om vedtakelse av en harmonisert sertifikatmodell og en inspeksjonsrapport for handel innenfor EØS-området med dyr og produkter av animalsk opprinnelse. (Nr. 1349)	2144
Nov.	30.	Forskrift om gjennomføring av opplysningsplikt etter § 27 i sentralbankloven (Nr. 1351).....	2146
Nov.	24.	Forskrift om opptak av studenter ved Betanien diakonale høgskole (Nr. 1353).....	2148
Nov.	30.	Forskrift om merking, registrering og rapportering av småfe (Nr. 1356)	2168
Nov.	2.	Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Det teologiske Menighetsfakultet (Nr. 1367)	2173
Nov.	24.	Forskrift om eksamen for Betanien diakonale høgskole (Nr. 1370)	2189
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for treårig revisorutdanning (Nr. 1371).....	2192
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for ingeniørutdanning (Nr. 1372).....	2192
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for bioingeniørutdanning (Nr. 1373).....	2193
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for ergoterapeututdanning (Nr. 1374)	2194
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for fysioterapeututdanning (Nr. 1375)	2196
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for radiografutdanning (Nr. 1376)	2197
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for barnevernspedagogutdanning (Nr. 1377)	2198
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for sosionomutdanningen (Nr. 1378).....	2200
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for vernepleierutdanning (Nr. 1379)	2201
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for sykepleierutdanning (Nr. 1380).....	2202
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for helsesøsterutdanning (Nr. 1381).....	2204
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for videreutdanning i helsefremmende og forebyggende arbeid (Nr. 1382)	2205
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for videreutdanning i aldring og eldreomsorg (Nr. 1383).....	2206
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for videreutdanning i psykisk helsearbeid (Nr. 1384).....	2207
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for videreutdanning i operasjonssykepleie (Nr. 1385).....	2208
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for videreutdanning i barnesykepleie (Nr. 1386)	2210
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for videreutdanning i kreftsykepleie (Nr. 1387)	2211
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for videreutdanning i anestesisykepleie (Nr. 1388)	2212
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for videreutdanning i intensivsykepleie (Nr. 1389)	2214
Des.	1.	Forskrift til rammeplan for jordmorutdanning (Nr. 1390)	2216
Des.	1.	Forskrift om bevilling som statsautorisert translatør (Nr. 1391).....	2217
Des.	1.	Forskrift om krav til mastergrad (Nr. 1392).....	2217
Des.	6.	Forskrift for graden bachelor ved Universitetet i Stavanger (Nr. 1400)	2224
Des.	6.	Forskrift om eksamen ved Universitetet i Stavanger (Nr. 1401).....	2226
Des.	6.	Forskrift om adgang til å gå opp til eksamen mv. som privatist ved Universitetet i Stavanger (Nr. 1402).....	2233
Des.	5.	Forskrift om regulering av fisket etter reker i NAFO-området i 2006 (Nr. 1413)	2268

Endringsforskrifter

2005

Nov.	7.	Endr. i forskrift om gjennomføring av forskuddstrekk (Nr. 1312).....	2109
Nov.	10.	Endr. i forskrift om opptak, studier og eksamen ved Den Norske Balletthøyskole (DNBH) (Nr. 1314)	2112
Nov.	25.	Endr. i forskrift for oppnevning av stedfortredere for endel embets- og tjenestemenn ved domstolene og påtalemyndigheten, fylkesmenn m.fl. (Nr. 1328).....	2128
Nov.	25.	Endr. i forskrift om undersøkelseskommissjoner etter sjøfartsloven (Nr. 1329).....	2128
Nov.	17.	Endr. i forskrift om gjennomføring av praktisk prøve for revisorer (Nr. 1341).....	2136
Nov.	29.	Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 1343)	2137
Nov.	30.	Endr. i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) (Nr. 1344).....	2137
Nov.	30.	Endr. i forskrift om tilsyn og kontroll ved import og transitt mv. av animalske næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse mv. fra tredjeland (Nr. 1346)	2141
Nov.	30.	Endr. i forskrift om merking, registrering og rapportering av dyr (Nr. 1350).....	2145
Des.	1.	Endr. i forskrift om produktpakker m.v. (Nr. 1352)	2148
Nov.	30.	Endr. i forskrift om tilsyn og kontroll ved innførsel og utførsel av levende dyr, annet avlsmateriale og animalsk avfall innen EØS, og ved innførsel av levende dyr fra land utenfor EØS (Nr. 1354).....	2149
Nov.	30.	Endr. i forskrift om tilsyn og kontroll ved import og eksport av næringsmidler og av produkter av animalsk opprinnelse innen EØS, og av ikke-animalske næringsmidler fra tredjeland (Nr. 1355).....	2159
Des.	2.	Endr. i forskrift om gjennomføring av forordning (EF) nr. 1592/2002 av 15. juli 2002 om felles regler for sivil luftfart og om opprettelse av et europeisk flysikkerhetsbyrå, forordning (EF) nr. 1643/2003 av 22. juli 2003 og forordning (EF) nr. 1701/2003 av 24. september 2003 om endring av forordning (EF) nr. 1592/2002, samt forordning (EF) nr. 104/2004 av 22. januar 2004 om fastsettelse av regler for organiseringen og sammensetningen av klageinstansen for Det europeiske flysikkerhetsbyrået i norsk rett (EASA-forskriften). (Nr. 1357)	2170
Nov.	8.	Endr. i forskrift om legemidler (legemiddelforskriften) (Nr. 1393).....	2218
Des.	2.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2005 (Nr. 1394).....	2218
Des.	2.	Endr. i forskrift om sjøtrafikk i bestemte farvann (sjøtrafikkforskriften) (Nr. 1395).....	2219
Des.	2.	Endr. i forskrift om plikt til å bruke los i norske farvann (Nr. 1396).....	2221
Des.	2.	Endr. i forskrift om flytelefonprosedyrer (BSL G 5-1) (Nr. 1397)	2221
Des.	2.	Endr. i forskrift om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen (eForvaltningsforskriften) (Nr. 1398)	2224
Des.	6.	Endr. i forskrift om merking m.v. av tamrein (Nr. 1399).....	2224

Diverse

2003

Des.	12.	Reglement for økonomistyring i staten (Nr. 1938)	2078
Des.	12.	Bestemmelser om økonomistyring i staten (Nr. 1939)	2081

2005

Des.	2.	Deleg. av myndighet til Finansdepartementet i medhold av bevilgningsreglementet (Nr. 1359)	2171
Nov.	22.	Deleg. av myndighet fra det sentrale Mattilsynet til Debio og det lokale og regionale Mattilsynet etter økologiforskriften § 17 mv. (Nr. 1368).....	2186
Nov.	22.	Instruks fra det sentrale Mattilsynet til Debio og det lokale og regionale Mattilsynet for utøving av delegert myndighet etter økologiforskriften § 17 mv. (Nr. 1369).....	2187
Des.	5.	Deleg. av fullmakter til departementene i henhold til bevilgningsreglementet (Rundskriv R-110/2005) (Nr. 1412)	2264

Oversikt over rettelser	3. omslagsside
Bestillinger, adresseendringer mv.	4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 23. desember 2005

Nr. 14

9. des. Lov nr. 107 2005

Lov om endringer i lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver.

Ot.prp. nr. 1, Innst.O. nr. 1, Besl.O. nr. 1, Ot.meld. nr. 1 og Ot.prp. nr. 26 (2005–2006). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. november og 8. desember 2005. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 12. desember 2005.

I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift av arv og visse gaver gjøres følgende endringer:

I

§ 20 første ledd innledningen skal lyde:

Med de unntak som følger av annet og tredje ledd i denne paragraf, § 20 A og av § 21, forfaller avgiften til betaling med følgende frister, regnet fra det tidspunkt da rådigheten over midlene i henhold til §§ 9 og 10 skal ansees ervervet:

Ny § 20 A skal lyde:

§ 20 A. Avdragsordning ved arv og gave av næringsvirksomhet

(1) Ved arv og gave av eiendeler og rettigheter i enkeltpersonforetak og andel eller aksje i selskap omfattet av § 11 A som oppfyller vilkårene i annet ledd, kan arvingen eller gavemottakeren kreve at beregnet arveavgift skal betales i like store årlige avdrag over inntil syv år regnet fra første forfall, uten renter av gjenstående avgiftsbeløp i denne perioden. Første avdrag forfaller på det tidspunkt som følger av § 20. Har den avgiftspliktige valgt kortere avdragstid enn syv år kan denne senere utvides til inntil syv år.

(2) Bestemmelsen i første ledd gjelder når følgende vilkår er oppfylt:

- a) Enkeltpersonforetaket eller selskapet må oppfylle kravene som stilles til små foretak etter regnskapsloven § 1–6 i det siste årsregnskap før rådighetsåret; og
- b) overdrageren eller dennes ektefelle eller samboer må umiddelbart før overdragelsen eie direkte eller indirekte minst 25 prosent av aksjene eller andelene i selskapet. Ved avgjørelsen av om dette vilkår er oppfylt, skal man også regne med andeler og aksjer som er eid av overdragers ektefelle eller samboer og arvinger omfattet av arveloven §§ 1 til 3, når disse tidligere var eid av arvelateren eller giveren eller dennes ektefelle eller samboer.

(3) Bestemmelsen i første ledd gjelder for enkeltpersonforetak bare verdier som er knyttet til virksomheten eller virksomhetene i foretaket. Verdien av børsnoterte aksjer, herunder aksjer notert på SMB-listen, derivater og aksjer og andeler omfattet av § 11 A skal ikke regnes som verdier knyttet til virksomhet i enkeltpersonforetak. Ved overføring av aksjer eller andeler som omfattes av § 11 A legges verdien etter § 11 A til grunn.

(4) Hvor arvingen eller gavemottakeren også mottar verdier som ikke faller inn under reglene i første til tredje ledd, skal avdragsordningen gjelde for den del av beregnet arveavgift som etter en forholdsmessig fordeling faller på de nettoverdiene som omfattes av første til tredje ledd. Nettoverdiene som omfattes av reglene i første til tredje ledd og andre nettoverdiene beregnes ved at arvingens eller gavemottakerens andel av fradrag etter § 15, jf. § 16, som klart knytter seg til en bestemt eiendel trekkes fra i denne. Fradrag som ikke klart knytter seg til en bestemt eiendel trekkes fra forholdsmessig etter forholdet mellom bruttoverdiene som faller inn under første til tredje ledd og bruttoverdiene som faller utenfor. Ved overføring av enkeltpersonforetak hvor det drives flere atskilte virksomheter skal den del av beregnet arveavgift som faller inn under avdragsordningen fordeles på virksomhetene etter forholdet mellom nettoverdiene knyttet til virksomhetene. Overføres aksjer eller andeler i flere selskaper skal arveavgiften knyttet til aksjene eller andelene fordeles mellom selskapene forholdsmessig etter nettoverdiene knyttet til aksjene eller andelene.

(5) Den rentefrie kreditten knyttet til det enkelte selskapet bortfaller i sin helhet hvis arvingen eller mottakeren dør, gir bort eller realiserer mer enn 50 prosent av de mottatte aksjene eller andelene. For enkeltpersonforetak bortfaller kreditten bare ved død. Realisasjon anses ikke å foreligge i den utstrekning fusjon, fisjon eller annen

selskapsomdanning kan gjøres med skattemessig kontinuitet etter reglene i skatteloven og reglene i dette ledd gjelder tilsvarende for de mottatte vederlagsaksjer eller -andeler. Overføres enkeltpersonforetak eller aksjene eller andelene i et selskap ved dødsfall og en ektefelle eller en arving, som selv har rett til avdragsordning etter denne paragraf, overtar ansvaret for avdødes avgiftsgjeld, kan vedkommende ektefelle eller arving overta avdødes rettigheter og plikter etter avdragsordningen. Ved arv og gave av eiendeler og rettigheter i enkeltpersonforetak bortfaller den rentefrie kreditten hvis virksomheten på arvingens eller mottakerens hånd i det vesentlige opphører. Når den rentefrie kreditten bortfaller, skal gjenstående avgiftsbeløp betales innen tre måneder.

(6) Avgiftsmyndigheten kan kreve at den avgiftspliktige stiller sikkerhet for avgiften.

§ 22 første ledd første punktum skal lyde:

Oversitter den avgiftspliktige eller testamentfullbyrderen den forfallstid som følger av §§ 20, 20 A eller 21, plikter han å svare forsinkelsesrenter.

§ 27 nytt fjerde ledd skal lyde:

Den som har fått utsatt forfall etter reglene i § 20 A plikter innen tre måneder å melde fra til skattefogden hvis retten til avdragsbetaling faller bort, jf. § 20 A femte ledd.

§ 32 nytt fjerde ledd skal lyde:

Reglene i første til tredje ledd gjelder ikke for avgiftsbeløp omfattet av avdragsordning etter § 20 A.

§ 33 første ledd skal lyde:

Ved utbetaling eller utlevering av avgiftspliktige midler plikter tingretten å holde tilbake det nødvendige for å dekke vedkommende avgift for så vidt forfallstiden ikke er utsatt i henhold til §§ 20 A eller 21.

§ 33 a første ledd skal lyde:

Krav på avgift etter denne lov foreldes etter 10 år. Fristen regnes fra det tidspunkt avgiften forfaller til betaling ifølge § 20 første eller annet ledd, § 20 A eller § 21.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for arv og gave hvor rådigheten, jf. arveavgiftsloven §§ 9 og 10, går over 1. januar 2006 eller senere.

9. des. Lov nr. 108 2005

Lov om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift.

Ot.prp. nr. 1, Innst.O. nr. 1, Besl.O. nr. 2, Ot.meld. nr. 1 og Ot.prp. nr. 26 (2005–2006). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. november og 8. desember 2005. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 12. desember 2005.

I lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

I

§ 5 b første ledd nr. 5 første punktum skal lyde:

Tjenester i form av rett til å overvære teater-, opera-, ballett- og sirkusforestillinger, konsert- og idrettsarrangementer, utstillinger i gallerier og museer, samt adgang til fornøylesparker, opplevelsessentra og dansetilstelninger med levende musikk.

II

§ 5 b annet ledd nytt fjerde, femte og sjette punktum skal lyde:

Unntaket i første ledd nr. 1 omfatter også utleie av utstyr, tilgang til pasientportefølje og lignende mellom selvstendig næringsdrivende helsepersonell der begge yter helsetjenester eller helserelevante tjenester. Unntaket omfatter også utleie fra virksomhet eiet av næringsdrivende utøvere av helsetjenester eller helserelevante tjenester til bruk i deres helsetjenestevirksomhet. Det samme gjelder slik utleie fra offentlig helsetjeneste til selvstendig næringsdrivende utøvere av helsetjenester.

III

§ 63 første ledd første punktum skal lyde:

Det skal ikke betales avgift ved innførsel av varer som nevnt i § 5 første ledd nr. 2, § 5 b første ledd nr. 4 bokstav d, § 16 første ledd nr. 7, 8 og 14 og § 17 første ledd nr. 1.

IV

Endringen under I trer i kraft fra og med 1. januar 2006.

Endringen under II trer i kraft 1. mars 2006.

Endringen under III trer i kraft straks.

9. des. Lov nr. 109 2005**Lov om endring i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v.**

Ot.prp. nr. 1, Innst.O. nr. 1, Besl.O. nr. 3, Ot.meld. nr. 1 og Ot.prp. nr. 26 (2005–2006). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. november og 8. desember 2005. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 12. desember 2005.

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v. gjøres følgende endring:

I

§ 6 ny nr. 5 skal lyde:

5. Oljeskattekontoret kan på anmodning avgi forhåndsuttalelse om hva som skal medregnes som skattepliktig inntekt etter § 5 første ledd ved realisasjon av naturgass. Dette gjelder bare for transaksjoner mellom parter med interessefellesskap, jf. skatteloven § 13–1. Første punktum gjelder tilsvarende når skattepliktig etter § 5 tar naturgass ut av særskattepliktig virksomhet. Avgitt forhåndsuttalelse kan ikke påklages eller bringes inn for domstolene. Oljeskattekontorets avgjørelse om ikke å avgi forhåndsuttalelse kan ikke påklages.

Avgitt forhåndsuttalelse skal legges til grunn som bindende ved ligningen hvis den faktiske gjennomføringen er i samsvar med forutsetningene for uttalelsen, og den skattepliktige ikke har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger. Ligning der forhåndsuttalelse er lagt til grunn kan ikke påklages eller prøves for domstol for så vidt gjelder spørsmål som er avgjort ved bindende forhåndsuttalelse.

Departementet kan bestemme at første ledd ikke skal gjelde for enkelte typer naturgass.

II

Endringen under I trer i kraft fra den tid departementet bestemmer.

9. des. Lov nr. 110 2005**Lov om endring i lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard.**

Ot.prp. nr. 1, Innst.O. nr. 1, Besl.O. nr. 4, Ot.meld. nr. 1 og Ot.prp. nr. 26 (2005–2006). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. november og 8. desember 2005. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 12. desember 2005.

I lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard gjøres følgende endring:

I

§ 3–1 annet ledd skal lyde:

I skatteloven unntas fra anvendelse bestemmelsene om vilkår for skatteplikt til riket, om fordeling av beskatningsretten mellom kommuner, om sambeskatning av ektefeller, om minstefradrag og særfradrag, om skipsaksjeselskaper og om skipsallmennaksjeselskaper. Videre unntas §§ 2–30 til 2–32 fjerde ledd, § 6–13 første ledd, §§ 6–18 til 6–20, §§ 6–42 til 6–44, §§ 6–47 til 6–49, § 6–61, § 10–12, § 10–31 første ledd annet punktum, reglene i § 10–34 gjelder bare i forhold til endring av aksjens kostpris, § 10–42 femte til tiende ledd, § 10–44 annet ledd annet punktum, § 16–10, samt kapittel 15 og 17. Ved anvendelsen av bestemmelsene om gjelds- og gjeldsrentefordeling i skatteloven §§ 4–31 og 6–91 likestilles unntak fra skattlegging på Svalbard etter denne lov med unntak fra skattlegging i Norge etter overenskomst med fremmed stat.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2006.

9. des. Lov nr. 111 2005**Lov om endring i lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister m.v.**

Ot.prp. nr. 1, Innst.O. nr. 1, Besl.O. nr. 5, Ot.meld. nr. 1 og Ot.prp. nr. 26 (2005–2006). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. november og 8. desember 2005. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 12. desember 2005.

I lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister m.v. gjøres følgende endring:

I

§ 1 annet ledd skal lyde:

Skatteplikt etter denne lov faller bort, og avløses av skatteplikt etter skatteloven, når vilkårene i skatteloven § 2–1 annet ledd for å anses som bosatt, er oppfylt. I inntektsår når artist bosatt i annen EØS-stat ikke anses skattemessig bosatt i riket, kan artisten etter inntektsårets utløp kreve å bli liknet etter skattelovens regler for begrenset skattepliktige. Trukket skatt etter denne lov § 7 omgjøres i tilfeller som nevnt i første og andre punktum til forskudd på skatt etter skattebetalingsloven.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2006.

9. des. Lov nr. 112 2005**Lov om endring i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven).**

Ot.prp. nr. 1, Innst.O. nr. 1, Besl.O. nr. 6, Ot.meld. nr. 1 og Ot.prp. nr. 26 (2005–2006). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. november og 8. desember 2005. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 12. desember 2005.

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 23–2 tolvte ledd annet punktum oppheves.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2006.

9. des. Lov nr. 113 2005**Lov om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven).**

Ot.prp. nr. 1, Innst.O. nr. 1, Besl.O. nr. 7, Ot.meld. nr. 1 og Ot.prp. nr. 26 (2005–2006). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. november og 8. desember 2005. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 12. desember 2005.

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 2–30 første ledd bokstav e skal lyde:

e. følgende banker mv.:

1. Norges Bank
2. Den Norske Stats Husbank
3. Statens lånekasse for utdanning
4. Statens bankinvesteringsfond
5. Innovasjon Norge
6. Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland

§ 2–30 første ledd bokstav g skal lyde:

g. følgende offentlige bedrifter:

1. Petoro a.s.
2. Andelslaget Biblioteksentralen
3. Norsk Tipping A/S
4. Stiftelsen Norsk Rikstoto
5. Regionalt helseforetak og helseforetak

§ 2–30 første ledd bokstav k skal lyde:

k. følgende sikringsfond mv.:

1. Bankenes sikringsfond
2. Samvirkelagens Garantifond A/L når vedtektene er godkjent av departementet
3. Boligbyggelagens sikringsfond

II

§ 2–5 nytt tredje ledd skal lyde:

- (3) Skatteplikten etter denne paragraf gjelder ikke så langt inntekten er fritatt etter skatteloven § 2–38.

Nåværende § 2–5 tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

III

§ 3–1 åttende ledd annet punktum oppheves.

§ 3–1 åttende ledd nytt annet og tredje punktum skal lyde:

Person som faktisk har flyttet fra riket, men som fortsatt er skattemessig bosatt her, anses som bosatt i den kommunen hvor vedkommende var skattepliktig på utflyttingstidspunktet. Norsk sjømann som faktisk har flyttet fra riket, men som fortsatt er skattemessig bosatt her, anses som bosatt i rederiets kontorkommune dersom vedkommende ble overført til ligning i denne kommunen for inntektsåret 2003 eller tidligere.

§ 4–10 annet ledd første punktum skal lyde:

Verdien av andel i boligselskap som omfattes av § 7–3, settes til andelshavers andel av boligselskapets netto formue.

§ 4–30 annet ledd skal lyde:

(2) Hvis skattyterens formue i en kommune bare består av formue i egen fritidsbolig, skal denne formuen ikke tas med i grunnlaget for gjeldsfordelingen så langt skattyteren får dekket gjeldsfradraget i formue i andre kommuner. Foregående punktum gjelder ikke for utleiehytter.

Ny § 6–24 skal lyde:

§ 6–24. *Kostnader med tilknytning til skattefrie aksjeinntekt mv.*

- (1) Det gis fradrag for kostnad som pådras for å erverve inntekt som er fritatt for skatteplikt etter § 2–38.
- (2) Det gis likevel ikke fradrag for ervervs- og realisasjonskostnader.

§ 6–90 tredje ledd oppheves.

Nåværende § 6–90 fjerde og femte ledd blir nytt tredje og fjerde ledd.

§ 7–2 annet ledd oppheves.

Nåværende § 7–2 tredje og fjerde ledd blir nytt annet og tredje ledd.

§ 7–2 nytt fjerde ledd skal lyde:

- (4) Flermannsboliger omfattes ikke av skattefritaket i denne paragraf.

§ 7–10 annet punktum skal lyde:

Frdrag for overskytende beløp reduseres med ti prosent for hvert år det ikke har vært skattepliktig utleieinntekt de siste fem årene.

§ 9–5 skal lyde:

§ 9–5. *Beregning av gevinst eller tap ved realisasjon av andel i boligselskap*

Ved beregning av gevinst eller tap ved realisasjon av andel i boligselskap, jf. § 7–3, tas det hensyn til endring i selskapets gjeld i eierens eiertid etter bestemmelser som fastsettes av departementet.

§ 10–1 annet ledd skal lyde:

- (2) Bestemmelsene gjelder ikke for boligselskap som får inntekten fastsatt etter § 7–3.

§ 10–4 nytt annet ledd skal lyde:

- (2) Utenlandsk selskap hjemmehørende i land innenfor EØS anses likestilt med norsk selskap hvis:
 - a. det utenlandske selskapet tilsvarende et norsk selskap eller sammenslutning som nevnt i § 10–2 første ledd,
 - b. selskapet er skattepliktig etter § 2–3 første ledd b eller petroleumsskatteloven § 2, jf. § 1, og
 - c. det mottatte konsernbidrag er skattepliktig inntekt i Norge for mottakeren.

Nåværende § 10–4 annet ledd blir nytt tredje ledd.

Ny § 14–72 skal lyde:

§ 14–72. *Betinget skattefritak ved skogvern etter naturvernloven*

(1) Gevinst av vederlag for vern av skog i forbindelse med etablering eller utvidelse av verneområde etter naturvernloven, kan kreves fritatt for beskatning så langt skattyteren bruker vederlaget til å erverve nytt jord- eller skogareal, eller til å erverve eller påkoste bygg eller anlegg til bruk i jord- eller skogbruksvirksomhet, eller i annen næring knyttet til slik virksomhet.

(2) § 14–70 tredje, fjerde og åttende ledd gjelder tilsvarende. Ved skogvern etter naturvernloven regnes fristen for reinvestering i tilfelle fra det senere tidspunkt da erstatningen fastsettes.

§ 14–81 første ledd bokstav c nr. 1 oppheves.

Nåværende § 14–81 første ledd bokstav c nr. 2 og nr. 3 blir første ledd bokstav c ny nr. 1 og nr. 2.

IV

§ 2–3 tredje ledd skal lyde:

(3) Person som har hatt skatteplikt etter § 2–1, er skattepliktig for gevinst på aksje og andel i norske og utenlandske selskap som nevnt i § 2–2 annet ledd og § 2–38, som han eier på det tidspunkt bostedsskatteplikten til Norge opphører, som om aksjene eller andelene var realisert på dette tidspunktet. Tap gir tilsvarende fradragrett ved flytting til en stat innenfor EØS. Beskatningen etter første punktum unnlates når slik beregnet gevinst ikke overstiger 200 000 kroner. Skatteplikten bortfaller hvis aksjene eller andelene ikke er realisert innen fem år etter at bostedsskatteplikten til Norge opphørte, eller hvis skattyter blir skattepliktig etter § 2–1 før aksjene er realisert.

§ 2–3 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i tredje ledd, herunder om rett til utsettelse med utligningen, gevinstberegning, sikkerhetsstillelse, rentefritak og oppgaveplikt.

§ 2–14 nytt femte ledd skal lyde:

(5) Barn som lignes sammen med foreldre etter reglene i første ledd og som har fått engangserstatning for personskade i henhold til skadeserstatningsloven kapittel 3, kan lignes særskilt for formue og avkastning av engangserstatningen. Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av reglene i foregående punktum.

§ 2–35 annet ledd skal lyde:

(2) For skatt til Svalbard gjelder bestemmelser i egen lov. Ved anvendelse av denne lov skal

- a. personer bosatt på Svalbard og selskaper hjemmehørende på Svalbard likestilles med personer som er bosatt i utlandet, eller selskaper som er hjemmehørende i utlandet. Foregående punktum gjelder likevel ikke § 2–38 og § 10–13.
- b. § 2–3 tredje ledd gis tilsvarende anvendelse for personer som tar opphold på Svalbard og anses bosatt der, med unntak for bunnbeløp etter bestemmelsens tredje punktum. Svalbard likestilles med stater innenfor EØS ved anvendelsen av § 2–3 tredje ledd. Det gis fradrag i skatt til fastlandet for skatt som godtgjøres å være betalt på gevinsten på Svalbard. Departementet gir forskrift til utfylling og gjennomføring av foregående punktum.
- c. personer bosatt på fastlandet og selskaper hjemmehørende på fastlandet ikke ilignes skatt av inntekt og formue som er skattlagt til Svalbard.

Ny § 4–22 skal lyde:

§ 4–22. Skattefrihet for engangserstatning for personskade til barn

(1) Skattyter som fyller 21 år eller mindre i inntektsåret, og som har fått engangserstatning for personskade i henhold til skadeserstatningsloven kapittel 3, er fritatt for formuesskatt på erstatningsbeløpet såfremt personskaden har ført til minst 50 prosent nedsatt ervervsevne.

(2) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

Ny § 5–12 femte ledd skal lyde:

(5) Fordel ved privat bruk av elektronisk kommunikasjon dekket av arbeidsgiver beregnes etter satser som fastsettes av departementet. Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av første punktum.

§ 5–13 første ledd første punktum skal lyde:

Fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil fastsettes til 30 prosent av bilens listepriis som ny, inntil et beløp fastsatt av departementet i forskrift, og 20 prosent av overskytende listepriis.

§ 5–15 første ledd bokstav e nr. 1 skal lyde:

1. inntekt om bord på skip i form av
 - verdien av fritt opphold om bord, med unntak for fri kost på sokkelinnretning
 - ekstrahyre, effektgodtgjørelse og annen godtgjørelse ved forlis
 - krigsrisikotillegg opptjent under fart i erklært krigssone,

Ny § 6–14 skal lyde:

§ 6–14. Elektronisk kommunikasjonskostnad

Fradrag for kostnad til elektronisk kommunikasjon reduseres med det beløp som faller på privatbruken. Reduksjonsbeløpet fastsettes etter § 5–12 femte ledd. Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

§ 6–70 med deloverskrift skal lyde:

Særlige bestemmelser om fradrag for utenlandske arbeidstakere og begrenset skattepliktige

§ 6–70. Standardfradrag for utenlandsk arbeidstaker

(1) Skattyter som

- a. etablerer skatteplikt som bosatt i riket, jf. § 2–1 første ledd, kan ved ligningen for de to første inntektsårene kreve standardfradrag etter denne paragraf i stedet for ordinære fradrag.
- b. har begrenset skatteplikt etter § 2–3 første ledd d og annet ledd, kan kreve standardfradrag etter denne paragraf i stedet for ordinære fradrag.
- c. har begrenset skatteplikt etter § 2–3 første ledd h, skal ha standardfradrag etter denne paragraf. Har personen utelukkende skatteplikt etter § 2–3 første ledd h, skal han ha standardfradrag uansett hvor lenge denne skatteplikten består.

(2) Standardfradraget utgjør 10 prosent av samme beregningsgrunnlag som minstefradrag, jf. § 6–31. Fradraget kan ikke settes høyere enn 40 000 kroner.

(3) Standardfradraget trer i stedet for andre fradrag enn

- a. fagforeningskontingent, jf. § 6–20
 - b. minstefradrag, jf. § 6–30
 - c. tilskudd til pensjonsordning, jf. § 6–47 a og b
 - d. særskilt fradrag for sjøfolk, jf. § 6–61.
- (4) Valg av standardfradrag må gjelde begge ektefeller.

Ny § 6–71 skal lyde:

§ 6–71. Fradrag for personlig skattyter med begrenset skatteplikt

(1) Personlig skattyter med begrenset skatteplikt etter § 2–3 kan kreve fradrag som om skatteplikten gjaldt all formue og inntekt etter § 2–1 niende ledd, når skattyteren er bosatt i annen EØS-stat og hele eller tilnærmet hele skattyterens inntekt av arbeid, pensjon eller virksomhet i inntektsåret skattlegges i Norge. Fradrag for gjeldsrenter begrenses i samsvar med skatteloven § 6–40 fjerde ledd. For ektefeller legges ektefellenes samlede inntekt til grunn ved avgjørelsen av om inntektskravet er oppfylt.

(2) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

§ 10–30 skal lyde:

(1) Bestemmelsene i §§ 10–31 til 10–37 gjelder for aksjer i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper. Likt med aksje regnes grunnfondsbevis, medlemskap og andre andeler i selskap og sammenslutning som omfattes av § 10–1, samt i tilsvarende utenlandske selskaper mv. Bestemmelsen gjelder ikke for aksje i boligselskap som nevnt i § 7–3.

(2) Bestemmelsene i § 10–31 og § 10–32 første ledd får anvendelse på fortrinnsrett til tegning av aksje og tildelingsbevis.

(3) Bestemmelsene i §§ 10–31 til 10–37 får ikke anvendelse på andeler i verdipapirfond når disse er eid i forbindelse med individuell pensjonsavtale etter § 6–47 første ledd c når avtalen er inngått mellom andelseier og forvaltningsselskap. Tilsvarende gjelder for andel i verdipapirfond som er eid i forbindelse med innskuddspensjon etter innskuddspensjonsloven.

§ 11–7 fjerde ledd skal lyde:

(4) For deltaker som får høyere eller lavere skattemessig verdi på andel i selskap som nevnt i § 10–40 etter fusjon eller fisjon, skal differansen behandles på samme måte som over- eller underpris ved beregning av inngangsverdi på andel ved realisasjon. Fradragsrammen for kommandittist og stille deltaker, jf. § 10–43 annet ledd, skal også korrigeres for differansen som nevnt i første punktum.

§ 14–1 femte ledd skal lyde:

(5) Går skattyteren over til å benytte et annet regnskapsår enn tidligere, skal inntekten i tidsrommet mellom det forrige regnskapsårets avslutning og det nye regnskapsårets begynnelse skattlegges særskilt. Det gis fradrag for avskrivninger i denne perioden med en forholdsmessig del etter hvor mange påbegynte måneder skattyteren har benyttet det nye regnskapsåret.

§ 14–6 første ledd første punktum skal lyde:

Det gis fradrag for underskudd som omfattes av § 6–3 første ledd, som skattyteren har hatt i et forutgående år.

§ 14–6 annet ledd oppheves.

Nåværende § 14–6 tredje til femte ledd blir annet til fjerde ledd.

§ 14–8 oppheves.

§ 14–9 blir ny § 14–8.

§ 14–70 første ledd bokstav c skal lyde:

- c. er en festetomt til bolighus eller fritidshus, og er innløst ved tvang av festeren etter lov om tomtfeste eller opprinnelig festeavtale, eller er avhendet til en fester som kunne krevd tvungen innløsning.

§ 14–70 annet ledd annet til fjerde punktum skal lyde:

Ved innløsning av festet tomt kan det reinvesteres i erverv av annen tomt som bortfestes, eller i erverv av eller påkostning på areal, bygg eller anlegg som brukes i skattyterens næringsvirksomhet eller annen inntektsgivende aktivitet. Dette gjelder likevel ikke bolig- og fritidseiendom. Departementet kan i forskrift gi regler til presisering og avgrensning av reinvesteringsområdet etter annet og tredje punktum.

§ 14–70 tredje ledd første og annet punktum skal lyde:

Nytt formuesobjekt må være ervervet eller bindende avtale om erverv må være inngått innen utløpet av det tredje året etter realisasjonsåret. Departementet kan i forskrift gi bestemmelser om sikkerhetsstillelse i de tilfeller der reinvestering ikke har funnet sted innen utløpet av året etter realisasjonsåret.

Nåværende § 14–70 tredje ledd annet punktum blir nytt tredje punktum.

V

§ 8–11 første ledd bokstav b skal lyde:

- b. skip som driver transport av personell eller forsyninger, taubåter, entreprenørskip eller andre hjelpefartøy i petroleumsvirksomhet,

§ 8–13 tredje ledd skal lyde:

- (3) Selskap innenfor ordningen kan ikke ha inntekt som oppbæres ved drift av entreprenørskip, når slik virksomhet omfattes av petroleumsskatteloven § 1.

VI

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringen under II trer i kraft straks med virkning fra og med 26. mars 2004.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2005.

Endringene under IV trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2006.

Endringene under V trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2006.

VII

Overgangsbestemmelser

Ved ikrafttredelse av endringene under V § 8–11 gjelder følgende overgangsregel:

1. Denne overgangsregel gjelder for selskap som trer ut av den særskilte beskatningsordningen i henhold til skatteloven §§ 8–11 til 8–20 fra og med inntektsåret 2006, som følge av at selskapet eier flyttbar innretning til bruk i petroleumsvirksomhet.
2. Selskap som nevnt i foregående ledd kan kreve fritak for inntektsskatt av gevinst etter skatteloven § 8–17, så langt gevinst fradras i avskrivningsgrunnlagene for selskapets avskrivbare driftsmidler etter uttreden. Gevinst fordeles til forholdsmessig fradrag i samtlige av selskapets avskrivningsgrunnlag.
3. Dersom gevinst overstiger selskapets samlede avskrivningsgrunnlag etter uttreden, skal det overskytende føres på gevinst- og tapskonto.
4. Gevinst etter skatteloven § 8–17 kan ikke fradras i avskrivningsgrunnlag for driftsmidler som eies gjennom et deltakerlignet selskap hvor det også er deltakere utenfor ordningen med skatteplikt til Norge.

9. des. Lov nr. 114 2005**Lov om endringer i lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv.**

Ot.prp. nr. 1, Innst.O. nr. 1, Besl.O. nr. 8, Ot.meld. nr. 1 og Ot.prp. nr. 26 (2005–2006). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. november og 8. desember 2005. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 12. desember 2005.

I lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. gjøres følgende endringer:

I

§ 6 fjerde ledd skal lyde:

Krav om kompensasjon medtas i oppgaven for den periode beløpet er registrert i regnskapssystemet etter regnskapsbestemmelsene som følger av lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner eller bokført i regnskapssystemet etter bestemmelsene i lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring (bokføringsloven) eller i forskrift gitt i medhold av loven.

§ 12 første ledd annet punktum skal lyde:

Bestemmelsene om oppbevaring av regnskapsmateriale i lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring (bokføringsloven) gjelder også for de som ikke er bokføringspliktige etter bokføringsloven.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2006.

9. des. Lov nr. 115 2005**Lov om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)**

Ot.prp. nr. 1, Innst.O. nr. 1, Besl.O. nr. 9, Ot.meld. nr. 1 og Ot.prp. nr. 26 (2005–2006). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. november og 8. desember 2005. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 12. desember 2005.

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) gjøres følgende endringer:

I

Ny § 10–32 skal lyde:

§ 10–32. *Avdragsordning ved arv og gave av næringsvirksomhet*

(1) Ved arv og gave av eiendeler og rettigheter i enkeltpersonforetak og andel eller aksje i selskap omfattet av arveavgiftsloven § 11 A som oppfyller vilkårene i annet ledd, kan arvingen eller gavemottakeren kreve at beregnet arveavgift skal betales i like store årlige avdrag over inntil syv år regnet fra første forfall, uten renter av gjenstående avgiftsbeløp i denne perioden. Første avdrag forfaller på det tidspunkt som følger av § 10–31. Har den avgiftspliktige valgt kortere avdragstid enn syv år kan denne senere utvides til inntil syv år.

(2) Bestemmelsen i første ledd gjelder når følgende vilkår er oppfylt:

- a) Enkeltpersonforetaket eller selskapet må oppfylle kravene som stilles til små foretak etter regnskapsloven § 1–6 i det siste årsregnskap før rådighetsåret; og
- b) overdrageren eller dennes ektefelle eller samboer (som definert i arveavgiftsloven § 47 A) må umiddelbart før overdragelsen eie direkte eller indirekte minst 25 prosent av aksjene eller andelene i selskapet. Ved avgjørelsen av om dette vilkår er oppfylt, skal man også regne med andeler og aksjer som er eid av overdragers ektefelle eller samboer og arvinger omfattet av arveloven §§ 1 til 3, når disse tidligere var eid av arvelateren eller giveren eller dennes ektefelle eller samboer.

(3) Bestemmelsen i første ledd gjelder for enkeltpersonforetak bare verdier som er knyttet til virksomheten eller virksomhetene i foretaket. Verdien av børsnoterte aksjer, herunder aksjer notert på SMB-listen, derivater og aksjer og andeler omfattet av arveavgiftsloven § 11 A skal ikke regnes som verdier knyttet til virksomhet i enkeltpersonforetak. Ved overføring av aksjer eller andeler som omfattes av arveavgiftsloven § 11 A legges verdien etter arveavgiftsloven § 11 A til grunn.

(4) Hvor arvingen eller gavemottakeren også mottar verdier som ikke faller inn under reglene i første til tredje ledd, skal avdragsordningen gjelde for den del av beregnet arveavgift som etter en forholdsmessig fordeling faller på de nettoverdiene som omfattes av første til tredje ledd. Nettoverdiene som omfattes av reglene i første til tredje ledd og andre nettoverdiene beregnes ved at arvingens eller gavemottakerens andel av fradrag etter arveavgiftsloven § 15, jf. § 16, som klart knytter seg til en bestemt eiendel trekkes fra i denne. Fradrag som ikke klart knytter seg til en bestemt eiendel trekkes fra forholdsmessig etter forholdet mellom bruttoverdiene som faller inn under første til tredje ledd og bruttoverdiene som faller utenfor. Ved overføring av enkeltpersonforetak hvor det drives flere atskilte virksomheter skal den del av beregnet arveavgift som faller inn under avdragsordningen fordeles på virksomhetene etter forholdet mellom nettoverdiene knyttet til virksomhetene. Overføres aksjer eller andeler i flere selskaper skal arveavgiften knyttet til aksjene eller andelene fordeles mellom selskapene forholdsmessig etter nettoverdiene knyttet til aksjene eller andelene.

(5) Den rentefrie kreditten knyttet til det enkelte selskapet bortfaller i sin helhet hvis arvingen eller mottakeren dør, gir bort eller realiserer mer enn 50 prosent av de mottatte aksjene eller andelene. For enkeltpersonforetak bortfaller kreditten bare ved død. Realisasjon anses ikke å foreligge i den utstrekning fusjon, fisjon eller annen selskapsomdanning kan gjøres med skattemessig kontinuitet etter reglene i skatteloven og reglene i dette ledd gjelder tilsvarende for de mottatte vederlagsaksjer eller -andeler. Overføres enkeltpersonforetak eller aksjene eller andelene i et selskap ved dødsfall og en ektefelle eller en arving, som selv har rett til avdragsordning etter denne paragraf, overtar ansvaret for avdødes avgiftsgjeld, kan vedkommende ektefelle eller arving overta avdødes rettigheter og plikter etter avdragsordningen. Ved arv og gave av eiendeler og rettigheter i enkeltpersonforetak bortfaller den rentefrie kreditten hvis virksomheten på arvingens eller mottakerens hånd i det vesentlige opphører. Når den rentefrie kreditten bortfaller, skal gjenstående avgiftsbeløp betales innen tre måneder.

(6) Avgiftsmyndigheten kan kreve at den avgiftspliktige stiller sikkerhet for avgiften.

§ 11–1 annet ledd skal lyde:

Lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 2 annet ledd gjelder tilsvarende.

Nåværende § 11–1 annet ledd blir tredje ledd.

§ 11–3 annet ledd skal lyde:

Lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 2 annet ledd gjelder tilsvarende.

§ 12–1 tredje ledd annet punktum skal lyde:

For krav på arveavgift løper foreldelsesfristen fra det tidspunktet kravet forfaller til betaling etter §§ 10–31 og 10–32.

§ 16–31 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Reglene i første til tredje ledd gjelder ikke for avgiftsbeløp omfattet av avdragsordning etter § 10–32.

I § 19–3 nr. 2 om endringer i lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter gjøres følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Når Stortinget med henvisning til denne loven vedtar særavgifter til statskassen som ikke omhandles i andre lover, fastsetter departementet nærmere bestemmelser om beregning og kontroll. Gjelder særavgiften etanol til teknisk bruk, fastsetter departementet forskrifter om forbud, produksjon, innførsel, utførsel og omsetning.

I § 19–3 nr. 5 om endringer i lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift av arv og visse gaver, gjøres følgende tillegg og endring:

Tillegg:

§ 20 A oppheves.

§ 27 fjerde ledd skal lyde:

Den som har fått utsatt forfall etter reglene i skattebetalingsloven § 10–32 plikter innen tre måneder å melde fra til skattefogden hvis retten til avdragsbetaling faller bort, jf. skattebetalingsloven § 10–32 femte ledd.

Endring:

§ 32 første ledd skal lyde:

Ved utbetaling eller utlevering av avgiftspliktige midler plikter tingretten å holde tilbake det nødvendige for å dekke vedkommende avgift for så vidt forfallstiden ikke er utsatt i henhold til skattebetalingsloven § 10–31 tredje ledd og § 10–32.

II

Denne loven trer i kraft straks.

9. des. Lov nr. 116 2005

Lov om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen mv.

Ot.prp. nr. 1, Innst.O. nr. 1, Besl.O. nr. 10, Ot.meld. nr. 1 og Ot.prp. nr. 26 (2005–2006). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. november og 8. desember 2005. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 12. desember 2005.

Endringer i følgende lover:

- 1 Lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver.
- 2 Lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift.
- 3 Lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven).
- 4 Lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven).
- 5 Lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven).
- 6 Lov 10. desember 2004 nr. 77 om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen mv.

I

I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver gjøres følgende endringer:

§ 2 fjerde ledd skal lyde:

Det er uten betydning for bestemmelsen foran om ekteskapet eller samboerskapet som omfattes av § 47 A er opphørt ved dødsfall.

§ 47 A skal lyde:

§ 47 A. *Definisjon*

Som samboere regnes i denne lov personer som omfattes av bestemmelsen i folketrygdloven § 1–5 og to ugifte personer som bor sammen og har bodd sammen sammenhengende i minst to år i et ekteskapslignende eller partnerskapslignende forhold. Ved beregningen av botid tas med opphold utenfor felles bopel på grunn av utdanning, arbeid, sykdom, institusjonsopphold eller andre lignende forhold.

II

I lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 5 a annet ledd nr. 2 skal lyde:

2. romutleie i hotellvirksomhet og lignende virksomhet, utleie av fast eiendom til camping samt yrkesmessig utleie av hytter, ferieleiligheter og annen fritidseiendom,

§ 5 b første ledd nr. 10 oppheves.

III

I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) gjøres følgende endring:

§ 6–13 nr. 2 bokstav b skal lyde:

- b. myndigheter som er tillagt kontrollerende funksjoner etter lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel, etter krav fra ligningsmyndighetene gi opplysninger som de er blitt kjent med under dette arbeidet, såfremt opplysningene er gitt kontrollorganet i medhold av lovbestemt opplysningsplikt,

IV

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 22–3 første ledd skal lyde:

En arbeidsgiver som betaler full lønn for et tidsrom da medlemmet har rett til en ytelse som skal sikre inntekt etter kapittel 8, 9 eller 14, kan kreve å få ytelsen utbetalt til seg. Arbeidsgiver som forskutterer reisetilskott for å dekke nødvendige ekstra transportutgifter etter § 8–14, kan også kreve reisetilskottet utbetalt til seg.

§ 23–2 femte ledd skal lyde:

Det skal ikke svares arbeidsgiveravgift av lønn og feriepengene så langt arbeidsgiveren får lønnen eller feriepengene refundert etter reglene i § 8–20 tredje ledd, § 8–21 tredje ledd eller § 22–3. Det skal heller ikke betales arbeidsgiveravgift av introduksjonsstønad etter introduksjonsloven.

V

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 6–10 fjerde ledd skal lyde:

(4) For livsforsikringsselskaper, private tjenstepensjonskasser eller kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser skal det ved avskrivning etter første ledd tas hensyn til regnskapsmessige verdiendringer som gjelder selskapenes eller kassenes faste eiendom som er inntekts- eller fradragsført etter § 14–4 tredje ledd.

Ny § 6–25 skal lyde:

§ 6–25. *Kostnader til forskning og utvikling*

Kostnader til egen forskning og utvikling knyttet til konkrete prosjekter som kan bli eller er blitt til driftsmidler, skal behandles som del av kostprisen for vedkommende driftsmiddel.

§ 6–40 nytt åttende ledd skal lyde:

(8) Renter og andre kostnader til finansiering ved egentilvirkning av driftsmidler kan behandles som del av kostprisen for vedkommende driftsmiddel.

§ 8–15 femte ledd bokstav a nr. 1 skal lyde:

1. foreslått utbytte etter aksjeloven § 8–2 eller allmennaksjeloven § 8–2

§ 8–15 femte ledd bokstav a nr. 2 skal lyde:

2. utdeling av utbytte i løpet av året som overstiger fjorårets foreslåtte utbytte

§ 8–15 nytt åttende ledd skal lyde:

(8) Selskap som utarbeider selskapsregnskap etter regnskapsloven § 3–9 tredje eller fjerde ledd skal korrigere for elementer i fond for urealiserte gevinster etter aksjeloven § 3–3 a eller allmennaksjeloven § 3–3 a, i følgende tilfeller:

- a. ved beregning av forholdet mellom selskapets balanseførte finanskapital og totalkapital etter bestemmelsene i annet ledd fjerde og femte punktum
- b. ved beregning av maksimalt rentefradrag etter annet ledd sjuende punktum
- c. ved beregning av inntektstillegg etter sjuende ledd første punktum.

Ved beregningene som nevnt i bokstav a og b skal det bare korrigeres for elementer i fond for urealiserte gevinster som knytter seg til eiendeler. Ved beregningen som nevnt i bokstav c skal det ikke korrigeres for elementer i fond for urealiserte gevinster som knytter seg til eiendeler som ikke medtas som en del av selskapets balanseførte kapital.

§ 8–15 nytt niende ledd skal lyde:

(9) Selskap som ikke har ført foreslått utbytte etter aksjeloven § 8–2 eller allmennaksjeloven § 8–2 som gjeld i regnskapet, skal korrigere for slikt utbytte ved beregning av inngående saldo på konto for tilbakeholdt skattlagt inntekt etter tredje ledd annet punktum. Foreslått utbytte skal regnes som gjeld ved beregning av inntektstillegg etter sjuende ledd første punktum.

Nåværende § 8–15 åttende og niende ledd blir nye tiende og ellefte ledd.

§ 10–5 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Foreslått utbytte etter aksjeloven § 8–2 eller allmennaksjeloven § 8–2 skal redusere selskapets egenkapital i forhold til forrige punktum.

Nåværende annet til fjerde punktum blir nye tredje til femte punktum.

§ 10–5 tredje ledd skal lyde:

- (3) Inntektsføring skal bare foretas så langt underdekningen skyldes at
 - a. det ved avleggelsen av selskapets årsoppgjør er foreslått utdeling av utbytte etter aksjeloven § 8–2 eller allmennaksjeloven § 8–2, eller
 - b. det gis konsernbidrag som overstiger årets alminnelige inntekt, eller
- c. det i løpet av inntektsåret er utdelt utbytte, jf. § 10–11, som overstiger fjorårets forslag fra styret om utdeling av utbytte, eller det er utdelt mer enn aksjens forholdsmessige del av innbetalt aksjekapital, herunder overkurs, ved nedsettelse av aksjekapitalen ved innløsning av enkeltaksje, jf. § 10–37 annet ledd.

§ 14–2 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det ses bort fra plikt til å utføre, unnlate eller tåle noe i framtiden.

§ 14–2 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Uttak eller overføring av verdier til endret bruk etter § 5–2 inntektsføres på uttaks- eller overføringstidspunktet.

§ 14–4 skal lyde:

§ 14–4. Tidfesting for regnskapspliktige

- (1) Denne paragraf gjelder for virksomhet som det er fastsatt regnskapsplikt for i lov eller med hjemmel i lov.
- (2) Regnskapslovgivningens regler om vurdering etter kursen ved regnskapsårets slutt, legges til grunn ved tidfestingen av gevinst og tap på kortsiktige fordringer og gjeld i utenlandsk valuta, jf. § 14–5 femte ledd.
- (3) Regnskapslovgivningens regler om vurdering til virkelig verdi legges til grunn ved tidfestingen av gevinst og tap for faste eiendommer tilhørende livsforsikringsselskaper, private tjenestepensjonskasser og kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser, jf. § 6–10 fjerde ledd.

§ 14–5 fjerde ledd bokstav g skal lyde:

- g. Institusjoner som nevnt under f, kan føre til fradrag tap på utlån og garantier som er ført til kostnad i årsregnskapet i samsvar med regnskapslovgivningens regler. Departementet kan gi forskrift om overgangsregler og om utfylling og gjennomføring av bestemmelsen i første punktum ved anvendelse av endrede regnskapsregler om behandling av utlån og garantier i årsregnskapet.

VI

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 5–2 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Skatteplikten etter første ledd gjelder ikke gave i form av en vare eller tjeneste som inngår i bedriftens virksomhet, og som er gitt til en frivillig organisasjon i forbindelse med jordskjelvkatastrofen i Asia, og som er gitt i perioden 8. oktober 2005 til 31. desember 2005.

VII

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 4–12 skal lyde:

§ 4–12. Aksje, grunnfondsbevis og andel i verdipapirfond

- (1) Børsnotert aksje verdsettes i alminnelighet til 80 prosent av kursverdien 1. januar i ligningsåret.
- (2) Ikke-børsnotert aksje verdsettes til 80 prosent av aksjens forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året før ligningsåret fordelt etter pålydende.
- (3) Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes til 80 prosent av aksjens antatte salgsverdi 1. januar i ligningsåret. Aksjen skal verdsettes etter annet ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi.
- (4) Departementet kan
 - a. gi forskrift om beregning av aksjeverdien i annet ledd, og om dokumentasjonskrav etter tredje ledd,
 - b. fastsette skjema til bruk ved beregningen,
 - c. ved forskrift bestemme at ikke-børsnoterte aksjer som er undergitt annen kursnotering, verdsettes som bestemt i første ledd,
 - d. ved forskrift i bestemmelser om samordning av verdsettelse av ikke-børsnoterte aksjer i utenlandske selskaper mellom forskjellige likningskontorer og skattefogdkontorer.
- (5) Grunnfondsbevis i sparebank, gjensidig forsikringsselskap, kreditt- og hypotekforening og selveiende finansieringsforetak verdsettes til 80 prosent av kursverdien 1. januar i ligningsåret. Er kursen ikke notert eller kjent, settes verdien til 80 prosent av den antatte salgsverdi.

(6) Andel i verdipapirfond verdsettes til 80 prosent av andelsverdien 1. januar i ligningsåret.

§ 4–13 første ledd første punktum skal lyde:

For aksjeselskap eller allmennaksjeselskap som er stiftet året før ligningsåret, settes aksjeverdien til 80 prosent av summen av aksjenes pålydende beløp og overkurs.

§ 5–2 første ledd annet punktum skal lyde:

Ved uttak fra enkeltpersonforetak eller sameie, gjelder skatteplikten bare hvor kostprisen helt eller delvis er kommet til fradrag ved ligningen.

§ 5–15 annet ledd fjerde punktum oppheves.

§ 6–19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Fradrag kan enten gis med inntil 2 250 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6–20 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag kan samlet gis med inntil 2 250 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragsberettiget kontingent er betalt for bare en del av inntektsåret.

§ 6–32 første ledd skal lyde:

(1) Minstefradrag fastsettes på følgende måte:

- a. Minstefradrag i lønnsinntekt, jf. skatteloven § 6–31 første ledd a, c, d og annet ledd, gis med 34 prosent av summen av slik inntekt. Tilsvarende gjelder for minstefradrag i tidsbegrenset uførestønad, rehabiliteringspenger og attføringspenger.
- b. Minstefradrag i pensjonsinntekt, jf. § 6–31 første ledd b, gis med 24 prosent av summen av slik inntekt.
- c. Beregningsgrunnlaget etter bokstav a og b avrundes nedover til nærmeste tall som kan deles med 100.
- d. Stortinget fastsetter nedre og øvre grenser for minstefradrag etter bokstav a og b. Minstefradraget kan likevel ikke overstige inntekten det beregnes av.
- e. Skattyter som både har inntekt som nevnt i bokstav a og b, skal ha det høyeste fradraget av
 - minstefradrag i lønnsinntekt
 - summen av minstefradrag i lønnsinntekt og pensjonsinntekt med følgende korreksjoner: Nedre grense for minstefradrag i lønnsinntekt settes lik nedre grense for minstefradrag i pensjonsinntekt. Summen av minstefradrag skal ikke overstige øvre grense for minstefradrag i lønnsinntekt. Bokstav d annet punktum gjelder tilsvarende.

§ 8–1 femte ledd tredje punktum skal lyde:

For inntekt over 36 000 kroner gis i tillegg et fradrag på 19 prosent av inntekten opp til et samlet fradrag på 71 500 kroner.

§ 8–1 åttende ledd skal lyde:

(8) Fradrag etter § 8–1 femte, sjette og sjuende ledd kan til sammen ikke overskride 71 500 kroner.

§ 9–2 første ledd bokstav i oppheves.

§ 10–34 ny overskrift skal lyde:

§ 10–34. Omfordeling av aksjers kostpris og ubenyttet skjerming

§ 10–42 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder når personlig deltakers konkursbo eller dødsbo mottar utdeling fra selskapet.

§ 11–1 første ledd skal lyde:

(1) For fusjon (sammenslutning) og fisjon (deling) av selskaper gjelder alminnelige regler om inntektsbeskatning med de fritak og begrensninger som følger av dette kapittel.

§ 11–3 skal lyde:

§ 11–3. Skattefri fusjon av deltakerlignede selskaper

To eller flere selskaper hvor deltakerne lignes etter §§ 10–40 til 10–45, kan fusjoneres uten skattlegging ved at ett eller flere selskaper overdrar sine samlede eiendeler, rettigheter og forpliktelser til et annet selskap med samme selskaps- og ansvarsform, eller ved at et selskap erverver alle andeler i et annet selskap med samme selskaps- og ansvarsform, når deltakerne som vederlag mottar andeler i det overtakende selskapet eller andeler med et tillegg som ikke overstiger 20 prosent av det samlede vederlaget.

§ 11–5 skal lyde:

§ 11–5. Skattefri fisjon av deltakerlignet selskap

Et selskap som nevnt i § 10–40, kan fisjoneres uten skattlegging ved at det overdrar en del av sine eiendeler, rettigheter og forpliktelser til annet selskap med samme selskaps- og ansvarsform, eller ved at det overdrar sine

samlede eiendeler, rettigheter og forpliktelser til to eller flere andre selskaper med samme selskaps- og ansvarsform, når deltakerne som vederlag mottar andeler i det overdragende eller det overtakende selskapet eller andeler med et tillegg som ikke overstiger 20 prosent av det samlede vederlaget.

§ 11–7 fjerde ledd skal lyde:

(4) For kommandittist eller stille deltaker som får høyere eller lavere skattemessig verdi på andel i selskap som nevnt i § 10–40 etter fusjon eller fisjon, skal fradragsrammen etter § 10–43 annet ledd korrigeres for slik differanse.

§ 12–13 første ledd skal lyde:

(1) Dersom det er ansatte lønnstakere i virksomheten, skal det ved fastsettelsen av beregnet personinntekt gis et lønnsfradrag. Det samlede lønnsfradraget settes til 15 prosent av summen av

- a. virksomhetens lønnsutbetaling,
- b. arbeidsgiveravgift og andre trygdeavgifter for ansatte.

VIII

I lov 10. desember 2004 nr. 77 om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen mv. gjøres følgende endring:

§ 2–38. Overgangsregel E annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Inngangsverdien på vederlagsaksjene skal reduseres med utbytte som er besluttet utdelt i 2005 som tilfaller den overdragende skattyter og som ikke har gått til reduksjon i inngangsverdien på de overdratte aksjer.

Nåværende annet og tredje punktum blir nye tredje og fjerde punktum.

IX

I lov 10. desember 2004 nr. 77 om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen mv. gjøres følgende endring:

§ 2–38. Overgangsregel E annet ledd nytt femte og sjette punktum skal lyde:

Arveavgiftsverdien på vederlagsaksje, hvor rådigheten, jf. arveavgiftsloven §§ 9 og 10, går over 10. november til 31. desember 2005, fastsettes for nystiftet selskap til vederlagsaksjenes andel av den arveavgiftsverdi de overførte aksjene og andelene ville hatt hvis aksjene eller andelen var overført direkte til arvingen eller gavemottakeren, tillagt eventuelt kontantvederlag ved omdannelsen. Ved overføring til eksisterende selskap skal tilsvarende verdi legges til grunn pluss arveavgiftsverdien av aksjene i det eksisterende selskap 1. januar i 2005.

X

I lov 10. desember 2004 nr. 77 om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen mv. gjøres følgende endring:

Under XIX Overgangsregler skal nytt siste avsnitt lyde:

Ved ikrafttredelsen av endringen under XIV § 10–34 gjelder følgende overgangsregel:

Retting av beregnings- eller registreringsfeil ved fastsettelse og fordeling av endring i selskapets skattlagte kapital som finner sted fra og med 1. januar 2006, skal regulere aksjens inngangsverdi med samme tidspunkt som det opprinnelig uriktig fastsatte reguleringsbeløpet.

XI

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for arv og gave hvor rådigheten, jf. arveavgiftsloven §§ 9 og 10, går over 1. januar 2006 eller senere.

Endringene under II trer i kraft fra og med 1. september 2006.

Endringen under III trer i kraft straks.

Endringene under IV trer i kraft straks med virkning for ytelser fra og med 1. januar 2006.

Endringene under V trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2005.

Endringen under VI trer i kraft straks med virkning for uttak foretatt i perioden 8. oktober 2005 til 31. desember 2005.

Endringene under VII trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2006.

Endringen under VIII trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 2005.

Endringen under IX trer i kraft straks med virkning for arv og gave hvor rådigheten, jf. arveavgiftsloven §§ 9 og 10, går over fra og med 10. november til og med 31. desember 2005.

Endringen under X trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2006.

12. des. Nr. 1938 2003

Reglement for økonomistyring i staten.

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 12. desember 2003. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 6. desember 2005.

I. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Reglement for økonomistyring har som formål å sikre at:

- a) statlige midler brukes og inntekter oppnås i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger
- b) fastsatte mål og resultatkrav oppnås
- c) statlige midler brukes effektivt
- d) statens materielle verdier forvaltes på en forsvarlig måte.

§ 2. Virkeområde

Reglementet gjelder for:

- a) aktivitetene i statlige forvaltningsorganer
- b) styring og oppfølging av statlige forvaltningsorganer og andre som har fått delegert forvaltningsmyndighet
- c) forvaltningen av statlige tilskudds-, stønads- og garantiordninger
- d) styring og oppfølging av statens eierinteresser i statsaksjeselskaper, statsforetak, særlovsselskaper og andre selvstendige rettssubjekter som staten eier fullt ut, samt selskaper der staten er deleier

Statlige forvaltningsorganer, herunder departementer, er heretter betegnet som «virksomheter», mens selvstendige rettssubjekter beskrevet i pkt. d betegnes som «selskap».

Der særskilte bestemmelser gjelder for departementer, er betegnelsen «departement» benyttet.

§ 3. Fastsettelse av utfyllende regler og adgang til å gjøre unntak

Finansdepartementet fastsetter bestemmelser om økonomistyring i staten for gjennomføring av dette reglementet. Reglement for økonomistyring i staten og bestemmelser om økonomistyring i staten betegnes heretter som «reglementet» og «bestemmelsene». Finansdepartementet kan fastsette unntak fra reglementet og bestemmelsene.

Departementene skal fastsette instruksjer innenfor rammen av reglementet både for departementet og underliggende virksomheter. Gjenpart av instruksene skal sendes Riksrevisjonen.

Underliggende virksomheter skal fastsette instruksjer for egne aktiviteter innenfor rammen av instruksjen fra overordnet departement.

§ 4. Grunnleggende styringsprinsipper

Alle virksomheter skal:

- a) fastsette mål og resultatkrav innenfor rammen av disponible ressurser og forutsetninger gitt av overordnet myndighet
- b) sikre at fastsatte mål og resultatkrav oppnås, ressursbruken er effektiv og at virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regler, herunder krav til god forvaltningsskikk, habilitet og etisk adferd
- c) sikre tilstrekkelig styringsinformasjon og forsvarlig beslutningsgrunnlag.

Departementene skal i tillegg fastsette overordnede mål og styringsparametere for underliggende virksomheter, jf. § 7.

Styring, oppfølging, kontroll og forvaltning må tilpasses virksomhetens egenart samt risiko og vesentlighet.

II. Budsjettforslag

§ 5. Utarbeidelse av budsjettforslag til Stortinget

Departementet og dets underliggende virksomheter skal utarbeide budsjettforslaget slik at det blant annet:

- a) gir grunnlag for prioritering mellom departementets ansvarsområder i samsvar med gjeldende politiske mål
- b) sikrer samordning på hvert nivå
- c) bidrar til at målene blir oppnådd på en effektiv måte

Utarbeidelsen av budsjettproposisjonen skal bygge på prinsippene fastsatt i bevilgningsreglementet § 4 – § 9 og § 14, og utføres i samsvar med retningslinjer fastsatt av Finansdepartementet i årlig rundskriv, jf. også bevilgningsreglementet § 2 og § 13.

Utarbeidelse av eventuelle proposisjoner om endring av vedtatt bevilgning skal bygge på de samme prinsipper og på eventuelle særskilte retningslinjer fastsatt av Finansdepartementet.

III. Iverksettelse av Stortingets budsjettvedtak

§ 6. Departementenes plikt til å gjennomføre stortingsvedtak

Etter at statsbudsjettet er vedtatt av Stortinget, skal hvert departement treffe nødvendige tiltak for å gjennomføre vedtakene, både bevilgningsvedtak og andre vedtak som er gjort i sammenheng med budsjettet, som eksempelvis bestillingsfullmakter, tilsagnsfullmakter og garantifullmakter. Det samme gjelder for etterfølgende stortingsvedtak om endringer i det opprinnelig vedtatte budsjett.

Dersom forutsetningene for et stortingsvedtak endres, og endringene medfører vesentlig tvil i departementet om at vedtaket kan eller bør gjennomføres, skal departementet forelegge spørsmålet om å endre vedtaket eller forutsetningene for Stortinget.

§ 7. Tildeling av gitte bevilgninger til underliggende virksomheter

Departementene skal stille bevilgningene til disposisjon for underliggende virksomheter ved tildelingsbrev. Deler av bevilgningen kan holdes tilbake som reserve for senere disponering gjennom året.

Tildelingsbrevene skal blant annet inneholde overordnede mål, styringsparametere, tildelte beløp og krav til rapportering, samt hvilken myndighet vedkommende virksomhet har fått delegert i henhold til bevilgningsreglementet.

Dersom underliggende virksomheter finner det hensiktsmessig å stille de tildelte midlene til disposisjon for driftsenheter innenfor virksomheten, skal dette skje skriftlig.

§ 8. Tilskudd og garantier

Departementene skal for den enkelte tilskuddsordning, herunder stønadsordning til privatpersoner, beskrive mål, kriterier for måloppnåelse og tildelingskriterier samt fastsette bestemmelser om oppfølging og kontroll. Disse

hovedelementene skal inngå i tildelingsbrev, oppdragsbrev til tilskuddsforvaltere utenom statsforvaltningen eller i særskilt regelverk for tilskuddsordningen.

I tilskuddsbrev til den enkelte mottaker skal tilskuddsforvaltere angi formål og vilkår for tilskuddet og tilskuddsbeløp, herunder forbehold om oppfølging og kontroll i samsvar med bevilgningsreglementet § 17.

Departementene skal i tilknytning til garantifullmakt i medhold av bevilgningsreglementet § 8, fjerde ledd, formulere mål og øvrige forhold som nevnt ovenfor for tilskudd. Det skal utarbeides regler om garantivilkår og andre forutsetninger som skal stilles for garantitilsagn.

§ 9. Planlegging, gjennomføring og oppfølging

Alle virksomheter skal innenfor sitt ansvarsområde sikre at fastsatte mål og resultatkrav oppnås på en effektiv måte. For å sikre dette skal virksomhetene:

- a) planlegge med både ettårig og flerårig perspektiv
- b) gjennomføre fastsatte planer
- c) rapportere om måloppnåelse og resultater internt og til overordnet myndighet.

§ 10. Oppfølging av statens eierinteresse m.m.

Virksomheter som har overordnet ansvar for statsaksjeselskaper, statsforetak, særlovsselskaper eller andre selvstendige rettssubjekt som staten eier helt eller delvis, skal utarbeide skriftlige retningslinjer om hvordan styrings- og kontrollmyndigheten skal utøves overfor hvert enkelt selskap eller grupper av selskaper. Gjenpart av retningslinjene skal sendes Riksrevisjonen.

Staten skal, innenfor gjeldende lover og regler, forvalte sine eierinteresser i samsvar med overordnede prinsipper for god eierstyring med særlig vekt på:

- a) at den valgte selskapsform, selskapets vedtekter, finansiering og styresammensetning er hensiktsmessig i forhold til selskapets formål og eierskap
- b) at utøvelsen av eierskapet sikrer likebehandling av alle eiere og understøtter en klar fordeling av myndighet og ansvar mellom eiervirksomheten og styret
- c) at målene fastsatt for selskapet oppnås
- d) at styret fungerer tilfredsstillende.

Styring, oppfølging og kontroll samt tilhørende retningslinjer skal tilpasses statens eierandel, selskapets egenart og risiko og vesentlighet.

§ 11. Rapport til Stortinget om oppnådde resultater

Hvert departement skal i sin budsjettproposisjon gi Stortinget rapport om resultatene av arbeidet innenfor sitt ansvarsområde, jf. bevilgningsreglementet § 13, fjerde ledd.

IV. Regnskap**§ 12. Regnskapsføring**

Alle virksomheter har plikt til å føre regnskap. Regnskapsføringen omfatter bokføring og pliktig regnskapsrapportering. Regnskapet skal gi grunnlag for kontroll med disponeringen av gitte bevilgninger og grunnlag for analyser av virksomhetens aktiviteter.

§ 13. Bevilgningsregnskapet og kapitalregnskapet

Finansdepartementet har ansvar for å utarbeide statsregnskapet med bevilgningsregnskap og kapitalregnskap i samsvar med bestemmelsene i bevilgningsreglementet § 13 og § 14. Melding om statsregnskapet skal sendes Stortinget så snart regnskapet er ferdig og senest 4 måneder etter regnskapsårets slutt.

Hvert departement skal avgi forklaringer til bevilgningsregnskapet om ikke uvesentlige avvik mellom bevilgnings- og regnskapstall, jf. bevilgningsreglementet § 13, femte ledd. Det skal også utarbeides forklaringer til kapitalregnskapet. Forklaringene til statsregnskapet skal sendes Riksrevisjonen med kopi til Finansdepartementet.

V. Kontroll

§ 14. Intern kontroll

Alle virksomheter skal etablere systemer og rutiner som har innebygd intern kontroll for å sikre at:

- a) beløpsmessige rammer ikke overskrides og at forutsatte inntekter kommer inn
- b) måloppnåelse og resultater står i et tilfredsstillende forhold til fastsatte mål og resultatkrav, og at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning
- c) ressursbruken er effektiv
- d) regnskap og informasjon om resultater er pålitelig og nøyaktig
- e) virksomhetens verdier, herunder fast eiendom, materiell, utstyr, verdipapirer og andre økonomiske verdier, forvaltes på en forsvarlig måte
- f) økonomistyringen er organisert på en forsvarlig måte og utføres i samsvar med gjeldende lover og regler
- g) misligheter og økonomisk kriminalitet forebygges og avdekkes.

§ 15. Kontroll av underliggende virksomheter og andre som utøver forvaltningsmyndighet samt tilskuddsmottakere

Overordnede virksomheter skal ivareta kontroll med at underliggende virksomheter og enheter utenom statsforvaltningen som utøver forvaltningsmyndighet, utfører sine oppgaver på forsvarlig måte og i henhold til § 14.

Tilskuddsforvaltere skal ivareta kontroll med at tilskuddsmottakere oppfyller de vilkår som er stilt for tilskuddet.

Finansdepartementet kan fastsette bestemmelser for kontroll av utøvelse av forvaltningsmyndighet som er delegert til enheter utenom statsforvaltningen.

§ 16. Evalueringer

Alle virksomheter skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om effektivitet, måloppnåelse og resultater innenfor hele eller deler av virksomhetens ansvarsområde og aktiviteter. Evalueringene skal belyse hensiktsmessighet av eksempelvis eierskap, organisering og virkemidler, herunder tilskuddsordninger. Frekvens og omfang av evalueringene skal bestemmes ut fra virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet.

VI. Felles standarder og organisering av økonomioppgaver

§ 17. Felles standarder og systemer

Virksomhetene skal benytte felles standarder og systemer for statsbudsjettet, statsregnskapet og statens betalingssystemer etter bestemmelser fastsatt av Finansdepartementet.

Virksomhetene skal sikre at økonomisystemer tilfredsstiller Finansdepartementets krav til samhandling med felles systemer i forvaltningen for øvrig.

Alle virksomheter skal ha tilgang til et økonomisystem som gir hensiktsmessige styringsdata for vedkommende virksomhet og grunnlag for rapportering til overordnet departement og Finansdepartementet.

§ 18. Organisering av økonomioppgaver

Virksomhetene bestemmer hvordan organiseringen av økonomioppgavene legges opp, innenfor rammen av reglementet og bestemmelsene samt eventuelle instruksjer fastsatt av overordnet departement. Virksomhetene kan overlate oppgaver til andre i eller utenfor staten etter bestemmelser fastsatt av Finansdepartementet. Riksrevisjonen skal holdes orientert dersom det planlegges vesentlige endringer i utføringen av økonomioppgaver.

VII. Andre bestemmelser

§ 19. Statskassens kontantbeholdning

Myndigheten til å disponere statskassens kontantbeholdning i henhold til bevilgningsreglementet § 16, delegeres til Finansdepartementet.

§ 20. Forsikring av statens risiko

Staten står som selvassurandør, dersom ikke annet er bestemt av Finansdepartementet.

§ 21. Ikrafttredelse

Dette reglement trer i kraft fra 1. januar 2004.

12. des. Nr. 1939 2003

Bestemmelser om økonomistyring i staten.

Fastsatt av Finansdepartementet 12. desember 2003. Kunngjort 8. desember 2005.

I

Kapitlene i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene») må leses i sammenheng, herunder med reglement for økonomistyring i staten («reglementet»).

Kapittel 1. Departementets styring av virksomheter

1.1. Innledning

Kapitlet omhandler departementets styring av underliggende virksomheter, herunder beskrivelse av departementets ansvar og styringsdialog med den enkelte virksomhet.

Bestemmelsene i kapitlet gjelder for styring av alle statlige forvaltningsorganer, herunder styring av forvaltningsorganer med særskilte fullmakter og forvaltningsbedrifter.

1.2. Myndighet og ansvar

Departementet har overordnet ansvar for at:

- a) virksomheten gjennomfører aktiviteter i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger og departementets fastsatte mål og prioriteringer
- b) virksomheten bruker ressurser effektivt
- c) styringsdialogen mellom departementet og virksomheten fungerer på en hensiktsmessig måte
- d) virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultatinformasjon
- e) det gjennomføres kontroll med virksomheten og at virksomheten har forsvarlig intern kontroll
- f) evalueringer gjennomføres.

Departementet skal sørge for at det foreligger instruksjer som beskriver myndighet og ansvar mellom departementet og virksomheten, herunder de innbyrdes forhold mellom departementet, eventuelt styre og virksomhetslederen.

Departementet skal ha kompetanse samt interne systemer og rutiner slik at underliggende virksomheter kan følges opp på forsvarlig vis. Departementets systemer og rutiner skal være tilpasset risiko og vesentlighet.

1.3. Generelt om styringsdialogen

Departementet skal i samråd med virksomheten fastsette styringsdialogens form og innhold, herunder definere styringsdokumenter, møtefrekvens, rapporteringskrav med mer.

Styringsdialogen mellom departementet og virksomheten skal være dokumenterbar.

Departementet skal planlegge sin styring av virksomheten med både ettårig og flerårig perspektiv. Styring og oppfølging skal tilpasses virksomhetens egenart samt risiko og vesentlighet.

1.4. Tildelingsbrevet

Departementet skal følge opp Stortingets vedtak og forutsetninger i det årlige tildelingsbrevet til virksomheten.

Tildelingsbrevet skal blant annet inneholde:

- a) overordnede mål med angivelse av strategiske utfordringer og satsingsområder
- b) styringsparametere for å kunne vurdere måloppnåelse og resultater, som skal være mest mulig stabile over tid
- c) tildelt beløp fordelt på kapitler og poster og beløp som forutsettes inntjent
- d) administrative fullmakter og budsjettmessige fullmakter i henhold til Stortingets vedtak og forutsetninger
- e) krav til rapportering
- f) omtale av eventuelle evalueringer som skal igangsettes.

Departementet kan holde deler av bevilgningen tilbake som reserve for senere disponering gjennom året.

Departementet skal sende tildelingsbrev til underliggende virksomheter så snart Stortinget har fattet sitt bevilgningsvedtak. Eventuelle tilleggstildelinger i løpende termin skal utformes som supplerende tildelingsbrev. Gjenpart av tildelingsbrev skal sendes Riksrevisjonen.

Departementet skal i samråd med virksomheten vurdere behovet for et foreløpig tildelingsbrev.

Mottar virksomheten bevilgninger fra flere departementer, skal det departementet som har det overordnede administrative ansvaret for virksomheten, samordne styringssignalene. De øvrige departementene skal oversende nødvendig informasjon om bevilgningene til dette departementet.

1.5. Oppfølging av virksomheten

1.5.1. Rapportering

Departementet skal i samråd med virksomheten definere behov og avtale omfang og innhold i rapporteringen. Omfanget av rapporteringen skal være i henhold til tildelingsbrevet og ha fokus på måloppnåelse og resultater. Rapportering om resultater kan omfatte innsatsfaktorer, aktiviteter, produkter og tjenester samt effekter i forhold til brukere og samfunn, innenfor hele eller deler av virksomhetens ansvarsområde.

Virksomheten skal informere departementet om vesentlige avvik i forhold til vedtatte planer eller tildelingsbrev straks virksomheten får kjennskap til slike avvik. Virksomheten skal videre fremme forslag om mulige korrigerende tiltak.

Virksomheten skal utarbeide en særskilt årsrapport til departementet som skal være i henhold til krav i tildelingsbrevet og inneholde annen relevant informasjon av betydning for departementets styring. Departementet skal fastsette frist for når virksomheten skal legge fram årsrapporten. Departementet skal sørge for at gjenpart av årsrapporten sendes til Riksrevisjonen.

Virksomhetens ledelse skal, i samråd med departementet, vurdere behov for å publisere en egen årsmelding.

1.5.2. Departementets overordnede kontroll

Departementets kontroll av underliggende virksomheter skal inngå i den ordinære styring og oppfølging av virksomheten. Behovet for eventuelle tilleggskontroller skal vurderes ut fra virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet samt virksomhetens interne kontroll.

Departementet skal sikre seg at alle virksomheter har tilfredsstillende intern kontroll slik at fastsatte mål og resultatkrav følges opp, ressursbruken er effektiv og virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regler.

Departementet skal sikre seg at bruk av særskilte fullmakter ikke fører til en utilsiktet prioritering i forhold til målene.

1.5.3. Evalueringer

Departementet skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om effektivitet, måloppnåelse og resultater innenfor hele eller deler av departementets ansvarsområde og aktiviteter. Evalueringer kan ha fokus på innsatsfaktorer, aktiviteter, produkter og tjenester samt effekter i forhold til brukere og samfunn.

Frekvens og omfang av evalueringer skal bestemmes ut fra virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet. Behovet må vurderes opp mot kvalitet og omfang av øvrig rapportering. Organisering og innretning av de ulike evalueringene skal departementet drøfte med den underliggende virksomhet som en del av styringsdialogen.

Evalueringer kan utføres av interne eller eksterne fagmiljøer.

Kapittel 2. Virksomhetens interne styring

2.1. Innledning

Kapitlet omhandler virksomhetens interne styring, herunder krav til myndighets- og ansvarsstrukturer, styringsprosesser, intern kontroll og kontroll av transaksjoner.

Bestemmelsene i kap. 1 om departementets styring av underliggende virksomheter kan så langt de passer benyttes for virksomhetens styring av driftsenheter innenfor virksomheten. Dersom virksomheten finner det hensiktsmessig å stille de tildelte midlene til disposisjon for driftsenheter innenfor virksomheten, skal dette skje skriftlig.

2.2. Myndighet og ansvar

Virksomhetens ledelse har ansvaret for å:

- a) gjennomføre aktiviteter i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger og fastsatte mål og prioriteringer fra departementet
- b) fastsette mål og resultatkrav og foreta prioriteringer med ettårig og flerårig perspektiv innenfor eget ansvarsområde
- c) sørge for planlegging, gjennomføring og oppfølging, herunder resultat- og regnskapsrapportering
- d) definere myndighet og ansvar og fastsette instruksjoner innenfor eget ansvarsområde for å sikre oppfyllelse av reglementet og bestemmelsene, herunder ansvarsforhold mellom virksomhetslederen og øvrig ledelse, eventuelt styre
- e) etablere intern kontroll.

Systemer og rutiner skal være tilpasset risiko og vesentlighet.

Virksomhetens ledelse har innenfor rammene som stilles i tildelingsbrevet, andre vedtak og gjeldende lover og regler, myndighet til å iverksette nødvendige tiltak innenfor sitt ansvarsområde.

2.3. Styringsprosessen

2.3.1. Planlegging

Virksomhetens ledelse skal planlegge og utarbeide strategier med ettårig og flerårig perspektiv tilpasset virksomhetens egenart. Planene skal dokumenteres gjennom interne styringsdokumenter. For å dokumentere virkningen av vesentlige forhold i planene, skal det fastsettes styringsparametere som er mest mulig stabile over tid.

2.3.2. Gjennomføring og oppfølging

Virksomheten har ansvar for at mål og resultatkrav fastsatt i tildelingsbrev, andre vedtak og interne styringsdokumenter følges opp og gjennomføres innenfor rammen av tildelte ressurser.

Det må etableres løpende informasjons- og kommunikasjonsrutiner for rapportering og gjennomføring av planer. Den interne styringen skal være innrettet slik at:

- a) den tilfredsstillende kravene til resultat- og regnskapsrapportering gitt av overordnet myndighet og andre
- b) virksomheten har nødvendig styringsinformasjon og beslutningsgrunnlag til å følge opp aktivitetene og resultatene
- c) virksomhetens økonomisystem sammen med statistikk, analyser og andre relevante systemer belyser om virksomheten drives effektivt i forhold til kostnader og fastsatte mål og resultatkrav

- d) utgifter følges opp mot bevilgning for å sikre at det ikke skjer uhjemlede overskridelser og at forutsatte inntekter kommer inn.

Resultatinformasjonen skal benyttes i virksomhetens planlegging for de påfølgende år.

2.4. Intern kontroll

Alle virksomheter skal etablere intern kontroll. Virksomhetens ledelse har ansvaret for å påse at den interne kontrollen er tilpasset risiko og vesentlighet, at den fungerer på en tilfredsstillende måte og at den kan dokumenteres. Intern kontroll skal primært være innebygd i virksomhetens interne styring.

Den interne kontrollen skal forhindre styringssvikt, feil og mangler slik at:

- a) beløpsmessige rammer ikke overskrides og at forutsatte inntekter kommer inn
- b) måloppnåelse og resultater står i et tilfredsstillende forhold til fastsatte mål og resultatkrav, og at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning
- c) ressursbruken er effektiv
- d) regnskap og informasjon om resultater er pålitelig og nøyaktig
- e) virksomhetens verdier, herunder fast eiendom, materiell, utstyr, verdipapirer og andre økonomiske verdier, forvaltes på en forsvarlig måte
- f) økonomistyringen er organisert på en forsvarlig måte og utføres i samsvar med gjeldende lover og regler, herunder at transaksjoner er i samsvar med underliggende forhold
- g) misligheter og økonomisk kriminalitet forebygges og avdekkes.

For å kunne utøve nødvendig intern kontroll, skal virksomhetens ledelse etablere systemer, rutiner og tiltak med fokus på blant annet følgende faktorer:

- a) ledelsens og tilsattes kompetanse og holdning til resultatoppfølging og kontroll
- b) identifisering av risikofaktorer som kan medvirke til at virksomhetens mål ikke nås, og korrigerende tiltak som med rimelighet kan redusere sannsynligheten for manglende måloppnåelse
- c) sikring av kvaliteten i den interne styringen, herunder forsvarlig arbeidsdeling, og produktivitet i arbeidsprosessene
- d) informasjonsrutiner som sikrer at viktig og pålitelig informasjon av betydning for måloppnåelsen kommuniseres på en effektiv måte
- e) rutiner for behandling og lagring av vesentlig informasjon som sikrer konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet

Den interne kontrollen skal også ha fokus på å forebygge og avdekke tilsiktede handlinger utført i strid med gjeldende lover og regler, som eksempelvis manipulasjon, forfalskning eller endring av regnskapsdata eller annen resultatinformasjon. Det vises til Statens personalhåndbok for retningslinjer for behandling av saker om underslag, tyveri, bedrageri og utroskap i statstjenesten.

Dersom virksomheten benytter en tjenesteyter, jf. pkt. 4.5, skal virksomhetens interne kontroll være tilpasset arbeidsdelingen mellom virksomheten og tjenesteyteren.

Ved etablering av kontrolltiltak skal virksomhetens ledelse vurdere hvilke kostnader tiltaket medfører, målt opp mot den nytte og de fordeler som kan oppnås. Alle tiltak skal forankres på overordnet nivå for å sikre relevans og fullstendighet i risikobildet. For spesielt viktige rutiner skal virksomhetens ledelse vurdere om det er behov for tilleggsrapportering og spesielle analyser for å avdekke eventuelle fremtidige avvik.

2.5. Kontroll av utgifts- og inntektstransaksjoner

2.5.1. Generelt om transaksjonskontroller

Kontroll av utgifter og inntekter er et element i den interne kontrollen. Kontrollen skal sikre at inntekter, anskaffelser, tilskudd og lønn og andre oppgavepliktige ytelser blir håndtert i samsvar med gjeldende lover, regler og avtaler, og at inntekter og utgifter følges opp i forhold til virksomhetens budsjetter og fastsatte planer. På inntektsområdet er formålet videre å sikre at virksomhetens inntekter blir korrekt fastsatt og innbetalt, og at utestående krav blir fulgt opp.

Virksomheten skal etablere systemer og rutiner som sikrer kontroll med transaksjonene (transaksjonskontroller). Kontrollene skal dokumenteres med manuelle signaturer eller elektroniske signaturer/aktivitetsregistreringer. Dersom økonomisystemet har funksjonalitet for å utføre kontrollene angitt i pkt. 2.5, kan kontrollene utføres maskinelt.

For store utbetalingsstrømmer kan transaksjonskontroller og dokumentasjon av disse foretas på grunnlag av rapporter (sammendrag) fra hjelpesystem eller andre deler av økonomisystemet. Det forutsettes at virksomheten fører kontroll med at systemløsningene fungerer som forutsatt og at data sikres mot uautoriserte endringer, jf. pkt. 4.3. Tilsvarende gjelder for store innbetalingsstrømmer.

2.5.2. Transaksjonskontroll av utgifter

2.5.2.1. Budsjettdisponeringsmyndighet

Alle disposisjoner som medfører økonomiske forpliktelser for virksomheten skal bekreftes av en som har budsjettdisponeringsmyndighet. Før en person med budsjettdisponeringsmyndighet gjennomfører disposisjoner skal vedkommende:

- a) påse at det er hjemmel for disposisjonen i stortingsvedtak, tildelingsbrev eller andre vedtak og at disposisjonen ellers er i overensstemmelse med gjeldende lover og regler
- b) påse at det er budsjettmessig dekning for utbetalingen
- c) påse at disposisjonen er økonomisk forsvarlig.

Kravet om bekreftelse av en tilsatt som har budsjettdisponeringsmyndighet, gjelder også ved utbetalinger som følge av tilbakebetaling av skatter, avgifter, gebyrer, feilinnbetalinger m.m.

Virksomhetslederen har budsjettdisponeringsmyndighet og kan delegere denne helt eller delvis til tilsatte på lavere nivåer. Delegert budsjettdisponeringsmyndighet kan delegeres videre. Delegering av budsjettdisponeringsmyndighet skal være skriftlig.

Virksomheten skal ha rutiner for tilfredsstillende oppfølging av delegert budsjettdisponeringsmyndighet.

Den som har budsjettdisponeringsmyndighet kan ikke godkjenne godtgjørelser eller andre utbetalinger til seg selv. Departementet kan gjøre unntak for leder av virksomhet og driftsenhet. Slike unntak skal være skriftlige og det skal etableres nødvendige kontroller.

Gjennom dokumentasjon på bestilling, ordrebekreftelse, faktura, bilag, tilskuddsbrev eller lignende, skal det være bekreftet hvem som har utøvet budsjettdisponeringsmyndighet for hver enkelt transaksjon. Ved grupper av transaksjoner, som avrop på avtaler, delfakturering av avtaler, faste avtaler (for eksempel husleie, strøm) eller tilskudd som utbetales i flere terminer, kan dokumentasjonen knyttes til avtalen eller tilskuddsbrevet og omfatte flere enkelttransaksjoner.

2.5.2.2. Attestasjonskontroll

Alle utgifter skal være attestert før utbetaling kan finne sted. Attestasjonskontrollen omfatter kontroll av:

- a) at en vare eller tjeneste er mottatt i samsvar med bestilling eller avtale
- b) at dokumentasjonen (bilag) for leveransen er i overensstemmelse med gjeldende lover og regler
- c) lønnsberegningssbekreftelsen, antall personer og beløp samt utførte kontroller i henhold til pkt. 5.2.4
- d) at utbetaling av et tilskudd er i overensstemmelse med vedtaket om tilskudd, og at tilskuddsmottaker har sendt inn eventuell dokumentasjon og/eller aksept av vilkår
- e) at utbetaling som følge av tilbakebetaling av skatter, avgifter, gebyrer, feilinnbetalinger m.m. skjer på korrekt grunnlag
- f) kontering, eventuelt påføre slik informasjon, herunder at beløpet belastes rett kapittel og post eller konto

Attestasjonskontrollen skal utføres av en annen person enn den som benytter sin budsjettdisponeringsmyndighet. Ved transaksjoner som gjelder små beløp, kan vedkommende med budsjettdisponeringsmyndighet også utføre attestasjonskontrollen. Dette kan være aktuelt eksempelvis for små anskaffelser, overtid og tjenestereiser.

Den som attesterer kan ikke godkjenne godtgjørelser eller andre utbetalinger til seg selv.

2.5.2.3. Kontroll ved bokføring

Ved bokføringen skal det kontrolleres at bilaget er originalt (eller er et elektronisk bilag med tilsvarende validitet), kontert og attestert, og at disposisjonen er foretatt av en person med budsjettdisponeringsmyndighet.

Nærmere krav til systemer og rutiner for transaksjoner som gjelder lønn og oppgavepliktige ytelser og anskaffelser er omtalt i kap. 5, mens tilskudd er omtalt i kap. 6. Kontroll av betalingsoppdrag er omtalt i kap. 3.

2.5.3. Transaksjonskontroll av inntekter

Det skal normalt utføres transaksjonskontroller i tilknytning til:

- a) fastsettelse av krav; rettet mot identifikasjon av aktuelle krav
- b) utstedelse av faktura; rettet mot korrekt fakturering av identifiserte krav
- c) bokføring; rettet mot bokføringsgrunnlag, kontering og postering
- d) innbetaling; av reskontroføring av innbetalinger
- e) oppfølging; rettet mot innkreving og regnskapsmessig behandling av opphørte krav.

Transaksjonskontrollene for overføring av data eller kontroll av elektroniske signaturer kan være maskinelle (automatiske). Stikkprøvekontroller kan gjennomføres som alternativ til fullstendig kontroll av enkeltkrav, basert på en vurdering av risiko og vesentlighet.

Nærmere krav til systemer og rutiner for inntektstransaksjoner er omtalt i kap. 5.

2.5.4. Aggregerte kontroller

I tillegg til transaksjonskontrollene, skal det utføres kontroller på aggregert nivå, som avstemminger og oppfølging av budsjett.

Ved avvik skal oppfølging omfatte kontroll av enkelttransaksjoner. Gjennomførte kontrollaktiviteter skal være dokumentert.

2.5.5. Etterkontroll

Virksomhetens ledelse skal etablere rutiner for etterkontroll, eksempelvis ved gjennomføring av nødvendig budsjettoppfølging og kontroll basert på stikkprøver. Etterkontrollen må sammen med transaksjonskontrollene tilpasses virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet slik at man foretar en avveining mot kostnader ved kontrollene. Gjennomførte kontrollaktiviteter skal være dokumentert.

2.6. Evalueringer

Virksomheten skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om effektivitet, måloppnåelse og resultater innenfor hele eller deler av virksomhetens ansvarsområde og aktiviteter. Evalueringer kan ha fokus på innsatsfaktorer, aktiviteter, produkter og tjenester samt effekter i forhold til brukere og samfunn.

Frekvens og omfang av evalueringer skal bestemmes ut fra virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet. Behovet må vurderes opp mot kvalitet og omfang av virksomhetens øvrige rapportering internt og til overordnet departement.

Evalueringer kan utføres av interne eller eksterne fagmiljøer.

Kapittel 3. Felles standarder og systemer

3.1 Innledning

Kapitlet omhandler felles standarder og systemer for budsjettering, regnskapsføring og betalingsformidling på alle nivåer i staten.

Formålet med kapittel 3 er å sikre at virksomhetene anvender fullstendige og konsistente budsjett- og regnskapsprinsipper og har effektiv og sikker betalingsformidling.

3.2. Felles prinsipper og standarder for budsjettering og regnskapsføring

3.2.1. Hovedprinsipper

Med utgangspunkt i bevilgningsreglementet fastsatt av Stortinget, gjelder følgende felles prinsipper for budsjettering og regnskapsføring i staten:

- a) En bevilgning og et budsjett skal gjelde for ett år. Det er ikke adgang til å bruke merinntekter gjennom året eller ubrukte midler etter årets slutt med mindre dette er hjemlet i andre bestemmelser, jf. bevilgningsreglementet § 7 og § 11.
- b) Budsjettet og regnskapet skal omfatte samtlige utgifter og inntekter i budsjettåret, for budsjettet så langt de kan forutses ved endelig vedtak, jf. bevilgningsreglementet § 4. Forpliktelser utover budsjettåret krever særskilt fullmakt.
- c) Utgifter og inntekter skal føres hver for seg med brutto beløp, jf. bevilgningsreglementet § 4.
- d) Bevilgningsregnskapet skal følge inndelingen Stortinget har fastsatt i vedtatt budsjett, jf. bevilgningsreglementet § 13.
- e) Bevilgningsregnskapet og kapitalregnskapet skal baseres på kontantprinsippet, dersom ikke annet er bestemt, jf. bevilgningsreglementet § 14.

3.2.2. Andre prinsipper og standarder

Finansdepartementet utarbeider normert kontoplan for rapportering til bevilgningsregnskapet og kapitalregnskapet, jf. bevilgningsreglementet § 13, og fastsetter nærmere retningslinjer for anvendelsen.

Finansdepartementet utarbeider periodisk og årlig bevilgningsregnskap og kapitalregnskap. Finansdepartementet fastsetter standarder og nærmere retningslinjer for rapportering til bevilgningsregnskapet og kapitalregnskapet.

Departementet kan etter søknad til Finansdepartementet få korrigeret uoppklarte differanser og feilposter i tidligere års statsregnskap.

Transaksjoner som representerer formuesomplussing og som rapporteres på 90-post til bevilgningsregnskapet, skal aktiveres i kapitalregnskapet. Transaksjonene skal i tillegg fremgå som eiendeler/forpliktelser i virksomhetsregnskapet for oppfølging senere år.

Ved salg skal inntekten føres brutto på en 90-post. Bokført verdi i kapitalregnskapet føres mot konto for forskyvning av balansen, uavhengig om salgsværdien er større eller mindre enn aktivert verdi.

Avskrivning ved tap på fordringer og andre formuesverdier som er aktivert i kapitalregnskapet, kan bare foretas i medhold av Stortingets bevilgningsvedtak eller romertallsvedtak, lov, forskrift, kongelig resolusjon eller kjennelse ved en domstol. Herunder skal tap på lån avskrives ved bevilgning, med mindre annet er bestemt ved Stortingets vedtak.

For forvaltningsbedriftene skal realinvesteringer på postene 30–49 i bevilgningsregnskapet, som eksempelvis fast eiendom, maskiner og utstyr, aktiveres i kapitalregnskapet.

Finansdepartementet kan fastsette standarder for virksomhetens budsjettering og regnskapsføring.

3.2.3. Nærmere om budsjettering og regnskapsføring i departement og virksomhet

Virksomheten skal følge de til enhver tid gjeldende bestemmelser og eventuelle standarder som Finansdepartementet har fastsatt for budsjettering og regnskapsføring.

Virksomheten kan i samråd med overordnet departement velge å føre virksomhetsregnskapet etter andre prinsipper enn kontantprinsippet, dersom ikke annet følger av standarder for budsjettering og regnskapsføring fastsatt av Finansdepartementet. Prinsippet som i tilfelle velges, skal være dokumentert og konsistent over tid.

Kontoplanen fastsettes av virksomheten slik at rapportering til overordnet myndighet kan skje på en hensiktsmessig måte og gi grunnlag for den interne styringen. Departementet må vurdere behovet for å samordne kontoplaner og føringsprinsipper innenfor sitt område for å få fram konsoliderte og sammenlignbare data.

Kontoplanen skal innrettes slik at kravene til rapportering til bevilgningsregnskapet og kapitalregnskapet etter kontantprinsippet ivaretas.

Virksomheten skal ved årets slutt utarbeide et samlet årsregnskap, som er virksomhetens avlagte regnskap. Det samlede årsregnskapet skal vise en sammenstilling av posteringene virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Dersom virksomheten har flere regnskapsførere som rapporterer til statsregnskapet, skal sammenstillingen vise hvilke deler av posteringene som er rapportert fra den enkelte regnskapsføreren.

3.3. Regnskapsrapportering

3.3.1. Myndighet og ansvar

Virksomheten skal sikre at regnskapsrapporteringen:

- a) til statsregnskapet, med bevilgningsregnskapet og kapitalregnskapet, har tilfredsstillende kvalitet både periodevis og ved årets slutt
- b) skjer i tråd med standarder fastsatt av Finansdepartementet, herunder fastsatte tidsfrister og krav til form og innhold
- c) tilfredsstillende overordnet departements krav til regnskapsavlegging periodevis og ved årets slutt
- d) er i samsvar med krav i tildelingsbrev fra overordnet departement, belastningsfullmakter og andre vedtak

Departementet har overordnet ansvar for bevilgningsregnskapet og kapitalregnskapet for departementet og underliggende virksomheter.

3.3.2. Pliktig regnskapsrapportering

Pliktig regnskapsrapportering omfatter rapportering til statsregnskapet, med bevilgningsregnskapet og kapitalregnskapet, og annen regnskapsrapportering til eksterne parter fastsatt med hjemmel i lov.

3.3.2.1 Bevilgningsregnskapet

Den enkelte virksomhet er ansvarlig for å dokumentere sin rapportering til statsregnskapet. I ettertid skal virksomheten kunne dokumentere hva som er registrert i statsregnskapet, sammenholdt med transaksjoner som er registrert i virksomhetsregnskapet og med avstemming av oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten skal etter oversendelse av regnskapsrapport, hente avstemmingsliste fra statsregnskapet og kontrollere at posteringene i statsregnskapet er i samsvar med innrapportert regnskap. Ved avvik skal feilen korrigeres etter anvisning fra Finansdepartementet. Avstemmingen skal dokumenteres.

Departementet vil ved periodeavslutning motta rapport om bevilgningsregnskapet på departementets budsjettkapitler. Departementet skal ved årets slutt bekrefte sitt bevilgningsregnskap overfor Finansdepartementet og gi Riksrevisjonen forklaringer til regnskapet med kopi til Finansdepartementet i henhold til årlig rundskriv fra Finansdepartementet.

3.3.2.2. Kapitalregnskapet

Virksomheter som gir lån, har eller anskaffer finansielle instrumenter som eksempelvis aksjer, gir kapitalinnskudd i statsforetak, til stiftelser o.l. i henhold til stortingsvedtak, skal rapportere til statens kapitalregnskap. Virksomhetene skal sikre seg at:

- a) det inngås skriftlig avtale om transaksjonen beskrevet ovenfor
- b) statens risiko om mulig begrenses ved tinglysning av pant eller lignende
- c) transaksjonen gjennomføres som avtalt
- d) det foretas rapportering til statsregnskapet av nye plasseringer og andre vesentlige endringer
- e) innbetaling av avkastning, renter og utbytte mottas i overensstemmelse med avtaler, og vedtak på foretaksmøte og/eller generalforsamling følges opp
- f) virksomheten har oversikt over alle kapitalposter og rapporterer om endringer som ikke medfører en likviditetstransaksjon
- g) det ved manglende oppfyllelse av avtalen straks iverksettes nødvendige tiltak for å rette opp forholdet

Ved årets slutt og ved angitte perioder skal oversikten etter pkt. f avstemmes mot statsregnskapet, og hvert departement skal rapportere samlet eiendeler og forpliktelser for alle underliggende virksomheter. Beholdning av verdipapirer skal avstemmes mot beholdning i depotet og beholdning i Verdipapirsentralen.

3.3.3. Spesielle rapporteringskrav til statsregnskapet

Finansdepartementet kan gi nærmere bestemmelser om tilleggsrapportering til statsregnskapet utover det som er omtalt nedenfor for forvaltningsbedrifter, forvaltningsorganer med særskilte fullmakter og statlige fond.

3.3.3.1. Forvaltningsbedrifter

Ved etablering av forvaltningsbedrifter skal prinsipper for oppføring av eiendeler med verdi og årlige avskrivninger beskrives. Dersom det opprettes reguleringsfond, skal det beskrives hvordan fondet kan benyttes, utover å dekke inn underskudd. Forvaltningsbedrifters faste kapital og mellomværende med statskassen skal renteberegnes. Nærmere bestemmelser om renteberegningen gis i årlig rundskriv fra Finansdepartementet.

Forvaltningsbedrifter får normalt nettobevilgning på post 24 driftsresultat, men skal rapportere brutto inntekter, utgifter, avskrivninger, renter, investeringer og reguleringsfond. Forvaltningsbedrifter kan i tillegg disponere ordinære bevilgninger på andre poster.

Rapporteringen til statsregnskapet skal foretas innen fristene som gjelder for virksomheter.

Rapportering til kapitalregnskapet skal inneholde oppstillinger som viser endringen i den faste kapitalen og virksomhetens balanse.

3.3.3.2. Forvaltningsorganer med særskilte fullmakter

Forvaltningsorganer med særskilt fullmakt til bruttoføring utenfor statsbudsjettet («nettobudsjetterte virksomheter») får midler bevilget over 50-poster på statsbudsjettet ved utbetaling fra overordnet departement eller annen virksomhet som disponerer bevilgningen. Nettobudsjetterte virksomheters regnskapsføring skal følge bestemmelsene i kap. 4, med unntak for rapportering til statsregnskapet. I stedet for å rapportere på kapittel og post, skal virksomheten rapportere om likviditetsbevegelser på sin oppgjørskonto i Norges Bank. Virksomheten skal avstemme rapporten i forhold til virksomhetsregnskapet før rapporten sendes statsregnskapet.

Rapporteringen til statsregnskapet skal foretas innen fristene som gjelder for virksomheter.

3.3.3.3. Statlige fond

Virksomheter som forvalter fond opprettet ved bevilgning eller avsetning av avgifter, skal sikre at det føres et eget fullstendig regnskap for hvert fond. Innbetaling av eventuell bevilgning over 50-post på statsbudsjettet blir en av inntektspostene i fondsregnskapet. Regnskapsføringen skal følge bestemmelsene i kap. 4, med unntak for rapportering til statsregnskapet. Det skal for fondet rapporteres om likviditetsbevegelser på fondets oppgjørskonto i Norges Bank. Virksomheten skal avstemme rapporten i forhold til regnskapet for fondet før rapporten sendes statsregnskapet.

Fond som er statsmidler (statens eiendom), skal aktiveres i kapitalregnskapet. Rapporteringen til statsregnskapet skal foretas innen fristene som gjelder for virksomheter.

3.3.3.4. Forvaltning av midler for private og internasjonale organisasjoner

Virksomheter som forvalter midler på vegne av private og internasjonale organisasjoner, herunder ved samfinansiering av prosjekter (koordinator-funksjon), skal etablere regnskapsrutiner som dokumenterer alle inn- og utbetalinger. Rapportering skal skje i henhold til retningslinjer fastsatt av overordnet departement eller Finansdepartementet.

Slike midler skal inngå på virksomhetens oppgjørskonto(er) i Norges Bank og i rapporteringen til statsregnskapet som del av mellomværende, jf. omtale i pkt. 4.4.5.

3.3.3.5. Forvaltning av ikke-statlige midler og fond

Virksomheter som forvalter ikke-statlige midler i form av gaver, legater, ikke-statlige fond, midler tilhørende innsatte, pasienter m.m., skal fastsette regelverk om budsjett, regnskapsføring og kontrollordninger innenfor sitt ansvarsområde når slikt regelverk ikke følger av annet lovverk eller andre bestemmelser. Virksomheten skal kunne dokumentere verdiene i regnskapet, men de skal ikke inngå på virksomhetens oppgjørskonto i Norges Bank eller i rapporteringen til statsregnskapet.

3.4. Betalingsformidling

3.4.1. Myndighet og ansvar

Virksomhetens betalingsformidling i form av inn- og utbetalinger skal skje gjennom statens konsernkontoordning, slik at alle statlige likvider daglig samles i Norges Bank.

Finansdepartementet har inngått avtale med enkelte banker om betalingsformidling og kontohold. Virksomheten skal benytte disse kanalene og velge bank for betalingsformidling og kontohold.

Finansdepartementet fastsetter retningslinjer for virksomhetens tilgang til oppgjørskontoer i Norges Bank og arbeidskontoer i banken.

3.4.2. *Innbetalinger*

3.4.2.1 *Overføring til virksomhetens arbeidskonto*

Når betaler benytter mottatt faktura, godskrives innbetalingene virksomhetens arbeidskonto. Virksomheten skal benytte informasjon fra banken om den enkelte innbetaling til å oppdatere økonomisystemet, jf. pkt. 5.4.2.

3.4.2.2. *Betaling ved virksomhetens kontorsted*

Innbetalinger ved virksomhetens kontorsted kan skje ved bruk av kontanter eller sjekk, eller via betalingsterminal. Rutiner for håndtering av kontanter og sjekker, bokføring av innbetalinger og kasseoppgjør er omtalt i pkt. 5.4.6.

3.4.3. *Utbetalinger*

3.4.3.1. *Elektronisk overføring*

Utbetalinger skal normalt skje ved elektronisk overføring mellom bankkontoer uten bruk av særskilt melding fra banken til mottaker. Alle utbetalinger skal foretas til rett tid og kredittid skal utnyttes.

3.4.3.2. *Produksjon og overføring av betalingsoppdrag*

Betalingsoppdrag skal produseres i virksomhetens økonomisystem. Betalingsoppdraget overføres banken i elektronisk form og på en sikker måte.

3.4.3.3. *Autorisasjon av betalingsoppdrag*

Før betaling kan utføres av banken, skal den autoriseres av en person i virksomheten med slik fullmakt. Overordnet departement kan for små virksomheter godkjenne at en annen statlig virksomhet eller en statlig tjenesteyter gis fullmakt til å autorisere på vegne av virksomheten. Den eller de som autoriserer skal foreta en kontroll av at det som ligger i virksomhetens system, er i overensstemmelse med antall transaksjoner og totalsum i bankens system. Den som autoriserer skal ikke kunne endre beløp eller kontonummer i betalingsoppdraget.

3.4.3.4. *Avregningsretur*

For gjennomførte utbetalinger leverer banken elektronisk avregningsretur. Virksomheten skal benytte informasjonen i avregningsreturen til oppdatering av økonomisystemet og kontroll mot utbetaling i bank. Dersom oppdateringen av økonomisystemet gjøres manuelt, skal det sikres at avregningsreturen er i samsvar med overført oppdrag til banken.

3.4.3.5. *Bruk av håndkasse, betalingskort og sjekk*

Virksomheten kan opprette en fast håndkasse med en samlet kassebeholdning begrenset oppad til 2.000 kroner. Kassebeholdningen kan utvides utover avtalt beløp etter skriftlig godkjenning av overordnet departement.

En håndkasse skal bare benyttes til dekning av mindre, tilfeldige utgifter og skal ikke benyttes til utbetaling av forskudd (lønn, reise) eller godtgjørelser av noen art.

Ansvar for håndkassen skal være tillagt en person (kasserer) og det må etableres forsvarlige rutiner for oppgjør, kontroll og oppbevaring av håndkassen.

Det skal ikke knyttes betalingskort til virksomhetens arbeidskonto, slik at kontoen blir belastet for betalinger direkte (debetkort/bankkort). Betalingskort som står på virksomhetens navn og som ikke er tilknyttet virksomhetens arbeidskonto (kreditkort m.m.), kan benyttes etter bestemmelser fastsatt av Finansdepartementet.

Virksomheten kan unntaksvis bruke sjekk ved utbetalinger. Sjekken skal undertegnes av to personer med fullmakt.

3.4.4. *Kontoutskrift*

Virksomhetens tilgang til opplysninger og annen informasjon om arbeidskontoer i banken og oppgjørskontoer i Norges Bank er regulert i rammeavtale med bank og i retningslinjer for oppgjørskontoer i Norges Bank.

Bevegelsene på kontoutskriftene skal kontrolleres, og eventuelle ikke bokførte bevegelser skal bokføres slik at det muliggjør avstemming i henhold til kap. 4.

Kapittel 4. Virksomhetens økonomisystem, bokføring, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsmateriale

4.1. *Innledning*

Kapitlet inneholder bestemmelser om virksomhetens økonomisystem, bokføring, registrering, avstemming og oppbevaring av regnskapsmateriale.

Bestemmelsene er basert på grunnleggende forutsetninger for bokføring, dokumentasjon og oppbevaring. Formålet med bestemmelsene er å sikre at virksomheten har systemer og rutiner som ivaretar rapporteringskrav, innsyn og kontroll.

4.2. Grunnleggende forutsetninger for bokføring, dokumentasjon og oppbevaring

Bokføring, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger skal skje i samsvar med følgende grunnleggende forutsetninger:

- a) Tilgang til økonomisystem: Det skal foreligge et elektronisk økonomisystem som muliggjør produksjon av pliktig regnskapsrapportering (jf. pkt. 3.3.2) og obligatoriske spesifikasjoner (jf. pkt. 4.4.3).
- b) Fullstendighet: Alle transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner skal bokføres.
- c) Realitet: Bokførte opplysninger skal reflektere faktisk inntrufne hendelser eller regnskapsmessige vurderinger og vedrøre virksomheten.
- d) Nøyaktighet: Opplysninger skal bokføres og spesifiseres korrekt.
- e) Ajourhold: Opplysninger skal bokføres og spesifiseres med en frekvens som opplysningenes karakter og virksomhetens art og omfang tilsier.
- f) Dokumentasjon: Bokførte opplysninger skal være dokumentert på en måte som gjør etterprøving og kontroll mulig.
- g) Sporbarhet: Det skal foreligge toveis kontrollspor mellom dokumentasjon, aktuelle obligatoriske spesifikasjoner og pliktig regnskapsrapportering.
- h) Oppbevaring: Dokumentasjon, obligatoriske spesifikasjoner og pliktig regnskapsrapportering skal oppbevares i henhold til pkt. 4.4.7.
- i) Sikring: Regnskapsmaterialet skal sikres på en forsvarlig måte mot urettmessig endring, sletting eller tap.

4.3. Funksjonalitet i økonomisystemet

4.3.1. Generelt

Virksomheten skal bruke et elektronisk økonomisystem for registrering og regnskapsføring (bokføring og pliktig regnskapsrapportering) og for betalingsformidling. Systemet skal ha funksjonalitet som ivaretar de oppgavene en virksomhet er pålagt i henhold til dette regelverket og andre gjeldende lover og regler, herunder funksjonalitet som muliggjør en forsvarlig økonomistyring.

Et økonomisystem omfatter:

- regnskapssystem, med hovedbok og reskontro
- lønnsystem
- hjelpesystem.

Et hjelpesystem produserer eller påvirker innholdet i bokførte transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner, som eksempelvis systemer for elektronisk fakturabehandling.

Økonomisystemet skal gi grunnlag for å:

- a) sammenstille økonomisk informasjon slik at virksomheten kan foreta budsjettkontroll og eventuelt oppfølging mot mål og resultater, samt bidra med nødvendig styringsinformasjon til virksomhetsledelsen og overordnet departement
- b) levere rapporter til overordnet departement om regnskapsførte utgifter og inntekter i forhold til bevilgning, som grunnlag for departementets overordnede ansvar for budsjettkontroll
- c) rapportere informasjon til overordnet departement om kapitalposter som skal spesifiseres i kapitalregnskapet (det er departementene som skal rapportere til Finansdepartementet om kapitalposter, jf. kap. 3)
- d) avgi pliktig regnskapsrapportering (jf. pkt. 3.3.2). Dette omfatter henholdsvis tallene som skal inngå i statsregnskapet gjennom året og ved årets slutt (jf. årlig rundskriv fra Finansdepartementet) og annen regnskapsrapportering fastsatt med hjemmel i lov.

Fra alle modulene som inngår i økonomisystemet (regnskapssystem, lønnsystem og hjelpesystemer), skal det være mulig å produsere obligatoriske spesifikasjoner, jf. pkt. 4.4.3. Oversiktene skal kunne produseres månedlig, og det skal være toveis kontrollspor mellom dokumentasjonen og spesifikasjonene (sporbarhet).

4.3.2. Funksjonalitet for bokføring og registrering

I økonomisystemet skal det kunne registreres data tilknyttet hver enkelt bokført transaksjon eller regnskapsmessig disposisjon og i faste register, som sikrer hensiktsmessig oppfølging og rapportering av økonomisk informasjon. Det må kunne registreres informasjon som ivaretar krav om rapportering til statsregnskapet, jf. kap. 3.

Økonomisystemet skal ha funksjonalitet som tilrettelegger for:

- a) kontroller som sikrer korrekt bokføring
- b) at bokførte transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner har referanser (bilagsnummer og lignende)

Når økonomisystemet består av flere moduler, skal systemet sikre korrekt overføring mellom modulene og gjenbruk av registrerte data.

Systemfunksjonalitet knyttet til retting av opplysninger er omtalt i pkt. 4.4.6.

4.3.3. Betalingsformidling

Økonomisystemet skal ha funksjonalitet for betalingsformidling som er i overensstemmelse med krav som stilles i avtalene mellom Finansdepartementet og banker, jf. pkt. 3.4.

4.3.4. Rapporteringsfunksjonalitet

Fra økonomisystemet skal det kunne utarbeides pliktig regnskapsrapportering i overensstemmelse med pkt. 4.3.1 d, obligatoriske spesifikasjoner i overensstemmelse med pkt. 4.4.3, og andre rapporter ut fra behov for styringsinformasjon, budsjettkontroll, analyser m.m. jf. pkt. 4.3.1 a–c.

Det skal utarbeides oppstilling som viser eventuelle forskjeller mellom virksomhetsregnskapet og rapportering til overordnet myndighet og Finansdepartementet.

4.3.5. Dokumentasjon av økonomisystemet

Det skal foreligge en systemdokumentasjon som gjør det mulig å sette seg inn i alle deler av økonomisystemets oppbygging og virkemåte. Dette omfatter dokumentasjon av alle funksjoner og registre for datainnsamling, datalagring og behandling av transaksjoner i økonomisystemet, herunder danning av systemgenererte poster, behandling av faste data, oppsettsparametere, tilgangskontroller og tilgangsrettigheter, maskinelle og manuelle avstemminger og generering av obligatoriske spesifikasjoner. Det skal være en oversiktlig og fullstendig beskrivelse av kontrollsporet fram og tilbake fra innsamling av regnskapsdata gjennom alle behandlinger og til rapportering til statsregnskapet.

Brukerdokumentasjonen skal være utformet slik at en regnskapskyndig kan sette seg inn i systemets virkemåte for alle funksjoner og prosesser.

Systemdokumentasjonen og brukerdokumentasjonen skal oppdateres ved endringer av økonomisystemet.

Dokumentasjonen av og obligatoriske spesifikasjoner fra økonomisystemet skal være på norsk, svensk, dansk eller engelsk.

4.3.6. Sikkerhet i økonomisystemet

Økonomisystemet skal ha et sikkerhetsnivå som er tilpasset virksomhetens aktiviteter og der det tas hensyn til risiko og vesentlighet knyttet til aktiviteten.

Økonomisystemet skal ha tilgangskontroller som sikrer systemets funksjoner og data mot uautorisert endring (dataintegritet). Tilgangskontrollene skal være basert på at alle brukere har en personlig identifikasjon som er sikret med passord eller lignende, og det skal kunne tildeles tilgangsrettigheter tilpasset brukernes oppgaver. Systemet skal tilfredsstillende lovmessige krav til beskyttelse av innsyn i data.

Økonomisystemet skal ha funksjonalitet som for alle vesentlige funksjoner som medfører oppdatering av regnskapsdata eller generering eller importering av filer med elektronisk signatur/segl (eksempelvis betalingsfiler), logger personlig identifikasjon, dato og klokkeslett for handlingen. Loggrutinene skal være utformet slik at det er enkelt å lese og søke i loggdataene. Det skal etableres sikre prosedyrer, herunder logging, knyttet til endring av lagrede data når endringen gjøres uten bruk av applikasjonenes normale funksjoner.

Det skal etableres rutiner for applikasjonsforvaltning og drift av økonomisystemet som sikrer tilfredsstillende tilgjengelighet til systemets funksjoner og data.

Ved anskaffelse av nytt av økonomisystem eller vesentlige oppgraderinger i systemer, skal systemet testes og formelt godkjennes av virksomheten før det settes i drift. Riksrevisjonen skal orienteres når systemet tas i bruk.

Ved godkjenning eller attestasjon av elektroniske bilag, skal bilaget tilknyttes elektronisk signatur som viser hvem som har godkjent eller attestert bilaget. Det skal være mulig å vise om bilagsdataene eventuelt er blitt endret etter dette.

Finansdepartementet kan fastsette nærmere bestemmelser om sikkerhet i økonomisystemet.

4.4. Bokføring, dokumentasjon og oppbevaring

4.4.1. Generelt

Kravene til bokføring, registrering, dokumentasjon og oppbevaring skal sikre fullstendighet, realitet og nøyaktighet ved utarbeidelse av regnskapsrapportering og grunnlaget for å kunne kontrollere rapportering og bokføring i ettertid.

4.4.2. Bokføring, registrering og ajourhold

Alle opplysninger som er nødvendig for å kunne utarbeide pliktig regnskapsrapportering som nevnt i pkt. 3.3.2 og obligatoriske spesifikasjoner som nevnt i pkt. 4.4.3, skal bokføres.

Bokføring skal skje så ofte som virksomhetens og transaksjonenes art og omfang tilsier. Bokføringen skal være å jour senest innen fristen for rapportering til statsregnskapet.

Bank- og kontanttransaksjoner skal registreres daglig, med mindre det foreligger særskilte grunner for at det tar lenger tid.

4.4.3. Innholdet i obligatoriske spesifikasjoner

Bokføring og registrering skal være tilrettelagt slik at følgende krav til obligatoriske spesifikasjoner ivaretas:

a) Bokføringsspesifikasjon

Alle bokførte opplysninger pr. periode, der alle poster skal fremgå i ordnet rekkefølge med dokumentasjonsdato og dokumentasjonshenvisning, tilordningskoder og andre relevante behandlingskoder.

Systemgenererte poster kan fremkomme som totaler dersom de er lett kontrollerbare. Det samme gjelder for poster som er spesifisert i underliggende journaler eller lignende (eksempelvis fakturajournal). Disse journalene er i slike tilfeller en del av bokføringsspesifikasjonen.

b) *Poster som er overført mellom moduler i økonomisystemet (regnskapssystem, lønnsystem og hjelpesystemer)*

Fra avgivende modul listes det:

- informasjon som sikrer entydig identifisering av overføringen
- antall transaksjoner oversendt
- sum beløp oversendt

Fra mottakende modul listes det:

- informasjon som sikrer entydig identifisering av overføringen
- identifikasjon av overføringen fra avgivende modul
- antall transaksjoner oversendt og mottatt
- sum beløp oversendt og mottatt

c) *Kontospesifikasjon*

Alle kontoer pr. periode, der det for hver konto skal angis kontokode og kontonavn, alle poster i ordnet rekkefølge med dokumentasjonsdato og dokumentasjonshenvisning, andre relevante behandlingskoder og inn- og utgående saldo. Poster i kontospesifikasjonen kan fremkomme som totaler når de er spesifisert i underliggende journaler eller lignende (eksempelvis fakturajournal). Disse journalene er i slike tilfeller en del av kontospesifikasjonen.

d) *Kundespesifikasjon*

Alle transaksjoner med kunder pr. periode, der kundens kode og navn, alle poster i ordnet rekkefølge med dokumentasjonsdato og dokumentasjonshenvisning og inn- og utgående saldo skal fremgå.

e) *Leverandørspesifikasjon*

Alle transaksjoner med leverandører pr. periode, der leverandørens kode, navn og organisasjonsnummer, alle poster i ordnet rekkefølge med dokumentasjonsdato og dokumentasjonshenvisning og inn- og utgående saldo skal fremgå.

f) *Spesifikasjon av merverdiavgift*

Virksomheter som har avgiftspliktig omsetning, skal kunne spesifisere utgående og inngående merverdiavgift og grunnlaget for beregning av avgiften pr. periode etter kontoene i regnskapssystemet. Spesifikasjonen skal også vise avgiftsfri omsetning og uttak samt omsetning og uttak som faller utenfor bestemmelsene i merverdiavgiftsloven av 19. juni 1969 nr. 66, kap. 4. Utgående avgift skal også kunne spesifiseres pr. transaksjon.

Finansdepartementet fastsetter nærmere bestemmelser om nettoordning for den del av virksomhetenes omsetning som ikke er avgiftspliktig.

g) *Spesifikasjon av lønnsoppgavepliktige ytelser*

Lønnsoppgavepliktige ytelser skal spesifiseres pr. periode etter kontoene i regnskapssystemet (konteringssammendrag). Arbeidsgiveravgiftspliktige ytelser skal dessuten kunne gjengis samlet, pr. avgiftssats og kommune.

4.4.4. *Dokumentasjon av bokførte opplysninger*

Bokførte opplysninger skal være dokumentert på en måte som gjør etterprøving og kontroll mulig. Dokumentasjonen skal etter utstedelse være forsvarlig beskyttet mot endring. Dersom dokumentasjonen består av flere dokumenter, skal det være referanse fra primærdokumentet til de øvrige dokumentene.

Bokførte opplysninger skal lett kunne følges fra dokumentasjon via spesifikasjoner fram til pliktig regnskapsrapportering. Det skal likeledes på en lett kontrollerbar måte være mulig med utgangspunkt i pliktig regnskapsrapportering å kunne finne tilbake til dokumentasjonen for de enkelte bokførte opplysningene. Dokumentasjonen skal være systematisert slik at det mulig å kontrollere at den er fullstendig.

4.4.5 *Dokumentasjon av balansen (avstemminger)*

For hver måned og ved årets slutt skal virksomheten foreta avstemminger og spesifiseringer av regnskapsførte tall som benyttes ved rapportering til statsregnskapet, intern styring og rapportering til overordnet departement. Avstemmingene og spesifiseringene skal omfatte alle balansekonti, herunder interimskonti. Videre skal det foreligge kommentarer til eldre, uidentifiserte poster. Den som utfører avstemminger, skal signere og datere for utført arbeid på dokumentasjonen som oppbevares. Avhengig av virksomhetens kompleksitet og størrelse, skal det vurderes behov for å etablere rutiner med at en annen signerer for ettersyn av avstemmingene eller spesifiseringene.

Bokføring på interimskonti ved ut- eller innbetalinger som ikke er postert på kapittel og post, eller hvor det er gjort postering på kapittel og post uten tilhørende ut- eller innbetaling, skal fremgå av balansen og inngå i den saldo som rapporteres som mellomværende til statsregnskapet.

Ved utarbeidelse av regnskap ved årets slutt skal det foreligge dokumentasjon for alle balanseposter.

4.4.6. Retting av bokførte opplysninger og andre registrerte opplysninger

Det skal være etablert rutiner og systemfunksjonalitet som sikrer at feil og mangler som oppstår ved bokføring, registreringer og overføringer, blir oppdaget og rettet. Feil skal rettes i det systemet de oppstod, med mindre dette er svært vanskelig å gjennomføre.

Bokførte opplysninger skal ikke endres eller slettes. Etter bokføring skal retting skje med ny, dokumentert postering (korreksjon). Slike korreksjoner skal skje ved at den opprinnelige posteringen i sin helhet reverseres og det skal på korreksjonsbilaget henvises til opprinnelig bilag med mindre dette er upraktisk.

Retting eller endring av andre registrerte opplysninger (enn de bokførte), som direkte eller indirekte påvirker bokførte opplysninger og andre regnskapsmessige disposisjoner, skal dokumenteres for å kunne kontrollere riktigheten av rettingen eller endringen i ettertid.

4.4.7. Oppbevaring

4.4.7.1. Regnskapsmateriale som skal overleveres Riksarkivet eller statsarkivet

Følgende regnskapsmateriale skal bevares av virksomheten og avleveres til arkivverket (Riksarkivet eller statsarkivene) når det er om lag 25–30 år gammelt, jf. § 5–2 i forskrift 11. desember 1998 nr. 1193 om offentlege arkiv:

- a) virksomhetens avlagte årsregnskap, jf. pkt. 3.2.3
- b) virksomhetens årsrapport med regnskap ved årets slutt, jf. pkt. 1.5.1
- c) saldoliste hovedbok ved årets slutt.

4.4.7.2. Regnskapsmateriale som skal oppbevares i 10 år

Følgende regnskapsmateriale skal oppbevares i minst 10 år etter regnskapsårets slutt:

- a) pliktig regnskapsrapportering som ikke dekkes i pkt. 4.4.7.1
- b) instruksjer
- c) obligatoriske spesifikasjoner
- d) dokumentasjon av bokførte og slettede opplysninger (regnskapsbilag), herunder:
 - bilag som lages ved oppdatering av økonomisystemet i forbindelse med innlesing av avregningsretur og konteringsdata fra banken
 - kontoutskrift fra bank, med underdokumentasjon som eksempelvis giro- og overføringsblanketter som dokumenterer innbetalinger
 - lønnsjournal, spesifikasjon av samtlige transaksjoner pr. tilsatt pr. periode
 - konteringslister
 - egendeklarasjoner
 - dokumentasjon som viser hvem som har benyttet budsjett disponeringsmyndighet, ved bestilling, ordrebekreftelse, faktura, bilag, tilskuddsbrev eller på annen hensiktsmessig måte
- e) dokumentasjon av balansen (avstemming) ved årets slutt
- f) avtaler som gjelder virksomheten, med unntak av avtaler av mindre betydning
- g) korrespondanse som gir vesentlig tilleggsinformasjon i tilknytning til en bokført opplysning
- h) logg av endringer i økonomisystemet
- i) systemdokumentasjon for økonomisystemet, jf. pkt. 4.3.5, herunder historiske versjoner.

4.4.7.3. Regnskapsmateriale som skal oppbevares i 3 år og 6 måneder

Følgende regnskapsmateriale skal oppbevares i minst 3 år og 6 måneder etter regnskapsårets slutt:

- a) fullmakter
- b) innkommende pakksedler
- c) utgående pakksedler eller tilsvarende dokumentasjon som foreligger på papir på leveringstidspunktet
- d) prisoversikter som kreves utarbeidet ifølge lov eller forskrift.

4.4.7.4. Øvrig dokumentasjon og regnskapsmateriale

Øvrig dokumentasjon og regnskapsmateriale oppbevares til Riksrevisjonens antegnelser med svar og forslag til desisjon av regnskapet er behandlet av Stortinget. Makulering av regnskapsmateriell kan ikke foretas hvis ikke revisjonen er avsluttet, selv om tidsfristene i punktene 4.4.7.2 og 4.4.7.3 inntreffer.

4.4.7.5. Elektronisk lagrede opplysninger

Bokførte opplysninger som er tilgjengelig elektronisk, skal være tilgjengelig slik at de kan brukes av applikasjonen i minst 3 år og 6 måneder etter regnskapsårets slutt.

4.4.7.6. Generelt om oppbevaring av opplysninger

Oppbevaringspliktig regnskapsmateriale skal oppbevares ordnet og være forsvarlig sikret mot ødeleggelse, tap og endring. Regnskapsmaterialet skal kunne fremlegges for kontroll i hele oppbevaringstiden i en form som muliggjør etterkontroll.

Regnskapsmateriale og regnskapsdata skal oppbevares på et medium som opprettholder lesekvaliteten i hele oppbevaringsperioden og skal kunne skrives ut på papir i hele oppbevaringsperioden.

Arkiv som ikke lenger er i bruk for administrative formål (eldre arkiv), og arkiv etter organ som er nedlagt eller har avsluttet virksomheten sin (avsluttede arkiv), skal avleveres til arkivverket, jf. § 5–1 i forskrift 11. desember 1998 nr. 1193 om offentlege arkiv.

4.4.7.7. Sikkerhetskopi

Det skal foreligge en sikkerhetskopi av de opplysninger og det regnskapsmateriale som oppbevares elektronisk. Sikkerhetskopien skal oppbevares atskilt fra originalen.

4.4.7.8. Andre bestemmelser om oppbevaring

Riksarkivaren kan fastsette bestemmelser om at enkelte regnskapsserier helt eller delvis skal oppbevares for senere avlevering til arkivverket.

Det vises ellers til arkivloven av 4. desember 1992 nr. 126, forskrift 11. desember 1998 nr. 1193 om offentlege arkiv og forskrift 1. desember 1999 nr. 1566 om utfyllende tekniske og arkivfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver.

4.5. Organisering av økonomioppgaver

4.5.1. Myndighet og ansvar

Virksomheten bestemmer hvordan organiseringen av økonomioppgavene legges opp, innenfor rammen av reglement for økonomistyring i staten og foreliggende bestemmelser samt eventuelle instruksjoner fra overordnet departement (jf. kap. 1).

Følgende oppgaver skal som hovedregel utføres av tilsatte i virksomheten:

- a) utøvelse av budsjett disponeringsmyndighet og påse korrekt fastsetting av inntektskrav, jf. pkt. 2.5
- b) attestasjon av utgifter inklusive lønnsberegning, jf. pkt. 2.5
- c) godkjenning av rapportering til Finansdepartementet og overordnet departement
- d) autorisasjon av betalingsoppdrag, jf. også omtale i pkt. 3.4.3.

4.5.2. Arbeidsdelingsmodeller

Virksomhetsleder har et selvstendig ansvar for økonomioppgavene, uavhengig av om deler av oppgavene utføres av andre.

Følgende tre hovedmodeller for arbeidsdeling mellom virksomheten og andre i eller utenfor staten kan benyttes:

- I. Andre statlige virksomheter under eget eller et annet departementsområde kan utføre deler av økonomioppgavene for virksomheten. Virksomheten skal utføre oppgavene a til d i pkt. 4.5.1 selv.
- II. Private eller statlige tjenesteytere kan gi tilgang for virksomheten til og drifte IKT-infrastruktur og økonomisystem, herunder hjelpesystemer for elektronisk fakturering.
Virksomheten skal sende skriftlig melding til Finansdepartementet når slik avtale er inngått, herunder om hvilke tjenester avtalen omfatter.
- III. Private eller statlige tjenesteytere godkjent av Finansdepartementet kan utføre integrerte lønns- og økonomitjenester for virksomheten.

Overordnet departement kan for små virksomheter godkjenne at en annen statlig virksomhet eller en statlig tjenesteyter gis fullmakt til å autorisere betalingsoppdrag på vegne av virksomheten.

Alle modeller skal reguleres i en avtale for blant annet å sikre klare oppgave- og ansvarsforhold, avtalt tjenestekvalitet og tilstrekkelig datasikkerhet. For modell I kan det etter en helhetlig vurdering av kontrollen også avtales at attestasjon (oppgave b) kan utføres av en annen virksomhet.

Arbeidsdelingen mellom virksomheten og tjenesteyter skal være lagt opp på en slik måte at virksomheten har tilstrekkelig innsikt og kompetanse for å ivareta sitt selvstendige ansvar for økonomistyringen, samt grunnlag og dokumentasjon for å utføre de oppgavene som virksomheten selv er pålagt å utføre (jf. ovenfor). Arbeidsdeling som fraviker kravene i reglementet og bestemmelsene, må godkjennes av Finansdepartementet.

Kapittel 5. Rutiner for behandling av lønn, anskaffelser og inntekter

5.1. Innledning

Kapitlet inneholder bestemmelser om systemer og rutiner for behandling av lønn, anskaffelser og inntekter samt kontrollaktiviteter i den forbindelse.

Formålet med bestemmelsene er å sikre at lønn, anskaffelser og inntekter blir håndtert i samsvar med gjeldende lover, regler og avtaler, og at inntekter og utgifter følges opp. Formålet er videre å sikre at virksomhetenes inntekter blir korrekt fastsatt og innbetalt, og at utestående krav blir fulgt opp.

5.2. Lønn og oppgavepliktige ytelser

5.2.1. Generelt

Virksomheten skal etablere systemer og rutiner som sikrer at lønn og andre oppgavepliktige ytelser blir korrekt registrert, beregnet, bokført, utbetalt og rapportert. Virksomheten skal bruke et elektronisk økonomisystem med funksjonalitet slik at virksomheten kan hente ut nødvendig informasjon fra systemet for budsjettkontroll, rapportering m.m., jf. pkt. 4.3.

Fullmakter og organisering av arbeidet skal være dokumentert, og det skal være etablert metoder og tiltak for å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler i systemene og rutinene, jf. pkt. 2.4.

Dersom økonomisystemet har funksjonalitet for å utføre kontrollene angitt i pkt. 5.2, kan kontrollene utføres maskinelt.

5.2.2. Transaksjonskontroll

For lønn og andre oppgavepliktige ytelser skal transaksjonskontroll i henhold til pkt. 2.5.2 ivaretas ved at:

- *budsjett disponeringsmyndighet* skal foreligge ved tilsetninger og pålegg eller godkjenninger av personellmessige disposisjoner som medfører oppgavepliktige ytelser
- *attestasjon* skal foreligge ved lønnsberegningsskjemaer.

I tillegg vil det være kontrollaktiviteter knyttet til produksjon av lønnsberegningsskjemaer.

5.2.3. Budsjett disponering

5.2.3.1. Tilsetting, lønnsfastsettelse og lønnsendring

Avtale om tilsetting skal inngås av en tilsatt som har budsjett disponeringsmyndighet.

Fastsettelse av lønn ved tilsetting samt lønnsendringer fastsatt lokalt med hjemmel i tariffavtale eller annen avtale, kan bare foretas dersom det foreligger budsjettmessig dekning. Lønnsendringer fastsatt i sentrale forhandlinger mellom staten og hovedsammenslutningene eller frittstående forhandlingsberettigede organisasjoner og hvor det er avsatt midler til lokale forhandlinger, skal imidlertid gjennomføres.

5.2.3.2. Oppgavepliktige ytelser

Pålegg om og godkjenning av personellmessige disposisjoner som medfører oppgavepliktige ytelser, skal bekreftes av en tilsatt som har budsjett disponeringsmyndighet. Vedkommende skal påse at det er budsjettmessig dekning for utgiftene og at det foreligger et behov.

5.2.4. Behandling av lønn og oppgavepliktige ytelser

5.2.4.1. Registrering

Virksomheten skal registrere data i systemet som er nødvendig for å kunne foreta korrekt utbetaling og rapportering av lønn og andre oppgavepliktige ytelser. Det skal foreligge dokumentasjon som viser opplysningenes berettigelse før registrering kan skje. Det skal foreligge et toveis kontrollspor mellom dokumentasjon, obligatoriske spesifikasjoner og pliktig regnskapsrapportering. Grunnlaget som benyttes ved registrering, kan enten være på papir eller i elektronisk form.

5.2.4.2. Beregning, kontroll og attestasjon

Det skal produseres et lønnsberegningsskjema (lønnsforslag) før endelig lønnsberegningsskjema (lønnsbekreftelse) kan skje. Lønnsberegningsskjemaet skal gi grunnlag for å avdekke eventuell feilregistrering eller feilbehandling.

Følgende skal kontrolleres opp mot lønnsberegningsskjemaet:

- eventuelle feillister
- endringer i sentrale faste data siden forrige lønnsperiode (minimum satser, lønnstrinn og bankkontonummer)
- antall lønsmottakere som mottar utbetaling
- totalbeløp til utbetaling
- store nettobeløp til utbetaling
- negative nettobeløp
- forslag til konterings sammendrag (spesifikasjon av brutto utgifter pr. konto)
- forslag til lønnsjournal (stikkprøvekontroll).

Avdekkede feil og mangler skal korrigeres og nytt lønnsberegningsskjema skal produseres. Ved korrigerende samme rutinene følges som ved opprinnelig registrering.

På grunnlag av det kontrollerte lønnsberegningsskjemaet, utarbeides en lønnsberegningsskjema som skal attesteres før lønnsutbetaling. Dersom virksomheten benytter andre i eller utenfor staten til å ivareta kontrollen knyttet til lønnsberegningsskjemaet, jf. pkt. 4.5.2, må virksomheten sikre at den har tilstrekkelig grunnlag og dokumentasjon til å foreta en rimelighetskontroll ved attestasjonen av lønnsberegningsskjemaet.

5.2.4.3. Bokføring og utbetaling

Brutto lønn og andre oppgavepliktige ytelser, inklusive avsatte trekk, bokføres i regnskapet på grunnlag av bekreftet lønnsberegning. Virksomheten skal etter bokføring kontrollere og korrigere eventuelle posteringer på feilkonti.

Lønnsberegningsskjemaet skal danne grunnlag for betalingsoppdrag til bank. Ved utbetaling av lønn og andre oppgavepliktige ytelser, følges rutinene og kontrollaktivitetene som er beskrevet i pkt. 3.4.3.

5.2.4.4. Rapportering

Virksomheten skal registrere og bokføre lønn og andre oppgavepliktige ytelser slik at gjeldende lov- og avtaleverk om rapportering blir ivaretatt, herunder rapportering til skatteoppkrever, Statens pensjonskasse og trygdeetaten, samt trukket medlemskontingent og andre trekk som virksomheten gjør. Rapporterte data skal kunne avstemmes mot tilsvarende registrerte og bokførte data i økonomisystemet.

5.2.4.5. Avstemming

Det skal foretas en periodisk spesifisering av bokførte lønnsoppgavepliktige ytelser pr. konto, som skal avstemmes mot tilsvarende beløp som skal rapporteres. Videre skal det utarbeides en periodisk balansespesifisering av lønnsrelaterte balanseposter og skyldige trekk og avgifter.

Periodens lønnsberegningsskjema skal være avstemt mot periodens lønnsutbetaling.

5.3. Anskaffelser

5.3.1. Generelt

Virksomheten skal etablere systemer og rutiner som sikrer at anskaffelser av varer og tjenester skjer på en effektiv og forsvarlig måte.

Fullmakter og organisering av arbeidet skal være dokumentert, og det skal være etablert metoder og tiltak som har til hensikt å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler i systemene og rutinene, jf. pkt. 2.4.

Transaksjonskontrollene i henhold til pkt. 2.5.2 ivaretas for anskaffelser normalt i forbindelse med bestilling og fakturabehandling. Dersom økonomisystemet har funksjonalitet for å utføre kontrollene angitt i pkt. 5.3, kan kontrollene utføres maskinelt.

5.3.2. Annet regel- og avtaleverk på området

Det vises særlig til lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser, med tilhørende forskrifter fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet.

På en del områder har staten inngått rammeavtaler om innkjøp. Virksomheten kan være forpliktet til å bruke slike avtaler.

5.3.3. Budsjett disponering og bestilling

Bestilling av varer og tjenester skal bekreftes av tilsatt som har budsjett disponeringsmyndighet. Før bestilling gjennomføres, skal den som har budsjett disponeringsmyndighet:

- påse at det er hjemmel for anskaffelsen i stortingsvedtak, tildelingsbrev eller andre vedtak og at disposisjonen ellers er i overensstemmelse med gjeldende lover og regler
- påse at det er budsjettmessig dekning for anskaffelsen
- påse at anskaffelsen er økonomisk forsvarlig.

Effektivering av bestillingen kan foretas av en annen tilsatt i virksomheten.

Det skal dokumenteres hvem som har utøvet budsjett disponeringsmyndighet for en transaksjon, jf. omtale i pkt. 2.5.2.1.

5.3.4. Varemottak

Virksomheten skal ha rutiner for kontroll av at mottatte varer er i henhold til bestilling, pakkseddel eller annen relevant dokumentasjon, og for hvilke tiltak som skal settes i verk dersom det er avvik. Omfanget av kontrollrutinene skal være tilpasset anskaffelsens størrelse og kompleksitet.

5.3.5. Fakturabehandling

Virksomheten skal ha rutiner som sikrer oversikt over og enhetlig behandling av fakturaer og andre utbetalingsdokumenter.

5.3.5.1. Fakturamottak

Fakturaer skal ved mottak kontrolleres for om de vedrører virksomheten. Ved mottak kan en papirfaktura gjøres om til elektronisk format, eller omvendt. Omgjøringen må foretas på en slik måte at den sikrer at innholdet ikke endres.

5.3.5.2. Attestasjonskontroll

Attestasjonen omfatter kontroll av:

- a) at bilaget er et originalbilag (eller et elektronisk bilag med tilsvarende validitet), som viser hva anskaffelsen gjelder, eventuelt med referanse til hvor slik dokumentasjon finnes, og at det er påført opplysninger for riktig betaling, registrering og kontroll
 - b) bestillingsdokumentasjonen, eventuelt avtale, med henblikk på pris, betalingsforpliktelse og andre relevante bestemmelser
 - c) eventuell dokumentasjon for varemottak eller tjenesteleveranse mot fakturaen, for å sikre at bestilt vare eller tjeneste er mottatt i henhold til de spesifikasjoner som er bestilt. Ved kjøp av tjenester, skal det hvis mulig kontrolleres at tjenesten er bestilt og utført i henhold til avtale og at resultatet er tilfredsstillende
 - d) kontering, eventuelt påføre slik informasjon, herunder at beløpet belastes rett kapittel og post eller konto
- Dersom det er behov for å endre på innholdet i fakturaen, må det sendes en ny eller korrigert faktura.

5.3.6. Bokføring og utbetaling

Den enkelte faktura skal bokføres med følgende informasjon:

- kontering
- identifikasjon av leverandør
- identifikasjon av krav (fakturadato, fakturanummer)
- kundeidentifikasjon (KID) der det er oppgitt
- forfallsdato
- beløp
- leverandørens bankkontonummer.

Virksomhetens systemer og rutiner skal sikre at bokføring skjer på rett leverandør, til rett tid og med korrekt beløp og at utbetaling skjer til rett tid. Ved bokføringen skal det kontrolleres at bilaget er originalt, kontert og attestert og at disposisjonen er foretatt av en person med budsjettdisponeringsmyndighet.

Rutinene og kontrollaktivitetene for utbetaling er beskrevet i pkt. 3.4.3.

5.3.7. Registrering av eiendeler

Driftsmidler som enkeltvis har en anskaffelsesverdi over 30.000 kroner, skal registreres. Virksomheten skal vurdere behovet for å registrere også andre eiendeler og fastsette rutiner for registreringen.

5.3.8. Store anskaffelser

Enkelte anskaffelser er store både ved de samlede utgiftene og den tiden det tar fra bestilling til ferdig leveranse (prosjekter), slik at det kreves egne rutiner og metoder for å sikre kontroll med fremdrift, kvalitet og utgifter.

Ved store anskaffelser der kostnadene påløper over tid, skal det utarbeides et eget regnskap (prosjektregnskap). Det skal jevnlig utarbeides oppstillinger som viser forventede resterende utgifter til ferdigstilling mot budsjett og bevilgning.

Ved store anskaffelser eller omfattende spesialproduksjoner med lang tilvirkningstid, skal det være en fortløpende kvalitetssikring av delleveransene eller enkeltelementene for å sikre at det endelige produktet har tilfredsstillende kvalitet. Kvalitetssikringen må tilpasses risikoen forbundet med leveransen eller spesialproduksjonen.

Det skal foretas en eksternt kvalitetssikring av kostnadsoverslag og styringsopplegg for alle statlige investeringer over 500 mill. kroner i samlet kostnadsoverslag før prosjektene fremmes for Stortinget. Finansdepartementet har inngått rammeavtale med leverandører av slike tjenester som er obligatorisk å benytte. Det er ansvarlig fagdepartement og Finansdepartementet som i fellesskap foretar avrop på rammeavtalen.

5.4. Inntekter

5.4.1. Generelt

Virksomheten skal etablere systemer og rutiner som sikrer at inntektskrav blir juridisk bindende og at krav blir fastsatt, utstedt og innbetalt med riktige beløp. Videre skal systemene og rutinene sikre at innbetalingene kan skje innen betalingsfristen og at utestående krav følges opp på en forsvarlig måte. Dersom økonomisystemet har funksjonalitet for å utføre kontrollene angitt i pkt. 5.4, kan kontrollene utføres maskinelt.

Fullmakter og organisering av arbeidet skal være dokumentert, og det skal være etablert metoder og tiltak for å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler i systemene og rutinene, jf. pkt. 2.4.

Virksomheter som har avgiftspliktig omsetning, skal innrette sin bokføring på en slik måte at kravene til innbetaling og rapportering av avgiften blir ivaretatt.

5.4.2. Behandling av krav der betaling skal skje i etterhånd

5.4.2.1. Fastsettelse av krav

Kravgrunnlaget for inntekter kan etableres på ulike måter. Kravet kan være basert på leveranse etter avtale, egendeclarasjon, ved avgift- og gebyrpliktig hendelse eller på annen måte.

For krav der betaling skal skje i etterhånd, skal virksomheten ha etablert systemer og rutiner som sikrer at kravene blir fastsatt med korrekt beløp og slik at kravet er juridisk bindende.

5.4.2.2. Utstedelse av faktura

Ved utstedelse av faktura skal det kontrolleres at fakturajournal eller tilsvarende er i samsvar med fastsatte krav. Kontrollen skal sikre samsvar mellom faktura og kravgrunnlag. Stikkprøvekontroller kan gjennomføres som alternativ til kontroll av enkeltkrav, basert på en vurdering av risiko og vesentlighet. Manuelt utførte kontroller skal signeres for utført kontroll.

Fakturaer skal innholdsmessig tilfredsstillende kravene i gjeldende lover og regler.

Ved utstedelse av faktura skal virksomheten vurdere om denne skal produseres med en entydig identifikasjon av kunde og/eller krav, en såkalt KID.

5.4.2.3. Bokføring av krav

Fakturerte eller egendeklarerte beløp bokføres på bakgrunn av signert fakturajournal eller tilsvarende. Det skal kontrolleres at bokførte beløp er i samsvar med fakturajournal.

For andre krav, som tilfeldige inntekter og refusjoner, skal virksomheten vurdere om det er hensiktsmessig å bruke reskontro for oppfølging.

5.4.2.4. Innbetaling

Innbetaling til bank er grunnlaget for utligning av reskontroførte krav. Virksomhetens systemer og rutiner skal sikre at det foretas korrekt oppdatering og bokføring med identiske beløp i reskontro og hovedbok, og at det er tilfredsstillende kontrollspor i og mellom systemene for etterkontroll.

Det skal etableres rutiner for tilbakebetaling av beløp som ved en feil blir innbetalt til virksomheten og for eventuelle beløp som skal tilbakebetales på annet grunnlag.

5.4.2.5. Oppfølging av krav som ikke betales som forutsatt

Virksomheten skal ha rutiner for oppfølging av krav som ikke betales ved forfall. Slike rutiner kan inneholde følgende hovedaktiviteter:

- purring på kravene
- sikring av krav gjennom utlegg
- realisering av pant.

Innkrevningen må fortsette så lenge det er mulighet for at kravet kan dekkes, helt eller delvis. Det skal blant annet vurderes om det finnes egnede formuesgoder som det kan tas utlegg i, mulighet for utleggstrekk i lønn eller motregning i debtors krav mot staten. Videre skal det vurderes om debtors bo bør begjæres konkurs.

5.4.3. Stille innkrevningen i bero

Dersom det etter en grundig vurdering blir klart at det for tiden ikke er mulig å inndrive kravet, kan innkrevningen stilles i bero. Det samme gjelder dersom kostnadene ved fortsatt innkreving overstiger forventet innbetaling. Innkrevningen skal gjenopptas dersom det senere blir grunnlag for det.

Dersom det er lite sannsynlig at et krav vil bli gjort opp, dvs. at det foreligger et forventet tap, skal kravet føres ut av reskontro og regnskapet. Det skal dokumenteres hva som har vært gjort for å få kravet innfridd. Kravet vil fortsatt bestå overfor debitor og kan gjøres gjeldende igjen på et senere tidspunkt dersom mulighetene for å kunne oppnå dekning endrer seg. Så lenge et krav fortsatt kan gjøres gjeldende overfor debitor, skal virksomheten ha oversikt over kravet, selv om det er ført ut av reskontro og kostnadsført i regnskapet. Virksomheten kan benytte reskontrofunksjonalitet til å holde slik oversikt.

Hvis kravet på et senere tidspunkt blir gjort opp, skal det innbetalte beløpet inntektsføres i virksomhetsregnskapet.

I tilfeller der innkrevningen er stilt i bero, skal de fremtidige innkrevingsmulighetene nøye vurderes før utløpet av foreldelsesfristen for kravet, jf. lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer. Dersom det fortsatt er muligheter for dekning av kravet i fremtiden, skal foreldelsesfristen avbrytes. I motsatt fall kan virksomheten la kravet bli foreldet. Virksomheten skal gi retningslinjer om hvem som kan beslutte å unnlate å avbryte en foreldelsesfrist og vilkårene for dette, herunder eventuelle beløpsgrenser for fullmakten.

For oppfølging av krav som har oppstått gjennom skatter, avgifter, bidrag, utlån og lignende, kan det være gitt egne regler i særlov, forskrift, avgiftsvedtak mv.

5.4.4. Ettergivelse av krav

Når et krav er ettergitt, er det ikke lenger rettslig bindende overfor debitor. Ettergivelse av statlige krav krever som utgangspunkt hjemmel i stortingsvedtak. Dersom det ikke er gitt en generell hjemmel i lov eller plenarvedtak, skal spørsmålet om ettergivelse forelegges Stortinget som egen sak. I mindre saker kan også Kongen og Finansdepartementet samtykke i at krav ettergis. Alle saker om ettergivelse, der det ikke foreligger hjemmel til dette i lov eller plenarvedtak, skal forelegges Finansdepartementet.

5.4.5. Regnskapsmessig behandling av opphørte krav

Et krav kan opphøre slik at det ikke lenger er rettslig adgang til å gjøre det gjeldende. Dette gjelder for eksempel krav som er foreldet, ettergitt eller hvor ansvarssubjektet er falt bort. Slike krav skal føres ut av reskontro og regnskapet, dersom dette ikke allerede er gjort.

5.4.6. Kontantsalg og kontante innbetalinger av krav

Virksomheten kan opprette kasse for kontantsalg eller betaling av utstedte krav ved kontorstedet. Ved opprettelse av kasse, skal det etableres rutiner for registrering og bokføring av betalingene, sikker oppbevaring og transport av kontanter og sjekker, samt oppgjør av kassen.

Registrering av betalingene skal skje på et kasseapparat, terminal eller tilsvarende system. Betaler skal gis kvittering. Dersom virksomheten mottar betalinger sporadisk, kan dokumentasjonen skje ved forhåndsnummererte bilag. Registrerte betalinger skal som hovedregel bokføres i virksomhetens økonomisystem daglig, jf. omtale i pkt. 4.4.2. Ved betaling av utstedte krav, skal beløpene registreres og bokføres slik at det er fullstendighet mellom krav og betaling.

Kontanter og sjekker skal som hovedregel settes inn på virksomhetens arbeidskonto daglig. Dersom de kontante betalingene er av et begrenset omfang og det er muligheter for forsvarlig oppbevaring, kan kontantene og sjekkene settes inn på arbeidskontoen sjeldnere enn daglig.

Kassen skal som hovedregel gjøres opp daglig. Dersom omfang eller andre hensyn tilsier det, kan kassen gjøres opp sjeldnere. Oppgjøret av kassen skal minst vise sum inntekter, avstemt mot mottatte kontanter, sjekker og betalinger via betalingsterminal. Dokumentasjon av registrerte opplysninger i kassen sammenholdt med kasseoppgjøret, skal signeres og dateres. Eventuelle kassedifferanser skal forklares.

5.4.7. Erverv, forvaltning og oppbevaring av verdipapirer

Virksomheten skal registrere verdipapirer. Virksomheten skal utarbeide egne rutiner for erverv, forvaltning og oppbevaring av verdipapirer, herunder kontroll med at oppgaver mottatt fra Verdipapirsentralen er i overensstemmelse med de transaksjoner som er utført og for øvrig at virksomheten har sikret hjemmel for verdipapirene.

Verdipapirer skal forvaltes i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger.

Fysiske verdipapirer skal oppbevares i det enkelte departement eller i Norges Bank etter avtale. Departementet kan delegerer oppgaven til underliggende virksomhet.

Forsendelse av fysiske verdipapirer med post skal foretas rekommandert. Annen forsendelse skal foretas på en forsvarlig måte og mot kvittering fra mottaker.

5.4.8. Mottak av verdipost

Virksomheten skal ha rutiner som sikrer en forsvarlig behandling av verdipost. Rutinene skal sikre at all verdipost straks registreres i en verdiprotokoll og at mottatte beløp snarest settes inn på arbeidskonto i bank og bokføres.

Kapittel 6. Forvaltning av tilskuddsordninger

6.1. Innledning

Kapitlet inneholder bestemmelser om etablering og forvaltning av tilskuddsordninger og for enkeltstående tilskudd.

Formålet med bestemmelsene er å sikre effektiv og hensiktsmessig utforming og oppfølging av tilskuddsordninger.

Tilskuddsbevilgninger skal være identifisert i det vedtatte statsbudsjettet ved bruk av postnummer 60–89. Tilskudd til kommuner (postnummer 60–69) er spesielt omtalt i pkt. 6.4.1. Bestemmelsene i kap. 6 gjelder også for eventuelle tilskudd som forvaltes av statlige fond og forvaltningsorganer som mottar bevilgninger over postnummer 50–59.

6.2. Utarbeidelse av en tilskuddsordning

6.2.1. Utforming av en tilskuddsordning og presentasjon for Stortinget

6.2.1.1. Hovedelementer

Utforming og vektlegging av hovedelementene i en tilskuddsordning omtalt nedenfor skal skje etter en konkret vurdering for den enkelte ordningen. Hovedelementene skal vurderes i nøye sammenheng.

a) *Mål for ordningen*

Departementet skal i tilknytning til bevilgningsforslag utarbeide formuleringer som tydeliggjør hva staten ønsker å oppnå med tilskuddsordningen (målet) og hvilken målgruppe den tar sikte på.

b) *Kriterier for måloppnåelse*

Departementet skal fastsette hvilke opplysninger som skal innhentes fra tilskuddsmottaker eller eventuelt andre kilder for å belyse måloppnåelsen.

c) *Tildelingskriterier, herunder beregningsregler*

Departementet skal utarbeide kriterier for tildeling. For tilskuddsordninger der tildeling gis på grunnlag av kvantifiserbare kriterier eller med en prosentandel av budsjett eller regnskap, skal det fastsettes beregningsregler.

d) *Oppfølging og kontroll*

Departementet skal sørge for at det blir fastsatt regler om nødvendig kontroll med opplysninger som legges til grunn for tildeling og som inngår i den etterfølgende rapporteringen, jf. pkt. 6.3.8.

e) *Evaluering*

Departementet har ansvar for at tilskuddsordninger blir evaluert, jf. pkt. 6.5.

6.2.1.2. Regelverk

Departementet skal fastsette bestemmelser som regulerer punktene a til d, og eventuelt e. Noen av bestemmelsene vil ha karakter av forskrift i henhold til forvaltningsloven § 2 c. Det gjelder:

- regler om betingelser for å få tilskudd som regnes som enkeltvedtak
- regler som gir mottakeren rettskrav eller trekker opp rettslige rammer for forvaltningens skjønnsutøvelse
- prosedyreregler som private kan påberope seg og som det medfører ugyldighetsvirkninger å bryte

Slike bestemmelser bør holdes atskilt fra regler som inneholder administrative instruksjoner og organisatoriske bestemmelser, hvis departementet ikke vil fastsette alle bestemmelsene som en forskrift.

For enkle tilskuddsordninger der tildelingen ikke har karakter av enkeltvedtak, kan bestemmelsene omtales i tildelings- eller oppdragsbrev.

6.2.1.3. Presentasjon for Stortinget

Departementet skal gi en presentasjon overfor Stortinget av hovedelementene nevnt i pkt. 6.2.1.1 og av sammenhengen mellom dem når det fremmes forslag om en ny tilskuddsordning. Omfanget av omtalen for Stortinget skal vurderes ut fra hvor omfattende og viktig en tilskuddsordning er.

Ved forslag om ny årlig bevilgning til en eksisterende tilskuddsordning, kan det alternativt vises til premissene for tidligere bevilgningsvedtak (i budsjettproposisjonen og stortingskomiteens innstilling). Hovedelementene må imidlertid vurderes og presenteres på nytt med jevne mellomrom.

Departementet skal rapportere i sin budsjettproposisjon til Stortinget om resultater som er oppnådd ved tilskuddsordningen i forhold til fastsatte mål.

6.2.2. Etablering av en forvaltningsorganisasjon

Departementet skal påse at forvaltning av tilskuddsordninger er organisert på en effektiv og hensiktsmessig måte.

6.2.2.1. Tilskuddsforvaltere innenfor statsforvaltningen

Departementet kan være tilskuddsforvalter eller det kan delegere forvaltningen til et underliggende forvaltningsorgan. Departementet kan delegere myndighet til å fastsette nærmere regler for hvordan en ordning skal forvaltes, til å behandle søknader og til å fatte vedtak om tildeling. Departementet skal ved delegering i nødvendig utstrekning presisere kravene som følger av punktene a til e i pkt. 6.2.1.1. Presisering skal foretas i tildelingsbrevet eller i et særskilt regelverk for tilskuddsordningen, jf. pkt. 6.2.1.2. Departementet skal føre kontroll med at virksomheten forvalter tilskudd på en forsvarlig måte, jf. pkt. 1.5 og pkt. 6.3.8.

Et departement som er tilskuddsforvalter kan delegere kontrollmyndighet til underliggende virksomhet(er).

Ved delegering av tilskuddsforvaltning til statlige forvaltningsorgan under et annet departement, har det delegerende departementet ansvar for å avklare ansvarsfordelingen mellom de to departementene.

6.2.2.2. Kommunale og fylkeskommunale tilskuddsforvaltere

Et departement kan i samråd med Kommunal- og regionaldepartementet overlate til kommuner eller fylkeskommuner å være tilskuddsforvalter for statlige tilskudd.

Departementet skal utarbeide oppdragsbrev der kravene som følger av punktene a til d og eventuelt e i pkt. 6.2.1.1 omtales for den enkelte tilskuddsordning, eventuelt med henvisning til særskilt regelverk for ordningen jf. pkt. 6.2.1.2. Departementet skal føre kontroll med at forvaltningen utføres på en forsvarlig måte, jf. bestemmelsene i pkt. 6.3.8.

6.2.2.3. Tilskuddsforvaltere eid av staten

Departementet kan overlate forvaltning av statlige tilskudd til statsaksjeselskaper, statsforetak, særlovselskaper og andre selvstendige rettssubjekter som staten eier fullt ut. Spørsmål om å overlate forvaltningsansvar skal forelegges Finansdepartementet på forhånd. Det skal utarbeides oppdragsbrev og føres kontroll tilsvarende bestemmelsene i pkt. 6.2.2.2.

6.2.2.4. Tilskudd forvaltet av stiftelser, private mv.

Når det ikke er aktuelle offentlige instanser å overlate forvaltningsansvar til (jf. punktene 6.2.2.1–6.2.2.3), kan forvaltningen av statlige tilskudd overlates til en annen instans (stiftelse, privat instans, selvstendig rettssubjekt som staten eier delvis, mv.) når dette anses som forsvarlig og vedkommende instans er villig til det. Når tilskuddene fordeles på flere nivåer innenfor en organisasjon, må departementet ha vurdert om det sentrale leddet i organisasjonen skal stå som tilskuddsforvalter eller som tilskuddsmottaker.

Vedtak om å overlate forvaltningsansvar for nye tilskuddsordninger til stiftelser, private mv. må godkjennes av Finansdepartementet og omtales i bevilgningsforslaget fra departementet. Det vises til annet gjeldende lover og regler, herunder forvaltningsloven, offentlighetsloven og regelverk om offentlige anskaffelser.

Departementet skal utarbeide et oppdragsbrev der kravene som følger av punktene a til d og eventuelt e i pkt. 6.2.1.1 omtales for den enkelte tilskuddsordning, eventuelt med henvisning til særskilt regelverk for ordningen, jf. pkt. 6.2.1.2. Departementet skal føre kontroll med at forvaltningen utføres på en forsvarlig måte, jf. bestemmelsene i pkt. 6.3.8.

6.3. Tilskuddsforvaltning

6.3.1. Generelt

Tilskuddsforvalter skal følge bestemmelsene som er nedfelt i tildelings- eller oppdragsbrev og i eventuelt særskilt regelverk for tilskuddsordningen.

6.3.2. Kunngjøring og søknadsbehandling

Kunngjøring skal foretas på en slik måte at man når hele målgruppen som tilskuddsbevilgningen tar sikte på. Kunngjøring er ikke nødvendig når tilskuddsbevilgningen tar sikte på en eller noen få navngitt(e) mottaker(e) i tråd med pkt. 6.4.2.

Behandlingen av søknader skal følge reglene i forvaltningsloven og i eventuell særlov om tilskuddsordningen.

6.3.3. Tilskuddsbrev

Tilsagn om tilskuddsbeløp på grunnlag av innvilget søknad skal bekreftes med et tilskuddsbrev. Tilskuddsbrev skal sendes hver enkelt mottaker, eller til en instans som er legitimert til å formidle opplysninger om tilsagn videre.

Tilskuddsbrevet med eventuelle vedlegg skal beskrive:

- formål og hva slags tiltak tilskuddet forutsettes benyttet til
- tilskuddsbeløp
- utbetalingsordning
- eventuelle vilkår for bruken av midlene og eventuell frist for mottakeren til å akseptere vilkårene
- krav til rapportering
- kontrolltiltak som kan bli iverksatt, med henvisning til bevilgningsreglementet § 17
- mulige reaksjonsformer dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med forutsetningene for tilskuddet.

Tilskuddsbrev skal hos statlige tilskuddsforvaltere normalt undertegnes av en person med budsjettdisponeringsmyndighet for den aktuelle tilskuddsbevilgningen, jf. pkt. 2.5. Når budsjettdisponeringsmyndigheten tilligger et kollegialt styre, råd eller tilsvarende, eller det gjelder masseutsending av tilskuddsbrev, kan vedtaket meddeles av bemyndiget medarbeider.

Alle tilskuddsbeløp skal være attestert før utbetaling kan skje. Den som attesterer skal kontrollere at utbetalingsforslaget er i overensstemmelse med vedtaket om tilskuddet (tilskuddsbrevet), og at tilskuddsmottaker har sendt inn dokumentasjon eller aksept av vilkår dersom det er stilt krav om det.

For store utbetalingsstrømmer kan transaksjonskontroller og dokumentasjon av disse foretas på grunnlag av rapporter (sammendrag) fra hjelpesystem eller andre deler av økonomisystemet, jf. pkt. 2.5.1. Dette innebærer også at tilskuddsbrev kan sendes ut uten underskrift.

For tilskuddsordninger der det inngås avtale med den enkelte tilskuddsmottaker eksempelvis på grunnlag av anbudskonkurranse, kan hele eller deler av innholdet i et tilskuddsbrev omtalt ovenfor, i stedet tas inn i avtalen.

6.3.4. Registrering av tilsagn m.m.

Tilsagn om tilskuddsbeløp skal registreres slik at tilskuddsforvalter har oversikt over inngåtte forpliktelser.

Tilskuddsforvaltere innenfor statsforvaltningen skal følge bestemmelsene om bokføring, dokumentasjon og oppbevaring i kap. 4. Øvrige tilskuddsforvaltere skal følge krav til bokføring, dokumentasjon og oppbevaring som vedkommende departement har fastsatt.

6.3.5. Utbetaling og eventuell tilbakebetaling

Tilskuddsbeløp skal utbetales etter hvert som mottakeren har behov for å dekke de aktuelle utgiftene i henhold til stortingsvedtak av 8.11.1984:

- a) Tilskudd til driften av en virksomhet skal utbetales i terminer (pr. måned, kvartal eller halvår), avpasset etter størrelsen av beløpet, de formålene som skal tilgodeses og administrative kostnader knyttet til utbetaling.
- b) Tilskudd til lønn skal utbetales så nær tidspunktet for lønnsutbetaling som mulig.

- c) Tilskudd til større anskaffelser skal utbetales så nær oppgjørstidspunktet som mulig.
- d) Tilskuddene skal utover dette ikke nyttes til å regulere virksomhetens likviditet. Det skal ikke være anledning til å fremskynde utbetalinger, slik at mottakeren kan plassere tilskudd som rentebærende innskudd eller lån for å oppnå inntekter i tillegg til det bevilgede beløpet.

For investeringstiltak som det tar tid å gjennomføre, kan utbetaling skje i flere deler etter hvert som det mottas rapport om fremdriften.

Tilskuddsforvalter skal etablere innkrevingsrutiner som sikrer tilbakebetaling, dersom en sluttavregning medfører at mottakeren skal tilbakebetale for mye utbetalt beløp. Der det er utbetalt for mye i fast årlig tildeling under en tilskuddsordning som videreføres i etterfølgende år, kan tildelingen for etterfølgende år reduseres med et beløp tilsvarende det som er for mye utbetalt.

Tilskuddsforvaltere innenfor statsforvaltningen skal følge bestemmelsene om systemer og rutiner ved utbetaling omtalt i kap. 3. Øvrige tilskuddsforvaltere skal følge kravene til utbetaling som vedkommende departement har fastsatt.

6.3.6. Informasjon om måloppnåelse

Tilskuddsforvalter skal innhente rapporter fra tilskuddsmottakere som gjør det mulig å vurdere graden av måloppnåelse. Kriteriene for måloppnåelse skal være i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger. Kriteriene skal være så konkret og presist utformet at det kan foretas oppfølging uten uforholdsmessig store kostnader. Tilskuddsmottakere må pålegges å sende inn rapport i henhold til disse kriteriene. Kravene til rapportering skal ikke gis større omfang enn det som er rimelig i forhold til den nytten tilskuddsmottaker har av tilskuddet. Det skal også tas hensyn til de praktiske mulighetene som hver enkelt mottaker har for å fremskaffe informasjon.

Rapportering fra tilskuddsmottaker kan erstattes eller suppleres med informasjon fra andre kilder hvis disse gir relevant og tilfredsstillende informasjon.

6.3.7. Rapportering til departementet

Tilskuddsforvaltere innenfor statsforvaltningen skal rapportere i tråd med kravene som er fastsatt av departementet i tildelingsbrevet eller i særskilt regelverk for tilskuddsordningen.

Øvrige tilskuddsforvaltere skal rapportere i tråd med kravene som er fastsatt av departementet i oppdragsbrevet eller i særskilt regelverk for tilskuddsordningen.

6.3.8. Oppfølging og kontroll

6.3.8.1. Intern kontroll hos tilskuddsforvalter

For å sikre korrekt saksbehandling ved tildeling og utbetaling av tilskudd, skal tilskuddsforvalter ha etablert systemer, rutiner og tiltak som blant annet har til oppgave å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler, jf. pkt. 2.4 om intern kontroll.

Tiltakene skal bidra til å sikre korrekt:

- registrering av faste data
- søknadsbehandling, herunder dokumentasjon av beregningsresultater
- registrering av gitte tilsagn om tilskudd
- utbetaling av tilskudd til rett mottaker og til rett tid
- registrering i regnskapet
- behandling av dokumentasjon fra tilskuddsmottaker.

6.3.8.2. Kontroll av informasjon fra tilskuddsmottaker

Tilskuddsforvalter skal kontrollere informasjonen mottakeren sender inn som har betydning for tilskuddsforvalters beregning av tilskuddsbeløp og tildeling. Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte. Tilskuddsforvalter skal videre kontrollere rapporter som tilskuddsmottakeren senere sender inn om måloppnåelsen, jf. pkt. 6.3.6.

Kontrollen skal tilpasses den enkelte tilskuddsordning og skal vurderes i forhold til målet med ordningen. Kontrollen skal ha et rimelig omfang i forhold til nytten og kostnadene ved kontrollen.

Tilskuddsforvalter skal kartlegge henholdsvis risiko for at det oppstår feil på grunn av problemer med fortolkning av tilskuddsvilkårene og risiko for uregelmessigheter. Ut fra en vurdering av det samlede risikonivå og hva som er de vesentligste risikomomentene, skal det fastsettes hvilke kontrollpunkter som er mest aktuelle, og hvem som skal foreta kontrollen.

6.3.8.3. Revisorattestasjon

Det enkelte departement må vurdere i hvilken utstrekning informasjon i rapporter fra tilskuddsmottaker skal være attestert av statsautorisert eller registrert revisor.

6.4. Avvik fra normalprosedyren

6.4.1. Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner

For forvaltning av rammetilskudd under statsbudsjettets kap. 571 og kap. 572 gjelder kravene og forutsetningene som fastsettes i de årlige budsjettproposisjonene og i de årlige kommuneproposisjonene, i stedet for de generelle bestemmelsene i dette kapitlet. Bestemmelsene om intern styring i virksomheten i kap. 2 og om betalingsformidling i kap. 3, gjelder imidlertid også her.

For øremerkede tilskudd til kommuner og fylkeskommuner gjelder i utgangspunktet de vanlige bestemmelsene i kap. 6, herunder pkt. 6.2.1. For øremerkede tilskudd som utgjør mindre enn 100.000 kroner for tilskuddsmottakeren (kommunen eller fylkeskommunen), skal imidlertid krav til rapportering fra mottakeren som hovedregel frafalles (jf. pkt. 6.3.6).

Videre er det for øremerkede tilskudd aktuelt med avvik fra normalprosedyren på følgende punkter, jf. at både kommuner og fylkeskommuner er klart avgrensede målgrupper:

- kunngjøring og annen informasjon
- utforming av søknader
- reglene om klagebehandling.

6.4.2. Andre avvik fra normalprosedyren

Den prosedyren som er beskrevet ovenfor i kap. 6 er fastsatt for en normalsituasjon der en tilskuddsbevilgning skal fordeles på en rekke søkere. Det vil forekomme tilfeller der enkelte av punktene ikke er aktuelle ut fra tilskuddsbevilgningens karakter:

- a) Når tilskuddsmottaker er navngitt i selve bevilgningsvedtaket eller er omtalt i budsjettproposisjonen på en slik måte at tilskuddsbevilgningen må anses øremerket for vedkommende, kan departementet gjøre unntak fra hovedelementene i prosedyrebestemmelsene på følgende punkter:
 - pkt. 6.2.1.1 c, krav om å formulere tildelingskriterier, herunder beregningsregler
 - pkt. 6.2.1.2, krav om utforming av regelverk
 - pkt. 6.3.2, krav om kunngjøring
- b) Bestemmelsene i pkt. 6.2.1 skal også tilpasses tilskuddsbeløpets størrelse. Relativt små bidrag kan tilskuddsforvalter gi etter en kortfattet saksbehandling og uten fullstendig tilskuddsbrev eller utførlige kontrolltiltak.
- c) For tilskudd som staten gir som medlem av en internasjonal organisasjon, etter avtale med andre land om samarbeidstiltak eller etter avtale med internasjonale frivillige organisasjoner, faller krav til kunngjøring, søknad og utforming av tilskuddsbrev bort.
- d) For tilskuddsordninger til landbruksområdet som ikke er tiltaksrettede, vil det i nødvendig utstrekning kunne avvikes fra bestemmelsene i pkt. 6.2 og 6.3. Det skal gjøres rede for slike avvik i departementets budsjettproposisjon.

6.5. Evaluering av tilskuddsordninger

Departementet og tilskuddsforvalter skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om tilskuddsordninger er effektive i forhold til ressursbruk, organisering og fastsatte mål.

Frekvens og omfang av evalueringer skal ta utgangspunkt i en vurdering av risiko og vesentlighet for den enkelte tilskuddsordning, herunder hvor omfattende og viktig tilskuddsordningen er, kvalitet og omfang av øvrig rapportering og i hvilken grad det er mulig å beskrive de årlige resultatene. Evalueringer må vurderes i sammenheng med kravene som stilles til rapportering, jf. pkt. 6.3.6.

Ressursene som benyttes på evalueringer skal ha et rimelig omfang i forhold til den nytten man vil ha av informasjonen som fremkommer.

Departementet skal ved utgangen av hvert år sende Riksrevisjonen en oversikt over tilskuddsordninger som er blitt evaluert.

Kapittel 7. Forvaltning av stønadsordninger til privatpersoner

7.1. Innledning

Kapitlet inneholder bestemmelser om etablering og forvaltning av stønadsordninger til privatpersoner.

Formålet med bestemmelsene er å sikre effektiv og hensiktsmessig utforming og oppfølging av stønadsordninger.

Bevilgninger til stønader til privatpersoner skal være identifisert i det vedtatte statsbudsjettet ved bruk av postnummer 70–89. Bevilgninger under disse postnumrene som tilfaller privatpersoner, faller normalt inn under bestemmelsene i kap. 7 om forvaltning av stønadsordninger. I mange tilfeller er stønadsordninger til privatpersoner fastsatt i lov, til dels som rettighetsbaserte ordninger. Bevilgninger under postnumrene 70–89 som tilfaller enkeltpersoner i forbindelse med næringsvirksomhet eller i annen yrkessammenheng, faller imidlertid inn under bestemmelsene i kap. 6 om forvaltning av tilskuddsordninger.

Bestemmelsene i kap. 7 gjelder også for eventuelle stønader som forvaltes av statlige fond og forvaltningsorganer som mottar bevilgninger over postnummer 50–59.

7.2. Utarbeidelse av en stønadsordning

7.2.1. Utforming av en stønadsordning og presentasjon for Stortinget

7.2.1.1. Hovedelementer

Utforming og vektlegging av hovedelementene i en stønadsordning omtalt nedenfor skal skje etter en konkret vurdering for den enkelte ordningen. Hovedelementene skal vurderes i nøye sammenheng.

a) *Mål for ordningen*

Departementet skal utarbeide formuleringer som tydeliggjør hva staten ønsker å oppnå med stønadsordningen (målet) og hvilken målgruppe den tar sikte på. For stønadsordninger som blir fastsatt ved lov, omtales målformuleringene i tilknytning til lovforslaget, mens de for øvrige ordninger omtales i tilknytning til bevilgningsforslaget.

b) *Kriterier for måloppnåelse*

Departementet skal fastsette hvilke opplysninger som skal innhentes fra stønadsforvalter for å belyse måloppnåelsen.

c) *Tildelingskriterier, herunder beregningsregler*

Departementet skal utarbeide kriterier for tildeling, og presentere disse enten i lov, forskrift eller annet regelverk for ordningen. For stønadsordninger der tildeling gis på grunnlag av kvantifiserbare kriterier, skal det fastsettes beregningsregler.

d) *Oppfølging og kontroll*

Departementet skal sørge for at det blir fastsatt regler om nødvendig kontroll med opplysninger som legges til grunn for tildeling og som inngår i den etterfølgende rapporteringen, jf. pkt. 7.3.9.

e) *Evaluerings*

Departementet har ansvar for at stønadsordninger blir evaluert, jf. pkt. 7.4.

7.2.1.2. Regelverk

For stønadsordninger vil bestemmelser som regulerer punktene a til d og eventuelt e normalt være nedfelt i lov eller i forskrift. Departementet skal fastsette eventuelle nærmere regler for ordningen.

7.2.1.3. Presentasjon for Stortinget

Departementet skal gi en presentasjon overfor Stortinget av hovedelementene nevnt i pkt. 7.2.1.1 og av sammenhengen mellom dem når det fremmes forslag om en ny stønadsordning. Omfanget av omtalen for Stortinget skal vurderes ut fra hvor omfattende og viktig en stønadsordning er.

Ved forslag om ny årlig bevilgning til en eksisterende stønadsordning, kan det alternativt vises til premissene for lovvedtak eller tidligere bevilgningsvedtak (i budsjettproposisjonen og stortingskomiteens innstilling). Hovedelementene må imidlertid vurderes og presenteres på nytt med jevne mellomrom.

Departementet skal rapportere i sin budsjettproposisjon til Stortinget om resultater som er oppnådd ved stønadsordningen i forhold til fastsatte mål.

7.2.2. Etablering av en forvaltningsorganisasjon

Departementet skal påse at forvaltning av stønadsordninger er organisert på en effektiv og hensiktsmessig måte.

7.2.2.1. Stønadsforvaltere innenfor statsforvaltningen

Departementet kan være stønadsforvalter eller det kan delegere forvaltningen til et underliggende forvaltningsorgan. Departementet kan delegere myndighet til å fastsette nærmere regler for hvordan en ordning skal forvaltes, til å behandle søknader og til å fatte vedtak om tildeling. Departementet skal ved delegering i nødvendig utstrekning presisere kravene som følger av punktene a til e i pkt. 7.2.1.1. Presisering skal foretas i tildelingsbrevet eller i et særskilt regelverk for stønadsordningen, jf. pkt. 7.2.1.2. Departementet skal føre kontroll med at virksomheten forvalter stønader på en forsvarlig måte, jf. pkt. 1.5 og pkt. 7.3.9.

Et departement som er stønadsforvalter kan delegere kontrollmyndighet til underliggende virksomhet(er).

Ved delegering av stønadsforvaltning til statlige forvaltningsorgan under et annet departement, har det delegerende departementet ansvar for å avklare ansvarsdelingen mellom de to departementene.

7.2.2.2. Kommunale og fylkeskommunale stønadsforvaltere

Et departement kan i samråd med Kommunal- og regionaldepartementet overlate til kommuner eller fylkeskommuner å være stønadsforvalter for statlige stønader.

Departementet skal utarbeide oppdragsbrev der kravene som følger av punktene a til d i pkt. 7.2.1.1 omtales for den enkelte stønadsordning, eventuelt med henvisning til lov, forskrift eller særskilt regelverk for ordningen jf. pkt. 7.2.1.2. Departementet skal føre kontroll med at forvaltningen utføres på en forsvarlig måte, jf. bestemmelsene i pkt. 7.3.9.

7.2.2.3. Stønadsforvaltere eid av staten

Departementet kan overlate forvaltning av statlige stønader til statsaksjeselskaper, statsforetak, særlovselskaper og andre selvstendige rettssubjekter som staten eier fullt ut. Spørsmål om å overlate forvaltningsansvar skal forelegges Finansdepartementet på forhånd. Det skal utarbeides oppdragsbrev og føres kontroll tilsvarende bestemmelsene i pkt. 7.2.2.2.

7.2.2.4. Stønader forvaltet av stiftelser, private mv.

Når det ikke er aktuelle offentlige instanser å overlate forvaltningsansvar til (jf. punktene 7.2.2.1–7.2.2.3), kan forvaltningen av statlige stønader overlates til en annen instans (stiftelse, privat instans, selvstendig rettssubjekt som staten eier delvis, mv.) når dette anses som forsvarlig og vedkommende instans er villig til det.

Vedtaket om å overlate forvaltningsansvar for nye stønadsordninger til stiftelser, private mv. må godkjennes av Finansdepartementet og omtales i bevilgningsforslaget fra departementet. Det vises til annet gjeldende lover og regler, herunder forvaltningsloven, offentlighetsloven og regelverk om offentlige anskaffelser.

Departementet skal utarbeide et oppdragsbrev der kravene som følger av punktene a til d i pkt. 7.2.1.1 omtales for den enkelte stønadsordning, eventuelt med henvisning til lov, forskrift eller særskilt regelverk for ordningen, jf. pkt. 7.2.1.2. Departementet skal føre kontroll med at forvaltningen utføres på en forsvarlig måte, jf. bestemmelsene i pkt. 7.3.9.

7.3. Stønadsforvaltning

7.3.1 Generelt

Stønadsforvalter skal følge bestemmelsene som er nedfelt i tildelings- eller oppdragsbrev, i eventuell lov og forskrift for stønadsordningen og i eventuelt særskilt regelverk for stønadsordningen.

7.3.2. Kunngjøring og søknadsbehandling

For stønadsordninger der utløsning av stønad er avhengig av at det sendes inn krav eller søknad, skal kunngjøring foretas på en slik måte at man når hele målgruppen som stønadsordningen tar sikte på.

For ordninger der stønad utløses av stønadsforvalter uten at det sendes inn krav eller søknad, skal det med jevne mellomrom gis informasjon overfor målgruppen om de ordningene som eksisterer.

Behandlingen av eventuelle søknader skal følge reglene i forvaltningsloven og i eventuell særlov om stønadsordningen.

7.3.3. Stønadsbrev

For stønadsordninger der det kreves søknad, skal innvilget søknad bekreftes med et stønadsbrev. Stønadsbrev kan utformes som standardbrev.

Stønadsbrevet med eventuelle vedlegg skal beskrive:

- formål
- stønadsbeløp
- utbetalingsordning
- ved stønad med tilbakerapportering, krav til rapportering
- konsekvenser hvis fremlagt informasjon fra mottakeren er falsk, misvisende eller mangelfull, eller eventuelle andre betingelser ikke overholdes.

Stønadsbrev skal hos statlige stønadsforvaltere normalt undertegnes av en person med budsjett disponeringsmyndighet for den aktuelle stønadsbevilgningen, jf. pkt. 2.5. Når budsjett disponeringsmyndigheten tilligger et kollegialt styre, råd eller tilsvarende, eller det gjelder masseutsending av stønadsbrev, kan vedtaket meddeles av bemyndiget medarbeider.

Alle stønadsbeløp skal være attestert før utbetaling kan skje. Den som attesterer skal kontrollere at utbetalingsforslaget er i overensstemmelse med lov, forskrift eller eventuelt stønadsbrev og at eventuelt krav om dokumentasjon er oppfylt.

For store utbetalingsstrømmer kan transaksjonskontroller og dokumentasjon av disse foretas på grunnlag av rapporter (sammendrag) fra hjelpesystem eller andre deler av økonomisystemet, jf. pkt. 2.5.1. Dette innebærer også at stønadsbrev kan sendes ut uten underskrift.

For stønadsordninger der det ikke kreves søknad, er de 3 første strekpunktene omtalt ovenfor aktuelle å ta med i et informasjonsbrev.

7.3.4. Registrering av tilsagn m.m.

Tilsagn om stønadsbeløp skal registreres slik at stønadsforvalter har oversikt over inngåtte forpliktelser.

Stønadsforvaltere innenfor statsforvaltningen skal følge bestemmelsene om bokføring, dokumentasjon og oppbevaring i kap. 4. Øvrige stønadsforvaltere skal følge krav til bokføring, dokumentasjon og oppbevaring som vedkommende departement har fastsatt.

7.3.5. Utbetaling

Stønadsforvaltere innenfor statsforvaltningen skal følge bestemmelsene om systemer og rutiner ved utbetaling omtalt i kap. 3. Øvrige stønadsforvaltere skal følge kravene til utbetaling som vedkommende departement har fastsatt.

7.3.6. Eventuell innberetningsplikt

For utbetalinger som skal innberettes til likningsmyndighetene som skattepliktige, skal det være etablert systemer og rutiner som sikrer korrekt behandling.

7.3.7. Rapportering fra mottaker

Normalt kreves det ikke tilbakerapportering fra personlige stønadsmottakere. I de tilfellene hvor det stilles visse betingelser for tildeling av stønad, er det aktuelt å kreve en kort rapport eventuelt med dokumentasjon for at betingelsene er oppfylt.

7.3.8. Rapportering til departementet

Stønadsforvaltere innenfor statsforvaltningen skal rapportere i tråd med kravene som er fastsatt av departementet i tildelingsbrevet eller i særskilt regelverk for stønadsordningen.

Øvrige stønadsforvaltere skal rapportere i tråd med kravene som er fastsatt av departementet i oppdragsbrevet eller i særskilt regelverk for stønadsordningen.

7.3.9. Oppfølging og kontroll

7.3.9.1. Intern kontroll hos stønadsforvalter

For å sikre korrekt saksbehandling ved tildeling og utbetaling av stønad, skal stønadsforvalter ha etablert systemer, rutiner og tiltak som blant annet har til oppgave å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler, jf. pkt. 2.4 om intern kontroll.

Tiltakene skal bidra til å sikre korrekt:

- registrering av faste data
- tildeling og søknadsbehandling, herunder dokumentasjon av beregningsresultater
- utbetaling av stønad til rett mottaker og til rett tid
- registrering i regnskapet
- behandling av eventuell dokumentasjon fra stønadsmottaker.

7.3.9.2. Kontroll av grunnlaget for stønad som utbetales uten søknad

For ordninger der det utbetales stønad med grunnlag i offentlige register, eller ved beregninger fra andre register, skal det være etablert systemer og rutiner som sikrer kvaliteten på det materialet som benyttes.

7.3.9.3. Kontroll av dokumentasjon fra stønadsmottaker

For ordninger der stønad gis direkte til privatpersoner etter søknad, skal krav til dokumentasjon og selvdeklarasjoner være utformet på en slik måte at det kan foretas en rimelig grad av kontroll av opplysningene som gis. Så langt mulig skal kontrollen utføres før stønad godkjennes for utbetaling. I de tilfellene hvor det kreves innsendt rapport om at visse betingelser skal oppfylles etterskuddsvis, skal denne rapporten kontrolleres (jf. pkt. 7.3.7). Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

7.4. Evaluering av stønadsordninger

Departementet og stønadsforvalter skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om stønadsordninger er effektive i forhold til ressursbruk, organisering og fastsatte mål.

Frekvens og omfang av evalueringer skal ta utgangspunkt i en vurdering av risiko og vesentlighet for den enkelte stønadsordning, herunder hvor omfattende og viktig stønadsordningen er, kvalitet og omfang av øvrig rapportering og i hvilken grad det er mulig å beskrive de årlige resultatene.

Ressursene som benyttes på evalueringer skal ha et rimelig omfang i forhold til den nytten man vil ha av informasjonen som fremkommer.

Departementet skal ved utgangen av hvert år sende Riksrevisjonen en oversikt over stønadsordninger som er blitt evaluert.

Kapittel 8. Forvaltning av garantiordninger

8.1. Innledning

Kapitlet inneholder bestemmelser om etablering og forvaltning av garantiordninger. Formålet med bestemmelsene er å sikre effektiv og hensiktsmessig utforming og oppfølging av garantiordninger.¹

Kapittel 8 gjelder for såkalte reelle garantiordninger, dvs. forhold der staten garanterer for at juridisk person

(låntaker) oppfyller sitt avtaleforhold overfor juridisk person (långiver). Garanti i henhold til kapittel 8 er ikke aktuell dersom enten långiver eller låntaker er et statlig forvaltningsorgan.

- 1 Om grunnlaget for kapitlet vises blant annet til generelle retningslinjer for nye garantier omtalt i Nasjonalbudsjettet 1983 (jf. B.innst.S.nr.1 (1982–1983)), forslag om behandlingsmåten for garantisaker i St.prp.nr.1 (1985–1986) og Riksrevisjonens Dok.nr.3:06 (1995–1996) om forvaltningen av statlige garantiordninger (jf. Innst.S.nr.218 (1995–1996)).

8.2. Utarbeidelse av en garantiordning

8.2.1. Utforming av en garantiordning og presentasjon for Stortinget

8.2.1.1. Hovedelementer

Utforming og vektlegging av hovedelementene i en garantiordning omtalt nedenfor, skal skje etter en konkret vurdering for den enkelte ordningen.

a) *Mål for ordningen*

Departementet skal i tilknytning til forslag om ny garantifullmakt utarbeide formuleringer som tydeliggjør hva staten ønsker å oppnå med garantiordningen (målet) og hvilken målgruppe den tar sikte på.

b) *Hovedvilkår og spesifiserte standardvilkår*

Departementet skal utarbeide hovedvilkår for garantitilsagn. Utgangspunktet er de normalvilkår Stortinget har godkjent for garantiordninger i sin alminnelighet (jf. pkt. 8.2.2) med eventuelle unntak fra disse. Dersom garantier skal kunne gis for lån i utenlandsk valuta, må dette omtales, herunder hvilke konsekvenser det skal ha. Departementet skal også sørge for at det blir fastsatt spesifiserte standardvilkår for ordningen, jf. pkt. 8.2.4.

c) *Kriterier for tilsagn*

Departementet skal utarbeide kriterier for tilsagn om garanti.

d) *Oppfølging og kontroll*

Departementet skal sørge for at det blir klargjort hvilken informasjon som skal innhentes fra avtalepartene og nødvendig kontroll med korrekthet og fullstendighet av informasjonen som legges til grunn ved garantitilsagn og som inngår i den etterfølgende rapporteringen, jf. punktene 8.3.2, 8.3.3 og 8.3.5.

e) *Innfrielse av garanti*

Departementet skal sørge for at det blir fastsatt regler for garantiforvalters behandlingsmåte ved krav om innfrielse av statens garantiansvar, jf. pkt. 8.4.

f) *Evaluerings*

Departementet har ansvar for at garantiordninger blir evaluert, jf. pkt. 8.5.

8.2.1.2. Regelverk

Departementet skal fastsette bestemmelser som regulerer punktene a til e og eventuelt f.

8.2.1.3. Presentasjon for Stortinget

Departementet skal gi en presentasjon overfor Stortinget av hovedelementene nevnt i pkt. 8.2.1.1 og av sammenhengen mellom dem når det fremmes forslag om en ny garantiordning.

Ved forslag om ny garantifullmakt under en eksisterende garantiordning, kan det alternativt vises til premissene for tidligere garantivedtak (i budsjettproposisjonen og stortingskomiteens innstilling). Hovedelementene må imidlertid vurderes og presenteres på nytt med jevne mellomrom.

Forslag om garantifullmakt skal legges fram for Stortinget i tilknytning til forslag til statsbudsjett, jf. bevilgningsreglementet § 8. Garantitilsagn under en garantifullmakt kan bare gis innen utløpet av vedkommende budsjettermin.

En garantifullmakt skal begrenses med en beløpsramme.

Departementet skal i sin budsjettproposisjon rapportere til Stortinget om resultater som er oppnådd ved garantiordningen. Garantier løper normalt over flere år og det kan derfor være vanskelig å gi en grundig vurdering av måloppnåelse og risiko for utbetaling under garantiordningen i tilknytning til den årlige rapporten. Opplegget for evaluering av ordningene må vurderes i lys av dette, jf. pkt. 8.5.

8.2.2. Hovedvilkår for statsgaranti

Hovedvilkårene i en garantiordning skal normalt ha følgende innhold, i henhold til Stortingets behandling i 1982 og 1985:

- a) En garantiordning skal være selvfinansierende ved innkreving av garantiprovisjon/-gebyr. Det innbetales på et fond som skal dekke både forventede utgifter pga. tap og administrative utgifter.
- b) Garantiformen skal bestå i at staten stiller seg som simpel kausjonist, dvs. at statens garanti forfaller først når långiver kan dokumentere manglende betalingsevne hos låntaker.
- c) Det skal etableres en risikofordeling på pro rata basis mellom staten og øvrige långivere og garantister. Statens garantiansvar begrenses normalt til maksimalt 50 pst. av tapene.

En pro rata-fordeling innebærer at det vil være en tapsfordeling i samsvar med den fastsatte pro rata-fordeling, som normalt vil fordeles mellom partene i forhold til den maksimale risiko den enkelte part har påtatt seg. Dette medfører at alle sikkerheter som er stilt for lånet må stilles til gode for alle som deltar i den aktuelle pro rata-

fordelingen og i samme forhold. Ingen av deltakerne kan ha tilgang på særskilte sikkerheter som de andre ikke har tilgang til. Staten skal sikres likeverdig adgang til eventuelle fremtidige sidesikkerheter som låntaker eventuelt stiller overfor medgarantistene i den perioden garantien løper.

I forslaget til garantifullmakt må det redegjøres for hvilken type garantiprovisjon som skal betales. Garantiprovisjon betales normalt som en engangspremie, som et resultat av en neddiskontering av en løpende premie, basert på en vurdering av tapsrisiko. Administrasjonsgebyr fastsettes normalt som et engangsbeløp etter en skjønnsmessig beregning av garantiforvalters administrative utgifter.

Garantien skal normalt ikke gjøres gjeldende før garantiprovisjon og administrasjonsgebyr er betalt.

Dersom garantien knytter seg til lån tatt opp i utenlandsk valuta, bør statens ansvar settes til en fast andel av fordringen dersom kursen på den utenlandske valutaen synker i forhold til valutakursen på det tidspunktet garantien gis, og begrenses oppad til et gitt kronebeløp dersom kursen stiger.

Stortinget skal godkjenne hovedvilkårene for den enkelte garantiordningen, normalt som premiss for selve garantivedtaket, jf. pkt. 8.2.1.3. Dersom regjeringen mener at det er nødvendig med avvik fra de ovennevnte normalvilkårene, må nødvendige unntak innarbeides og begrunnes når saken forelegges Stortinget.

8.2.3. Eventuelt unntak fra normalvilkåret om selvfinansiering

Eventuelt unntak fra normalvilkåret om selvfinansiering må godkjennes ved uttrykkelig stortingsvedtak. Når staten aksepterer å dekke en differanse mellom forventet tap og det som kan dekkes av oppsamlet garantiprovisjon, skal støtten bevilges på egne utgiftsposter (tilskuddsposter) i statsbudsjettet. Det vises til nærmere omtale i Veiledning i statlig budsjettarbeid.

8.2.4. Fastsetting av spesifiserte standardvilkår

I tillegg til hovedvilkårene i pkt. 8.2.2, skal det spesifiseres standardvilkår i reglene for den enkelte ordningen. Dersom departementet ikke selv er garantiforvalter, kan det delegere til garantiforvalter å fastsette standardvilkår. I reglene skal det også angis hva slags tilleggsvilkår det kan være aktuelt å stille overfor enkelte låntakere.

8.2.5. Etablering av en forvaltningsorganisasjon

Departementet skal påse at forvaltning av garantiordninger er organisert på en effektiv og hensiktsmessig måte.

Departementet kan være garantiforvalter selv eller det kan delegere forvaltningen til et underliggende forvaltningsorgan. Departementet kan delegere myndighet til å fastsette nærmere regler om hvordan en ordning skal forvaltes og til å behandle søknader og gi garantierklæringer m.m.

8.3. Forvaltning av garantiordninger

8.3.1. Generelt

Garantiforvalteren skal følge bestemmelsene som er nedfelt i tildelingsbrev og i øvrig regelverk for garantiordningen.

8.3.2. Kunngjøring og søknadsbehandling

Kunngjøring skal foretas på en slik måte at man når hele målgruppen som garantiordningen tar sikte på.

Behandlingen av søknader skal følge reglene i forvaltningsloven og i eventuell særlov om garantiordningen.

Alle dokumenter skal oppbevares så lenge garantien gjelder.

8.3.3. Garantierklæring/inngåelse av avtale

Vilkår som settes for garantien skal fortrinnsvis nedfelles i en avtale som undertegnes av garantiforvalter, låntaker(e) og långiver(e). Det skal settes en frist for å benytte tilsagn om garanti, hvorefter ubenyttet del av tilsagnet faller bort.

Garantierklæringen/avtalen skal inneholde:

- Garantiordningens formål samt de vilkår og forutsetninger som staten har fastsatt, jf. pkt. 8.2.2 og 8.2.4.
- Andre vilkår og bestemmelser som er vanlig å ta inn i den aktuelle type garantier, enten ved henvisning eller direkte innarbeidelse.
- En løpende informasjonsplikt og krav til periodisk rapportering fra långiver. Låntaker skal normalt pålegges å sende inn regnskap, med revisors beretning og attestasjon, årsberetning og driftsrapporter.
- Klausuler om konsekvensene av eventuelt mislighold av vilkårene. Det må blant annet angis hvilken aktsomhetsgrad som skal legges til grunn.

Det skal vurderes om det er grunn til å presisere at statens rett til regress reguleres av forutsetningene for stortingsvedtaket og av garantivilkårene, og ikke påvirkes av om det eventuelt gis bevilgninger til å dekke et eventuelt tap.

En garantierklæring/avtale skal undertegnes på vegne av garantiforvalter av en medarbeider som er spesielt bemyndiget til å undertegne slike.

8.3.4. Registrering av tilsagn/garantiansvar

Tilsagn skal registreres slik at garantiforvalter har oversikt over disse. Garantiforvalter skal ha systemer og rutiner som sikrer oversikt med hvordan garantirammen er utnyttet og at den ikke overskrides. Det må kunne utarbeides periodiske rapporter om i hvilken grad utstedte garantitilsagn er benyttet, og om alle senere endringer i form av nedtrapping eller bortfall.

8.3.5. Rapportering fra avtalepartene

Garantiforvalter skal følge opp hvordan et garantitilsagn benyttes og utviklingen i det underliggende avtaleforholdet mellom långiver og låntaker. Hvor store ressurser som brukes på oppfølgingen, må tilpasses hvilken risiko som garantitilsagnet innebærer.

Garantiforvalter skal løpende sette seg inn i den informasjonen avtalepartene sender inn og etterlyse informasjon som ikke kommer til rett tid. Det skal foretas en kontroll som er tilpasset den enkelte avtalesituasjon og som har et rimelig omfang i forhold til den nytte kontrollen gir.

Dersom mislighold inntreffer, skal garantiforvalter umiddelbart ta nødvendige skritt for å minimere statens tap, herunder vurdere oppsigelse av garantien eller inngåelse av ny avtale om partenes adgang til å avhjelpe manglene.

8.3.6. Rapportering til departementet

Dersom garantiforvalter ikke er et departement, må vedkommende rapportere til overordnet departement i tråd med kravene som er fastsatt i tildelingsbrevet eller regelverk for garantiordningen. Omfang, innhold og hyppighet av slik rapportering bestemmes av departementet i samråd med garantiforvalter, jf. pkt. 1.5.

Ved eventuelle vesentlige avvik i forhold til vedtatte planer for garantiordningen og forutsetninger i tildelingsbrevet, skal garantiforvalter, straks vedkommende har fått kjennskap til avviket, informere departementet.

8.3.7. Intern kontroll hos garantiforvalter

For å sikre en kvalitativt god forvaltning av garantiordninger i tråd med fastsatte mål og regelverk for ordningen, skal garantiforvalter etablere intern kontroll, jf. omtale i pkt. 2.4.

8.4. Innfrielse av garanti, regress

Når långiver fremmer krav om at staten innfrir sitt ansvar, må garantiforvalter vurdere långivers grunnlag for kravet. Ved simpel kausjon vil det blant annet innebære at långiver kan dokumentere manglende betalingsevne hos låntaker.

Dersom staten unntaksvis har påtatt seg selvskyldnerkausjon, må garantiforvalter opptre i samsvar med det som er avtalt når låntaker ikke betaler ved forfall.

Når garantiforvalter betaler långiver, får staten rett til regress. For å hindre misforståelser, må dette likevel presiseres i avtalen.

Etter at garantien er innfridd må garantiforvalter blant annet ta stilling til:

- om regressen skal inndrives eller om det skal inngås nedbetalingsavtale
- hvilke sikkerheter som bør realiseres
- anmeldelse av krav innen særskilt fastsatte foreldelsesfrister.

8.5. Evaluering av garantiordninger

Departementet og garantiforvalter skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om garantiordninger er effektive i forhold til ressursbruk, organisering og fastsatte mål.

Frekvens og omfang av evalueringer skal ta utgangspunkt i en vurdering av risiko og vesentlighet for den enkelte garantiordning, herunder hvor omfattende og viktig garantiordningen er, risiko for mislighold og tap, kvalitet og omfang av øvrig rapportering og i hvilken grad det er mulig å beskrive de årlige resultatene (jf. pkt. 8.2.1.3).

Ressursene som legges ned på evalueringer skal ha et rimelig omfang i forhold til den nytten man vil ha av informasjonen som fremkommer.

Departementet skal ved utgangen av hvert år sende Riksrevisjonen en oversikt over garantiordninger som er blitt evaluert.

II

Bestemmelsene trer i kraft 1. januar 2004.

Samtidig oppheves funksjonelle krav til økonomiforvaltningen i staten, fastsatt av Finansdepartementet 24. oktober 1996.

7. nov. Nr. 1312 2005

Forskrift om endring i forskrift om gjennomføring av forskuddstrekk.

Fastsatt av Skattedirektoratet 7. november 2005 med hjemmel i lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 56, jf. delegeringsvedtak 13. mars 1958 nr. 1. Kunngjort 29. november 2005.

I

I forskrift 14. september 1956 nr. 9866 om gjennomføring av forskuddstrekk gjøres følgende endring:

§ 17 nr. 9 første punktum skal lyde:

Livrente, pensjon, vartpenger og introduksjonsstønad for desember måned skal være fritatt for forskuddstrekk.

II

Endringen trer i kraft straks.

9. nov. Nr. 1313 2005**Forskrift om gjødsel som markedsføres som EF-gjødsel.**

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 4. november 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 7, § 9, § 10, § 11 og § 17, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 9. november 2005 med hjemmel i lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 26 og § 43, jf. delegeringsvedtak 1. september 2003 nr. 1161. Stadfestet av Justis- og politidepartementet 9. november 2005. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XIV nr. 1 (forordning (EF) nr. 2003/2003 som endret ved forordning (EF) nr. 2076/2004). Kunngjort 29. november 2005.

§ 1. Gjødselvarer

EØS-avtalens vedlegg II kap. XIV nr. 1 (forordning (EF) nr. 2003/2003 som endret ved forordning (EF) nr. 2076/2004) om gjødsel gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I del I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 2. Særlige krav til merking

I tillegg til kravene til merking som stilles i forordning (EF) nr. 2003/2003, skal gjødsel som omsettes i Norge inneholde følgende opplysninger:

- a) Innholdet av kalium og fosfor skal merkes på elementform K og P.
- b) Innholdet av kalsium, magnesium, natrium og svovel skal merkes på elementform Ca, Mg, Na og S.

§ 3. Kadmium

Innholdet av kadmium (Cd) i gjødsel må ikke overstige 100 mg /Cd per kg fosfor.

§ 4. Internkontroll

Virksomheter som omfattes av denne forskrift skal innføre og utøve internkontroll. Den ansvarlige for virksomheten skal sørge for at plikten til internkontroll overholdes.

§ 5. Krav til internkontrollen

Internkontroll innebærer at virksomheten skal:

- a) Ha oversikt over organisering og ansvarsforhold.
- b) Kartlegge risiko for overtredelse av forordning (EF) nr. 2003/2003 med senere endringer ut fra virksomhetens aktiviteter og iverksette tiltak for å redusere risikoen.
- c) Ha rutiner for å avdekke, rette opp og hindre gjentakelse av overtredelser.
- d) Foreta systematisk gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt.

Kravene i bokstav a til d skal dokumenteres skriftlig i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse.

§ 6. Registrering og rapportering

Alle produkter som omfattes av forskriften skal registreres av Mattilsynet før markedsføring og omsetting starter.

Ved melding om registrering skal alle opplysninger som er nødvendig legges fram.

Slik melding skal skje på skjema fastsatt av Mattilsynet. Mattilsynet kan kreve ytterligere dokumentasjon dersom det er nødvendig.

Eventuelle endringer av tidligere registrerte opplysninger skal meldes snarest til Mattilsynet, og senest tre uker etter at endringen har funnet sted.

Mattilsynet kan unnta bestemte varetypebetegnelser fra kravet om registrering. Mattilsynet kan pålegge virksomheter å rapportere total mengde Kadmium (Cd) i omsatte mengder gjødsel som inneholder fosfor.

§ 7. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter nødvendige vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften unntatt forordning (EF) nr. 2003/2003 artikkel 25, 26, 27 og 28, i samsvar med matloven § 23 om tilsyn og vedtak og kan herunder treffe vedtak etter § 24 om særskilt smittesnering, § 25 om stenging og virksomhetskarantene og § 26 om tvangsmulkt.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap fører tilsyn og fatter nødvendige vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av forordning (EF) nr. 2003/2003 artikkel 25, 26, 27 og 28, i samsvar med brann- og eksplosjonsvernloven § 26 og § 43.

§ 8. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften som Mattilsynet har tilsyns- og vedtakskompetanse overfor, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelser i denne forskrift som Direktorat for samfunnssikkerhet og beredskap har tilsyns- og vedtakskompetanse overfor, forutsatt at det ikke strider mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 9. Straff og reaksjonsmidler

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den er straffbart i henhold til matloven § 28.

Ved overtredelse av forskriften eller vedtak truffet i medhold av denne, gjelder bestemmelsene i brann- og eksplosjonsvernlovens § 37 – § 40 samt § 42 på tilsvarende måte.

§ 10. Klageadgang

Vedtak som er gjort i medhold av denne forskriften gir klagerett etter lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) kap. VI.

§ 11. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Samtidig gjøres følgende endringer i forskrift 4. juli 2003 nr. 1063 om handel med gjødsel og kalkingsmidler mv.:

§ 2 annet ledd skal lyde:

Unntatt fra forskriften er gjødsel som markedsføres som EF-gjødsel, jf. forskrift 9. november 2005 nr. 1313 om gjødsel som markedsføres som EF-gjødsel, organisk-mineralsk gjødsel og produkter av organisk opphav, herunder forbrenningsprodukter, komposteringspreparater og vekststoffer som inneholder kulturer av mikroorganismer, jf. forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav § 2.

§ 11 oppheves.

§ 12 første kolon skal lyde:

NPK-gjødsel skal inneholde:

§ 16 annet punktum oppheves.

§ 19 bokstav b annet punktum oppheves.

§ 19 bokstav h oppheves.

§ 19 nåværende bokstav i blir bokstav h.

§ 20 annet ledd skal lyde:

Innhold av kalsium, magnesium, natrium og svovel kan deklarerer forutsatt at disse næringsstoffene er tilstede i de mengder som fremgår av vedlegg 3, kolonne 3– 5. I tillegg skal både totalinnhold og vannløselig innhold deklarerer eller, dersom næringsstoffene er helt løselige i vann, bare vannløselig innhold.

§ 20 tredje og fjerde ledd oppheves.

Vedlegg 2 liste A linje 13 kolonne 3 skal lyde:

Kjemisk fremstilt produkt som inneholder krotonylidendiurea og en ensidig nitrogengjødsel med unntak av 3a, 3b og 5 i liste A–Nitrogengjødsel

Vedlegg 2 liste A linje 14 kolonne 3 skal lyde:

Kjemisk fremstilt produkt som inneholder isobutylidendiurea og en ensidig nitrogengjødsel med unntak av produktene 3a, 3b og 5 i liste A–Nitrogengjødsel

Vedlegg 2 liste A linje 15 kolonne 3 skal lyde:

Kjemisk fremstilt produkt som inneholder ureaformaldehyd og en ensidig nitrogengjødsel med unntak av produktene 3a, 3b og 5 i liste A–Nitrogengjødsel

Vedlegg 2 liste B kolonne 4 første linje skal lyde:

3% N
4,1% K
1% P

Vedlegg 3 nummer 1 kolonne 3 første linje skal lyde:

0,6

Vedlegg 3 nummer 1 kolonne 3 annen linje skal lyde:
0,8

Vedlegg 3 nummer 1 kolonne 3 fjerde linje skal lyde:
0,8

Vedlegg 3 nummer 1 kolonne 4 første linje skal lyde:
0,6

Vedlegg 3 nummer 1 kolonne 4 annen linje skal lyde:
0,8

Vedlegg 3 nummer 1 kolonne 4 fjerde linje skal lyde:
0,8

Vedlegg 3 nummer 1 kolonne 5 første linje skal lyde:
0,6

Vedlegg 3 nummer 1 kolonne 5 annen linje skal lyde:
0,8

Vedlegg 3 nummer 1 kolonne 5 fjerde linje skal lyde:
0,8

Vedlegg 3 nummer 1 kolonne 6 oppheves.

Vedlegg 3 nummer 1 fotnote oppheves.

Vedlegg 5 bokstav b skal lyde:

Det tillates ingen toleranser med hensyn til minimums- og maksimumsinholdet spesifisert i vedlegg 3, eller med hensyn til minimumsinholdet av magnesium, svovel og bor i NPK-gjødsel.

Vedlegg 1

Forordning (EF) nr. 2003/2003 om gjødselvarer som er endret ved forordning (EF) nr. 2076/2004

Vedlegget kan fås ved henvendelse til: Mattilsynet, Felles postmottak, Postboks 383 Dep, 2381 Brumunddal, E-post: postmottak@mattilsynet.no, Kontakttelefon: 06040, eller leses på Mattilsynets hjemmeside: <http://www.mattilsynet.no/>

10. nov. Nr. 1314 2005

Forskrift om endring i forskrift om opptak, studier og eksamen ved Den Norske Balletthøyskole (DNBH).

Fastsatt av styret ved Den Norske Balletthøyskole 10. oktober 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–9, § 4–8, § 4–10 og § 5–1, lov 28. juni 1996 nr. 54 om studentsamskipnader § 2 og forskrift 10. oktober 2005 nr. 1191 om opptak til universiteter og høyskoler § 3–3 bokstav c. Kunngjort 29. november 2005.

I

I forskrift 24. august 2005 nr. 1037 om opptak, studier og eksamen ved Den Norske Balletthøyskole (DNBH) gjøres følgende endringer:

Hjemmelsfeltet skal lyde:

Fastsatt av styret ved Den Norske Balletthøyskole 24. august 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–9, § 4–8, § 4–10 og § 5–1, lov 28. juni 1996 nr. 54 om studentsamskipnader § 2 og forskrift 10. oktober 2005 nr. 1191 om opptak til universiteter og høyskoler § 3–3 bokstav c.

§ 4 skal lyde:

For opptak til studiet ved DNBH som omfattes av denne forskriften kreves generell studiekompetanse eller søkere som kan dokumentere spesielle faglige krav og som blir tatt opp på grunnlag av opptaksprøver etter nærmere regler fastsatt av institusjonen, fastsatt i forskrift 10. oktober 2005 nr. 1191 om opptak til universiteter og høyskoler kapittel 3. Unntak fra krav om generell studiekompetanse § 3–3 c) Kunstfag.

II

Endringene trer i kraft straks.

24. nov. Nr. 1315 2005**Forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell i 2006.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 24. november 2005 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 29. november 2005.

*Kapittel 1. Fartøy i gruppe I***§ 1. Vilkår for å delta**

For å kunne delta i gruppe I i kystfartøygruppens fiske etter makrell må følgende vilkår være oppfylt:

- a) fartøyet må være registrert i merkeregisteret, ha en største lengde på eller under 27,50 meter, med mindre Fiskeridirektoratet har gitt tillatelse til å forlenge fartøyet av sikkerhetsmessige årsaker, og ha en lastekapasitet på 1500 hl eller mindre,
- b) eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- c) fartøy som skal fiske med not må være egnet, bemannet og utstyrt for å delta i fisket med not. Fartøy som skal fiske med garn/snøre må være egnet, bemannet og utstyrt for å delta i fisket med garn/snøre,
- d) fartøy som skal fiske med not må ha hatt adgang til å delta i fisket etter makrell med not i 2005. Fartøy som skal fiske med garn/snøre må tilsvarende ha hatt adgang til å delta i fisket etter makrell med not eller garn/snøre i 2005.

Eier av fartøy mellom 13 og 27,50 meter største lengde som deltok i fisket med garn/snøre i 2005 uten å være ført på blad B i fiskermanntallet, kan etter søknad til Fiskeridirektoratets regionkontor gis adgang til å delta uavhengig av vilkåret i første ledd bokstav b dersom eier og høvedsmann er ført i fiskermanntallet.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy med mindre slik tillatelse gis i medhold av denne forskrift.

§ 2. Dispensasjon

Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra vilkåret i § 1 første ledd bokstav d dersom eier av fartøy har hatt tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv, og vervet har medført at eier ikke har adgang til å delta. Slik tillatelse kan bare gis til eier av fartøy som kan vise til tidligere deltakelse med eget fartøy i fiske etter makrell.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 3. Godkjenning

For fartøy i gruppe I som deltar i fisket, kan Fiskeridirektoratets regionkontor kreve kontroll av at eier og fartøy oppfyller vilkårene for å delta i fisket etter makrell.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og om fremstilling for kontroll.

§ 4. Utskifting av fartøy

Ved utskifting av fartøy som har adgang til å delta, kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi eier tillatelse til å delta i fisket med erstatningsfartøy.

Adgang til å delta i fisket med utskiftningsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis for erstatningsfartøyet.

Søknad sendes på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 5. Salg av fartøy

Ved salg av fartøy som har adgang til å delta, kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi ny eier adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for å delta er oppfylt.

Adgang for ny eier til å delta i fisket medfører at selgers adgang til å delta med erstatningsfartøy bortfaller.

Søknad sendes på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 6. Dødsfall

Dersom fartøyeier dør, bortfaller adgangen til å delta i fisket.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan gis adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for å delta er oppfylt. Dersom fartøyeiers død skyldes forlis der også fartøyet har gått tapt, kan arving gis rett til å delta i fisket med erstatningsfartøy.

Arvinger som nevnt i andre ledd, kan også selge fartøy med adgang for ny eier til å delta i fisket dersom vilkårene for å delta og salg for fortsatt drift er oppfylt.

Søknad sendes til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 7. Midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy (leiefartøy)

Fiskeridirektoratets regionkontor kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, gi midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy i fisket.

Det kan settes nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder begrensninger på leiefartøyets lengde, samt at høvedsmann og hele eller deler av mannskapet skal delta i fisket med leiefartøyet.

Det kan ikke gis tillatelse til å benytte leiefartøy som har en største lengde over 27,50 meter.
Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Kapittel 2. Fartøy i gruppe II

§ 8. Vilkår for å delta

For å kunne delta i gruppe II i kystfartøygruppens fiske etter makrell må følgende vilkår være oppfylt:

- a) fartøyet må være registrert i merkeregisteret og ha en største lengde under 13 meter,
- b) eier av fartøyet og høvedsmann må være ført i fiskermanntallet,
- c) fartøy som skal fiske med not må være egnet, bemannet og utstyrt for å delta i fisket med not. Fartøy som skal fiske med garn/snøre må være egnet, bemannet og utstyrt for å delta i fisket med garn/snøre.

Eier av fartøy som har adgang til å delta i andre fartøygrupper eller i gruppe I, har ikke adgang til å delta i gruppe II med annet fartøy. Eier av slikt fartøy har heller ikke adgang til å delta i gruppe II med andre høvedsmenn.

Eier av fartøy som deltar i gruppe II, har ikke adgang til å delta i gruppe II med annet fartøy. Eier av slikt fartøy har heller ikke adgang til å delta i gruppe II med andre høvedsmenn.

Med eier forstås i denne bestemmelse den som direkte, eller indirekte gjennom foretak, innehar mer enn 50% av eierandelene i fartøyet.

§ 9. Godkjenning

For fartøy i gruppe II som deltar i fisket, kan Fiskeridirektoratets regionkontor kreve kontroll av at eier og fartøy oppfyller vilkårene for å delta i fisket etter makrell. For fartøy som ikke deltok i fisket etter makrell i 2005, må eier og fartøy ha særskilt godkjenning fra Fiskeridirektoratets regionkontor, som viser at vilkårene for å delta er oppfylt.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og om fremstilling for kontroll.

Kapittel 3. Straff og ikrafttredelse

§ 10. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskrift, straffes i henhold til lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst, § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 11. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2006 og gjelder til og med 31. desember 2006.

24. nov. Nr. 1316 2005

Forskrift om adgang til å delta i fisket etter reker med trål i Nordsjøen og Skagerrak i 2006.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 24. november 2005 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 29. november 2005.

§ 1. Vilkår for å delta

For å kunne delta i fisket må følgende vilkår være oppfylt:

- a) fartøyet må være registrert i merkeregisteret,
- b) eier av fartøyet og høvedsmann må være ført i fiskermanntallet,
- c) Fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter reker med trål,
- d) fartøy over 11 meter største lengde må ha hatt adgang til å delta i fisket etter reker med trål sør for 62° N i 2005.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Adgangen til å delta i fisket kan ikke overføres til annet fartøy, med mindre slik tillatelse gis i medhold av denne forskrift.

§ 2. Utskiftning av fartøy

Ved utskiftning av fartøy som har adgang til å delta, kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi eier tillatelse til å delta i fisket med erstatningsfartøy.

Adgang til å delta i fisket med utskiftingsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis for erstatningsfartøyet.

Søknad sendes på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 3. Godkjenning

For fartøy som deltar i fisket kan Fiskeridirektoratets regionkontor kreve kontroll av at eier og fartøy oppfyller vilkårene for å delta i fisket etter reker med trål.

For fartøy under 11 meter som ikke deltok i fisket etter reker med trål i Nordsjøen eller i Skagerrak i 2005, må

eier og fartøy ha særskilt godkjenning fra Fiskeridirektoratets regionkontor, som viser at vilkårene for å delta er oppfylt.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og om fremstilling for kontroll.

§ 4. *Salg av fartøy*

Ved salg av fartøy som har adgang til å delta, kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi ny eier adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for å delta er oppfylt.

Adgang for ny eier til å delta i fisket medfører at selgers adgang til å delta med erstatningsfartøy bortfaller.

Søknad sendes på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 5. *Dødsfall*

Dersom fartøyeier dør, bortfaller adgangen til å delta i fisket.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan gis adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for å delta er oppfylt. Dersom fartøyeiers død skyldes forlis der også fartøyet har gått tapt, kan arving gis rett til å delta i fisket med erstatningsfartøy.

Arvinger som nevnt i andre ledd, kan også selge fartøy med adgang for ny eier til å delta i fisket dersom vilkårene for å delta og salg for fortsatt drift er oppfylt.

Søknad sendes til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 6. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskrift, straffes i henhold til lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst, § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 7. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2006 og gjelder til og med 31. desember 2006.

24. nov. Nr. 1317 2005

Forskrift om adgang til å delta i fisket etter sei med not nord for 62° N for fartøy under 27,5 meters største lengde i 2006.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 24. november 2005 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 29. november 2005.

§ 1. *Vilkår for å delta*

For å kunne delta i fisket etter sei med not nord for 62° N må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret, og ha en største lengde under 27,5 meter,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter sei med not,
- fartøy mellom 13 og 27,5 meter største lengde, eller fartøy større enn 27,5 meter når Fiskeridirektoratet har gitt tillatelse til å forlenge fartøy ut over 27,5 meter av sikkerhetsmessige årsaker, må ha hatt adgang til å delta i fisket i 2005.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy med mindre slik tillatelse gis i medhold av denne forskrift.

Eier av fartøy som har adgang til å delta i notfisket med fartøy over 13 meter største lengde kan ikke delta i notfisket med annet fartøy under 13 meter største lengde.

Med «eier» forstås i denne bestemmelse den som direkte, eller indirekte gjennom foretak, innehar mer enn 50% av eierandelene i fartøyet.

§ 2. *Dispensasjon*

Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra vilkåret i § 1 første ledd bokstav d dersom eier av fartøy har hatt tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv, og vervet har medført at eier ikke har adgang til å delta. Slik tillatelse kan bare gis til eier av fartøy som kan vise til tidligere deltakelse med eget fartøy i fiske etter sei med not nord for 62° N.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 3. *Godkjenning*

For fartøy som deltar i fisket kan Fiskeridirektoratets regionkontor kreve kontroll av at eier og fartøy oppfyller vilkårene for å delta i fisket etter sei med not.

For fartøy under 13 meter som ikke deltok i fisket etter sei med not nord for 62° N i 2005, må eier og fartøy ha særskilt godkjenning fra Fiskeridirektoratets regionkontor, som viser at vilkårene for å delta er oppfylt.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og om fremstilling for kontroll.

§ 4. *Utskiftning av fartøy*

Ved utskiftning av fartøy som har adgang til å delta i fisket, kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi eier tillatelse til å delta i fisket med erstatningsfartøy.

Adgang til å delta i fisket med utskiftningsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis for erstatningsfartøyet.

Søknad sendes på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 5. *Salg av fartøy*

Ved salg av fartøy som har adgang til å delta, kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi ny eier adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for å delta er oppfylt.

Adgang for ny eier til å delta i fisket medfører at selgers adgang til å delta med erstatningsfartøy bortfaller.

Søknad sendes på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 6. *Dødsfall*

Dersom fartøyeier dør, bortfaller adgangen til å delta i fisket.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan gis adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for å delta er oppfylt. Dersom fartøyeiers død skyldes forlis der også fartøyet har gått tapt, kan arving gis rett til å delta i fisket med erstatningsfartøy.

Arvinger som nevnt i andre ledd, kan også selge fartøy med adgang for ny eier til å delta i fisket dersom vilkårene for å delta og salg for fortsatt drift er oppfylt.

Søknad sendes til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 7. *Midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy (leiefartøy)*

Fiskeridirektoratets regionkontor kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, gi midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy i fisket.

Fiskeridirektoratets regionkontor kan fastsette nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder begrensninger på leiefartøyets lengde, samt at høvedsmann og hele eller deler av mannskapet skal delta i fisket med leiefartøyet.

Det kan ikke gis tillatelse til å benytte leiefartøy som har en største lengde på eller over 27,5 meter.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 8. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskrift, straffes i henhold til lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst, § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 9. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2006 og gjelder til og med 31. desember 2006.

24. nov. Nr. 1318 2005

Forskrift om adgang til å delta i fisket etter sei med not sør for 62° N for fartøy under 27,50 meter største lengde i 2006.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 24. november 2005 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 29. november 2005.

Kap. 1. Fartøy mellom 13 og 27,50 meter største lengde

§ 1. *Vilkår for å delta*

For å kunne delta i fisket etter sei med not sør for 62° N for fartøy mellom 13 og 27,50 meter største lengde må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret, og ha en største lengde mellom 13 og 27,50 meter, med mindre Fiskeridirektoratet har gitt tillatelse til å forlenge fartøyet av sikkerhetsmessige årsaker,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter sei med not,
- fartøyet må ha hatt adgang til å delta i fisket i 2005.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy med mindre slik tillatelse gis i medhold av denne forskrift.

§ 2. *Dispensasjon*

Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra vilkåret i § 1 første ledd bokstav d dersom eier av fartøy har

hatt tillitsverv i fiskerierorganisasjon eller offentlig verv, og vervet har medført at eier ikke har adgang til å delta. Slik tillatelse kan bare gis til eier av fartøy som kan vise til tidligere deltakelse med eget fartøy i fiske etter sei med not sør for 62° N.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 3. Godkjenning

For fartøy som har en største lengde på over 13 meter og som deltar i fisket, kan Fiskeridirektoratets regionkontor kreve kontroll av at eier og fartøy oppfyller vilkårene for å delta i fisket etter sei med not.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og om fremstilling for kontroll.

§ 4. Utskiftning av fartøy

Ved utskiftning av fartøy som har adgang til å delta, kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi eier tillatelse til å delta i fisket med erstatningsfartøy.

Adgang til å delta i fisket med utskiftningsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis for erstatningsfartøyet.

Søknad sendes på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 5. Salg av fartøy

Ved salg av fartøy som har adgang til å delta, kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi ny eier adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for å delta er oppfylt.

Adgang for ny eier til å delta i fisket medfører at selgers adgang til å delta med erstatningsfartøy bortfaller.

Søknad sendes på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 6. Dødsfall

Dersom fartøyeier dør, bortfaller adgangen til å delta i fisket.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan gis adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for å delta er oppfylt. Dersom fartøyeiers død skyldes forlis der også fartøyet har gått tapt, kan arving gis rett til å delta i fisket med erstatningsfartøy.

Arvinger som nevnt i andre ledd, kan også selge fartøy med adgang for ny eier til å delta i fisket dersom vilkårene for å delta og salg for fortsatt drift er oppfylt.

Søknad sendes til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 7. Midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy (leiefartøy)

Fiskeridirektoratets regionkontor kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, gi midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy i fisket.

Fiskeridirektoratets regionkontor kan fastsette nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder begrensninger på leiefartøyets lengde, samt at høvedsmann og hele eller deler av mannskapet skal delta i fisket med leiefartøyet.

Det kan ikke gis tillatelse til å benytte leiefartøy som har en største lengde på eller over 27,5 meter.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Kapittel 2. Fartøy under 13 meter største lengde

§ 8. Vilkår for å delta

For å kunne delta i fisket etter sei med not sør for 62° N for fartøy under 13 meter største lengde må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret, og ha en største lengde under 13 meter,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført i fiskermanntallet,
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fisket etter sei med not.

§ 9. Godkjenning

For fartøy som har en største lengde under 13 meter og som deltar i fisket, kan Fiskeridirektoratets regionkontor kreve kontroll av at eier og fartøy oppfyller vilkårene for å delta i fisket etter sei med not. For fartøy som ikke deltok i fisket etter sei med not i 2005, må eier og fartøy ha særskilt godkjenning fra Fiskeridirektoratets regionkontor, som viser at vilkårene for å delta er oppfylt.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og om fremstilling for kontroll.

Kapittel 3. Straff og ikrafttredelse

§ 10. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskrift, straffes i henhold til lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst, § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 11. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2006 og gjelder til og med 31. desember 2006.

24. nov. Nr. 1319 2005**Forskrift om adgang til å delta i fisket etter torsk for fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap i Nordsjøen sør for 62° N i 2006.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 24. november 2005 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 29. november 2005.

*Kapittel 1. Virkeområde***§ 1. Virkeområde**

Forskriften gjelder alt fiske etter torsk med norske fartøy under 28 meter største lengde som fisker med annet redskap enn not og trål i området sør for 62° N, vest for en rett linje gjennom Lindesnes fyr og Hanstholmen fyr, øst for 4° V og nord for 51° N.

*Kapittel 2. Fartøy i gruppe I***§ 2. Vilkår for å delta**

For å kunne delta i fisket etter torsk må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret, og ha en største lengde under 28 meter, med mindre Fiskeridirektoratet har gitt tillatelse til å forlenge fartøyet av sikkerhetsmessige årsaker,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter torsk,
- fartøyet må ha hatt adgang til å delta i fisket i 2005.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy med mindre slik tillatelse gis i medhold av denne forskrift.

§ 3. Dispensasjon

Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra vilkåret i § 2 første ledd bokstav d dersom eier av fartøy har hatt tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv, og vervet har medført at eier ikke har adgang til å delta. Slik tillatelse kan bare gis til eier av fartøy som kan vise til tidligere deltakelse med eget fartøy i fiske etter torsk med annet redskap enn trål eller not.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 4. Godkjenning

Fiskeridirektoratets regionkontor kan kreve kontroll av at eier og fartøy oppfyller vilkårene for å delta i gruppe I i fisket etter torsk.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og om fremstilling for kontroll.

§ 5. Utskiftning av fartøy

Ved utskiftning av fartøy som har adgang til å delta, kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi eier tillatelse til å delta i fisket med erstatningsfartøy.

Adgang til å delta i fisket med utskiftningsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis for erstatningsfartøyet.

Søknad sendes Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 6. Salg av fartøy

Ved salg av fartøy som har adgang til å delta, kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi ny eier adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for å delta er oppfylt.

Adgang for ny eier til å delta i fisket medfører at selgers adgang til å delta med erstatningsfartøy bortfaller.

Søknad sendes på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 7. Dødsfall

Dersom fartøyeier dør, bortfaller adgangen til å delta i fisket.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan gis adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for å delta er oppfylt. Dersom fartøyeiers død skyldes forlis der også fartøyet har gått tapt, kan arving gis rett til å delta i fisket med erstatningsfartøy.

Arvinger som nevnt i andre ledd, kan også selge fartøy med adgang for ny eier til å delta i fisket dersom vilkårene for å delta og salg for fortsatt drift er oppfylt.

Søknad sendes til Fiskeridirektoratets regionkontor.
Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 8. *Midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy (leiefartøy)*

Fiskeridirektoratets regionkontor kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, gi midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy i fisket.

Det kan settes nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder begrensninger på leiefartøyets lengde, samt at høvedsmann og hele eller deler av mannskapet skal delta i fisket med leiefartøyet.

Det kan ikke gis tillatelse til å benytte leiefartøy som har en største lengde på eller over 28 meter.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Kapittel 3. Fartøy i gruppe II

§ 9. *Vilkår for å delta*

For å kunne delta i fisket etter torsk må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret og ha en største lengde under 28 meter,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført i fiskermanntallet,
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter torsk.

Eier av fartøy som har adgang til å delta i gruppe I, har ikke adgang til å delta i gruppe II med annet fartøy. Eier av slikt fartøy har heller ikke adgang til å delta i gruppe II med andre høvedsmenn.

Eier av fartøy som deltar i gruppe II, har ikke adgang til å delta i gruppe II med annet fartøy. Eier av slikt fartøy har heller ikke adgang til å delta i gruppe II med andre høvedsmenn.

Med eier forstås i denne bestemmelse den som direkte, eller indirekte gjennom foretak, innehar mer enn 50% av eierandelene i fartøyet.

§ 10. *Godkjenning*

For fartøy i gruppe II som deltar i fisket, kan Fiskeridirektoratets regionkontor kreve kontroll av at eier og fartøy oppfyller vilkårene for å delta i fisket etter torsk. For fartøy som ikke deltok i fisket etter torsk i Nordsjøen i 2005, må eier og fartøy ha særskilt godkjenning fra Fiskeridirektoratets regionkontor, som viser at vilkårene for å delta er oppfylt.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og om fremstilling for kontroll.

Kapittel 4. Straff og ikrafttredelse

§ 11. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskrift, straffes i henhold til lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst, § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 12. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2006 og gjelder til og med 31. desember 2006.

24. nov. Nr. 1320 2005

Forskrift om adgang til å delta i fisket etter torsk, hyse og sei mv. for fartøy på eller over 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap i 2006.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 24. november 2005 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 29. november 2005.

§ 1. *Virkeområde*

Forskriften gjelder alt fiske etter torsk, hyse, sei, brosme, lange (hvitlange og blålange), blåkveite, uer og steinbit med norsk fartøy på eller over 28 meter største lengde som fisker med annet redskap enn trål og not.

§ 2. *Vilkår for å delta*

For å kunne delta i fisket må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret og ha en største lengde på eller over 28 meter,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter torsk, hyse og sei,
- fartøyet må ha hatt adgang til å delta i fisket i 2005.

For å kunne delta i fisket etter sei med garn, må fartøyet ha hatt adgang til å delta i dette fisket i 2005.

For å kunne delta i fisket etter torsk i området sør for 62° N, vest for en rett linje gjennom Lindesnes fyr og Hanstholm fyr, øst for 4° V og nord for 51° N, må fartøyet ha hatt adgang til å delta i dette fisket i 2005.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy med mindre slik tillatelse gis i medhold av denne forskrift.

§ 3. Godkjenning

For fartøy som deltar i fisket kan Fiskeridirektoratets regionkontor kreve kontroll av at eier og fartøy oppfyller vilkårene for å delta i fisket etter torsk med konvensjonelle redskap.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og om fremstilling for kontroll.

§ 4. Utskifting av fartøy

Ved utskifting av fartøy som har adgang til å delta, kan Fiskeridirektoratet gi eier tillatelse til å delta i fisket med erstatningsfartøy, dersom erstatningsfartøyet er under 40 meter. Tilsvarende gjelder ved ombygging og forlengelse av fartøy. Unntak fra denne grensen kan bare gjøres ved mindre overskridelse av grensen ved utskifting til brukt fartøy. Denne bestemmelse er ikke til hinder for å gi tillatelse til å delta med et erstatningsfartøy med største lengde lik eller mindre enn utskiftningsfartøyets største lengde.

Begrensningene på erstatningsfartøyets eller det ombygde/forlengede fartøyets største lengde, jf. første ledd, gjelder ikke dersom det tildeles enhetskvote for fiske med fartøyet etter reglene i forskrift 4. mars 2005 nr. 193 om strukturkvoteordning mv. for havfiskeflåten.

Det kan ikke gis tillatelse etter første ledd dersom søker er tildelt ringnottillatelse etter forskrift 2. mars 1979 nr. 1 om adgang til å delta i fisket med ringnot eller tråttillatelse etter forskrift 12. desember 1986 nr. 2185 om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål § 2-1, § 4-1, § 4-2, § 5-1 eller § 7-1, for erstatningsfartøyet.

Adgang til å delta i fisket med utskiftningsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis for erstatningsfartøyet. Dette gjelder samtlige fiskerier nevnt i § 1.

Søknad sendes på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratet.

§ 5. Salg av fartøy

Ved salg av fartøy som har adgang til å delta, kan Fiskeridirektoratet gi ny eier adgang til å delta i fisket når følgende vilkår er oppfylt:

- a) kjøper må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- b) både kjøper og selger må være ført i fiskermanntallet i samme fylke i minst 12 måneder før kjøpet finner sted, dersom ikke kjøpet skjer i forbindelse med at kjøper skal nytte enhetskvoteordningen etter reglene i forskrift 4. mars 2005 nr. 193 om strukturkvoteordning mv. for havfiskeflåten.

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra bestemmelsen i første ledd bokstav b når det foreligger distriktsmessige hensyn. Dispensasjon kan gis i følgende tilfeller:

- a) når fartøy kjøpes fra annet fylke til Nord-Troms og Finnmark.
- b) ved salg mellom nabofylker når det er naturlig å se kjøper og selgers distrikt som ett område i kvotesammenheng. Fylkene Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder anses som ett område i kvotesammenheng.

Adgang for ny eier til å delta i fisket medfører at selgers adgang til å delta med et erstatningsfartøy bortfaller. Dette gjelder samtlige fiskerier nevnt i § 1.

Søknad sendes på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratet.

§ 6. Dødsfall

Dersom fartøyeier dør, bortfaller adgangen til å delta i fisket.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan gis adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for å delta er oppfylt. Dersom fartøyeiers død skyldes forlis der også fartøyet har gått tapt, kan arving gis rett til å delta i fisket med erstatningsfartøy.

Arvinger som nevnt i andre ledd, kan også selge fartøy med adgang for ny eier til å delta i fisket dersom vilkårene for å delta og salg for fortsatt drift er oppfylt.

Søknad sendes til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 7. Midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy (leiefartøy)

Fiskeridirektoratets regionkontor kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, gi midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy i fisket.

Fiskeridirektoratets regionkontor kan fastsette nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder begrensninger på leiefartøyets lengde, samt at høvedsmann og hele eller deler av mannskapet skal delta i fisket med leiefartøyet.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 8. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskrift, straffes i henhold til lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst, § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 9. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2006 og gjelder til og med 31. desember 2006.

24. nov. Nr. 1321 2005**Forskrift om adgang til å delta i fisket etter torsk, hyse og sei for fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2006.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 24. november 2005 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 29. november 2005.

*Kapittel 1. Fartøy i gruppe I***§ 1. Virkeområde**

Forskriften gjelder alt fiske etter torsk, hyse og sei nord for 62° N med norske fartøy under 28 meter største lengde som fisker med annet redskap enn trål og not.

§ 2. Vilkår for å delta

For å kunne delta i fisket må følgende vilkår være oppfylt:

- a) fartøyet må være registrert i merkeregisteret og ha en største lengde under 28 meter, med mindre Fiskeridirektoratet har gitt tillatelse til å forlenge fartøyet av sikkerhetsmessige årsaker,
- b) eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- c) fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter torsk, hyse og sei,
- d) fartøyet må ha hatt adgang til å delta i fisket i 2005.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy med mindre slik tillatelse gis i medhold av denne forskrift.

§ 3. Dispensasjon

Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra vilkåret i § 2 første ledd bokstav d dersom eier av fartøy har hatt tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv, og vervet har medført at eier ikke har adgang til å delta. Slik tillatelse kan bare gis til eier av fartøy som kan vise til tidligere deltakelse med eget fartøy i fiske etter torsk, hyse eller sei med konvensjonelle redskap nord for 62° N.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 4. Godkjenning

Fiskeridirektoratets regionkontor kan kreve kontroll av at eier og fartøy oppfyller vilkårene for å delta i gruppe I i fisket etter torsk, hyse og sei.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og om fremstilling for kontroll.

§ 5. Utskiftning av fartøy

Ved utskiftning av fartøy som har adgang til å delta, kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi eier tillatelse til å delta i fisket med erstatningsfartøy.

Det kan ikke gis tillatelse etter første ledd dersom søker er tildelt ringnottillatelse etter forskrift 2. mars 1979 nr. 1 om adgang til å delta i fiske med ringnot eller tråltillatelse etter forskrift 12. desember 1986 nr. 2185 om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål, § 2-1, § 4-1, § 4-2, § 5-1 og § 7-1, for erstatningsfartøyet.

Adgang til å delta i fisket med utskiftningsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis for erstatningsfartøyet. Dette gjelder samtlige fiskerier nevnt i § 1.

Søknad sendes på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 6. Salg av fartøy

Ved salg av fartøy som har adgang til å delta, kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi ny eier adgang til å delta i fisket dersom følgende vilkår er oppfylt:

- a) kjøper må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- b) både kjøper og selger må være ført i fiskermanntallet i samme fylke i minst 12 måneder før kjøpet finner sted.

Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra bestemmelsen i første ledd bokstav b når det foreligger distriktsmessige hensyn. Dispensasjon kan gis i følgende tilfeller:

- a) når fartøy kjøpes fra annet fylke til Nord-Troms og Finnmark.
- b) ved salg mellom nabofylker når det er naturlig å se kjøper og selgers distrikt som ett område i kvotesammenheng. Fylkene Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder anses som ett område i kvotesammenheng.

Adgang for ny eier til å delta i fisket medfører at selgers adgang til å delta med erstatningsfartøy bortfaller. Dette gjelder samtlige fiskerier nevnt i § 1.

Søknad sendes på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 7. Dødsfall

Dersom fartøyeier dør, bortfaller adgangen til å delta i fisket.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan gis adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for å delta er oppfylt. Dersom fartøyeiers død skyldes forlis der også fartøyet har gått tapt, kan arving gis rett til å delta i fisket med erstatningsfartøy.

Arvinger som nevnt i andre ledd, kan også selge fartøy med adgang for ny eier til å delta i fisket dersom vilkårene for å delta og salg for fortsatt drift er oppfylt.

Søknad sendes til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 8. Midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy (leiefartøy)

Fiskeridirektoratets regionkontor kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, gi midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy i fisket.

Fiskeridirektoratets regionkontor kan fastsette nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder begrensninger på leiefartøyets lengde, samt at høvedsmann og hele eller deler av mannskapet skal delta i fisket med leiefartøyet.

Det kan ikke gis tillatelse til å benytte leiefartøy som har en største lengde på eller over 28 meter.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Kapittel 2. Fartøy i gruppe II

§ 9. Vilkår for å delta

For å kunne delta i fisket må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret og ha en største lengde under 28 meter,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført i fiskermanntallet,
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter torsk, hyse og sei.

Fartøy med ringnottillatelse etter forskrift 2. mars 1979 nr. 1 om adgang til å delta i fiske med ringnot og fartøy med tråltillatelse etter forskrift 12. desember 1986 nr. 2185 om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål, § 2-1 og § 7-1, kan ikke delta i gruppe II.

Eier av fartøy som har adgang til å delta i gruppe I, har ikke adgang til å delta i gruppe II med annet fartøy. Eier av slikt fartøy har heller ikke adgang til å delta i gruppe II med andre høvedsmenn.

Eier av fartøy som deltar i gruppe II, har ikke adgang til å delta i gruppe II med annet fartøy. Eier av slikt fartøy har heller ikke adgang til å delta i gruppe II med andre høvedsmenn.

Med eier forstås i denne bestemmelse den som direkte, eller indirekte gjennom foretak, innehar mer enn 50% av eierandelene i fartøyet.

§ 10. Godkjenning

For fartøy i gruppe II som deltar i fisket, kan Fiskeridirektoratets regionkontor kreve kontroll av at eier og fartøy oppfyller vilkårene for å delta i fisket etter torsk, hyse og sei. For fartøy som ikke deltok i fisket etter torsk, hyse og sei i 2005, må eier og fartøy ha særskilt godkjenning fra Fiskeridirektoratets regionkontor, som viser at vilkårene for å delta er oppfylt.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og om fremstilling for kontroll.

Kapittel 3. Straff og ikrafttredelse

§ 11. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskrift, straffes i henhold til lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst, § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 12. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2006 og gjelder til og med 31. desember 2006.

24. nov. Nr. 1322 2005

Forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter norsk vårgytende sild i 2006.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 24. november 2005 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 29. november 2005.

§ 1. Vilkår for å delta

For å kunne delta i kystfartøygruppens fiske etter norsk vårgytende sild i 2006 må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret, ha en største lengde under 27,50 meter, med mindre Fiskeridirektoratet har gitt tillatelse til å forlenge fartøyet av sikkerhetsmessige årsaker, og ha en lastekapasitet på 1500 hl eller mindre,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,

- c) fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter norsk vårgytende sild med snurpenot, landnot eller snurrevad.
- d) fartøy som skal fiske med snurpenot, landnot eller snurrevad må ha hatt adgang til å delta i fisket i 2005 med samme redskap. I tillegg kan fartøy som hadde adgang til å delta i fisket i 2004, og som fortsatt har samme eier som før 1. juli 2004, delta. For eier av fartøy som nevnt i 2. pkt. som har søkt om utskifting eller fått tilsagn om utskifting før 24. november 2005, kan Fiskeridirektoratets regionkontor etter søknad gi samme eier adgang til å delta i fisket med et erstatningsfartøy dersom de øvrige vilkårene er oppfylt. Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy med mindre slik tillatelse gis i medhold av denne forskrift.

Eier av fartøy mellom 27,50 og 33,50 meter største lengde som hadde tillatelse til å delta i fisket etter norsk vårgytende sild i 1985, kan delta med fartøyet uavhengig av lengdevilkåret i første ledd bokstav a.

Den som hadde kystnottillatelse, ekstraordinær landnottillatelse i 1985 eller som deltok i fisket etter norsk vårgytende sild på kystfiskekvoten i 1985 eller tidligere, kan uavhengig av vilkåret i første ledd bokstav b delta i fisket selv om vedkommende står på blad A i fiskermanntallet.

§ 2. *Dispensasjon*

Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra vilkåret i § 1 første ledd bokstav d dersom eier av fartøy har hatt tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv, og vervet har medført at eier ikke har adgang til å delta. Slik tillatelse kan bare gis til eier av fartøy som kan vise til tidligere deltakelse med eget fartøy i fiske etter norsk vårgytende sild.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 3. *Utskiftning av fartøy*

Ved utskiftning av fartøy som har adgang til å delta, kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi eier tillatelse til å delta i fisket med erstatningsfartøy.

Adgang til å delta i fisket med utskiftningsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis for erstatningsfartøyet.

Søknad sendes på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 4. *Salg av fartøy*

Ved salg av fartøy som har adgang til å delta, kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi ny eier adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for å delta er oppfylt.

Adgang for ny eier til å delta i fisket medfører at selgers adgang til å delta med erstatningsfartøy bortfaller.

Søknad sendes på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 5. *Dødsfall*

Dersom fartøyeier dør, bortfaller adgangen til å delta i fisket.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan gis adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for å delta er oppfylt. Dersom fartøyeiers død skyldes forlis der også fartøyet har gått tapt, kan arving gis rett til å delta i fisket med erstatningsfartøy.

Arvinger som nevnt i andre ledd, kan også selge fartøy med adgang for ny eier til å delta i fisket dersom vilkårene for å delta og salg for fortsatt drift er oppfylt.

Søknad sendes til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 6. *Midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy (leiefartøy)*

Fiskeridirektoratets regionkontor kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, gi midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy i fisket.

Fiskeridirektoratets regionkontor kan fastsette nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder begrensninger på leiefartøyets lengde, samt at høvedsmann og hele eller deler av mannskapet skal delta i fisket med leiefartøyet.

Det kan ikke gis tillatelse til å benytte leiefartøy som har en største lengde på eller over 27,50 meter.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 7. *Vilkår for å delta med landnot og garn*

Eier av fartøy som ikke har adgang til å delta i henhold til § 1, kan delta i fisket med landnot og garn dersom følgende vilkår er oppfylt:

- a) fartøyet må være registrert i merkeregisteret, ha en største lengde under 27,50 meter og ha en lastekapasitet på 1.500 hl eller mindre,
- b) eier av fartøyet og høvedsmann må være ført i fiskermanntallet, ved fiske med landnot må eier av fartøyet og høvedsmann være ført på blad B.
- c) fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter norsk vårgytende sild med landnot eller garn.

Med eier forstås den som direkte, eller indirekte gjennom foretak, innehar mer enn 50% av eierandelene i fartøyet.

§ 8. Godkjenning

For fartøy som deltar i fisket med hjemmel i denne forskrifts § 1 eller § 7 kan Fiskeridirektoratets regionkontor kreve kontroll av at eier og fartøy oppfyller vilkårene for å delta i fisket. For fartøy som deltar med hjemmel i denne forskrifts § 7, men som ikke deltok i slikt fiske i 2005, må eier og fartøy ha særskilt godkjenning fra Fiskeridirektoratets regionkontor, som viser at vilkårene er oppfylt.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og om fremstilling for kontroll.

§ 9. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskrift, straffes i henhold til lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst, § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 10. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2006 og gjelder til og med 31. desember 2006.

24. nov. Nr. 1323 2005

Forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter nordsjøsild sør for 62° N i 2006.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 24. november 2005 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 29. november 2005.

Kapittel 1. Fartøy i gruppe I

§ 1. Vilkår for å delta

For å kunne delta i gruppe I i kystfartøygruppens fiske etter nordsjøsild i 2006 må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret, ha en største lengde på eller under 27,50 meter, med mindre Fiskeridirektoratet har gitt tillatelse til å forlenge fartøyet av sikkerhetsmessige årsaker, og ha en lastekapasitet på 1500 hl eller mindre,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter nordsjøsild med snurpenot eller landnot. Fartøy som benyttes til fiske ved lysing, skal ha særskilt lysebåt,
- fartøyet må ha hatt adgang til å delta i 2005.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy med mindre slik tillatelse gis i medhold av denne forskrift.

§ 2. Dispensasjon

Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra vilkåret i § 1 første ledd bokstav d dersom eier av fartøy har hatt tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv, og vervet har medført at eier ikke har adgang til å delta. Slik tillatelse kan bare gis til eier av fartøy som kan vise til tidligere deltakelse med eget fartøy i fiske etter nordsjøsild.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 3. Godkjenning

For fartøy i gruppe I som deltar i fisket, kan Fiskeridirektoratets regionkontor kreve kontroll av at eier og fartøy oppfyller vilkårene for å delta i fisket etter nordsjøsild.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og om fremstilling for kontroll.

§ 4. Utskiftning av fartøy

Ved utskiftning av fartøy som har adgang til å delta, kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi eier tillatelse til å delta i fisket med erstatningsfartøy.

Adgang til å delta i fisket med utskiftningsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis for erstatningsfartøyet.

Søknad sendes på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 5. Salg av fartøy

Ved salg av fartøy som har adgang til å delta, kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi ny eier adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for å delta er oppfylt.

Adgang for ny eier til å delta i fisket medfører at selgers adgang til å delta med erstatningsfartøy bortfaller.

Søknad sendes på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 6. Dødsfall

Dersom fartøyeier dør, bortfaller adgangen til å delta i fisket.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan gis adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for å delta er oppfylt. Dersom fartøyeiers død skyldes forlis der også fartøyet har gått tapt, kan arving gis rett til å delta i fisket med erstatningsfartøy.

Arvinger som nevnt i andre ledd, kan også selge fartøyet med adgang for ny eier til å delta i fisket dersom vilkårene for å delta og salg for fortsatt drift er oppfylt.

Søknad sendes til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 7. Midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy (leiefartøy)

Fiskeridirektoratets regionkontor kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, gi midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy i fisket.

Det kan settes nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder begrensninger på leiefartøyets lengde, samt at høvedsmann og hele eller deler av mannskapet skal delta i fisket med leiefartøyet.

Det kan ikke gis tillatelse til å benytte leiefartøy som har en største lengde over 27,50 meter.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Kapittel 2. Fartøy i gruppe II**§ 8. Vilkår for å delta**

For å kunne delta i gruppe II i kystfartøygruppens fiske etter nordsjøsild i 2006 må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret, ha en største lengde på eller under 27,50 meter og ha en lastekapasitet på 1.500 hl eller mindre,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført i fiskermanntallet,
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter nordsjøsild med snurpenot, landnot eller garn.

Fartøy som benyttes til fiske ved lysing, skal ha særskilt lysebåt.

Eier av fartøy som har adgang til å delta i andre fartøygrupper eller i gruppe I, har ikke adgang til å delta i gruppe II med annet fartøy. Eier av slikt fartøy har heller ikke adgang til å delta i gruppe II med andre høvedsmenn.

Eier av fartøy som deltar i gruppe II, har ikke adgang til å delta i gruppe II med annet fartøy. Eier av slikt fartøy har heller ikke adgang til å delta i gruppe II med andre høvedsmenn.

Med eier forstås i denne bestemmelse den som direkte, eller indirekte gjennom foretak, innehar mer enn 50% av eierandelene i fartøyet.

§ 9. Godkjenning

For fartøy i gruppe II som deltar i fisket, kan Fiskeridirektoratets regionkontor kreve kontroll av at eier og fartøy oppfyller vilkårene for å delta i fisket etter nordsjøsild. For fartøy som ikke deltok i fisket etter nordsjøsild i 2005, må eier og fartøy ha særskilt godkjenning fra Fiskeridirektoratets regionkontor, som viser at vilkårene for å delta er oppfylt.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og om fremstilling for kontroll.

Kapittel 3. Straff og ikrafttredelse**§ 10. Straff**

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskrift, straffes i henhold til lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst, § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 11. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2006 og gjelder til og med 31. desember 2006.

24. nov. Nr. 1324 2005**Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Hordaland.**

Fastsatt av Tariffnemnda 24. november 2005 med hjemmel i lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. § 3. Kunngjort 29. november 2005.

Kap. I. Innledende bestemmelser**§ 1. Grunnlaget for allmenngjøring**

Denne forskriften er fastsatt på grunnlag av Fellesoverenskomsten for byggfag (FOB) 2004–2006 mellom Næringslivets Hovedorganisasjon og Byggenæringens Landsforening på den ene siden og Landsorganisasjonen i Norge og Fellesforbundet på den annen side.

§ 2. Hvem forskriften gjelder for

Forskriften gjelder for faglærte og ufaglærte arbeidstakere som utfører bygningsarbeid på byggeplasser i Hordaland.

Med faglært arbeidstaker menes en arbeidstaker med offentlig godkjent fagbrev eller tilsvarende formell utdanning innenfor det fagfelt arbeidstaker utfører arbeid. Ufaglært arbeidstaker har ikke slikt fagbrev.

Forskriften gjelder ikke for lærlinger og personer på arbeidsmarkedstiltak.

§ 3. Virksomhetens ansvar

Virksomhet som utfører arbeidsoppdrag i samsvar med § 2 har ansvar for at bestemmelsene i denne forskriften gjennomføres. Ansvar et gjelder for arbeidsgiver og den som i arbeidsgivers sted leder virksomheten.

Kap. II. Lønns- og arbeidsvilkår**§ 4. Lønnsbestemmelser for arbeidstakere som utfører bygningsarbeid**

1. Arbeidstakere som utfører bygningsarbeid, jf. § 2, skal minst ha en lønn pr. time på:

- a) For faglærte: kr 126,-
- b) For ufaglærte: kr 115,-

2. Ved skiftarbeid skal det betales tillegg etter følgende regler:

2.1 Generelt

Det er adgang til å anvende skiftarbeid i samsvar med lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. kap. 10.

Når det arbeides på skift skal det utarbeides en arbeidsplan i henhold til lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. § 10–3.

Skifttillegg betales bare for skiftarbeid som varer sammenhengende 6 arbeidsdager eller mer. Annet skiftarbeid betales som overtid.

2.2 Skifttillegg

Skifttillegg for 2. skift på hverdager betales med kr 18,45 pr. time.

Skifttillegg for 3. skift på hverdager betales med kr 29,50 pr. time.

Skifttillegg på lørdager etter kl. 13.00 og på dager før helligdager etter den ordinære arbeidstids slutt betales med kr 73,30 pr. time.

Hvis en arbeidstaker ved overgang fra dag- til skiftarbeid eller omvendt i samme døgn (fra kl. 00.00–24.00) får en lengre arbeidstid enn normalt i vedkommende døgn, gjelder overtidsbetaling for de overskytende timer.

2.3 Overtid ved skiftarbeid

Ved overtidsarbeid før eller etter skiftet, gis et tillegg på 50% i tillegg til skifttillegget.

Det betales 50% tillegg for arbeid på lørdager etter kl. 13.00 og på dager før helligdager etter endt ordinær arbeidstid og for arbeid på søn- og helligdager.

2.4 Omregningsfaktorer

Ved omregning fra normal arbeidstid, 37,5 timer pr. uke, til avvikende arbeidstidsordninger, brukes nedenstående tabell:

Fra 37,5 timer – 36,5 timer	=	2,74%
Fra 37,5 timer – 35,5 timer	=	5,63%
Fra 37,5 timer – 33,6 timer	=	11,61%

§ 5. Tillegg til minste timefortjeneste

For alle arbeidstakere som er omfattet av denne forskriften skal det på grunnlag av dyktighet, kompetanse, praksis, ansvar og jobbinnhold, betales et tillegg til den minste timelønnen etter § 4 nr. 1.

§ 6. Arbeidstid

Den ordinære arbeidstid må i gjennomsnitt ikke overstige 37,5 timer pr. uke.

Ved skiftarbeid gjelder følgende grenser:

Toskiftsordninger	36,5 timer pr. uke i gjennomsnitt
Treskiftsordninger	35,5 timer pr. uke i gjennomsnitt
Helkontinuerlig skift	33,6 timer pr. uke i gjennomsnitt

Andre arbeidstidsordninger kan avtales eller fastsettes i samsvar med reglene i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. kap. 10.

§ 7. Godtgjøring for overtid

Det skal betales et tillegg for arbeid utover ordinær arbeidstid med 50% av timesatsen. For arbeid utover ordinær arbeidstid i tidsrommet mellom kl. 21.00 og kl. 06.00 og på søndager og helligdager skal det betales et tillegg på 100% av timesatsen.

§ 8. Bevegelige helligdager, 1. og 17. mai

Som erstatning for tapt arbeidsfortjeneste, skal det betales vanlig lønn for bevegelige helligdager og 1. og 17. mai som ellers ville vært ordinær arbeidsdag, med mindre arbeidstaker er fraværende virkedagen før og etter.

Rett til godtgjøring har arbeidstakere som har hatt sammenhengende ansettelse ved samme bedrift minst 30 dager forut for helligdagen, eller er ansatt senere når arbeidet er av minst 30 dagers varighet. I denne sammenheng regnes helligdagene i jule- og nyttårshelgen og i påsken som én helligdag.

§ 9. *Annen godtgjøring*

Annen godtgjøring, f.eks. for særlig smussig arbeid, arbeidstøy og verktøy kan avtales mellom arbeidstaker og arbeidsgiver i samsvar med hva som er vanlig på anlegget eller byggeplassen.

§ 10. *Utgifter til reise, kost og losji*

For arbeidsoppdrag hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, skal arbeidsgiver etter nærmere avtale dekke de faktiske utgifter for et rimelig antall hjemreiser. Det skal også inngås avtale om godtgjøring for nødvendige utgifter til kost og losji.

§ 11. *Krav til innkvartering*

Innkvartering som stilles til rådighet for arbeidstaker skal være forsvarlig utført, innredet og vedlikeholdt og i samsvar med vanlig god standard.

Kap. III. Fravikelighet m.m.

§ 12. *Fravikelighet*

Forskriften kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstaker samlet sett er omfattet av gunstigere lønns- og arbeidsvilkår i henhold til avtale eller etter det lands rett som ellers gjelder for arbeidsforholdet.

§ 13. *Lønns- og arbeidsvilkår i lov eller forskrift*

Bestemmelser i lov eller andre forskrifter som vanligvis gjelder for arbeidsforhold kommer også til anvendelse for arbeidsforhold som omfattes av forskriften her, særlig lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. lov 29. april 1988 nr. 21 om ferie og lov 26. april 1947 nr. 1 om 1 og 17 mai som høgtidsdager.

Forskriften gjelder med de begrensninger som følger av lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. § 1–7.

Kap. IV. Ikrafttreden m.m.

§ 14. *Ikrafttreden og opphør*

Forskriften trer i kraft 1. januar 2006.

Forskriften opphører å gjelde én måned etter at Fellesoverenskomsten for byggfag 2004–2006 blir avløst av en ny tariffavtale eller hvis Tariffnemnda treffer nytt vedtak om allmenngjøring av tariffavtalen.

25. nov. Nr. 1325 2005

Delvis ikrafttredelse av lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (finnmarksloven).

Fastsatt ved kgl.res. 25. november 2005 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (finnmarksloven) § 48. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 29. november 2005.

Lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (finnmarksloven) § 49 syvende og åttende ledd trer i kraft straks.

25. nov. Nr. 1326 2005

Overgangsbestemmelser til finnmarksloven om Finnmarkseiendommen.

Fastsatt ved kgl.res. 25. november 2005 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (finnmarksloven) § 49 åttende ledd. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 29. november 2005.

§ 1. *Etableringen av Finnmarkseiendommens styre*

Innen utgangen av 2005 velger Sametinget og Finnmark fylkesting styremedlemmer med varamedlemmer til Finnmarkseiendommens styre i samsvar med finnmarksloven § 7 og § 8. Utfallet av valget meldes til Kommunal- og regionaldepartementet.

Når departementet har mottatt melding om at valgene er foretatt, innkaller det til det første styremøtet, jf. loven § 49 femte ledd.

§ 2. *De ansattes styrerepresentasjon*

Frem til finnmarksloven kapittel 2 trer i kraft, har ansatte i Statskog SF som etter loven § 49 fjerde ledd har krav på ansettelse i Finnmarkseiendommen, samt personer som Finnmarkseiendommen har ansatt, rett til å være representert i Finnmarkseiendommens styremøter på den måten og i de tilfeller som er fastsatt i loven § 11.

§ 3. Etableringen av Finnmarkseiendommens kontrollkomité

Innen utgangen av 2005 oppnevner Sametinget, Finnmark fylkeeting og Kongen medlemmer og varamedlemmer til kontrollkomiteen i samsvar med finnmarksloven § 16 første ledd.

§ 4. Finnmarkseiendommens kompetanse m.m. i overgangsperioden

Frem til finnmarksloven kapittel 2 trer i kraft, har Finnmarkseiendommen adgang til å inngå avtaler med sikte på å forberede overtakelsen av grunnarealene og forvaltningen av dem fra Statskog SF eller med sikte på å sikre kontinuitet i forvaltningen. Finnmarkseiendommen kan dessuten slutte seg til avtaler Statskog SF inngår i denne perioden.

Avtaler som Finnmarkseiendommen inngår eller slutter seg til frem til loven kapittel 2 trer i kraft, er bindende for Finnmarkseiendommen også etter ikrafttredelsen.

For øvrig gjelder finnmarksloven kapittel 2 tilsvarende.

§ 5. Tillatelser til utnyttelse av fornybare ressurser og gullvasking

Etter 1. januar 2006 kan Statskog SF bare gi tillatelser til utnyttelse av fornybare ressurser med gyldighet for inntil én årssesong med mindre Finnmarkseiendommen samtykker.

Inntil finnmarksloven kapittel 2 trer i kraft, kan Bergvesenet gi tillatelser for 2006 til gullvasking på Statskog SFs grunn i Finnmark.

§ 6. Ikrafttredelse

Overgangsbestemmelsene her trer i kraft straks.

25. nov. Nr. 1327 2005**Vedtak om endring i ikrafttredelse av lov 3. juni 2005 nr. 37 om utdanningsstøtte.**

Fastsatt ved kgl.res. 25. november 2005 med hjemmel i lov 3. juni 2005 nr. 37 om utdanningsstøtte § 24. Fremmet av Utdannings- og forskningsdepartementet. Kunngjort 29. november 2005.

I vedtak 3. juni 2005 nr. 512 om ikrafttredelse av lov 3. juni 2005 nr. 37 om utdanningsstøtte gjøres følgende endringer:

Nytt tredje ledd skal lyde:

Lov 3. juni 2005 nr. 37 om utdanningsstøtte kap. IV Administrasjon skal gjelde i sin helhet fra 1. januar 2006.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

25. nov. Nr. 1328 2005**Forskrift om endring i forskrift for oppnevning av stedfortredere for endel embets- og tjenestemenn ved domstolene og påtalemyndigheten, fylkesmenn m.fl.**

Fastsatt ved kgl.res. 25. november 2005 med hjemmel i lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstoloven) § 55 og § 62 og lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 77 og § 101. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 29. november 2005.

I

I forskrift 8. juli 1954 nr. 3 for oppnevning av stedfortredere for endel embets- og tjenestemenn ved domstolene og påtalemyndigheten, fylkesmenn m.fl. gjøres følgende endring:

Del 1 pkt. I oppheves.

II

Endringen trer i kraft straks.

25. nov. Nr. 1329 2005**Forskrift om endring i forskrift om undersøkelseskomisjoner etter sjøfartsloven.**

Fastsatt ved kgl.res. 25. november 2005 med hjemmel i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 485, jf. lov 20. juli 1893 nr. 1 om Sjøfarten § 314. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 29. november 2005.

I

I forskrift 28. november 1980 nr. 7 om undersøkelseskomisjoner etter sjøfartsloven gjøres følgende endring:

§ 9 skal lyde:

Reglene for dommere i domstoloven § 106 til § 108 gjelder tilsvarende for kommisjonens medlemmer. Reglene

for protokollsekretærer, utredere og protokollførere i § 110 gjelder tilsvarende for henholdsvis kommisjonens sekretær og protokollfører. Reglene for sakkyndige i tvistemålsloven § 242 gjelder tilsvarende for sakkyndige som oppnevnes av Justisdepartementet etter § 16 femte ledd.

II

Endringen trer i kraft straks.

25. nov. Nr. 1330 2005

Forskrift om Politihøgskolens styre, oppgaver og virksomhet.

Fastsatt ved kgl.res. 25. november 2005 med hjemmel i lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet (politiloven) § 24a, § 24b og § 24c og lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 1–2 tredje ledd, jf. forskrift 18. juni 2004 nr. 917 om delvis innlemming av Politihøgskolen under lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 2. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 29. november 2005.

§ 1. Organisasjon og oppgaver

1. Politihøgskolen er den sentrale utdanningsinstitusjonen for politi- og lensmannsetaten og har status som sentralt politiorgan, jf. politiloven § 16 andre ledd nr. 1. Politihøgskolen er underlagt Politidirektoratet.
2. Politihøgskolen skal:
 - a) gi grunnutdanning for tjeneste i politi- og lensmannsetaten (bachelor – politiutdanning)
 - b) tilby etter- og videreutdanning for ansatte i politi- og lensmannsetaten
 - c) drive forskning og faglig utviklingsarbeid som er relevant for politi- og lensmannsetaten
 - d) formidle kunnskap om faglige spørsmål innenfor Politihøgskolens kompetanseområde
 - e) samarbeide med andre universiteter og høyskoler og med tilsvarende institusjoner og politiutdanningsinstitusjoner i andre land
 - f) utføre oppdragsvirksomhet på fagfelt innenfor Politihøgskolens kompetanseområde.

§ 2. Politihøgskolens styre

1. Styret er det øverste organ ved Politihøgskolen. Styret har ansvar for at den faglige virksomheten holder høy kvalitet og for at institusjonen drives effektivt og i overensstemmelse med de lover, forskrifter og regler som gjelder og de rammer og mål som gis av overordnet myndighet.
2. Styret skal ha elleve medlemmer. Styret består av fire medlemmer valgt blant ansatte i undervisnings- og forskerstilling, hvorav ett medlem fra avdeling Bodø, ett medlem valgt blant de teknisk og administrativt ansatte, to medlemmer valgt blant studentene i henholdsvis Oslo og Bodø og fire eksterne medlemmer oppnevnt av departementet etter forslag fra styret, hvorav to med erfaring fra politi- og lensmannsetaten og to med erfaring fra universitets- og høyskolesektoren. Samtlige medlemmer skal ha et personlig varamedlem. Rektor er ikke valgbar til styret. Styrets leder og nestleder utpekes av departementet blant de eksterne medlemmene.
3. Styremedlemmer som er ansatt, og varamedlemmer for disse, velges for fire år. Valget foretas særskilt for ansatte i undervisnings- og forskerstilling og ansatte i teknisk eller administrativ stilling. Styremedlemmer fra studentgruppen, og varamedlemmer for disse, velges for ett år. Eksterne styremedlemmer, herunder styrets leder og nestleder, og varamedlemmer for disse oppnevnes av departementet for fire år. Ingen kan gjenvelges som styremedlem hvis vedkommende vil ha fungert i dette verv i et sammenhengende tidsrom på åtte år ved begynnelsen av den nye valgperioden.
4. Styrets oppgaver er:
 - a) å vedta strategier for Politihøgskolens utdannings-, forskings- og annen faglig virksomhet og legge planer for den faglige utviklingen i samsvar med de mål som er gitt av overordnet myndighet
 - b) å fastsette mål og resultatkrav for virksomheten og ha ansvar for at Politihøgskolens økonomiske ressurser og eiendom disponeres i overensstemmelse med bestemmelser gitt av overordnet myndighet, og etter forutsetninger for tildelte bevilgninger eller andre bindende vedtak
 - c) å føre tilsyn med rektors ledelse av virksomheten
 - d) å fastsette fagplaner for studier som er regulert av rammeplaner og studieplaner for videreutdanninger som gir studiepoeng
 - e) å behandle klagesaker
 - f) å avgi årsregnskap årlig, etter nærmere retningslinjer gitt av overordnet myndighet, med redegjørelse for resultatene av virksomheten og legge frem forslag til budsjett for kommende år.
5.
 - a) Styret fastsetter sin forretningsorden.
 - b) Styret skal behandle saker i møte, med mindre styrets leder finner at saken kan forelegges skriftlig eller behandles på annen betryggende måte.
 - c) Styrets leder sørger for at styret holder møter så ofte som det anses nødvendig. Medlem av styret eller rektor kan kreve at styret sammenkalles.
 - d) Styremøtene ledes av lederen, eller i dennes fravær, av nestlederen. Er ingen av disse til stede, velger styret selv sin møteleder.

- e) Om ikke annet bestemmes, har rektor rett og plikt til å være til stede og til å uttale seg på styremøtene.
 - f) Styret skal legge til rette for størst mulig grad av åpenhet om styrets arbeid. Styrets møter skal holdes for åpne dører. Styret kan vedta at møtene skal holdes for lukkede dører, eller at bestemte saker skal behandles for lukkede dører. Behandling av sak etter tredje punkt foregår for lukkede dører.
 - g) Styret er vedtaksført når mer enn halvparten av medlemmene er til stede og avgir stemme. Vedtak fattes med vanlig flertall og ved stemmelikhet er styreleders eller varas stemme avgjørende.
 - h) Det skal føres styreprotokoll.
6. Alle beslutninger ved Politihøgskolen truffet av andre enn styret, treffes etter delegering på styrets vegne og på dets ansvar. Styret kan delegerer sin avgjørelsesmyndighet til andre ved institusjonen så langt bestemmelser i lov, forskrift eller reglement ikke er til hinder for dette.
- § 3. Rektor (sjefen for Politihøgskolen)**
- 1. Rektor har på styrets vegne det overordnede ansvar for og den daglige ledelse av institusjonens faglige og administrative virksomhet.
 - 2. Rektors myndighet omfatter ikke saker som er av prinsipiell eller stor praktisk betydning. Rektor kan bare treffe enkeltavgjørelser i slike saker når styret har gitt myndighet til det, eller når styrets beslutning ikke kan avventes uten vesentlig ulempe for institusjonens virksomhet. Styret skal i så fall snarest underrettes om saken.
 - 3. Rektor skal, i samråd med styrets leder, forberede og gi tilråding i alle de saker som legges frem for styret.
 - 4. Rektor er ansvarlig for iverksettning av de vedtak som treffes av styret, og for disponering av ressurser og eiendom i samsvar med de vedtak som er gjort av styret.
 - 5. Rektor skal på styrets vegne påse at den samlede økonomi- og formuesforvaltning skjer i samsvar med gjeldende bestemmelser som økonomiforvaltningen og forutsetninger for tildelinger av bevilgninger.
 - 6. Rektor utarbeider og legger frem for styret budsjettforslag og årsregnskap, og holder styret løpende orientert om regnskapets stilling i forhold til budsjettet og om andre forhold av betydning for institusjonens virksomhet.
- § 4. Utfyllende bestemmelser**
- 1. Politidirektoratet kan fastsette:
 - a) rammeplaner for Politihøgskolens studietilbud
 - b) regler om opptakskrav til bachelorutdanningen
 - c) regler om skikkethetsvurdering.
 - 2. Bestemmelser som nevnt i første ledd skal godkjennes av Justisdepartementet.
- § 5. Ikrafttredelse**
- Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift gitt ved kgl.res. 30. november 2001 nr. 1331 om Politihøgskolens organisasjon, oppgaver og virksomhet.

5. nov. Nr. 1339 2005

Forskrift for graden philosophiae doctor (Ph.D.) ved Det teologiske Menighetsfakultet.

Fastsatt av styret ved Det teologiske Menighetsfakultet 5. november 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–3. Kunngjort 2. desember 2005.

Kapittel I. Allmenne regler

§ 1. Virkeområde

Denne forskriften gjelder doktorgradsutdanningen som fører frem til graden philosophiae doctor (Ph.D.) ved Det teologiske Menighetsfakultet. Forskriften gir regler om målsetting, ansvarsforhold, opptak, gjennomføring og avslutning av Ph.D.-graden. For allmenne definisjoner, se forskrift om opptak, studier og eksamen ved Det teologiske Menighetsfakultet 2005, § 3 og § 19–21.

§ 2. Målsetting

Doktorgradsutdanningen skal kvalifisere for forskningsvirksomhet på et høyt faglig nivå og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt.

§ 3. Beslutningsmyndighet

I saker der beslutningsmyndighet er lagt til Det teologiske Menighetsfakultet, treffes avgjørelser av rektor eller den han eller hun gir fullmakt til. Der beslutningsmyndighet er lagt til styret selv, rektor selv eller lærerrådet selv, kan myndigheten ikke delegeres til lavere nivå.

§ 4. Ansvar for doktorgradsutdanningen

Styret har det overordnede ansvar for doktorgradsutdanningen og gir regler for organiseringen. Styret oppretter og nedlegger program for doktorgradsutdanningen ved institusjonens fagområder.

Fagseksjonene utarbeider forslag til emnebeskrivelser. Styret vedtar programplan for forskerutdanning i forbindelse med etablering av nytt studieprogram etter forslag fra fagråd for forskning. Fagrådet vedtar emnebeskrivelser og endringer i programplaner så fremt endringene ikke medfører betydelige endringer i studiets målsetting, innhold og ressursrammer.

Endringer i en vedtatt programplan eller emnebeskrivelse kan først gjelde fra nytt semester. Mindre endringer i pensum kan likevel gjøres underveis i semesteret.

§ 5. *Doktorgradsutdanningens innhold*

Doktorgradsutdanningen omfatter:

- a. Gjennomføring av et selvstendig forskningsarbeid i aktivt samarbeid med veiledere og andre forskere
- b. En godkjent opplæringsdel
- c. Deltakelse i aktive forskermiljøer, nasjonalt og internasjonalt
- d. Faglig formidling som er nært relatert til det pågående doktorgradsarbeid.

Kapittel II. Opptak

§ 6. *Opptak*

Opptakskrav

For å bli tatt opp på et doktorgradsprogram, må søkeren normalt ha mastergrad (3+2 år eller 5 år), graden cand.theol., eller tilsvarende utdanning som Det teologiske Menighetsfakultet har godkjent som grunnlag for opptak innen doktorgradsprogrammet hvor vedkommende søker opptak.

Nærmere krav til opptaksgrunnlaget framgår av programplanen for det enkelte doktorgradsprogram. Det teologiske Menighetsfakultet kan stille krav om at søkere gjennomgår særskilte kurs og/eller består særskilt prøve før opptak.

Søknaden

Søknad om opptak skal inneholde:

- a. beskrivelse av forskningsoppgaven, herunder tema, problemstilling samt valg av teori og metode,
- b. fremdriftsplan for gjennomføring av utdanningen,
- c. finansieringsplan,
- d. redegjørelse for nødvendig infrastruktur,
- e. redegjørelse for veiledningsbehov og forslag til veiledere,
- f. eventuelle planer for opphold ved andre, herunder utenlandske, forskningsinstitusjoner eller virksomheter,
- g. plan for faglig formidling,
- h. dokumentasjon av den utdanning som skal ligge til grunn for opptaket,
- i. presisering av hvilket språk avhandlingen planlegges skrevet på,
- j. opplysninger om eventuelle immaterialrettslige restriksjoner for å beskytte andres rettigheter.

Det teologiske Menighetsfakultet fastsetter søknadsskjema.

Utdanningsplanen, herunder beskrivelsen av forskningsoppgaven, skal utarbeides i samarbeid med hovedveileder og gjøre rede for tema, problemstillinger samt valg av teori og metode. Ved søknad kan kandidaten levere skisse til prosjektbeskrivelse, men det skal da utarbeides en fullstendig prosjektbeskrivelse innen seks måneder etter opptak.

Avgjørelse om opptak

Avgjørelse om opptak baseres på en samlet vurdering av søknaden. Opptaket foretas av fagråd for forskning ved Det teologiske Menighetsfakultet. Rektor kan fastsette kriterier for rangering mellom kvalifiserte søkere når antallet søkere overstiger opptakskapasiteten.

Opptaket kan skje med forbehold om finansiering, opptakskapasitet mht. veiledning, utarbeidelse av individuell opplæringsplan, tilleggsutdanning og immaterialrettslige avtaler.

I opptaksvedtaket skal veileder oppnevnes, ansvaret for løsningen av andre behov som er skissert i søknaden plasseres, og avtaleperioden fastlegges med startdato og varighet. Eventuell forlengelse av avtaleperioden må relateres til rettighet som arbeidstaker eller avklares spesielt.

Opptak kan nektes dersom:

- a. opphavsrettslige avtaler er til hinder for publisering og åpen disputas
- b. de immaterialrettslige avtaler som er inngått, er så urimelige at Det teologiske Menighetsfakultet ikke bør medvirke i prosjektet.

Kapittel III. Forskerutdanningen

§ 7. *Ph.D.-avtalen*

Opptak formaliseres i form av skriftlig avtale for doktorgradsutdanningen. Avtalen inngås mellom doktorgradskandidat, veileder(e) og den enhet (program) som kandidaten er tatt opp ved. Dersom doktorgradskandidaten er tilknyttet annen arbeidsplass, skal det inngås avtale som regulerer arbeidsvilkårene, herunder tid til doktorgradsarbeidet, driftsmidler og behov for vitenskapelig utstyr. Avtalen skal sikre at doktorgradskandidaten deltar regelmessig i et aktivt forskermiljø og legge til rette for at forskerutdanningen skal kunne gjennomføres til avtalt tid.

§ 8. *Doktorgradsprogrammet*

Forskerutdanningen skal være lagt opp slik at den skal kunne fullføres innenfor normert tidsramme. Avtaleperioden kan forlenges grunnet permisjoner som følger av kandidatens rettighet som arbeidstaker.

Det teologiske Menighetsfakultet skal gi alle doktorgradskandidater tilbud om opplæring på høyt vitenskapelig nivå. Dersom institusjonen selv ikke arrangerer hele opplæringsdelen, skal forholdene legges til rette for at kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner/enheter som gir godkjent doktorgradsutdanning. I emner der det ikke foreligger egnet kurstilbud, kan individuelt lesepensum godkjennes som en del av opplæringsdelen.

Opplæringsdelen skal inneholde emner tilsvarende minst 30 studiepoeng og skal blant annet omfatte opplæring i vitenskapsteori, vitenskapelig metode og etikk. Det teologiske Menighetsfakultet fastsetter innholdet i opplæringsdelen. Opplæringsdelen skal være gjennomført og godkjent før avhandlingen innleveres. Søknad om endringer i godkjent plan for opplæringsdelen skal utarbeides i samråd med hovedveileder og avgjøres av Det teologiske Menighetsfakultet.

Det teologiske Menighetsfakultet kan gi fritak for deltakelse i deler av opplæringsdelen dersom tilsvarende krav er oppfylt ved en annen enhet eller institusjon som gir godkjent opplæring.

§ 9. *Tilknytning til forskermiljø*

Hovedveileder har i samråd med Det teologiske Menighetsfakultet hovedansvar for å legge til rette for at doktorgradskandidaten deltar regelmessig i et aktivt forskermiljø med seniorforskere og andre doktorander. For doktorgradskandidater som har hovedtilknytning ved annen institusjon, skal det inngås avtale mellom gradstildelende og samarbeidende institusjon som regulerer arbeidsvilkårene og herunder sikrer doktorandens deltakelse i et aktivt forskermiljø (jf. § 6).

§ 10. *Avhandlingen*

Krav til avhandlingen

Avhandlingen skal være et selvstendig, vitenskapelig arbeid som oppfyller internasjonale standarder innen fagområdet. Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.

Del av fellesarbeid godtas som avhandling i den grad doktorandens selvstendige innsats kan identifiseres og dokumenteres.

Sammenstillinger av flere, mindre arbeider godtas som avhandling dersom det er en sammenheng mellom delene, og det er redegjort for denne sammenhengen.

Fagråd for forskning bestemmer hvilke språk som kan benyttes i en avhandling.

Arbeider som ikke godtas

Arbeid som har vært godtatt som grunnlag for tidligere eksamener, kan ikke antas til bedømmelse med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere, sammenhengende arbeider.

Ny innlevering

En doktorgradsavhandling som tidligere er blitt underkjent ved Det teologiske Menighetsfakultet, kan bedømmes i omarbeidet skikkelse først seks måneder etter at institusjonen har fattet beslutning om å forkaste avhandlingen. Bedømmelse på nytt kan bare finne sted en gang.

Offentlig tilgjengelighet

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to uker før disputasen holdes.

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring og publisering av en doktorgradsavhandling, med unntak for en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjøring/publisering. Slik utsettelse kan skje når forskerutdanningen delvis eller i sin helhet er finansiert av en eksternt part, for at den eksterne part skal kunne ta stilling til patentering/kommersialisering. Eksternt part kan ikke stille vilkår om at hele eller deler av doktorgradsavhandlingen ikke skal kunne offentliggjøres eller publiseres.

Rettigheter ved bruk av resultater

Kandidatens rettigheter til bruk av egne resultater, utnyttelse av patenterbare oppfinnelser, opphavsrettigheter m.m., er regulert av Det teologiske Menighetsfakultets generelle regler på dette området samt de regler som er bestemt i Arbeidstakeroppfinnerloven.

§ 11. *Veiledning*

Arbeidet med doktoravhandlingen skal foregå under individuell veiledning. Hvis doktorgradskandidaten har flere veiledere, skal det oppnevnes en hovedveileder med primært ansvar for den faglige oppfølging av kandidaten. Doktorgradskandidaten skal ha jevnlig kontakt med sin(e) veileder(e) og skal inngå i et aktivt forskningsmiljø.

Hovedveileder skal som hovedregel være ansatt ved Det teologiske Menighetsfakultet. I tillegg kan doktorgradsstudenten ha én eller flere biveiledere. Veileder skal ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse.

Både veileder og doktorgradskandidat plikter å rapportere i samsvar med de regler Det teologiske Menighetsfakultet har fastsatt, jf. § 12.

§ 12. *Kvalitetssikring og rapportering*

I kvalitetssikringssystemet ved Det teologiske Menighetsfakultet inngår bestemmelser som skal sikre et tilfredsstillende opplegg for kvalitetssikring av doktorgradsopplæringen. Systemet omfatter tiltak for å avdekke manglende progresjon i avhandlingsarbeidet og mangler ved veiledningen samt rutiner for å følge opp avdekkede mangler. Systemet omfatter årlig og separat rapportering fra doktorgradskandidat og veileder.

§ 13. *Terminering av avtale*

Frivillig avslutning

1. Doktorgradskandidaten og Fagråd for forskning ved Det teologiske Menighetsfakultet kan avtale at doktorgradsutdanningen avsluttes før avtalt tid. Ved slik frivillig avslutning av doktorgradsutdanningen skal det ved egen avtale fastsettes hvordan spørsmål knyttet til eventuelle tilsetningsforhold, finansiering, rettigheter til resultater mv. skal ordnes.
2. Ved frivillig avslutning som skyldes kandidatens ønske om å skifte prosjekt eller overgang til annet program, skal kandidaten søke nytt opptak på grunnlag av det nye prosjektet. Overgang til fri grad (dr.philos.) er å betrakte som frivillig avslutning.

Tvungen avslutning

Det teologiske Menighetsfakultet kan beslutte tvungen avslutning av doktorgradsutdanningen før avtalt tid. Slik tvungen avslutning kan besluttes hvis ett eller flere av følgende forhold foreligger:

1. Gjentatte og vesentlige brudd fra kandidatens side av informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikt.
2. Vesentlig forsinkelse i framdriften av forskningsprosjektet av en slik art at det skaper begrunnet tvil om kandidaten vil kunne fullføre prosjektet innenfor avtalt tid. For å danne grunnlag for tvungen avslutning må den vesentlige forsinkelsen skyldes forhold som kandidaten selv har herredømme over.
3. Vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen, grunnet forhold som kandidaten selv har herredømme over.
4. Brudd på de forskningsetiske retningslinjene som gjelder for fagområdet.
5. Opptreden fra en kandidat som bryter med den tillit som må foreligge mellom Det teologiske Menighetsfakultet og kandidat under gjennomføringen, herunder straffbare forhold knyttet til gjennomføringen av doktorgradsutdanningen.

Vedtak om tvungen avslutning fattes av rektor etter innstilling fra fagråd for forskning.

Dersom doktorgradskandidaten er tilsatt, kan avtalen kun avsluttes dersom vilkårene i tjenestemannsloven er oppfylt.

Kapittel IV. Innlevering og bedømmelse

§ 14. *Bedømmelse*

Doktorgraden tildeles på grunnlag av:

- a. Godkjent vitenskapelig avhandling og et tilfredsstillende forsvar i en offentlig disputas.
- b. Godkjent gjennomføring av opplæringsprogrammet, ev. annen godkjent faglig skolering eller kompetanse
- c. Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne, og over selvvalgt emne der det er praksis i tilsvarende fag ved norske universiteter.

§ 15. *Innlevering*

Avhandlingen kan først leveres inn når doktorgradsopplæringen er avsluttet og dokumentert. Man søker om å få den innleverte avhandling bedømt til å finnes verdig til å forsvares i offentlig disputas for doktorgraden.

Søknad om å få avhandlingen bedømt rettes til rektor. Med søknaden skal følge det nødvendige antall eksemplarer av avhandlingen, normalt fire. Sammen med søknaden skal det foreligge dokumentasjon for at opplæringsdelen er fullført og godkjent. Dersom avhandlingen godkjennes til disputas, leveres ytterligere antall eksemplarer som kreves i henhold til doktorgradsprogrammet. Sammen med avhandlingen leveres et kortfattet sammendrag på norsk og engelsk som kan tjene som pressemelding.

Avhandlingen leveres i standardisert format og i den form (papirbasert, elektronisk) Det teologiske Menighetsfakultet bestemmer.

Et arbeid eller deler av et arbeid som tidligere er godkjent for doktorgraden ved norsk eller utenlandsk institusjon, kan ikke antas til bedømmelse selv om arbeidet innleveres i omarbeidet form.

Dersom avhandlingen etter innlevering leveres også til bedømmelse på et annet universitet, eller hvis det har oppstått andre forhold som ville gjort at avhandlingen ikke kunne vært levert på nytt, skal saksbehandlingen stanses.

§ 16. *Oppnevning av bedømmelseskomité*

Til å bedømme avhandlingen oppnevner Lærerrådet ved Det teologiske Menighetsfakultet en sakkyndig bedømmelseskomité på minst tre medlemmer. Komiteen skal settes sammen slik at:

- a. begge kjønn, såfremt mulig, er representert
- b. minst to av medlemmene skal være uten tilknytning til Det teologiske Menighetsfakultet
- c. minst ett av medlemmene, såfremt mulig, er utenlandsk
- d. alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarende kompetanse.

Fagseksjon foreslår bedømmelseskomité. Forslaget skal begrunnes og bør vise til hvordan komiteen samlet sett dekker avhandlingens fagfelt.

Det teologiske Menighetsfakultet utpeker en leder blant komiteens medlemmer eller i tillegg til komiteens medlemmer.

Oppnevnt veileder kan ikke være medlem av bedømmelseskomiteen eller lede den.

Doktoranden underrettes om komiteens sammensetning.

§ 17. Komiteens arbeid

Tilbaketrekning og bearbeiding

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for doktorgraden. Doktorgradskandidaten kan likevel rette formelle feil i avhandlingen ved innlevering. Det må i tilfelle innleveres en oversikt over rettingene senest en måned før disputasen.

Uten hensyn til det foregående kan rektor tillate omarbeiding av avhandlingen på grunnlag av bedømmelseskomiteens foreløpige kommentarer. Det skal gis en frist for slik omarbeiding, normalt ikke lengre enn 6 måneder.

Hvis avhandlingen ikke godkjennes, kan ny innlevering først finne sted etter 6 måneder.

Opplysningsplikt

Veileder kan innkalles til møter i bedømmelseskomiteen for å gjøre rede for veiledningen og arbeidet med avhandlingen.

Komiteen kan kreve doktorgradskandidatens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon fremlagt.

Innstilling

Komiteen avgir innstilling om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden. Innstilling og eventuelle dissenser skal begrunnes.

Bedømmelseskomiteens innstilling forelegges doktorgradskandidaten, som gis frist på 14 dager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen. Hvis doktorgradskandidaten ikke ønsker å fremme skriftlige merknader, underrettes komiteen snarest om dette.

Frister

Komiteens innstilling skal foreligge innen tre måneder etter at komiteen har mottatt avhandlingen, med mindre Det teologiske Menighetsfakultet har bestemt noe annet. Tillater komiteen omarbeiding av avhandlingen, løper ny frist fra den datoen avhandlingen leveres på nytt.

§ 18. Komiteens innstilling og behandling av innstillingen

Lærerrådet fatter vedtak om hvorvidt en avhandling godkjennes for forsvar til den teologiske doktorgrad.

Behandling av enstemmig innstilling

En enstemmig komitéinnstilling skal tas til følge, såfremt et flertall av lærerrådet stemmer for dette. Dersom et flertall finner at det – til tross for en enstemmig komitéinnstilling – foreligger begrunnet tvil om en avhandling bør godkjennes, skal lærerrådets leder søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen eller oppnevne to nye sakkyndige, som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen. Doktorgradskandidatens merknader vedlegges. Etter dette fatter beslutningsorganet selv vedtak i saken på grunnlag av innstillingen og de innhentede uttalelsene.

Behandling av delt innstilling

Dersom det foreligger dissens i komiteen, kan lærerrådet uten ytterligere bedømmelse fatte vedtak i saken, eller søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen, eller oppnevne to nye sakkyndige, som avgir individuelle uttalelser og avhandlingen. Doktorkandidatens merknader vedlegges. Etter dette fatter lærerrådet selv vedtak i saken på grunnlag av innstillingen og de innhentede uttalelser.

Dersom avhandlingen finnes verdig til å forsvares, leveres

- det antall eksemplarer institusjonen bestemmer
- et kortfattet sammendrag i elektronisk form
- et tilsvarende sammendrag av avhandlingen på engelsk eller et annet verdensspråk.

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to uker før disputasen holdes.

§ 19. Prøveforelesning

Etter at avhandlingen er godkjent for forsvar, men før forsvaret, skal doktoranden prøveforelese. Det teologiske Menighetsfakultet fastsetter om det skal være en eller to prøveforelesninger, og om bedømmelseskomiteen eller en intern komite nedsatt av institusjonen skal være prøveforelesningskomite.

Det skal være en prøveforelesning over oppgitt emne. Emne for prøveforelesning over oppgitt emne fastsettes av bedømmelseskomiteen og kunngjøres for kandidaten 10 virkedager før forelesningen.

Dersom det kreves to prøveforelesninger, skal den andre være over selvalgt emne. I så fall skal doktoranden meddele tittel på prøveforelesning over selvalgt emne til prøveforelesningskomiteen og institusjonen innen den frist

institusjonen setter, normalt minst tre uker før forelesningen holdes. Tittelen skal godkjennes av prøveforelesningskomiteen.

Prøveforelesningen/e skal holdes etter at avhandlingen er innlevert, men før disputasen, og skal godkjennes av bedømmelseskomiteen. Komiteen avgir deretter innstilling til institusjonen om prøveforelesningen/e bør godkjennes.

§ 20. Forsvar av avhandlingen

Når prøveforelesningen er avholdt og godkjent av komiteen, skal doktorgradskandidaten forsvare avhandlingen i offentlig disputas. Tid og sted for disputasen skal offentliggjøres i god tid sammen med opplysninger om hvordan avhandlingen er offentliggjort.

Disputasen skjer på avhandlingsspråket eller norsk med mindre Det teologiske Menighetsfakultet godkjenner noe annet.

Det skal normalt være to ordinære opponenter. De to opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomiteen og utpekes av lærerrådet ved Det teologiske Menighetsfakultet.

Disputasen ledes av rektor eller den denne bemyndiger. Den som leder disputasen, gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningen/e. Deretter gjør doktoranden rede for hensikten med og resultatet av den vitenskapelige undersøkelsen. Førsteopponent innleder diskusjonen, og annenopponent avslutter disputasen. Det teologiske Menighetsfakultet kan likevel fastsette en annen rekkefølge og oppgavefordeling mellom doktoranden og førsteopponenten. Ved innledningen av disputasen meddeler lederen de øvrige tilstedeværende om at personer som ønsker å opponere *ex auditorio*, må gjøre det før ordet gis til den andre ordinære opponent.

Etter disputasen sender bedømmelseskomiteen innberetning til Det teologiske Menighetsfakultet, der den gjør rede for hvordan den har vurdert prøveforelesning(er) og forsvaret av avhandlingen.

Hvis prøveforelesning(er) eller forsvaret av avhandlingen under disputasen ikke godkjennes, kan doktoranden prøveforelese og/eller disputere på nytt én gang, dog disputere på nytt tidligst etter seks måneder. Fornytt prøve bedømmes så vidt mulig av samme komite som den opprinnelige. Disputasen skal finnes tilfredsstillende før diplom kan tildeles.

På grunnlag av innberetningen fra bedømmelseskomiteen, fatter Lærerrådet selv vedtak om hvorvidt prøveforelesning(er) og gjennomføring av disputas er godkjent/ikke godkjent.

§ 21. Kreering og diplom/vitnemål

Når Det teologiske Menighetsfakultet har godkjent opplæring, avhandling, prøveforelesning og disputas, kreeres doktoranden til *Philosophiae Doctor* av rektor.

Doktorgradsdiplom og vitnemål utferdiges av Det teologiske Menighetsfakultet. Rektor fastlegger hvilke opplysninger som skal inngå i diplom og vitnemål. I vitnemålet skal det også gis opplysninger om det faglige opplæringsprogram doktoranden har deltatt i.

Kapittel V. Klage

§ 22. Klage

Klage på opptak og søknadsbehandling

Avslag på søknad om opptak etter § 6 kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Grunnlagt klage sendes til rektor. Blir avslaget opprettholdt sendes klagen uten ugrunnet opphold til institusjonens klagenemd.

Klage på godkjenning av opplæringsprogrammet

Ved klage på avslag på søknad om godkjenning av kurs eller andre deler av opplæringsprogrammet, gjelder § 28 i forvaltningsloven tilsvarende. Ved klage over sensur ved særskilt eksamen eller prøver, gjelder likevel lov om universiteter og høyskoler § 5–2 og § 5–3.

Klage på avslag på søknad om bedømmelse eller underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar.

Underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar kan påklages etter reglene i Forvaltningslovens § 28 flg. Grunnlagt klage sendes Det teologiske Menighetsfakultet. Institusjonen kan prøve alle sider ved det påklagede vedtak.

§ 23. Bruk av arbeidet

De deler av doktorgradsavhandlingen som doktoranden alene har opphavsrett til, samt andre faglitterære verk som er resultat av arbeidet med avhandlingen og som doktoranden alene har opphavsrett til, kan vederlagsfritt benyttes ved fremstilling av kopier til bruk i institusjonens forsknings- og undervisningsvirksomhet. For doktorgradskandidater som ikke ansettes ved Det teologiske Menighetsfakultet, inngås egen avtale om tilsvarende bruk. Ved slik bruk skal doktorgradskandidaten navngis slik lovgivning og god skikk tilsier.

§ 24. Utfyllende bestemmelser

Styret ved Det teologiske Menighetsfakultet kan fastsette utfyllende bestemmelser til denne forskrift.

§ 25. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2006.

Forskriften opphever forskrift for graden philosophiae doctor (Ph.D.), vedtatt av styret ved Det teologiske Menighetsfakultet 8. desember 2003.¹

¹ Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend.

16. nov. Nr. 1340 2005

Forskrift om utvidet sensurfrist for fjernundervisningsemner ved Høgskolen i Sør-Trøndelag.

Fastsatt av styret ved Høgskolen i Sør-Trøndelag 16. november 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–9 fjerde og sjuende ledd. Kunngjort 2. desember 2005.

§ 1. Forskriften gjelder eksamen i emner definert som fjernundervisningsemner ved Høgskolen i Sør-Trøndelag.

§ 2. For perioden 1. januar 2006 – 31. desember 2006 fastsettes sensurfristen ved eksamener iflg. § 1 til fire uker – 20 virkedager.

§ 3. Denne forskriften trer i kraft fra 1. januar 2006.

17. nov. Nr. 1341 2005

Forskrift om endring i forskrift om gjennomføring av praktisk prøve for revisorer.

Fastsatt av Kredittilsynet 17. november 2005 med hjemmel i forskrift 25. juni 1999 nr. 712 om revisjon og revisorer § 1–3 annet ledd annet punktum. Jf. EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 7 (direktiv 84/253/EØF). Kunngjort 2. desember 2005.

I

I forskrift 24. april 2001 nr. 433 om gjennomføring av praktisk prøve for revisorer gjøres følgende endring:

§ 5 første ledd skal lyde:

Kredittilsynet oppnevner et eksamensutvalg. Kredittilsynet har ett medlem som også er utvalgets leder, Den norske revisorforening har 2 medlemmer, og utdanningsinstitusjonene BI og NHH har ett medlem hver. I tillegg oppnevner Kredittilsynet ett medlem etter forslag fra utdanningsinstitusjoner som tilbyr revisorutdanning etter revisorloven § 3–2 første ledd. Medlemmene oppnevnes for 4 år av gangen.

II

Endringen trer i kraft straks.

24. nov. Nr. 1342 2005

Forskrift om krav til bachelorgrad ved Betanien diakonale høyskole.

Fastsatt av styret for Betanien diakonale høyskole 24. november 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–1 og § 3–3 og forskrift 11. oktober 2002 nr. 1125 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved høyskoler med eksamensrett etter privathøyskoleloven § 9. Kunngjort 2. desember 2005.

§ 1. Virkeområde

Forskriften omhandler krav til bachelorgraden ved Betanien diakonale høyskole.

§ 2. Definisjoner

I forskriften gjelder følgende definisjoner:

<i>Rammeplan</i>	En plan for et studium der departementet har fastsatt nasjonale rammer for innholdet i studiet.
<i>Studieprogram</i>	Studieløp med et definert innhold i henhold til fag- eller studieplan, som fører fram til en avsluttende eksamen eller grad.
<i>Studiepoeng</i>	Mål på omfanget av et studium, der et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng.
<i>Emne</i>	Den minste studiepoenggivende enhet som kan inngå i et fag eller studieprogram.
<i>Fag</i>	Samling av emner som er beslektet, og samlet under én felles fagbetegnelse.
<i>Emnegruppe</i>	Kombinasjon av emner fra ett eller flere fag/fagområder som gjennom en fag- eller studieplan er definert til å utgjøre en samlet enhet.
<i>Diploma supplement</i>	Vitnemålsvedlegg på engelsk som gir informasjon om kandidatens kvalifikasjon, utdanningens innhold, institusjonen som har gitt utdanningen, utdanningssystemet.
<i>Bachelorprogram</i>	Studieprogram som kvalifiserer for bachelorgrad etter vedtak i Høgskolens styre.

§ 3. Krav til bachelorgradens omfang og innhold

Graden bachelor oppnås på grunnlag av eksamen i fag, emner, emnegrupper eller studieprogram av til sammen minimum 180 studiepoengs omfang.

Grunnlaget for graden skal omfattes av følgende: Integriert yrkesrettet utdanning av minimum 180 studiepoengs omfang som i henhold til nasjonal fastsatt rammeplan eller forskrifter gir bachelorgrad.

§ 4. Fritak for eksamen eller prøve

Det kan gis fritak for eksamen eller prøve som inngår i grunnlaget for bachelorgraden dersom tilsvarende krav er oppfylt gjennom tidligere avlagt eksamen eller prøve ved Betanien diakonale høgskole eller annen høyere utdanningsinstitusjon.

§ 5. Overlapping av faginnhold

Overlapping av faginnhold mellom fag/emnegrupper/studieprogram som inngår i grunnlaget for bachelorgraden kan ikke utgjøre mer enn 10 studiepoeng totalt. Overlapping ut over 10 studiepoeng må kompenseres.

§ 6. Vitnemål og vitnemålstillegg

Fullført utdanning som gir bachelorgrad dokumenteres med vitnemål. Vitnemålet skrives på norsk. For å kunne tildele en bachelorgrad med vitnemål fra Betanien diakonale høgskole må eksamen i fag/emnegrupper/studieprogram av et samlet omfang på minimum 60 studiepoeng være avlagt ved høgskolen.

Vitnemål for oppnådd bachelorgrad etter denne forskrift § 3 utstedes når bachelorprogrammet er fullført.

Diploma Supplement skal følge vitnemål.

§ 7. Utfyllende bestemmelser

Styret ved Betanien diakonale høgskole kan fastsette utfyllende bestemmelser til denne forskriften.

§ 8. Iverksetting

Forskriften er gyldig fra 24. november 2005.

29. nov. Nr. 1343 2005

Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14.

Fastsatt av Finansdepartementet 29. november 2005 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 3–1 niende ledd. Kunngjort 2. desember 2005.

I

I forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endring:

§ 3–1–3 femte ledd skal lyde:

- (5) Skattyter som tar til å pendle fra en kommune der han har vært bosatt i minst tre år da pendlingen tar til, til en bolig i en annen kommune, kan kreve å forbli registrert som bosatt i den første kommunen, dersom
- boligen på det opprinnelige bostedet har minst dobbelt så stort boareal som den andre boligen, og
 - skattyter eier den første boligen eller har utgifter til leie av denne. Skattyter som har benyttet en eiendom som bolig mot å dekke driftskostnadene, likestilles med skattyter som tar til å pendle fra en eid eller leid bolig dersom skattyter er nær slektning av eiendommens eier eller er mottaker etter en føderådskontrakt.

Bolig i boenhet der det bor flere, anses å ha som boareal boenhetens boareal delt på antallet beboere i boenheten som er over 15 år. § 3–1–4 andre og tredje ledd gjelder så langt de passer.

II

Endringen under I gjelder straks og med virkning fra og med inntektsåret 2005.

30. nov. Nr. 1344 2005

Forskrift om endring i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften).

Fastsatt av Vegdirektoratet 30. november 2005 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 13, § 14, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak 24. november 1980 nr. 1. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. II nr. 28 (direktiv 2004/66/EF). Kunngjort 2. desember 2005.

I

I forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 2–4 nr. 1 skal lyde:

1. *Traktor som godkjennes eller tas i bruk uten registreringsplikt fra 1. juli 2005 (direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF):*

Enhver motordrevet landbruks- eller skogbrukstraktor med hjul eller belter, som har minst to aksler og en

konstruktivt bestemt maksimalhastighet på minst 6 km/t, hvis funksjon i det vesentlige ligger i dens trekraft, og som er særlig konstruert til å trekke, skyve, bære eller drive forskjellige former for utskiftelig landbruks- eller skogbruksmateriell, eller trekke landbruks- eller skogbrukstilhenger. Traktoren kan innrettes med henblikk på å transportere gods i forbindelse med en anvendelse innenfor landbruk eller skogbruk, og/eller den kan utstyres med passasjer seter.

Traktor deles inn i klasser som nevnt nedenfor, og klassen skal fremgå av vognkortet for traktor med registreringsplikt:

Klasse T, hjultraktor:

- *Klasse T1:* Hjultraktor med konstruktivt bestemt maksimalhastighet på maksimalt 40 km/t, minste sporvidde for den akselen, som er nærmest føreren¹ på 1.150 mm eller over, tjenestemasse over 600 kg og frihøyde 1.000 mm eller mindre.
- *Klasse T2:* Hjultraktor med konstruktivt bestemt maksimalhastighet ikke over 40 km/t, minste sporvidde under 1.150 mm, tjenestemasse over 600 kg og frihøyde ikke over 600 mm. Når høyden av traktorens tyngdepunkt² (målt i forhold til jorden) dividert med den gjennomsnittlige minimumssporvidden av hver aksel er over 0,90, er den konstruktivt bestemte maksimalhastighet begrenset til 30 km/t.
- *Klasse T3:* Hjultraktor med konstruktivt bestemt maksimalhastighet ikke over 40 km/t og tjenestemasse på 600 kg eller derunder.
- *Klasse T4:* Hjultraktor til særlige formål med en konstruktivt bestemt maksimalhastighet ikke over 40 km/t (jf. definisjonen i tillegg 1 til direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF).
- *Klasse T5:* Hjultraktor med en konstruktivt bestemt maksimalhastighet over 40 km/t.

Klasse C: Beltetraktor

Beltetraktor, som drives frem og styres ved hjelp av belter, og som inndeles i klasse C1 til C5 tilsvarende som klasse T1 til T5.

§ 2–4 nr. 2 overskriften skal lyde:

2. *Tilhenger til traktor som godkjennes eller tas i bruk uten registreringsplikt fra 1. juli 2005 (direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF):*

§ 2–4 nr. 3 overskriften skal lyde:

3. *Utskiftbar trukket maskin som godkjennes eller tas i bruk uten registreringsplikt fra 1. juli 2005 (direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF):*

§ 2–7 nr. 4 skal lyde:

4. *EF-typegodkjenning av traktor, tilhenger til traktor og utskiftbar trukket maskin (gjelder godkjenning fra 1. juli 2005):* Den rutine der en EØS-stat fastslår at en type kjøretøy, et system, del eller teknisk enhet oppfyller de tekniske krav i direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF. EF-typegodkjenningen kan også kalles EF-komponentgodkjenning når den gjelder systemer, deler og tekniske enheter.

§ 5–1 nr. 1 første ledd skal lyde:

1. Dette kapittel gjelder EF-typegodkjenning av traktor i henhold til direktiv 74/150/EØF som senest endret ved direktiv 2001/3/EF, fra 1. juli 2005 avløst av direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF og EF-typegodkjenning av tilhenger til traktor og utskiftbar trukket maskin i henhold til direktiv 2003/37/EF fra 1. juli 2005, som endret ved direktiv 2004/66/EF. Det gjelder også EF-typegodkjenning av systemer, komponenter og tekniske enheter beregnet til slike kjøretøy.

§ 5–1 nr. 7 skal lyde:

7. Typegodkjenning etter dette kapitlet er obligatorisk så langt det finnes relevante særdirektiver for traktor i klassene T1, T2 og T3 fra følgende tidspunkter:

- 1. juli 2005 for typegodkjenning av ny type kjøretøy og
- 1. juli 2009 for nye registreringer.

For øvrige klasser av traktorer og for tilhengere og utskiftbare trukne maskiner er kapitlet obligatorisk fra følgende tidspunkter:

- Tre år etter ikrafttreden av siste særdirektiv i henhold til direktiv 2003/37/EF vedlegg II, som endret ved direktiv 2004/66/EF, for EF-typegodkjenning av ny type kjøretøy, og
- Seks år etter ikrafttreden av siste særdirektiv i henhold til direktiv 2003/37/EF vedlegg II, som endret ved direktiv 2004/66/EF, for registrering av nytt kjøretøy.

I vedlegg I til denne forskrift er inntatt liste over de særdirektiver som skal anvendes ved EF-typegodkjenning. Andre standarder i bilag II til direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF, skal anerkjennes som likeverdige med de aktuelle særdirektiver.

§ 5–5 skal lyde:

Vegdirektoratet kan etter søknad gjøre unntak fra en eller flere bestemmelser i et eller flere særdirektiv for følgende kjøretøy:

- kjøretøy som produseres i små serier, jf. direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF, artikkel 9
- restkjøretøy, jf. direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF, artikkel 10 og
- uforenlige kjøretøy, systemer, komponenter eller separate tekniske enheter, jf. direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF, artikkel 11.

§ 6–1 nr. 3 skal lyde:

3. De nasjonale krav til traktor i det følgende gjelder fram til 1. juli 2005 også for jord og skogbrukstraktor, dersom ikke kapittel 5 skal anvendes. Fra 1. juli 2005 gjelder følgende nasjonale bestemmelser for godkjenning av traktor, tilhenger til traktor og utskiftbar trukket maskin som definert i § 2–4:

- Enkeltgodkjenning av traktor i gruppe T1, T2 og T3 skjer etter kravene som er angitt i kapittel 5, jf. § 5–1 nr. 8.
- Type- og enkeltgodkjenning av traktor i gruppe T5 skjer etter kravene i de følgende kapitler i forskriften.
- Type- eller enkeltgodkjenning av tilhenger til traktor (gruppe R) skjer etter kravene til tilhenger i de følgende kapitler i forskriften.
- Type- eller enkeltgodkjenning av utskiftbar trukket maskin (gruppe S) skjer etter kravene til tilhengerredskap i de følgende kapitler i forskriften.
- Type- eller enkeltgodkjenning av traktor i gruppe T4 og C4 skjer i henhold til kravene i direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF, bilag II, kapittel B, tillegg 1 eller angitte likeverdige standarder.
- Type eller enkeltgodkjenning av traktor i gruppe C1, C2, C3 og C5 skjer i henhold til kravene i direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF, bilag II, kapittel B, med følgende presiseringer
 - Kravene til totalvekt (pkt. 1.1) følger denne forskrifts kapittel 10,
 - Kravene til styring (pkt. 5.1) følger denne forskrifts kapittel 21,
 - Kravene til bremses (pkt. 7.1) følger denne forskrifts kapittel 26,
 - Krav til fører sete (pkt. 12.1) følger denne forskrifts kapittel 18,
 - Krav til stabilitet følger denne forskrifts kapittel 9.

§ 10–6 andre ledd skal lyde:

Ved godkjenning skal det fremlegges bevitnelse fra fabrikant eller kompetent uavhengig laboratorium som viser at traktor i gruppe T5 tilfredsstiller ovennevnte krav. Dette gjelder ikke når traktor i gruppe T5 er ledsaget av et gyldig samsvarssertifikat i henhold til direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF. Alternativt kan traktor i gruppe T5 eller deler eller tekniske enheter være godkjent og merket i henhold til ovennevnte krav.

§ 16–8 andre ledd skal lyde:

Ved godkjenning skal det fremlegges bevitnelse fra fabrikant eller kompetent uavhengig laboratorium som viser at traktor i gruppe T5 tilfredsstiller ovennevnte krav. Dette gjelder ikke når traktor i gruppe T5 er ledsaget av et gyldig samsvarssertifikat i henhold til direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF. Alternativt kan traktor i gruppe T5 eller deler eller tekniske enheter være godkjent og merket i henhold til ovennevnte krav.

§ 22–5 andre ledd skal lyde:

Ved godkjenning skal det fremlegges bevitnelse fra fabrikant eller kompetent uavhengig laboratorium som viser at traktor i gruppe T5 tilfredsstiller ovennevnte krav. Dette gjelder ikke når traktor i gruppe T5 er ledsaget av et gyldig samsvarssertifikat i henhold til direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF. Alternativt kan traktor i gruppe T5 eller deler eller tekniske enheter være godkjent og merket i henhold til ovennevnte krav.

§ 23–7 andre ledd skal lyde:

Ved godkjenning skal det fremlegges bevitnelse fra fabrikant eller kompetent uavhengig laboratorium som viser at traktor i gruppe T5 tilfredsstiller ovennevnte krav. Dette gjelder ikke når traktor i gruppe T5 er ledsaget av et gyldig samsvarssertifikat i henhold til direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF. Alternativt kan traktor i gruppe T5 eller deler eller tekniske enheter være godkjent og merket i henhold til ovennevnte krav.

§ 26–4 nr. 1 andre ledd skal lyde:

Ved godkjenning skal det fremlegges bevitnelse fra fabrikant eller kompetent uavhengig laboratorium som viser at traktor i gruppe T5 tilfredsstiller ovennevnte krav. Dette gjelder ikke når traktor i gruppe T5 er ledsaget av et gyldig samsvarssertifikat i henhold til direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF. Alternativt kan traktor i gruppe T5 eller deler eller tekniske enheter være godkjent og merket i henhold til ovennevnte krav.

§ 27–7 andre ledd skal lyde:

Ved godkjenning skal det fremlegges bevitnelse fra fabrikant eller kompetent uavhengig laboratorium som viser at traktor i gruppe T5 tilfredsstiller ovennevnte krav. Dette gjelder ikke når traktor i gruppe T5 er ledsaget av et gyldig samsvarssertifikat i henhold til direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF. Alternativt kan traktor i gruppe T5 eller deler eller tekniske enheter være godkjent og merket i henhold til ovennevnte krav.

§ 28–13 andre ledd skal lyde:

Ved godkjenning skal det fremlegges bevitnelse fra fabrikant eller kompetent uavhengig laboratorium som viser at traktor i gruppe T5 tilfredsstiller ovennevnte krav. Dette gjelder ikke når traktor i gruppe T5 er ledsaget av et

gyldig samsvarssertifikat i henhold til direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF. Alternativt kan traktor i gruppe T5 eller deler eller tekniske enheter være godkjent og merket i henhold til ovennevnte krav.

§ 29–3 andre ledd skal lyde:

Ved godkjenning skal det fremlegges bevitnelse fra fabrikant eller kompetent uavhengig laboratorium som viser at traktor i gruppe T5 tilfredsstiller ovennevnte krav. Dette gjelder ikke når traktor i gruppe T5 er ledsaget av et gyldig samsvarssertifikat i henhold til direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF. Alternativt kan traktor i gruppe T5 eller deler eller tekniske enheter være godkjent og merket i henhold til ovennevnte krav.

§ 31–7 andre ledd skal lyde:

Ved godkjenning skal det fremlegges bevitnelse fra fabrikant eller kompetent uavhengig laboratorium som viser at traktor i gruppe T5 tilfredsstiller ovennevnte krav. Dette gjelder ikke når traktor i gruppe T5 er ledsaget av et gyldig samsvarssertifikat i henhold til direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF. Alternativt kan traktor i gruppe T5 eller deler eller tekniske enheter være godkjent og merket i henhold til ovennevnte krav.

§ 32–4 andre ledd skal lyde:

Ved godkjenning skal det fremlegges bevitnelse fra fabrikant eller kompetent uavhengig laboratorium som viser at traktor i gruppe T5 tilfredsstiller ovennevnte krav. Dette gjelder ikke når traktor i gruppe T5 er ledsaget av et gyldig samsvarssertifikat i henhold til direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF. Alternativt kan traktor i gruppe T5 eller deler eller tekniske enheter være godkjent og merket i henhold til ovennevnte krav.

§ 35–4 andre ledd skal lyde:

Ved godkjenning skal det fremlegges bevitnelse fra fabrikant eller kompetent uavhengig laboratorium som viser at traktor i gruppe T5 tilfredsstiller ovennevnte krav. Dette gjelder ikke når traktor i gruppe T5 er ledsaget av et gyldig samsvarssertifikat i henhold til direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF. Alternativt kan traktor i gruppe T5 eller deler eller tekniske enheter være godkjent og merket i henhold til ovennevnte krav.

§ 39–8 andre ledd skal lyde:

Ved godkjenning skal det fremlegges bevitnelse fra fabrikant eller kompetent uavhengig laboratorium som viser at traktor i gruppe T5 tilfredsstiller ovennevnte krav. Dette gjelder ikke når traktor i gruppe T5 er ledsaget av et gyldig samsvarssertifikat i henhold til direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF. Alternativt kan traktor i gruppe T5 eller deler eller tekniske enheter være godkjent og merket i henhold til ovennevnte krav.

§ 44–6 andre ledd skal lyde:

Ved godkjenning skal det fremlegges bevitnelse fra fabrikant eller kompetent uavhengig laboratorium som viser at traktor i gruppe T5 tilfredsstiller ovennevnte krav. Dette gjelder ikke når traktor i gruppe T5 er ledsaget av et gyldig samsvarssertifikat i henhold til direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF. Alternativt kan traktor i gruppe T5 eller deler eller tekniske enheter være godkjent og merket i henhold til ovennevnte krav.

Vedlegg 1 til kjøretøysforskriften «Liste over krav i forbindelse med typegodkjenning av traktor, tilhenger til traktor og utskiftbar trukket maskin (særdirektiver), jf. direktiv 2003/37/EF» overskrift og tabellheading skal lyde:

Liste over krav i forbindelse med typegodkjenning av traktor, tilhenger til traktor og utskiftbar trukket maskin (særdirektiver), jf. direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF

Nummer og emne	Direktivnummer og vedlegg	Senest endret ved direktivnummer	Gyldighetsområde (Se tillegg 1 til kapittel B i vedlegg II til direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF, for T4 og C4)						
			T1	T2	T3	T5	C	R	S

II

Endringene trer i kraft straks.

23. nov. Nr. 1345 2005

Vedtak om endring i delegering av myndighet fra det sentrale Mattilsynet til det lokale og regionale Mattilsynet.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 23. november 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 første ledd. Kunngjort 2. desember 2005.

I

I vedtak 9. februar 2005 nr. 115 om delegering av myndighet fra det sentrale Mattilsynet til det lokale og regionale Mattilsynet gjøres følgende endringer:

Punkt 1 nytt annet punktum skal lyde:

Delegeringen gjelder ikke Mattilsynets myndighet etter forskrift 4. oktober 2005 nr. 1103 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler (økologiforskriften) ettersom Mattilsynets myndighet etter denne forskriften er fordelt i et eget delegeringsvedtak.

Punkt 2.2.1 tredje strekpunkt oppheves. Nåværende fjerde til syvende strekpunkt blir tredje til sjette strekpunkt.

Punkt 3.1 nytt syvende til tolvte strekpunkt skal lyde:

- Forskrift 21. desember 1993 nr. 1382 om næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov § 4 annet og tredje ledd, § 9.
- Forskrift 11. oktober 2001 nr. 1163 om morsmelkerstatning og tilskuddsblandinger § 6, § 19.
- Forskrift 18. oktober 2002 nr. 1185 om bearbeidet kornbasert barnemat og annen barnemat til spedbarn og småbarn § 8, § 15.
- Forskrift 8. november 2001 nr. 1279 om næringsmidler til spesielle medisinske formål § 8, § 19.
- Forskrift 1. oktober 1998 nr. 949 om næringsmidler beregnet til bruk i energibegrenset kost for vektreduksjon § 4, tredje og fjerde ledd.
- Generell forskrift 8. juli 1983 nr. 1252 for produksjon og omsetning mv. av næringsmidler § 16b.

II

Endringene trer i kraft straks.

30. nov. Nr. 1346 2005

Forskrift om endring i forskrift om tilsyn og kontroll ved import og transitt mv. av animalske næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse mv. fra tredjeland.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet 30. november 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 12, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. I (forordning (EF) nr. 136/2004). Kunngjort 2. desember 2005.

I

I forskrift 18. oktober 1999 nr. 1163 om tilsyn og kontroll ved import og transitt mv. av animalske næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse mv. fra tredjeland gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen vedlegg I kap. I oppheves følgende: vedtak 93/13/EØF.

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen vedlegg I kap. I tilføyes følgende: forordning (EF) nr. 136/2004.

§ 2 annet ledd nytt nr. 2 skal lyde:

2. En begrenset mengde produkter som inngår i den reisendes personlige bagasje og er beregnet på eget forbruk, eller som sendes i små forsendelser til privatpersoner, forutsatt at det dreier seg om import av ikke-kommersiell art. Dette gjelder også produkter som har gjennomgått varmebehandling i hermetisk lukket beholder til en F_0 -verdi på 3,00. Bestemmelsene i forordning (EF) nr. 136/2004 artikkel 8 gjelder for disse produktene.¹

¹ Forordning (EF) nr. 136/2004 er gjennomført i norsk rett ved forskrift 30. november 2005 nr. 1347 om gjennomføring av forordning (EF) nr. 136/2004 om fastsettelse av fremgangsmåtene for veterinærkontroller ved EØS grensekontrollstasjoner ved import av produkter fra tredjestater.

§ 2 annet ledd nr. 6 oppheves.

§ 3 nr. 15 skal lyde:

15. *Forordning (EF) nr. 136/2004*: forordningen som gjennomført i norsk rett ved forskrift 30. november 2005 nr. 1347 om gjennomføring av forordning (EF) nr. 136/2004 om fastsettelse av fremgangsmåtene for veterinærkontroller ved EØS grensekontrollstasjoner ved import av produkter fra tredjestater.

§ 3 nytt nr. 16 skal lyde:

16. *CVED*: felles veterinærdokument til bruk ved import, som fastsatt i forordning (EF) nr. 136/2004 vedlegg III.

§ 5 annet, tredje og fjerde ledd oppheves.

§ 5 nytt annet ledd skal lyde:

Før forsendelsen fysisk ankommer EØS-området, skal den ansvarlige for varepartiet gi melding om produktenes ankomst til veterinærpersonalet ved grensekontrollstasjonen der produktene skal framlegges, ved hjelp av CVED.

§ 6 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Dersom forsendelsen oppfyller importvilkårene, skal den offentlige veterinæren utlevere en bekreftet kopi av de originale attestene eller dokumentene til ansvarlig for varepartiet.

§ 6 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

Dokumentkontrollen skal utføres som fastsatt i forordning (EF) nr. 136/2004 vedlegg I.

§ 7 første ledd skal lyde:

Resultatene av gjennomført kontroll skal angis av tilsynsmyndigheten i del 2 av CVED.

§ 7 annet ledd oppheves.

§ 7 tredje ledd blir nytt annet ledd.

§ 7 annet ledd, annet punktum skal lyde:

Plombenummer skal angis i CVED og andre dokumenter som følger varepartiet.

§ 7 fjerde ledd blir nytt tredje ledd.

§ 7 tredje ledd første punktum skal lyde:

Utfylt CVED skal følge varepartiet så lenge dette er under tollvesenets befatning.

§ 7 femte ledd oppheves.

§ 7 nytt fjerde ledd skal lyde:

Nærmere bestemmelser om prosedyre som skal følges etter gjennomført kontroll, er fastsatt i artiklene 3, 4 og 5 i forordning (EF) nr. 136/2004.

§ 7 sjettede ledd blir nytt femte ledd og skal lyde:

Varepartier kan ikke fortolles med mindre det kan dokumenteres at foreskrevne veterinærkontroll er gjennomført med tilfredsstillende resultater, at CVED er utstedt, samt at det foreligger sikkerhet for dekning av gebyr ved veterinærkontroll i henhold til særskilt forskrift.

§ 10 tredje ledd nr. 1 og 2 skal lyde:

1. Når varepartiet lastes over fra et skip til et annet skip eller fra et luftfartøy til et annet luftfartøy direkte eller innen 7 dager via kai eller innen 12 timer via lufthavnterminal innenfor samme kai- eller lufthavnterminalområde, kan tilsynsmyndigheten unntaksvis, dersom det kan foreligge fare for menneskers eller dyrs helse, foreta dokumentkontroll på grunnlag av det originale veterinærsertifikatet eller annet originaldokument som følger varepartiet, eller en bekreftet kopi av disse.
2. Dersom varepartiet losses på annen måte enn foreskrevet i nr. 1, skal det lagres i minimum 12 timer og maksimum 48 timer på lufthavnterminal, eller i minimum 7 dager og maksimum 20 dager på kai, i påvente av videre forsendelse med henholdsvis luftfartøy eller skip til en annen grensekontrollstasjon. Varepartiet skal under lagringen stå under overvåking av tilsynsmyndigheten for området. Varepartiet skal underkastes dokumentkontroll på grunnlag av dokumentene nevnt i nr. 1. Dersom det kan foreligge fare for menneskers eller dyrs helse, skal det foretas identitetskontroll og fysisk kontroll.

Kapittel V overskriften skal lyde:

Kapittel V. Varepartier fra tredjeland til tredjeland via EØS

§ 11 første ledd annet punktum skal lyde:

Slik godkjenning gis på CVED på vegne av de land i EØS varepartiet transitteres gjennom.

§ 11 annet ledd annet punktum skal lyde:

Dette gjelder ikke dersom varepartiet ankommer med skip eller luftfartøy, og varepartiet umiddelbart skal lastes over fra et skip til et annet skip eller fra et luftfartøy til et annet luftfartøy på kai eller lufthavnterminal innenfor samme kai- eller lufthavnterminalområde, uten ytterligere opphold i EØS.

§ 12 første ledd nr. 2 skal lyde:

2. varepartiet umiddelbart lastes om fra et skip til et annet skip eller fra et luftfartøy til et annet luftfartøy på kai eller lufthavnterminal innenfor samme kai- eller lufthavnterminalområde, jf. § 10 tredje ledd nr. 1.

§ 13 overskriften skal lyde:

§ 13. Vilkår for varepartier som transitteres gjennom landområder i EØS

§ 13 første ledd nr. 1 skal lyde:

1. Varepartiet skal sendes i henhold til godkjent tollprosedyre, og følges av veterinærsertifikat eller annen pålagt dokumentasjon og utfylt del 2 av CVED. Av dokumentasjonen skal det fremgå ved hvilken grensekontrollstasjon varepartiet skal sendes ut av EØS.

§ 14 første ledd skal lyde:

Tilsynsmyndigheten på den grensekontrollstasjonen hvor varepartiet sendes ut av EØS, skal på CVED bekrefte at varepartiet er sendt ut av EØS.

§ 14 annet ledd første punktum skal lyde:

Tilsynsmyndigheten skal sende kopi av utfylt CVED til tilsynsmyndigheten ved den grensekontrollstasjonen hvor varepartiet ble ført inn i EØS.

§ 15 første ledd skal lyde:

Varepartier fra tredjeland kan, etter veterinærkontroll ved grensekontrollstasjon, legges inn på tollager eller frisone dersom ansvarlig for varepartiet på forhånd har angitt på del 1 av CVED om produktene er endelig bestemt til det indre marked (fri omsetning i EØS-området), og at produktene oppfyller importvilkårene.

§ 15 tredje ledd skal lyde:

Når veterinærkontrollen viser at gjeldende vilkår for import til EØS er oppfylt, skal tilsynsmyndigheten fylle ut CVED og autorisere innlegg på tollager eller frisone.

§ 15 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Dersom veterinærkontrollen viser at gjeldende vilkår for import til EØS ikke er oppfylt, skal tilsynsmyndigheten angi dette på CVED.

§ 17 fotnote 1 skal lyde:

1 Forskrift 5. november 1999 nr. 1148 om transport og behandling av animalsk avfall, og anlegg som behandler animalsk avfall.

§ 19 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

Ti etterfølgende varepartier skal underkastes fysisk kontroll inkludert laboratorieprøver.

Vedlegg B oppheves.

II

Endringene trer i kraft straks.

30. nov. Nr. 1347 2005

Forskrift om gjennomføring av forordning (EF) nr. 136/2004 om fastsettelse av fremgangsmåtene for veterinærkontroller ved EØS grensekontrollstasjoner ved import av produkter fra tredjestater.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 30. november 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 7, § 12, § 14, § 15, § 29 og § 33, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790, delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884 og instruks om forskriftsarbeid og delegering av forskriftskompetanse fra Fiskeridepartementet, Helsedepartementet og Landbruksdepartementet til Mattilsynet av 5. mai 2004. Jf. EØS-avtalen vedlegg 1 kap. I del 1.2 nr. 115 (forordning (EF) nr. 136/2004). Kunngjort 2. desember 2005.

§ 1. Gjennomføring av forordning (EF) nr. 136/2004

EØS-avtalen vedlegg I kapittel I del 1.2 nr. 115 (forordning (EF) nr. 136/2004) om fastsettelse av fremgangsmåtene for veterinærkontroller ved EØS grensekontrollstasjoner ved import av produkter fra tredjestater gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 2. Krav til forhåndsmelding

Forhåndsmelding (del 1 av CVED) som nevnt i forordning (EF) nr. 136/2004 artikkel 2 kan sendes elektronisk ved hjelp av det integrerte elektroniske veterinærinformasjonssystemet (TRACES). Dersom CVED utferdiges i papirform, skal underretning skje ved en original og to kopier.

§ 3. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften i samsvar med matloven § 23 om tilsyn og vedtak.

§ 4. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

§ 5. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Nedenfor gjengis EØS-avtalen vedlegg I kapittel I del 1.2 nr. 115 (forordning (EF) nr. 136/2004) slik Mattilsynet tolker denne del av EØS-avtalen med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av vedkommende rettsakt i henhold til avtalens protokoll 1 mv.:

Se her for å lese forordning (EF) nr. 136/2004): <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/32004r0136.pdf>

30. nov. Nr. 1348 2005**Forskrift om gjennomføring av forordning (EF) nr. 282/2004 om innføring av et dokument for deklarerings og veterinær grensekontroll av levende dyr som innføres til EØS-området fra tredjestater.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 30. november 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 7, § 12, § 14, § 15, § 19, § 29 og § 33, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790, delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884 og instruks om forskriftsarbeid og delegering av forskriftskompetanse fra Fiskeridepartementet, Helsedepartementet og Landbruksdepartementet til Mattilsynet av 5. mai 2004. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. I del 1.2 nr. 117 (forordning (EF) nr. 282/2004 som endret ved forordning (EF) nr. 585/2004). Kunngjort 2. desember 2005.

§ 1. Gjennomføring av forordning (EF) nr. 282/2004

EØS-avtalen vedlegg I kapittel I del 1.2 nr. 117 (forordning (EF) nr. 282/2004 som endret ved forordning (EF) nr. 585/2004) om innføring av et dokument for deklarerings og veterinær grensekontroll av dyr som innføres til EØS-området fra tredjestater, gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 2. Forhåndsmelding etter artikkel 1

Forhåndsmelding (del 1 av CVED) i henhold til kravet i forordning (EF) nr. 282/2004 artikkel 1 kan sendes elektronisk ved hjelp av det integrerte elektroniske veterinærinformasjonssystemet (TRACES). Dersom CVED utferdiges i papirform, skal underretning skje ved en original og to kopier.

§ 3. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften i samsvar med matloven § 23 om tilsyn og vedtak.

§ 4. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

§ 5. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Nedenfor gjengis EØS-avtalen vedlegg I kapittel I del 1.2 nr. 117 (forordning (EF) nr. 282/2004)¹ slik Mattilsynet tolker denne del av EØS-avtalen med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av vedkommende rettsakt i henhold til avtalens protokoll 1 mv.

¹ Endringer i forordning (EF) nr. 282/2004 som følger av forordning (EF) nr. 585/2004 er også innarbeidet.

Se her for å lese forordning (EF) nr. 282/2004: <http://www.lovdatab.no/lovdata/lt2005/icons/32004r0282.pdf>

30. nov. Nr. 1349 2005**Forskrift om gjennomføring av forordning (EF) nr. 599/2004 om vedtakelse av en harmonisert sertifikatmodell og en inspeksjonsrapport for handel innenfor EØS-området med dyr og produkter av animalsk opprinnelse.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 30. november 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 14, § 15 og § 33, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790, delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884 og instruks om forskriftsarbeid og delegering av forskriftskompetanse fra Fiskeridepartementet, Helsedepartementet og Landbruksdepartementet til Mattilsynet av 5. mai 2004. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. I del 1.2 nr. 119 (forordning (EF) nr. 599/2004). Kunngjort 2. desember 2005.

§ 1. Gjennomføring av forordning (EF) nr. 599/2004

EØS-avtalen vedlegg I kapittel I del 1.2 nr. 119 (forordning (EF) nr. 599/2004) om vedtakelse av en harmonisert sertifikatmodell og en inspeksjonsrapport i forbindelse med handel innenfor EØS-området med dyr og produkter av animalsk opprinnelse gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 2. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften i samsvar med matloven § 23 om tilsyn og vedtak.

§ 3. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

§ 4. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Nedenfor gjengis EØS-avtalen vedlegg I kapittel I del 1.2 nr. 119 (forordning (EF) nr. 599/2004) slik Mattilsynet tolker denne del av EØS-avtalen med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av vedkommende rettsakt i henhold til avtalens protokoll 1 mv.:

Se her for å lese forordning (EF) nr. 599/2004): <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/32004r0599.pdf>

30. nov. Nr. 1350 2005

Forskrift om endring i forskrift om merking, registrering og rapportering av dyr.

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 30. november 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 11 og § 33, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Kunngjort 2. desember 2005.

I

I forskrift 3. september 2002 nr. 970 om merking, registrering og rapportering av dyr gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd skal lyde:

Forskriften gjelder merking, registrering og rapportering av storfe, svin, lama og oppdrettshjort.

§ 2 annet ledd første punktum skal lyde:

Forskriften gjelder ikke for svin, lama og oppdrettshjort som holdes som kjæledyr i dyrehold som utelukkende holder kjæledyr.

§ 3 første ledd definisjonen «Dyr» skal lyde:

Dyr: Storfe, svin, lama og oppdrettshjort.

I § 3 første ledd definisjonen «Individnummer» og definisjonen «Unikt identitetsnummer» tas følgende ord ut:

«og småfe».

§ 3 første ledd definisjonen «Småfe» oppheves.

§ 7 første ledd andre og siste punktum skal lyde:

Individnummer for svin kan likevel bestå av 5 siffer. Individnummer kreves ikke på øremerker til slaktegris.

§ 8 første ledd siste punktum skal lyde:

For svin, lama og oppdrettshjort gjelder at merket skal være forhåndspreget i henhold til § 7 første ledd nr. 1 til og med 3, og i de tilfellene individnummeret ikke er forhåndspreget skal nummeret påføres med permanent merkepenn av dyreholder.

§ 9 annet ledd oppheves.

§ 9 nåværende tredje ledd blir nytt annet ledd.

§ 10 annet ledd skal lyde:

Storfe som innføres til Norge fra tredjeland, skal merkes med to lakserøde øremerker innen 7 dager etter innførsel. Svin, lama og oppdrettshjort som innføres til Norge fra tredjeland, skal merkes med ett lakserødt øremerke innen 7 dager etter innførsel. De opprinnelige merkene skal fjernes. Dyret anses å være innført når det har forlatt grensekontrollstasjonen.

§ 11 annet ledd nr. 1 skal lyde:

1) Dyrets unike identitetsnummer. Dette gjelder ikke for slaktegris.

§ 11 annet ledd nr. 4 bokstav d) skal lyde:

d) ved overføring til dyreholdet, dyrets nye individnummer (gjelder ikke slaktegris).

§ 11 siste ledd oppheves.

§ 19 oppheves.

§ 20 oppheves.

§ 26 annet ledd skal lyde:

Svin, lama og oppdrettshjort som er merket før 1. januar 1999, unntas fra kravet til merking i § 8 første ledd jf. § 6 og § 7. Mister dyret et øremerke som er satt inn før 1. januar 1999 eller blir øremerket uleselig, skal dyret likevel merkes på nytt i samsvar med bestemmelsene i denne forskriften.

§ 26 fjerde ledd oppheves.

§ 26 nåværende femte ledd blir nytt fjerde ledd og skal lyde:

Svin, lama og oppdrettshjort som er merket før 1. januar 1999 eller med merke som var tillatt brukt fram til 31. desember 1999, skal likevel, dersom de overføres eller leveres til slakt etter 1. januar 2005, merkes på nytt i samsvar med bestemmelsene i denne forskriften.

§ 26 nåværende sjette og syvende ledd blir femte og sjette ledd.

II

Endringene trer i kraft straks.

30. nov. Nr. 1351 2005

Forskrift om gjennomføring av opplysningsplikt etter § 27 i sentralbankloven.

Fastsatt av Finansdepartementet 30. november 2005 med hjemmel i lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. (sentralbankloven) § 27 og § 31 og delegeringsvedtak 20. juni 2003 nr. 730. Kunngjort 2. desember 2005.

§ 1. Hvilke opplysninger forskriften gjelder for

Forskriften gjelder rapportering av opplysninger som er nødvendige for å utføre Norges Banks arbeidsoppgaver etter sentralbankloven, for utarbeidelse av offisiell statistikk, herunder betalingsformidlings-, rente-, finans-, valutahandels-, emisjons- og verdipapirmarkedsstatistikk, og for å støtte bankens eller Kredittilsynets tilsyn med soliditet og finansiell stabilitet.

§ 2. Hvem som kan pålegges opplysningsplikt

Norges Bank kan pålegge institusjoner og foretak i finansiell sektor plikt til å gi opplysninger som nevnt i § 1. Samme pålegg om opplysningsplikt kan gis institusjoner, foretak og privatpersoner utenfor finansiell sektor som er aktører i verdipapirmarkedet, driver betalingsformidling eller yter tjenester til finansiell sektor.

Med institusjoner og foretak innenfor finansiell sektor menes bl.a.:

- a) banker,
- b) finansieringsforetak,
- c) e-pengeforetak,
- d) livs- og skadeforsikringsselskaper, pensjonskasser og pensjonsfond,
- e) andre selskaper, foreninger og stiftelser som har til formål å yte eller formidle kreditt,
- f) statlige låneinstitutter,
- g) verdipapirregistre,
- h) fondsforvaltningsselskaper,
- i) verdipapirfond,
- j) verdipapirforetak,
- k) oppgjørssentraler,
- l) børser og regulerte markedsplasser mv. og
- m) filialer i Norge av utenlandske banker og foretak mv. som nevnt i bokstavene a) til l).

§ 3. Pålegg om opplysningsplikt

Plikt til å gi opplysninger inntreer når Norges Bank ved vedtak rettet mot en eller flere bestemte personer, har gitt skriftlig pålegg om det.

Med rapportør menes i denne forskriften institusjoner, foretak eller privatpersoner som etter første ledd er pålagt opplysningsplikt.

Norges Bank skal fastsette frist for oversendelse av opplysningene. Oversittelse av fristen kan utløse tvangsmulkt etter bestemmelsene i § 13.

§ 4. Kravspesifikasjon

I vedtaket om opplysningsplikt skal Norges Bank informere rapportøren om opplysningspliktens innhold, herunder hvilke opplysninger som ønskes rapportert. Videre skal Norges Bank oppgi relevans og nødvendighet av å få tilgang til de aktuelle opplysninger.

Før Norges Bank fatter vedtak om opplysningsplikt, bør opplysningspliktens innhold og omfang søkes utarbeidet i samarbeid med rapportøren.

§ 5. Rapporteringsskjemaer og oversendelsesmåte

Norges Bank skal fastsette hvilke rapporteringsskjemaer og formater som rapportøren skal bruke. Skjemaene skal oversendes elektronisk eller, dersom Norges Bank fastsetter det, på annen måte.

Opplysningene fremskaffes, tilrettelegges og oversendes vederlagsfritt til Norges Bank.

§ 6. Betalingsformidlingsstatistikk mv.

For opplysninger til bruk i betalingsformidlingsstatistikken kan Norges Bank be rapportøren opplyse om sin eller sine kunders virksomhet som betalingsformidler innenlands og overfor utlandet eller som tjenesteyter i forbindelse med eller til slik virksomhet.

Med opplysninger om virksomhet som betalingsformidler menes blant annet omsetning, priser, antall

transaksjoner, utstedte betalingsinstrumenter, bruk av betalingsmidler, -instrumenter, -tjenester samt opplysninger om brukersteder og meldingssystemer knyttet til betalingsformidling.

Med betalingsinstrument menes sjekk, giro, betalingskort eller annet særskilt hjelpemiddel for uttak eller overføring av betalingsmidler.

Med betalingsmidler menes pengesedler og mynter, samt innskudd og kreditt på konto i en finansinstitusjon eller lignende institusjon.

§ 7. Verdipapirstatistikk

For opplysninger til bruk i verdipapirstatistikken kan Norges Bank be rapportøren opplyse om sin eller sine kunders virksomhet som aktører i verdipapirmarkedet eller som tjenesteyter mot slik virksomhet, herunder gi følgende opplysninger om det enkelte verdipapir/ISIN og dets eiere:

- a) beholdninger. Med beholdning menes en bestemt mengde av verdipapirer eller av andeler i verdipapirfond, målt i antall eller verdi, som fysiske eller juridiske personer har utstedt eller eier,
- b) transaksjoner eller opplysninger som gir grunnlag for å beregne transaksjoner. Med transaksjon menes blant annet emisjon, innløsning, kjøp og salg i annenhåndsmarkedet av verdipapirer eller andeler i verdipapirfond,
- c) pris- og valutakursomvurdering og annen volumendring eller opplysninger for å beregne slike omvurderinger og endringer. Med prisomvurdering menes beholdningsendring som følger av endring i verdipapirkursen. Med valutakursomvurdering menes beholdningsendring som følger av endring i valutakursen for verdipapirer som omsettes i utenlandsk valuta. Annen volumendring er beholdningsendring som skyldes annet enn transaksjon, prisomvurdering eller valutakursomvurdering, for eksempel nedskrivning av aksjekapitalen ved konkurs eller endring i klassifiseringen av et verdipapir,
- d) påløpt og utbetalt avkastning eller opplysninger som gir grunnlag for å beregne slik avkastning,
- e) stam- og prisdata for det enkelte verdipapir. Med stamdata menes opplysninger om det enkelte verdipapir/ISIN, herunder spesifisering av type verdipapir, utleggelsestidspunkt eller forfallstidspunkt, identifikasjon av utsteder, utstedelsesland, type avkastning, kupongrente, forfallstidspunkt for rente. Med prisdata menes blant annet markedskurs og emisjonskurs.

Forvaltningsselskaper og verdipapirfond skal opplyse om sine balanse- og resultatregnskaper.

§ 8. Rentestatistikk

For opplysninger til bruk i rentestatistikken kan Norges Bank be rapportøren opplyse om:

- a) gjeldende rente- og provisjonssatser for sine innlån fra og utlån til juridiske og fysiske personer,
- b) avtaler om rentebetingelser mv. etter type inn- og utlån og
- c) tilknyttede kjennetegn som karakteriserer rapportørens motparter, samt sikkerhet, valutaforhold eller lignende.

§ 9. Valutahandelsstatistikk

For opplysninger til bruk i valutahandelsstatistikken kan Norges Bank be rapportøren opplyse om blant annet omsetning og volum i valutamarkedet fordelt på valutaslag, motparter, instrumenter og løpetid.

§ 10. Statlige låneinstitutter

Norges Bank kan be statlige låneinstitutter om opplysninger om sitt eget regnskap, herunder opplysninger om sine utlån til juridiske og fysiske personer.

§ 11. Ansvar og risiko for inn- og utlån

Norges Bank kan be rapportøren opplyse om hvem som har det endelige ansvar og risiko for rapportørens inn- og utlån.

§ 12. Videreformidling av opplysninger

Norges Bank kan videreformidle opplysninger innhentet med hjemmel i denne forskrift til bruk for statistikkproduksjonen i Statistisk sentralbyrå og for Kredittilsynets tilsyn med soliditet og finansiell stabilitet. Videreformidling av personopplysninger skal skje i anonymisert form, med mindre noe annet er nødvendig ut fra formålet med videreformidlingen av opplysningene.

Etter sammenslåing av data for enkeltrapportører og annen statistisk bearbeiding kan Norges Bank også videreformidle opplysninger til Den internasjonale betalingsbank (BIS) for videre statistisk bearbeiding.

§ 13. Tvangsmulkt

Norges Bank kan etter lov om Norges Bank og pengevesenet mv. § 31 og forskriften her ilegge rapportøren tvangsmulkt fra det tidspunkt fristen for å rapportere er oversittet.

Tvangsmulkt kan enten fastsettes som engangsmulkt eller som løpende tvangsmulkt. Engangsmulkt kan gjentas ved fastsetting av ny rapporteringsfrist. Ved løpende tvangsmulkt påløper mulkten inntil rapporteringsplikten er oppfylt.

Ved fastsettelse av mulktens størrelse skal det blant annet tas hensyn til rapportørens kostnader ved å oppfylle rapportplikten slik at mulkten får tilstrekkelig forebyggende virkning. Ved gjentatt tvangsmulkt kan mulkten settes til et høyere beløp.

Tvangsmulkt forfaller til betaling fra det tidspunkt fristen for å rapportere er utløpt. Løpende tvangsmulkt forfaller til betaling etter hvert som den påløper.

Tvangsmulkt kan inndrives ved utlegg.

Norges Bank kan i særlige tilfelle ettergi tvangsmulkten helt eller delvis.

§ 14. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

Fra samme tid oppheves:

forskrift 19. desember 2003 nr. 1663 om oppgaveplikt for rente- og provisjonssatser, og
forskrift 19. desember 2003 nr. 1751 om melde- og rapporteringsplikt til Norges Bank om betalinger mellom innlendinger og utlendinger mv.

1. des. Nr. 1352 2005

Forskrift om endring i forskrift om produktpakker m.v.

Fastsatt av Finansdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (finansieringsvirksomhetsloven) § 2–14. Kunngjort 2. desember 2005.

I

I forskrift 1. juni 1990 nr. 429 om produktpakker m.v. gjøres følgende endring:

§ 1 og § 2 skal lyde:

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder en finansinstitusjons adgang til å sette vilkår som nevnt i lovens § 2–14.

§ 2. Regulering av adgangen

En finansinstitusjon kan ikke tilby en tjeneste på betingelse av at kunden samtidig skaffer seg en annen tjeneste, eller innrømme en kunde særlig gunstige vilkår på betingelse av at dette gjøres.

Bestemmelsene i første ledd gjelder ikke der det foreligger en tilknytning mellom flere tjenester slik at tilbud av en tjeneste forutsetter samtidig tilbud av en annen tjeneste. Bestemmelsen i første ledd om særlig gunstige vilkår gjelder ikke hvor et samlet tilbud av flere tjenester er begrunnet med kostnadsbesparelser.

Kredittilsynet avgjør i tvilstilfelle om et vilkår er i strid med bestemmelsene her.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2006.

24. nov. Nr. 1353 2005

Forskrift om opptak av studenter ved Betanien diakonale høgskole.

Fastsatt av styret for Betanien diakonale høgskole 24. november 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–6 og § 3–7, forskrift 10. oktober 2005 nr. 1191 om opptak til universiteter og høyskoler. Kunngjort 6. desember 2005.

§ 1. Høgskolen følger de til en hver tid gjeldende forskrifter om opptak til høyere utdanninger ved universitet og høyskoler fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet.

§ 2. Betanien diakonale høgskole bygger sin virksomhet på den kristne tro og praksis som er uttrykt i Bibelen og kirkens tradisjon. Studenter som får tilbud om studieplass, må sende inn skjema hvor de skriver under på at de er kjent med høgskolens kristne verdigrunnlag.

§ 3. Betanien diakonale høgskole er med i Samordnet opptak til bachelorstudier i sykepleie.

§ 4. Betanien diakonale høgskole har en intern opptakskomité for bachelorutdanning i sykepleie som vurderer og gir tilbud eller avslag til søkere:

- som ønsker spesiell vurdering
- med høyere utdanning som eneste grunnlag
- med utdanning fra land utenom Norden
- med Steinerskole
- som ønsker realkompetansevurdering.

§ 5. Opptak til videreutdanning er lokalt og basert på fullført utdanning på minimum bachelornivå eller tilsvarende, samt minimum 1 års yrkeserfaring for tverrfaglig videreutdanning i aldring og eldreomsorg og minimum 2 års yrkeserfaring for videreutdanning i kreftsykepleie.

§ 6. Reservering av studieplass kan etter søknad innvilges for ett år. Søknad må sendes høgskolen innen tre uker etter at studenten har sagt ja til studieplassen. Begrunnelse for søknad kan være følgende: militær/siviltjeneste (kopi av tjenesteinnkalling må vedlegges), svangerskap eller langvarig sykdom/sykehusopphold (legeattest må vedlegges), ettårig studium på bibelskole/folkehøgskole (bekreftelse på studieplass må vedlegges).

§ 7. Klage på opptakssaker som kommer inn under § 4 og § 5 avgjøres av en komité som består av rektor, instituttleder fra vedkommende studie, kontorsjef og studentrådsleder.

§ 8. Klage på avgjørelse i relevante opptaksspørsmål som gjelder bachelorutdanning i sykepleie, avgjøres i en egen nasjonal klagenemnd: Klagenemnd for opptakssaker.

Klage på avgjørelse i relevante opptaksspørsmål som gjelder videreutdanning, er høgskolestyret klageinstans.

§ 9. Forskriftene trer i kraft fra 1. januar 2006 og gjelder fra og med opptak til studieår 2006/2007.

30. nov. Nr. 1354 2005

Forskrift om endring i forskrift om tilsyn og kontroll ved innførsel og utførsel av levende dyr, annet avlsmateriale og animalsk avfall innen EØS, og ved innførsel av levende dyr fra land utenfor EØS.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet 30. november 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 7, § 12, § 14, § 15, § 19 og § 33, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. I nr. 117 (forordning (EF) nr. 282/2004 endret ved forordning (EF) nr. 585/2004) og nr. 119 (forordning (EF) nr. 599/2004). Kunngjort 6. desember 2005.

I

I forskrift 31. desember 1998 nr. 1484 om tilsyn og kontroll ved innførsel og utførsel av levende dyr, annet avlsmateriale og animalsk avfall innen EØS, og ved innførsel av levende dyr fra land utenfor EØS gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om tilsyn og kontroll ved import og eksport av levende dyr, annet avlsmateriale og animalsk avfall innen EØS, og ved import av levende dyr fra tredjestater

Hjemmelsfeltet skal lyde:

Fastsatt av Landbruksdepartementet 31. desember 1998 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 7, § 12, § 14, § 15, § 19 og § 33 første ledd, jf. § 36 annet ledd, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. I (direktiv 90/425/EØF, direktiv 91/496/EØF), nr. 117 (forordning (EF) nr. 282/2004 endret ved forordning (EF) nr. 585/2004) og nr. 119 (forordning (EF) nr. 599/2004).

§ 1 skal lyde:

Forskriften skal sikre tilsyn og kontroll med dyrehelsemessige, dyrevernmessige og avlsmessige vilkår ved import og eksport av levende dyr, annet avlsmateriale og animalsk avfall innen EØS, og ved import av levende dyr fra tredjestater.

§ 2 første ledd skal lyde:

Forskriften gjelder tilsyn og kontroll med import og eksport av levende dyr, annet avlsmateriale og animalsk avfall innen EØS, og ved import av levende dyr fra tredjestater.

§ 3 første ledd nr. 5 skal lyde:

- 5) *Tredjestat*: Stat som verken er medlem i EU eller som gjennom EØS-avtalen har inngått avtale med EU om handel med dyr.

§ 3 første ledd nye nr. 10, 11 og 12 skal lyde:

- 10) *Forordning (EF) nr. 282/2004*: Forordningen som gjennomført i norsk rett ved forskrift 30. november 2005 nr. 1348 om gjennomføring av forordning (EF) nr. 282/2004 om innføring av et dokument for deklarerings og veterinær grensekontroll av levende dyr som innføres til EØS-området fra tredjestater.
- 11) *CVED*: Felles veterinærdokument til bruk ved import fra tredjestater, som fastsatt i forordning (EF) nr. 282/2004 vedlegg I.
- 12) *Tilsynsveterinær*: Veterinær som i henhold til særskilte forskrifter er kvalifisert til å opptre som sådan og som er oppnevnt av Mattilsynet.

§ 5 annet og nytt tredje ledd skal lyde:

Levende dyr, annet avlsmateriale og animalsk avfall som skal eksporteres til tredjestat gjennom et annet land innen EØS, skal transporteres ut av EØS i henhold til godkjent tollprosedyre.

Når det i vedkommende forskrift stilles krav om bruk av helsesertifikater i forbindelse med eksport av levende dyr eller annet avlsmateriale til land innen EØS eller når det kreves forhåndsmelding ved forsendelser av animalsk avfall til land innen EØS, skal slike sertifikater eller meldinger utformes på grunnlag av den harmoniserte sertifikatmodellen i vedlegg I til denne forskriften. Dette gjelder ikke helsesertifikater for registrerte dyr av hestefamilien. Del I av sertifikatmodellen kan fylles ut av avsender. Utfylling kan skje elektronisk i det integrerte elektroniske veterinærinformasjonssystemet (TRACES).

§ 8 første ledd skal lyde:

Ved import fra land innen EØS omfattet av denne forskriften skal importøren eller dennes representant gi melding om forsendelsen til det lokale Mattilsynet på bestemmelsesstedet eller tilsynsveterinæren i den virksomheten som er bestemmelsesstedet for forsendelsen. Meldingen skal være kommet frem senest 24 timer før ankomst til bestemmelsesstedet. Mattilsynet kan tillate kortere meldingsfrist for enkelte forsendelser såfremt dette ikke er til hinder for utøvelse av tilsyn.

§ 8 tredje og nytt fjerde ledd skal lyde:

Kravet til melding om import gjelder ikke ved import fra land innen EØS av registrerte dyr av hestefamilien.

Ved import av levende dyr fra tredjestater skal den ansvarlige for lasten gi melding om forsendelsen ved hjelp av CVED og på den måte som er fastsatt i forordning (EF) nr. 282/2004 artikkel 1 og vedlegg I.

§ 8 fjerde ledd blir nytt femte ledd og skal lyde:

Ved manglende melding skal forsendelsen ikke tollekspederes før slik melding er gitt, eller før Mattilsynet eller grenseveterinæren ved import fra tredjestat, gir tillatelse til utlevering.

§ 14 og § 15 skal lyde:

§ 14. Kontroll ved veterinær grensekontrollstasjon

Alle forsendelser fra tredjestater skal underkastes kontroll av en offentlig veterinær på en veterinær grensekontrollstasjon i henhold til liste utarbeidet av Mattilsynet over norske grensekontrollstasjoner og kontrollsentre for import av levende dyr, næringsmidler og andre produkter av animalsk opprinnelse.

Ved grensekontrollstasjonen skal det foretas dokumentkontroll, identitetskontroll og fysisk kontroll av forsendelsen i samsvar med bestemmelsene i gjeldende instruks.¹ Ved slik kontroll kan det tas ut prøver som vurderes som nødvendige.

Etter gjennomført kontroll utsteder offentlig veterinær på grensekontrollstasjonen CVED på den måte som er fastsatt i forordning (EF) nr. 282/2004 artikkel 3 nr. 1 og vedlegg I.

Nærmere bestemmelser om prosedyrene som skal følges etter gjennomført kontroll, er fastsatt i forordning (EF) nr. 282/2004 artikkel 3 nr. 2 til 7.

¹ Instruks 11. februar 2000 nr. 1710 til Statens dyrehelsetilsyn – distriktsveterinærene (grenseveterinæren) ved tilsyn og kontroll av levende dyr fra land utenfor EØS.

§ 15. Videresending og transitt av forsendelser

Forsendelser som skal sendes videre til et annet land innen EØS, skal gjennomgå kontroll i samsvar med reglene i § 14.

Offentlig veterinær på den grensekontrollstasjonen som er bestemmelsessted for en forsendelse som er videresendt fra en annen grensekontrollstasjon, skal utstede og fylle ut CVED på den måte som er fastsatt i forordning (EF) nr. 282/2004 artikkel 4.

Forsendelser som skal sendes i transitt gjennom Norge til en tredjestat, kan tillates sendt gjennom Norge dersom:

- 1) Grenseveterinæren på den aktuelle grensekontrollstasjonen gir tillatelse til videresending.
- 2) Den ansvarlige for forsendelsen kan godtgjøre at den ikke blir avvist i vedkommende tredjestat.
- 3) Forsendelsen har gjennomgått veterinær grensekontroll, jf. § 14, med tilfredsstillende resultat.
- 4) Forsendelsen utelukkende håndteres ved grensepassering innen EØS og under transport ved kontroll av dyrehelsemessige forhold.
- 5) Transport skjer i henhold til godkjent tollprosedyre.

Offentlig veterinær på den grensekontrollstasjonen som er utførselssted for en forsendelse i transitt, skal fylle ut CVED på den måte som er fastsatt i forordning (EF) nr. 282/2004 artikkel 4.

Vedlegget til forskriften (Liste over norske grensekontrollstasjoner for import av levende dyr, animalske næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse fra tredjeland) oppheves.

Nytt vedlegg I skal lyde:

Vedlegg I. Sertifikat til bruk ved handel innen EØS-området med tilhørende veiledning for utfylling av sertifikatet

DET EUROPEISKE FELLESSKAP/EØS

Sertifikat til bruk ved handel innen EØS-området

Del I: Opplysninger om forsendelsen	I.1. Avsender/Eksportør		I.2. Sertifikatets referansnr.		I.2.a. Lokalt referansnr.			
	☐ Navn							
	Adresse		I.3. Vedkommende sentrale myndighet					
	Postnr.		I.4. Vedkommende lokale myndighet					
	I.5. Mottaker		I.6. Originalsertifikatenes nr.		Nr. på følgedokument			
	Navn							
	Adresse							
	Postnr.		I.7. Forhandler					
			Navn		Godkjenningsnummer			
	I.8. Opprinnelsesland	ISO-kode	I.9. Opprinnelsesregion	Kode	I.10. Bestemmelsesland	ISO-kode	I.11. Bestemmelsesregion	Kode
	I.12. Opprinnelsessted/fangststed			I.13. Bestemmelsessted				
	Driftsenhet ☐		Oppsamlingssentral ☐		Lokalene til en forhandler ☐			
	Godkjent organ ☐		Sædstasjon ☐		Godkjent oppdrettsanlegg ☐			
	Embryogruppe ☐		Virksomhet ☐		Annet ☐			
	Navn		Godkjenningsnummer		Navn		Godkjenningsnummer	
Adresse								
Postnr.								
I.14. Lastested		I.15. Dato og klokkeslett for avreise						
Postnr.								
I.16. Transportmiddel		I.17. Transportforetak						
Fly ☐		Skip ☐		Jernbanevogn ☐				
Veigående kjøretøy ☐		Annet ☐						
Identifikasjon:		Navn		Godkjenningsnummer				
		Adresse						
		Postnr.		EØS-stat				
I.18. Dyreart/Produkt				I.19. Varekode (KN-kode)				
				I.20. Antall/mengde				
I.21. Produkttemperatur				I.22. Antall kolli				
Omgivelsestemperatur ☐		Kjølt ☐		Fryst ☐				
I.23. Plombe- og containernr.				I.24. Type forpakning				
I.25. Dyr sertifisert til/ produkter sertifisert til:								
Avl ☐		Oppføring ☐		Slakting ☐		Beiteskifte ☐		
Godkjent organ ☐								
Kunstig avl ☐		Registrerte dyr av hestefamilien ☐		Vilt for utsetting ☐		Kjæledyr ☐		
Konsum ☐		Fôrvarer ☐		Farmasøytisk bruk ☐		Teknisk bruk ☐		
Annet ☐								
I.26. Transitt gjennom en tredjestat ☐				I.27. Transitt gjennom EØS-stater ☐				
Tredjestat		ISO-kode		EØS-stat		ISO-kode		
Utsendelsessted		Kode		EØS-stat		ISO-kode		
Innførselssted		Grensekontrollstasjonens nr.		EØS-stat		ISO-kode		
I.28. Eksport ☐				I.29. Forventet reisetid				
Tredjestat		ISO-kode						
Utsendelsessted		Kode						
I.30. Reiseplan								
Ja ☐		Nei ☐						
I.31. Identifikasjon av dyr								

DET EUROPEISKE FELLESKAP/EØS

Sertifikat til bruk ved handel innen EØS-området

Del II: Attesting	II. Helseopplysninger *	II.a. Sertifikatets referansenr.	II.b. Lokalt referansenr.
	☐		
Offentlig veterinær eller offentlig inspektør		Kvalifikasjon og tittel	
Navn (med blokkbokstaver)		Den lokale veterinær enhetens nummer	
Lokal veterinær enhet		Underskrift	
Dato			
Stempel			

* Særlige helsekrav som skal oppfylles

DET EUROPEISKE FELLESKAP/EØS

Sertifikat til bruk ved handel innen EØS-området

Del III: Kontroll	III.1. Kontrolldato ☐	III.2. Sertifikatets referansenr.
	III.3. Dokumentkontroll Nei ☐ Ja ☐ EU-standard Tilfredsstillende ☐ Ikke tilfredsstillende ☐ Tilleggsgarantier Tilfredsstillende ☐ Ikke tilfredsstillende ☐ Nasjonale krav Tilfredsstillende ☐ Ikke tilfredsstillende ☐	III.4. Identitetskontroll Nei ☐ Ja ☐ Tilfredsstillende ☐ Ikke tilfredsstillende ☐
	III.5. Fysisk kontroll Nei ☐ Antall kontrollerte dyr ☐ Tilfredsstillende ☐ Ikke tilfredsstillende ☐	III.6. Laboratorieundersøkelser Ja ☐ Nei ☐ Dato: Undersøkt på grunnlag av: Stikkprøve ☐ Mistanke ☐ Resultater Tilfredsstillende ☐ Ikke tilfredsstillende ☐
	III.7. Velferdskontroll Nei ☐ Ja ☐ Tilfredsstillende ☐ Ikke tilfredsstillende ☐	
	III.8. Overtredelse av dyrevelferdsbestemmelser III.8.1. Ugyldig transporttillatelse ☐ III.8.2. Transportmiddelet oppfyller ikke kravene ☐ III.8.3. For høy lastetetthet ☐ Gjennomsnittsareal III.8.4. Transporttid ikke overholdt ☐ III.8.5. Utilstrekkelig vanning og føring ☐ III.8.6. Uforsvarlig behandling av dyrene ☐ III.8.7. Annet ☐	III.9. Overtredelse av veterinærbestemmelsene III.9.1. Manglende/ugyldig sertifikat ☐ III.9.2. Ikke samsvar med dokumentene ☐ III.9.3. Ikke godkjent land ☐ III.9.4. Ikke godkjent region ☐ III.9.5. Forbudt art ☐ III.9.6. Manglende tilleggsgarantier ☐ III.9.7. Ikke godkjent bedrift ☐ III.9.8. Syke dyr eller mistanke om sykdom ☐ III.9.9. Ikke tilfredsstillende analyseresultater ☐ III.9.10. Manglende eller ureglementert identifikasjon ☐ III.9.11. Nasjonale krav ikke oppfylt ☐ III.9.12. Feilaktig adresse på bestemmelsesstedet ☐ III.9.13. Annet ☐
	III.10. Følger av transporten på dyrene Antall døde dyr ☐ Anslag ☐ Antall uegnede dyr ☐ Anslag ☐ Antall dyr som har født eller abortert ☐	
	III.11. Korrigerende tiltak III.11.1. Utsatt avgang ☐ III.11.2. Overføring ☐ III.11.3. Karantene ☐ III.11.4. Slakting/avliving ☐ III.11.5. Destruering av skrotter/produkter ☐ III.11.6. Tilbakesending ☐ III.11.7. Bearbeiding av produkter ☐ III.11.8. Anvendelse av produkter til andre formål ☐ Identifikasjon	III.12. Tiltak etter karantenen III.12.1. Slakting/avliving ☐ III.12.2. Frigivelse ☐
	III.13. Kontrollsted Virksomhet ☐ Handelsanlegg ☐ Havn ☐ Under transport ☐	Driftsenhet ☐ Godkjent organ ☐ Lufthavn ☐ Annet ☐ Oppsamlingssentral ☐ Sædstasjon ☐ Utsendelsessted ☐
	III.14. Offentlig veterinær eller offentlig inspektør Lokal veterinærenhet Navn (med blokkbokstaver) Kvalifikasjon og tittel Dato:	Den lokale veterinærenhetens nummer Underskrift

Veiledning for utfylling av sertifikatet til bruk ved handel innen EØS-området

Generelt: Sertifikatet skal fylles ut med blokkbokstaver. For klart å markere et valg, sett kryss eller marker i ruten utenfor den relevante opplysningen.

«ISO-kode» viser til dette landets internasjonale standardkode på to bokstaver.

Prinsipper:

Dette sertifikatet gjelder handel innen EØS-området med alle dyr og produkter nevnt i rådsdirektiv 90/425/EØF, alle produkter av animalsk opprinnelse nevnt i rådsdirektiv 89/662/EØF som det kreves hygiesertifikat for, og alle animalske biprodukter nevnt i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1774/2002 som det kreves forhåndsmelding for.

Dette sertifikatet er gyldig i ti dager regnet fra den datoen da helse- eller hygienekontrollen ble gjennomført i opprinnelsesEØS-staten.

Dette sertifikatet er gyldig for bare én art eller én produkttype om gangen.

Underskrift og stempel skal være i en annen farge enn den trykte teksten.

Originaleksemplaret av sertifikatet skal ledsage forsendelsen til det endelige bestemmelsesstedet.

Driftsenheten eller virksomheten skal oppbevare originaleksemplaret eller en kopi av sertifikatet i minst tre år.

Det kan utstedes sertifikater bare for dyr som skal transporteres i samme jernbanevogn, lastebil, fly eller skip, og som kommer fra samme driftsenhet og har samme mottaker. Det samme gjelder for produkter.

Sertifikatet skal utstedes innen 24 timer etter at forsendelsen ble sendt.

Del I Denne delen kan fylles ut av avsenderen eller forhandleren, eller av en offentlig veterinær eller en offentlig inspektør når det gjelder akvakulturdyr

- Felt I.1. Avsender/Eksportør: Angi navn og adresse på den fysiske eller juridiske personen som står som avsender av forsendelsen.
- Felt I.2. Sertifikatets referansenummer er et entydig referansenummer som tildeles av TRACES-systemet.
- Felt I.2.a. Det lokale referansenummeret er et nummer som vedkommende myndighet kan tildele i samsvar med sin egen klassifisering.
- Felt I.3. Vedkommende sentrale myndighet: Navn og nummer på vedkommende sentrale myndighet i opprinnelseslandet, som kunngjort i Den europeiske unions tidende.
- Felt I.4. Vedkommende lokale myndighet: Navn og nummer på vedkommende lokale myndighet i opprinnelseslandet, som kunngjort i Den europeiske unions tidende.
- Felt I.5. Mottaker: Angi navn og adresse på den fysiske eller juridiske personen som er ansvarlig for å motta forsendelsen i bestemmelseslandet.
- Felt I.6. Originalsertifikatenes nr.: Gjelder bare dyr som sendes gjennom en oppsamlingssentral (storfe, svin, sau, geit og dyr av hestefamilien): Angi referansenummeret på hvert sertifikat som vedrører den nye forsendelsen.

Følgedokument: Gjelder bare dyr av hestefamilien og dyr omfattet av Washington-konvensjonen om truede arter og produkter av disse.

For dyr av hestefamilien og dyr omfattet av Washington-konvensjonen om truede arter, angis nummeret på passet eller CITES-tillatelsen.

For produkter og biprodukter angis nummeret på handelsdokumentet.

Felt I.7. Forhandler: Gjelder bare forsendelser av storfe, svin, sau og geit: Angi den godkjente forhandlerens offisielle registreringsnummer og navn.

Felt I.8. Opprinnelsesland: Angi navnet på landet som dyrene eller produktene kommer fra.

Felt I.9. Opprinnelsesregion: Gjelder bare storfe og svin og akvakulturdyr innenfor rammen av regionaliseringstiltak.

For storfe og svin: Angi administrasjonsområdene.

For akvakulturdyr: Angi de godkjente sonene og kystsonene.

Koden er den som er angitt i de relevante bestemmelsene.

Felt I.10. Bestemmelsesland: Angi navnet på landet som dyrene eller produktene sendes til.

Felt I.11. Bestemmelsesregion: Se felt I.9.

Felt I.12. Opprinnelsessted/fangststed: Stedet der dyrene eller produktene kommer fra.

Driftsenhet: Som definert i artikkel 2 i direktiv 90/425/EØF.

Godkjent oppdrettsanlegg: Gjelder bare akvakulturdyr som definert i artikkel 2 nr. 5 i direktiv 91/67/EØF.

Oppsamlingsssentral: Gjelder bare storfe, svin, sau, geit og dyr av hestefamilien: Som definert i artikkel 2 bokstav b) nr. 9 og 10 i direktiv 91/68/EØF, og i artikkel 2 bokstav o) i direktiv 64/432/EØF.

Lokalene til en forhandler: Gjelder bare sau og geit som definert i artikkel 2 bokstav b) nr. 12 i direktiv 91/68/EØF.

Godkjent organ: Offentlig godkjent organ, institutt eller stasjon som definert i artikkel 2 nr. 1 bokstav c) i direktiv 92/65/EØF, særlig godkjente zoologiske hager og forskningslaboratorier.

Sædstasjon: Sædstasjon eller sædlager som definert i artikkel 2 bokstav b) i direktiv 88/407/EØF.

Embryogruppe: Struktur som er bemyndiget til å samle opp, behandle og lagre embryoer og egg som definert i artikkel 2 bokstav b) i direktiv 89/556/EØF.

Virksomhet: Gjelder bare produkter og biprodukter av animalsk opprinnelse som definert i artikkel 2 nr. 3 i direktiv 89/662/EØF.

Angi navn, adresse, godkjenings- eller registreringsnummer når regelverket krever det.

Felt I.13. Bestemmelsessted: Det stedet dyrene eller produktene fraktes til for endelig lossing (ikke medregnet stoppesteder) og holdes i samsvar med gjeldende bestemmelser. Se felt I.12.

Felt I.14. Lastested: Gjelder bare dyr: Angi sted og postnummer for det stedet der dyrene lastes.

Felt I.15. Dato og klokkeslett for avreise: Gjelder bare dyr: Angi datoen og klokkeslettet da det forventes at dyrene skal sendes.

Felt I.16. Transportmiddel: Gi fullstendige opplysninger om transportmiddelet.

Transportmiddel (fly, skip, jernbanevogn, veigående kjøretøy).

Identifikasjon av transportmiddelet: For fly rutenummer, for skip skipets navn, for tog togets og godsvognens nummer, og for veigående kjøretøy det veigående kjøretøyets registreringsnummer og tilhengersnummer dersom det er relevant. «Annet» gjelder transportmåter som ikke omfattes av direktiv 91/628/EØF om vern av dyr under transport.

Felt I.17. Transportforetak: Gjelder bare dyr: Angi transportforetakets godkjenningsnummer i samsvar med artikkel 5 i direktiv 91/628/EØF om vern av dyr under transport.

Felt I.18. Dyreart/produkt: For dyr: Angi dyrearten ved å oppgi det vanlige navnet slik det er kategorisert i tollnomenklaturen; for animalske produkter (sæd, egg og embryoer) angis dyreart og produkttype. For produkter av animalsk opprinnelse angis produkttype slik de er kategorisert i tollnomenklaturen.

Felt I.19. KN-kode: Angi minst de fire første sifrene av den relevante kombinerte nomenklatur (KN-kode) fastsatt ved rådsforordning (EØF) nr. 2658/87, som sist endret.

Felt I.20. Antall/mengde:

For dyr og animalske produkter (sæd, egg og embryoer) angis antall dyr eller antall strå uttrykt i enheter.

For akvakulturdyr og produkter angis samlet vekt i kg.

Felt I.21. Produkttemperatur: Gjelder bare produkter av animalsk opprinnelse: Angi konserveringsmetode.

Felt I.22. Antall kalli: Angi antall kasser, bur eller båser dyrene transporteres i, eller antall containere når det gjelder produkter.

Felt I.23. Plombe- og containernr.: Alle plombe- og containernumre opplyses, særlig for produkter.

Felt I.24. Type forpakning: Gjelder bare produkter.

Felt I.25. Dyr sertifisert til/ produkter sertifisert til: Angi hva dyrene eller produktene skal brukes til (sett bare ett kryss).

Avl: Avlsdyr og produksjonsdyr.

Oppfôring: Gjelder bare sau og geit.

Slakting: Dyr som skal sendes til et slakteri.

Beiteskifte: Gjelder bare storfe som går på fjellbeite.

Godkjent organ: Offentlig godkjent organ, institutt eller stasjon i samsvar med direktiv 92/65/EØF.

Kunstig avl: Gjelder bare sæd, egg og embryoer.

Registrerte dyr av hestefamilien: I samsvar med direktiv 90/426/EØF.

Vilt for utsetting: Gjelder bare vilt som settes ut for å bygge opp bestanden igjen.

Kjæledyr: Kjæledyr som det foregår handel med.

Konsum: Gjelder bare produkter beregnet på konsum som det i regelverket kreves hygienesertifikat for.

Fôrvarer: Gjelder bare produkter som skal brukes som fôr som nevnt i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1774/2002.

Farmasøytisk bruk.

Teknisk bruk: Produkter som er uegnet til konsum eller fôr, og som er beregnet på industriell bruk som nevnt i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1774/2002.

Annet: Beregnet på formål som ikke er oppført på annet sted i denne klassifiseringen.

- Felt I.26. Transitt gjennom en tredjestat: Angi navnet på staten med ISO-kode og utsendelsesstedet som definert i artikkel 1 i vedtak 93/444/EØF, samt navn og nummer på grensekontrollstasjonen der dyrene innføres i Den europeiske union.
- Felt I.27. Transitt gjennom EØS-stater: Angi ISO-koden for de EU-/EØS-statene som en forsendelse med dyr eller produkter transporteres gjennom.
- Felt I.28. Eksport: Angi utsendelsesstedet fra EU/EØS.
- Felt I.29. Forventet reisetid: Angi forventet reisetid i henhold til direktiv 91/628/EØF.
- Felt I.30. Reiseplan: I samsvar med kravene angis det om det foreligger en reiseplan.
- Felt I.31. Identifikasjon av dyr/produkter: Gi opplysninger om særlige krav som gjelder dyrearten eller produktenes art.

Del II Denne delen kan fylles ut bare av en offentlig veterinær eller en offentlig inspektør når det gjelder akvakulturdyr

- Felt II. Helseopplysninger: Denne delen fylles ut i samsvar med gjeldende regelverk.
- Felt II.a. Referansenummer: Se felt I.2.
- Felt II.b. Lokalt referansenummer: Se felt I.2.a.

Del III Kontroll: Denne delen skal fylles ut av en offentlig veterinær eller en offentlig inspektør ved kontrollen på bestemmelsesstedet eller under transporten når det gjelder dyr, og ved avsendelse av produkter som omfattes av forordning (EØF) nr. 1774/2002

- Felt III.1. Kontrolldato
- Felt III.2. Sertifikatets referansenummer. Se felt I.2.
- Felt III.3. Dokumentkontroll: Dette omfatter også kontroll av overholdelse av EU-standarder og tilleggsgarantier for enkelte EØS-stater, og når det gjelder arter som ikke er oppført i vedlegg A til direktiv 90/425/EØF, omfatter dette overholdelse av nasjonale krav uavhengig av endelig bestemmelsessted. Dersom en tilleggsgaranti eller et nasjonalt krav ikke er oppfylt, betraktes forsendelsen som ikke tilfredsstillende.
- Felt III.4. Identitetskontroll: Sammenlign forsendelsen med sertifikatet og følgedokumentene.
- Felt III.5. Fysisk kontroll: Det vises her til resultatene av den kliniske undersøkelsen som er foretatt, dødelighet og sykelighet i forsendelsen. Angi hvor mange dyr som er

kontrollert.

Felt III.6. Laboratorieundersøkelser:

Undersøkt på grunnlag av: Angi den kategorien med stoffer eller sykdomsframkallende stoffer som undersøkelsesprosedyren gjennomføres for.

«Mistanke» omfatter tilfeller der dyr er mistenkt for å ha en sykdom, viser tegn på en sykdom eller undersøkes under gjeldende beskyttelsesklausuler.

Felt III.7. Velferdskontroll: Beskriv transportvilkårene og dyrenes velferdssituasjon ved ankomst.

Felt III.8. Overtredelse av dyrevelferdsbestemmelser: Sett kryss i én eller flere av rutene avhengig av overtredelsens/overtredelsenens art.

Felt III.9. Overtredelse av veterinærbestemmelsene: Sett kryss i den ruten som tilsvare overtredelesens art.

III.9.1. Manglende sertifikat: Når en forsendelse transporteres uten sertifikat av noe slag, og uten at det er gitt melding på forhånd.

III.9.2. Ikke samsvar med dokumentene: Angir at de delene som forsendelsen består av, ikke er i samsvar med opplysningene i sertifikatet.

III.9.3. Ikke godkjent land: Når landet er omfattet av et vernetiltak for den aktuelle dyrearten.

III.9.5. Forbudt art: Dyr av en forbudt, ikke-harmonisert art i en EØS-stat, eller dyr av en art som er vernet i henhold til Washington-konvensjonen, i strid med gjeldende bestemmelser.

III.9.12. Feilaktig adresse: Når den adressen som er angitt, ikke finnes eller ikke er i samsvar med den aktuelle dyrearten eller det aktuelle produktet, eller når forsendelsen aldri kom fram til den angitte adressen.

Felt III.10. Følger av transporten på dyrene: Gjelder bare dyr: Angi hvor mange dyr som er døde, hvor mange som er uegnede til transport, og hvor mange hunddyr som har født eller abortert under transporten. Når det gjelder dyr som sendes i stort antall (daggamle kyllinger, fisk, bløtdyr osv.), skal det eventuelt gis et anslag over antall døde eller uegnede dyr.

Felt III.11. Korrigerende tiltak: Angi hvilke beslutninger som er tatt for å få en slutt på overtredelsen, i samsvar med direktiv 91/628/EØF, 90/425/EØF eller 89/662/EØF.

III.11.1. Utsatt avgang: Transporten utsettes for å sikre at dyrene er egnet til transport.

III.11.2. Overføring: Dyrene overføres fra et transportmiddel som ikke oppfyller kravene, til et transportmiddel som oppfyller kravene.

Felt III.12. Tiltak etter karantenen: Gjelder bare dyr: Dyrene slaktes eller frigis avhengig av resultatene av undersøkelsene.

Felt III.13. Kontrollsted

Felt III.14. Offentlig veterinær eller offentlig inspektør: Angi hvilken lokal veterinærenhet underskriveren er tilknyttet.

II

Endringene trer i kraft straks.

30. nov. Nr. 1355 2005

Forskrift om endring i forskrift om tilsyn og kontroll ved import og eksport av næringsmidler og av produkter av animalsk opprinnelse innen EØS, og av ikke-animalske næringsmidler fra tredjeland.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 30. november 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 14, § 15 og § 33, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790, delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884 og instruks om forskriftsarbeid og delegering av forskriftskompetanse fra Fiskeridepartementet, Helsedepartementet og Landbruksdepartementet til Mattilsynet av 5. mai 2004. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. I (forordning (EF) nr. 599/2004). Kunngjort 6. desember 2005.

I

I forskrift 23. desember 1998 nr. 1471 om tilsyn og kontroll ved import og eksport av næringsmidler og av produkter av animalsk opprinnelse innen EØS, og av ikke-animalske næringsmidler fra tredjeland gjøres følgende endringer:

Hjemmelsfeltet skal lyde:

Fastsatt av Landbruksdepartementet, Sosial- og helsedepartementet og Fiskeridepartementet 23. desember 1998 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 14, § 15 og § 33 første ledd, jf. § 36 annet ledd, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. I (direktiv 89/662/EØF og forordning (EF) nr. 599/2004).

§ 3 første ledd nr. 2 skal lyde:

2. *animalske næringsmidler*: honning, egg, eggprodukt, melk, melkeprodukt, fisk, fiskevarer, ferskt kjøtt, kvernet eller tilberedt kjøtt, fjørfekjøtt, viltkjøtt, kjøttprodukt og andre animalske næringsmidler i samsvar med definisjoner gitt i særskilt forskrift.

§ 4 nytt annet ledd skal lyde:

Når det i særskilt forskrift stilles krav om bruk av hygiene- eller helsesertifikater i forbindelse med eksport til andre land innen EØS, skal slike sertifikater utformes på grunnlag av den harmoniserte sertifikatmodellen i vedlegg II til denne forskriften. Del I av sertifikatmodellen kan fylles ut av avsender. Utfylling kan skje elektronisk i det integrerte elektroniske veterinærinformasjonssystemet (TRACES).

§ 4 fotnote 1 skal lyde:

1 Jf. § 3 nr. 4.

Nytt vedlegg II skal lyde:

Vedlegg II. Sertifikat til bruk ved handel innen EØS-området med tilhørende veiledning for utfylling av sertifikatet

DET EUROPEISKE FELLESSKAP/EØS

Sertifikat til bruk ved handel innen EØS-området

Del I: Opplysninger om forsendelsen	I.1. Avsender/Eksportør		I.2. Sertifikatets referansnr.		I.2.a. Lokalt referansnr.			
	☐ Navn							
	Adresse		I.3. Vedkommende sentrale myndighet					
	Postnr.		I.4. Vedkommende lokale myndighet					
	I.5. Mottaker		I.6. Originalsertifikatenes nr.		Nr. på følgedokument			
	Navn							
	Adresse							
	Postnr.		I.7. Forhandler					
			Navn		Godkjenningsnummer			
	I.8. Opprinnelsesland	ISO-kode	I.9. Opprinnelsesregion	Kode	I.10. Bestemmelsesland	ISO-kode	I.11. Bestemmelsesregion	Kode
	I.12. Opprinnelsessted/fangststed			I.13. Bestemmelsessted				
	Driftsenhet ☐		Oppsamlingssentral ☐		Lokalene til en forhandler ☐			
	Godkjent organ ☐		Sædstasjon ☐		Godkjent oppdrettsanlegg ☐			
	Embryogruppe ☐		Virksomhet ☐		Annet ☐			
Navn		Godkjenningsnummer		Navn		Godkjenningsnummer		
Adresse								
Postnr.								
I.14. Lastested		I.15. Dato og klokkeslett for avreise						
Postnr.								
I.16. Transportmiddel		I.17. Transportforetak						
Fly ☐		Skip ☐		Jernbanevogn ☐				
Veigående kjøretøy ☐		Annet ☐						
Identifikasjon:		Navn		Godkjenningsnummer				
		Adresse						
		Postnr.		EØS-stat				
I.18. Dyreart/Produkt				I.19. Varekode (KN-kode)				
				I.20. Antall/mengde				
I.21. Produkttemperatur				I.22. Antall kolli				
Omgivelsestemperatur ☐		Kjølt ☐		Fryst ☐				
I.23. Plombe- og containernr.				I.24. Type forpakning				
I.25. Dyr sertifisert til/ produkter sertifisert til:								
Avl ☐		Oppføring ☐		Slakting ☐		Beiteskifte ☐		
Godkjent organ ☐								
Kunstig avl ☐		Registrerte dyr av hestefamilien ☐		Vilt for utsetting ☐		Kjæledyr ☐		
Konsum ☐		Førvarer ☐		Farnasøytisk bruk ☐		Teknisk bruk ☐		
Annet ☐								
I.26. Transitt gjennom en tredjestat ☐				I.27. Transitt gjennom EØS-stater ☐				
Tredjestat		ISO-kode		EØS-stat		ISO-kode		
Utsendelsessted		Kode		EØS-stat		ISO-kode		
Innførselssted		Grensekontrollstasjonens nr.		EØS-stat		ISO-kode		
I.28. Eksport ☐				I.29. Forventet reisetid				
Tredjestat		ISO-kode						
Utsendelsessted		Kode						
I.30. Reiseplan								
Ja ☐		Nei ☐						
I.31. Identifikasjon av dyr								

DET EUROPEISKE FELLESSKAP/EØS

Sertifikat til bruk ved handel innen EØS-området

Del II: Attesting	II. Helseopplysninger *	II.a. Sertifikatets referansenr.	II.b. Lokalt referansenr.
	☐		
Offentlig veterinær eller offentlig inspektør		Kvalifikasjon og tittel	
Navn (med blokkbokstaver)		Den lokale veterinær enhetens nummer	
Lokal veterinær enhet		Underskrift	
Dato			
Stempel			

* Særlige helsekrav som skal oppfylles

DET EUROPEISKE FELLESKAP/EØS

Sertifikat til bruk ved handel innen EØS-området

Del III: Kontroll	III.1. Kontrolldato ☐	III.2. Sertifikatets referansenr.
	III.3. Dokumentkontroll EU-standard Tilfredsstillende ☐ Ikke tilfredsstillende ☐ Tilleggsgarantier Tilfredsstillende ☐ Ikke tilfredsstillende ☐ Nasjonale krav Tilfredsstillende ☐ Ikke tilfredsstillende ☐	III.4. Identitetskontroll Tilfredsstillende ☐ Ikke tilfredsstillende ☐
	III.5. Fysisk kontroll Tilfredsstillende ☐ Ikke tilfredsstillende ☐	III.6. Laboratorieundersøkelser Dato: Undersøkt på grunnlag av: Stikkprøve ☐ Mistanke ☐ Resultater Tilfredsstillende ☐ Ikke tilfredsstillende ☐
	III.7. Velferdskontroll Tilfredsstillende ☐ Ikke tilfredsstillende ☐	
	III.8. Overtredelse av dyrevelferdsbestemmelser III.8.1. Ugyldig transporttillatelse ☐ III.8.2. Transportmiddelet oppfyller ikke kravene ☐ III.8.3. For høy lastetetthet ☐ Gjennomsnittsareal III.8.4. Transporttid ikke overholdt ☐ III.8.5. Utilstrekkelig vanning og føring ☐ III.8.6. Uforsvarlig behandling av dyrene ☐ III.8.7. Annet ☐	III.9. Overtredelse av veterinærbestemmelsene III.9.1. Manglende/ugyldig sertifikat ☐ III.9.2. Ikke samsvar med dokumentene ☐ III.9.3. Ikke godkjent land ☐ III.9.4. Ikke godkjent region ☐ III.9.5. Forbudt art ☐ III.9.6. Manglende tilleggsgarantier ☐ III.9.7. Ikke godkjent bedrift ☐ III.9.8. Syke dyr eller mistanke om sykdom ☐ III.9.9. Ikke tilfredsstillende analyseresultater ☐ III.9.10. Manglende eller ureglementert identifikasjon ☐ III.9.11. Nasjonale krav ikke oppfylt ☐ III.9.12. Feilaktig adresse på bestemmelsesstedet ☐ III.9.13. Annet ☐
	III.10. Følger av transporten på dyrene Antall døde dyr ☐ Anslag ☐ Antall uegnede dyr ☐ Anslag ☐ Antall dyr som har født eller abortert ☐	
	III.11. Korrigerende tiltak III.11.1. Utsatt avgang ☐ III.11.2. Overføring ☐ III.11.3. Karantene ☐ III.11.4. Slakting/avliving ☐ III.11.5. Destruering av skrotter/produkter ☐ III.11.6. Tilbakesending ☐ III.11.7. Bearbeiding av produkter ☐ III.11.8. Anvendelse av produkter til andre formål ☐ Identifikasjon	III.12. Tiltak etter karantenen III.12.1. Slakting/avliving ☐ III.12.2. Frigivelse ☐
	III.13. Kontrollsted Virksomhet ☐ Handelsanlegg ☐ Havn ☐ Under transport ☐	Driftsenhet ☐ Godkjent organ ☐ Lufthavn ☐ Annet ☐ Oppsamlingssentral ☐ Sædstasjon ☐ Utsendelsessted ☐
	III.14. Offentlig veterinær eller offentlig inspektør Lokal veterinærenhet Navn (med blokkbokstaver) Kvalifikasjon og tittel Dato:	Den lokale veterinærenhetens nummer Underskrift

Veiledning for utfylling av sertifikatet til bruk ved handel innen EØS-området

Generelt: Sertifikatet skal fylles ut med blokkbokstaver. For klart å markere et valg, sett kryss eller marker i ruten utenfor den relevante opplysningen.

«ISO-kode» viser til dette landets internasjonale standardkode på to bokstaver.

Prinsipper:

Dette sertifikatet gjelder handel innen EØS-området med alle dyr og produkter nevnt i rådsdirektiv 90/425/EØF, alle produkter av animalsk opprinnelse nevnt i rådsdirektiv 89/662/EØF som det kreves hygiesertifikat for, og alle animalske biprodukter nevnt i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1774/2002 som det kreves forhåndsmelding for.

Dette sertifikatet er gyldig i ti dager regnet fra den datoen da helse- eller hygienekontrollen ble gjennomført i opprinnelsesEØS-staten.

Dette sertifikatet er gyldig for bare én art eller én produkttype om gangen.

Underskrift og stempel skal være i en annen farge enn den trykte teksten.

Originaleksemplaret av sertifikatet skal ledsage forsendelsen til det endelige bestemmelsesstedet.

Driftsenheten eller virksomheten skal oppbevare originaleksemplaret eller en kopi av sertifikatet i minst tre år.

Det kan utstedes sertifikater bare for dyr som skal transporteres i samme jernbanevogn, lastebil, fly eller skip, og som kommer fra samme driftsenhet og har samme mottaker. Det samme gjelder for produkter.

Sertifikatet skal utstedes innen 24 timer etter at forsendelsen ble sendt.

Del I Denne delen kan fylles ut av avsenderen eller forhandleren, eller av en offentlig veterinær eller en offentlig inspektør når det gjelder akvakulturdyr

- Felt I.1. Avsender/Eksportør: Angi navn og adresse på den fysiske eller juridiske personen som står som avsender av forsendelsen.
- Felt I.2. Sertifikatets referansenummer er et entydig referansenummer som tildeles av TRACES-systemet.
- Felt I.2.a. Det lokale referansenummeret er et nummer som vedkommende myndighet kan tildele i samsvar med sin egen klassifisering.
- Felt I.3. Vedkommende sentrale myndighet: Navn og nummer på vedkommende sentrale myndighet i opprinnelseslandet, som kunngjort i Den europeiske unions tidende.
- Felt I.4. Vedkommende lokale myndighet: Navn og nummer på vedkommende lokale myndighet i opprinnelseslandet, som kunngjort i Den europeiske unions tidende.
- Felt I.5. Mottaker: Angi navn og adresse på den fysiske eller juridiske personen som er ansvarlig for å motta forsendelsen i bestemmelseslandet.
- Felt I.6. Originalsertifikatenes nr.: Gjelder bare dyr som sendes gjennom en oppsamlingssentral (storfe, svin, sau, geit og dyr av hestefamilien): Angi referansenummeret på hvert sertifikat som vedrører den nye forsendelsen.

Følgedokument: Gjelder bare dyr av hestefamilien og dyr omfattet av Washington-konvensjonen om truede arter og produkter av disse.

For dyr av hestefamilien og dyr omfattet av Washington-konvensjonen om truede arter, angis nummeret på passet eller CITES-tillatelsen.

For produkter og biprodukter angis nummeret på handelsdokumentet.

Felt I.7. Forhandler: Gjelder bare forsendelser av storfe, svin, sau og geit: Angi den godkjente forhandlerens offisielle registreringsnummer og navn.

Felt I.8. Opprinnelsesland: Angi navnet på landet som dyrene eller produktene kommer fra.

Felt I.9. Opprinnelsesregion: Gjelder bare storfe og svin og akvakulturdyr innenfor rammen av regionaliseringstiltak.

For storfe og svin: Angi administrasjonsområdene.

For akvakulturdyr: Angi de godkjente sonene og kystsonene.

Koden er den som er angitt i de relevante bestemmelsene.

Felt I.10. Bestemmelsesland: Angi navnet på landet som dyrene eller produktene sendes til.

Felt I.11. Bestemmelsesregion: Se felt I.9.

Felt I.12. Opprinnelsessted/fangststed: Stedet der dyrene eller produktene kommer fra.

Driftsenhet: Som definert i artikkel 2 i direktiv 90/425/EØF.

Godkjent oppdrettsanlegg: Gjelder bare akvakulturdyr som definert i artikkel 2 nr. 5 i direktiv 91/67/EØF.

Oppsamlingsentral: Gjelder bare storfe, svin, sau, geit og dyr av hestefamilien: Som definert i artikkel 2 bokstav b) nr. 9 og 10 i direktiv 91/68/EØF, og i artikkel 2 bokstav o) i direktiv 64/432/EØF.

Lokalene til en forhandler: Gjelder bare sau og geit som definert i artikkel 2 bokstav b) nr. 12 i direktiv 91/68/EØF.

Godkjent organ: Offentlig godkjent organ, institutt eller stasjon som definert i artikkel 2 nr. 1 bokstav c) i direktiv 92/65/EØF, særlig godkjente zoologiske hager og forskningslaboratorier.

Sædstasjon: Sædstasjon eller sædlager som definert i artikkel 2 bokstav b) i direktiv 88/407/EØF.

Embryogruppe: Struktur som er bemyndiget til å samle opp, behandle og lagre embryoer og egg som definert i artikkel 2 bokstav b) i direktiv 89/556/EØF.

Virksomhet: Gjelder bare produkter og biprodukter av animalsk opprinnelse som definert i artikkel 2 nr. 3 i direktiv 89/662/EØF.

Angi navn, adresse, godkjenings- eller registreringsnummer når regelverket krever det.

Felt I.13. Bestemmelsessted: Det stedet dyrene eller produktene fraktes til for endelig lossing (ikke medregnet stoppesteder) og holdes i samsvar med gjeldende bestemmelser. Se felt I.12.

Felt I.14. Lastested: Gjelder bare dyr: Angi sted og postnummer for det stedet der dyrene lastes.

Felt I.15. Dato og klokkeslett for avreise: Gjelder bare dyr: Angi datoen og klokkeslettet da det forventes at dyrene skal sendes.

Felt I.16. Transportmiddel: Gi fullstendige opplysninger om transportmiddelet.

Transportmiddel (fly, skip, jernbanevogn, veigående kjøretøy).

Identifikasjon av transportmiddelet: For fly rutenummer, for skip skipets navn, for tog togets og godsvognens nummer, og for veigående kjøretøy det veigående kjøretøyets registreringsnummer og tilhengersnummer dersom det er relevant. «Annet» gjelder transportmåter som ikke omfattes av direktiv 91/628/EØF om vern av dyr under transport.

Felt I.17. Transportforetak: Gjelder bare dyr: Angi transportforetakets godkjenningsnummer i samsvar med artikkel 5 i direktiv 91/628/EØF om vern av dyr under transport.

Felt I.18. Dyreart/produkt: For dyr: Angi dyrearten ved å oppgi det vanlige navnet slik det er kategorisert i tollnomenklaturen; for animalske produkter (sæd, egg og embryoer) angis dyreart og produkttype. For produkter av animalsk opprinnelse angis produkttype slik de er kategorisert i tollnomenklaturen.

Felt I.19. KN-kode: Angi minst de fire første sifrene av den relevante kombinerte nomenklatur (KN-kode) fastsatt ved rådsforordning (EØF) nr. 2658/87, som sist endret.

Felt I.20. Antall/mengde:

For dyr og animalske produkter (sæd, egg og embryoer) angis antall dyr eller antall strå uttrykt i enheter.

For akvakulturdyr og produkter angis samlet vekt i kg.

Felt I.21. Produkttemperatur: Gjelder bare produkter av animalsk opprinnelse: Angi konserveringsmetode.

Felt I.22. Antall kalli: Angi antall kasser, bur eller båser dyrene transporteres i, eller antall containere når det gjelder produkter.

Felt I.23. Plombe- og containernr.: Alle plombe- og containernumre opplyses, særlig for produkter.

Felt I.24. Type forpakning: Gjelder bare produkter.

Felt I.25. Dyr sertifisert til/ produkter sertifisert til: Angi hva dyrene eller produktene skal brukes til (sett bare ett kryss).

Avl: Avlsdyr og produksjonsdyr.

Oppfôring: Gjelder bare sau og geit.

Slakting: Dyr som skal sendes til et slakteri.

Beiteskifte: Gjelder bare storfe som går på fjellbeite.

Godkjent organ: Offentlig godkjent organ, institutt eller stasjon i samsvar med direktiv 92/65/EØF.

Kunstig avl: Gjelder bare sæd, egg og embryoer.

Registrerte dyr av hestefamilien: I samsvar med direktiv 90/426/EØF.

Vilt for utsetting: Gjelder bare vilt som settes ut for å bygge opp bestanden igjen.

Kjæledyr: Kjæledyr som det foregår handel med.

Konsum: Gjelder bare produkter beregnet på konsum som det i regelverket kreves hygienesertifikat for.

Fôrvarer: Gjelder bare produkter som skal brukes som fôr som nevnt i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1774/2002.

Farmasøytisk bruk.

Teknisk bruk: Produkter som er uegnet til konsum eller fôr, og som er beregnet på industriell bruk som nevnt i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1774/2002.

Annet: Beregnet på formål som ikke er oppført på annet sted i denne klassifiseringen.

- Felt I.26. Transitt gjennom en tredjestat: Angi navnet på staten med ISO-kode og utsendelsesstedet som definert i artikkel 1 i vedtak 93/444/EØF, samt navn og nummer på grensekontrollstasjonen der dyrene innføres i Den europeiske union.
- Felt I.27. Transitt gjennom EØS-stater: Angi ISO-koden for de EU-/EØS-statene som en forsendelse med dyr eller produkter transporteres gjennom.
- Felt I.28. Eksport: Angi utsendelsesstedet fra EU/EØS.
- Felt I.29. Forventet reisetid: Angi forventet reisetid i henhold til direktiv 91/628/EØF.
- Felt I.30. Reiseplan: I samsvar med kravene angis det om det foreligger en reiseplan.
- Felt I.31. Identifikasjon av dyr/produkter: Gi opplysninger om særlige krav som gjelder dyrearten eller produktens art.

Del II **Denne delen kan fylles ut bare av en offentlig veterinær eller en offentlig inspektør når det gjelder akvakulturdyr**

- Felt II. Helseopplysninger: Denne delen fylles ut i samsvar med gjeldende regelverk.
- Felt II.a. Referansenummer: Se felt I.2.
- Felt II.b. Lokalt referansenummer: Se felt I.2.a.

Del III **Kontroll: Denne delen skal fylles ut av en offentlig veterinær eller en offentlig inspektør ved kontrollen på bestemmelsesstedet eller under transporten når det gjelder dyr, og ved avsendelse av produkter som omfattes av forordning (EØF) nr. 1774/2002**

- Felt III.1. Kontrolldato
- Felt III.2. Sertifikatets referansenummer. Se felt I.2.
- Felt III.3. Dokumentkontroll: Dette omfatter også kontroll av overholdelse av EU-standarder og tilleggsгарantier for enkelte EØS-stater, og når det gjelder arter som ikke er oppført i vedlegg A til direktiv 90/425/EØF, omfatter dette overholdelse av nasjonale krav uavhengig av endelig bestemmelsessted. Dersom en tilleggsгарanti eller et nasjonalt krav ikke er oppfylt, betraktes forsendelsen som ikke tilfredsstillende.
- Felt III.4. Identitetskontroll: Sammenlign forsendelsen med sertifikatet og følgedokumentene.
- Felt III.5. Fysisk kontroll: Det vises her til resultatene av den kliniske undersøkelsen som er foretatt, dødelighet og sykdom i forsendelsen. Angi hvor mange dyr som er kontrollert.

- Felt III.6. Laboratorieundersøkelser:
- Undersøkt på grunnlag av: Angi den kategorien med stoffer eller sykdomsframkallende stoffer som undersøkelsesprosedyren gjennomføres for.
- «Mistanke» omfatter tilfeller der dyr er mistenkt for å ha en sykdom, viser tegn på en sykdom eller undersøkes under gjeldende beskyttelsesklausuler.
- Felt III.7. Velferdskontroll: Beskriv transportvilkårene og dyrenes velferdssituasjon ved ankomst.
- Felt III.8. Overtredelse av dyrevelferdsbestemmelser: Sett kryss i én eller flere av rutene avhengig av overtredelsens/overtredelsenens art.
- Felt III.9. Overtredelse av veterinærbestemmelsene: Sett kryss i den ruten som tilsvarende overtredelsens art.
- III.9.1. Manglende sertifikat: Når en forsendelse transporteres uten sertifikat av noe slag, og uten at det er gitt melding på forhånd.
- III.9.2. Ikke samsvar med dokumentene: Angir at de delene som forsendelsen består av, ikke er i samsvar med opplysningene i sertifikatet.
- III.9.3. Ikke godkjent land: Når landet er omfattet av et vernetiltak for den aktuelle dyrearten.
- III.9.5. Forbudt art: Dyr av en forbudt, ikke-harmonisert art i en EØS-stat, eller dyr av en art som er vernet i henhold til Washington-konvensjonen, i strid med gjeldende bestemmelser.
- III.9.12. Feilaktig adresse: Når den adressen som er angitt, ikke finnes eller ikke er i samsvar med den aktuelle dyrearten eller det aktuelle produktet, eller når forsendelsen aldri kom fram til den angitte adressen.
- Felt III.10. Følger av transporten på dyrene: Gjelder bare dyr: Angi hvor mange dyr som er døde, hvor mange som er uegnede til transport, og hvor mange hunndyr som har født eller abortert under transporten. Når det gjelder dyr som sendes i stort antall (daggamle kyllinger, fisk, bløtdyr osv.), skal det eventuelt gis et anslag over antall døde eller uegnede dyr.
- Felt III.11. Korrigerende tiltak: Angi hvilke beslutninger som er tatt for å få en slutt på overtredelsen, i samsvar med direktiv 91/628/EØF, 90/425/EØF eller 89/662/EØF.
- III.11.1. Utsatt avgang: Transporten utsettes for å sikre at dyrene er egnet til transport.
- III.11.2. Overføring: Dyrene overføres fra et transportmiddel som ikke oppfyller kravene, til et transportmiddel som oppfyller kravene.
- Felt III.12. Tiltak etter karantenen: Gjelder bare dyr: Dyrene slaktes eller frigis avhengig av resultatene av undersøkelsene.
- Felt III.13. Kontrollsted
- Felt III.14. Offentlig veterinær eller offentlig inspektør: Angi hvilken lokal veterinærmyndighet underskriveren er tilknyttet.

II

Endringene trer i kraft straks.

30. nov. Nr. 1356 2005**Forskrift om merking, registrering og rapportering av småfe.**

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 30. november 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 11, § 14, § 15 og § 33, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. I (forordning (EF) nr. 21/2004). Kunngjort 6. desember 2005.

*I***§ 1. Gjennomføring av forordning (EF) nr. 21/2004**

Forordning (EF) nr. 21/2004 om opprettelse av et system for identifikasjon og registrering av sauer og geiter og om endring av forordning (EF) nr. 1782/2003 og direktiv 92/102/EØF og direktiv 64/432/EØF gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av protokoll 1 til EØS-avtalen og avtalen for øvrig.

§ 2. Registreringsplikt

Dyreholder skal registrere bestilling av øremerker i Mattilsynets register over øremerker (Merkeregisteret). Beholdningen av øremerker skal ikke overskride antatt årlig forbruk.

§ 3. Krav til øremerker

Øremerker som omfattes av denne forskriften, skal være av en type som er godkjent av Mattilsynet.

Følgende informasjon skal være forhåndspreget på øremerkene:

- 1) Mattilsynet: MT
- 2) Nasjonalitetsidentifikasjon: NO
- 3) Dyreholdets identitetsnummer, 8 siffer
- 4) Individnummer, 4 siffer.

Individnummer for småfe kan likevel bestå av 5 siffer. Individnummer kreves ikke på øremerker til kje som føres til slakt og som ikke skal føres ut av Norge.

Det er bare tillatt å påføre ytterligere informasjon på innsiden av øremerkene.

Dyrene må ikke tildeles individnummer som allerede er i bruk i det aktuelle dyreholdet. Innen hvert dyrehold skal det gå minimum ti år mellom hver gang et tidligere benyttet individnummer brukes på nytt.

§ 4. Tap av øremerker

Øremerker skal ikke fjernes med mindre merket er blitt uleselig. Dersom dyret mister et merke eller merket er blitt uleselig, skal dyret merkes med nytt øremerke med samme farge som det første. Merket skal i tillegg være forhåndspreget med en E som viser at det er et erstatningsmerke. Merket skal være forhåndspreget i henhold til § 3 annet ledd nr. 1 til og med 3, og i de tilfellene individnummeret ikke er forhåndspreget skal nummeret påføres med permanent merkepenn av dyreholder.

§ 5. Merking av dyr som overføres til nytt dyrehold i Norge

Hver gang dyr overføres til et nytt dyrehold i Norge, skal det merkes med et hvitt øremerke innen 7 dager etter ankomst til nytt dyrehold. Dersom dyret allerede har et hvitt øremerke skal dette erstattes med nytt hvitt øremerke. Når dyr overføres til et nytt dyrehold, er det mottaker som er ansvarlig for at dyr får et nytt øremerke.

Vær og bukk som brukes i avl sammen med flere dyrehold (avlgruppe), skal ikke merkes når de flyttes mellom dyrehold som er medlem i avlsgruppen. Vær og bukk som er merket med et lilla kåringsmerke og som overføres, kreves ikke merket med hvitt øremerke forutsatt at opplysninger tilsvarende § 8 første ledd nr. 4 om overføringen føres i dyrets identitetskort. Småfe skal likevel merkes med hvitt øremerke når det føres til slakt.

§ 6. Merking av dyr som er innført til Norge

Dyr som innføres til Norge fra et EØS-land, skal beholde de øremerker som angir opprinnelsesdyreholdet, og merkes med et lakserødt øremerke senest 7 dager etter innførsel.

Småfe som innføres til Norge fra tredjeland, skal merkes med to lakserøde øremerker innen 7 dager etter innførsel. De opprinnelige merkene skal fjernes. Småfe anses å være innført når det har forlatt grensekontrollstasjonen.

§ 7. Merking av småfe som er født i Norge

Småfe som er født i Norge skal merkes med et godkjent øremerke i hvert øre før de er 30 dager, men likevel før de forlater dyreholdet de er født i. Dersom det er driftsmessig nødvendig kan merking med det ene av øremerkene utsettes til dyret er inntil 6 måneder.

For småfe som sendes til slakt før de er 12 måneder og som ikke skal føres ut av Norge, er det tilstrekkelig med et merke i ett øre. Dette merket må minst inneholde opplysninger etter § 3 annet ledd nr. 2–4.

Forutsetningen for en utsettelse av merkingen er at dyret er merket med et annet identitetsmerke som minst inneholder dyrets unike identitetsnummer.

Småfe kan merkes med en valgfri farge. Fargene hvit, lakserød eller farger som kan forveksles med disse kan likevel ikke benyttes. Det ene øremerket kan erstattes av et elektronisk identitetsmerke godkjent av Mattilsynet.

Første siffer i individnummer for småfe skal representere siste siffer i årstallet de er født, alternativt årgangen dyrene tilhører. Dette gjelder likevel ikke for hvite øremerker til småfe, jf. § 5.

§ 8. Dyreholdjournal

Følgende opplysninger skal i tillegg nedtegnes i journalen:

- 1) Dyrets unike identitetsnummer. Dette gjelder ikke for kje som føres til slakt.
- 2) Fødselsdato, alternativt fødselsmåned og -år hvor fødselsdato er ukjent.
- 3) Dødsdato, herunder dato for levering til slakt, alternativt dødsmåned og -år hvor dødsdato er ukjent.
- 4) Alle overføringer og andre forflytninger, permanente og midlertidige, inn og ut av dyreholdet, og
 - a) navn og adresse på avsender eller mottaker, og dyreholdenes identitetsnummer,
 - b) antallet dyr som overføres eller flyttes,
 - c) dato for forflytningen, og
 - d) ved overføring til dyreholdet, dyrets nye individnummer (gjelder ikke kje som føres til slakt).
- 5) Andre situasjoner hvor dyr i dyreholdet kommer i kontakt med dyr fra andre dyrehold, dato for slik kontakt og hvilke dyr det gjelder.
- 6) Mottatte øremerker.

Dyreholdjournalen skal i tillegg inneholde foreldreidentiteten til dyret, og en oversikt over værere og bukker som brukes i avl sammen med flere dyrehold (avlgruppe).

§ 9. Helsekort

Dyreholder er ansvarlig for at det føres en oversikt over sykdom og behandling av alle dyr som til enhver tid befinner seg i dyreholdet, herunder forebyggende helsearbeid. Oversikten skal bygge på et skjema som er basert på en modell fra Mattilsynet.

Når dyr med individuelle helsekort overføres til nytt dyrehold, skal helsekortopplysninger overføres sammen med dyret.

§ 10. Oppbevaring av dyreholdjournal og helsekort

Dyreholdjournal og helsekort skal oppbevares av dyreholder i minimum 10 år og kunne fremvises for det lokale Mattilsynet på anmodning. Plikten til å oppbevare dyreholdjournal og helsekort gjelder selv om dyreholdet opphører.

§ 11. Identitetskort for værere og bukker

Dersom værere og bukker benyttes i avl sammen med flere dyrehold (avlgruppe), skal dyreholder utstede et identitetskort som skal følge med dyret resten av livet. Identitetskortet skal minst inneholde de opplysninger som fremgår av § 8 første ledd nr. 1–6 og være godkjent av Mattilsynet. Det er forbudt å føre vær eller bukk uten identitetskort inn i et dyrehold.

Den dyreholderen som væren eller bukken til enhver tid oppholder seg hos, skal sørge for at identitetskortet ajourføres. Identitetskort for hanndyr i avl skal oppbevares i 10 år. Plikten til å oppbevare identitetskort gjelder selv om dyreholdet opphører. Kortet skal forevises distriktsveterinæren på anmodning.

§ 12. Rapportering til sentralt småferegister

For dyrehold med småfe plikter dyreholder å rapportere opplysninger om dyreholdet til Mattilsynet, herunder blant annet opplysninger om dyreholdets identitetsnummer, adresse og geografiske koordinater, dyreholders navn og adresse, dyreart og produksjonsform. Dyreholder skal minimum en gang årlig innen en nærmere angitt frist foreta en dyretelling. Antall dyr og dato for tellingen skal registreres i dyreholdjournalen og rapporteres til Mattilsynet innen 30 dager etter fristen for telling.

§ 13. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter nødvendige vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i eller i medhold av denne forskriften.

Ved overtredelse av forskriftens bestemmelser om merking, registrering og rapportering, kan Mattilsynet nedlegge forbud mot forflytting av dyr til eller fra dyrehold, herunder å slippe dyr på beite. Dyr som ikke lar seg identifisere innenfor en frist fastsatt av Mattilsynet, kan pålegges destruert.

§ 14. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særskilte tilfelle dispensere fra § 4 – § 6 og § 8 – § 11 i denne forskriften forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 15. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller vedtak gitt i medhold av den er straffbar i henhold til matloven § 28.

§ 16. Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

Denne forskriften trer i kraft straks.

Småfe født mellom 9. juli 2005 og 1. september 2005 skal være merket i henhold til § 7 før 1. mars 2006, eller senest før de forlater dyreholdet de står i. Småfe født etter 1. september 2005 og før denne forskrift trer i kraft skal være merket i henhold til § 7 innen 6 måneder etter fødselen eller senest før de forlater dyreholdet de står i.

Småfe som er merket før 1. januar 1999, unntas fra kravet til merking i § 4 første ledd jf. § 3. Mister dyret et øremerke som er satt inn før 1. januar 1999 eller blir øremerket uleselig, skal dyret likevel merkes på nytt i samsvar med bestemmelsene i denne forskriften.

Mister dyr øremerke som var tillatt brukt fram til 31. desember 1999, eller blir øremerket uleselig, skal dyrene merkes på nytt i samsvar med bestemmelsene i denne forskriften.

Øremerker som benyttes til merking av småfe, kan fram til 1. januar 2003 være utformet slik at opplysningene i § 3 annet ledd, pkt. 1 til og med 3 påføres på innsiden av øremerket, såfremt følgende opplysninger påføres på utsiden: SDT på øverste linje, leverandørnummer ved slakteri på annen linje og individnummer på tredje linje.

Småfe som er merket før 1. januar 1999 eller med merke som var tillatt brukt fram til 31. desember 1999, skal likevel, dersom de overføres eller leveres til slakt etter 1. januar 2005, merkes på nytt i samsvar med bestemmelsene i denne forskriften.

Dyr som er overført før 1. januar 1999 skal merkes etter det dyreholdet de tilhørte 1. januar 1999, jf. § 3 annet ledd nr. 3 og 4.

Dyr merket før 1. januar 2006 kan merkes med øremerker som er forhåndspreget med SDT i stedet for MT.

Dyr som er innført til Norge fra EØS-land før 1. januar 1999 regnes som innførte dyr, og skal merkes med lakserøde øremerker. Rødt innførselsmerke på dyr som er innført før 1. januar 1999 skal ikke fjernes.

II

I det følgende gjengis til informasjon forordning (EF) nr. 21/2004 om opprettelse av et system for identifikasjon og registrering av sauer og geiter og om endring av forordning (EF) nr. 1782/2003 og direktiv 92/102/EØF og direktiv 64/432/EØF som går fram av § 1. Artiklene og vedlegg er gjengitt med de EØS-tilpasninger som følger av protokoll I til EØS-avtalen og avtalen for øvrig. Forordningsteksten for øvrig er satt i klammer. Oversettelsen er foreløpig.

Se her for å lese forordning (EF) nr. 21/2004: <http://www.lovdatab.no/ltavd1/lt2005/icons/32004r0021.pdf>

2. des. Nr. 1357 2005

Forskrift om endring i forskrift om gjennomføring av forordning (EF) nr. 1592/2002 av 15. juli 2002 om felles regler for sivil luftfart og om opprettelse av et europeisk flysikkerhetsbyrå, forordning (EF) nr. 1643/2003 av 22. juli 2003 og forordning (EF) nr. 1701/2003 av 24. september 2003 om endring av forordning (EF) nr. 1592/2002, samt forordning (EF) nr. 104/2004 av 22. januar 2004 om fastsettelse av regler for organiseringen og sammensetningen av klageinstansen for Det europeiske flysikkerhetsbyrået i norsk rett (EASA-forskriften).

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 2. desember 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 (luftfartsloven) § 16–1 første ledd, jf. § 4–10 og § 15–4, jf. delegeringsvedtak 6. april 2001 nr. 321. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 66r (forordning (EF) nr. 488/2005). Kunngjort 6. desember 2005.

I

I forskrift 23. mai 2005 nr. 459 om gjennomføring av forordning (EF) nr. 1592/2002 av 15. juli 2002 om felles regler for sivil luftfart og om opprettelse av et europeisk flysikkerhetsbyrå, forordning (EF) nr. 1643/2003 av 22. juli 2003 og forordning (EF) nr. 1701/2003 av 24. september 2003 om endring av forordning (EF) nr. 1592/2002, samt forordning (EF) nr. 104/2004 av 22. januar 2004 om fastsettelse av regler for organiseringen og sammensetningen av klageinstansen for Det europeiske flysikkerhetsbyrået i norsk rett (EASA-forskriften) gjøres følgende endringer:

Forskriften tittel skal lyde:

Forskrift om gjennomføring av forordning (EF) nr. 1592/2002 av 15. juli 2002 om felles regler for sivil luftfart og om opprettelse av et europeisk flysikkerhetsbyrå mv., samt forordning (EF) nr. 488/2005 om avgifter og gebyrer pålagt av Det europeiske flysikkerhetsbyrået (EASA-forskriften)

§ 1 ny overskrift skal lyde:

§ 1. *Gjennomføring av forordning (EF) nr. 1592/2002, forordning (EF) nr. 1643/2003, forordning (EF) nr. 1701/2003, forordning (EF) nr. 104/2004 og forordning (EF) nr. 488/2005 i norsk rett*

§ 1 nytt femte ledd skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 66r (forordning (EF) nr. 488/2005) av 21. mars 2005 om avgifter og gebyrer pålagt av Det europeiske flysikkerhetsbyrået gjelder som forskrift med de tilpasningene som følger av vedlegg XIII, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Nytt vedlegg 5 skal lyde:

Vedlegg 5. Forordning (EF) nr. 488/2005

For å lese forordning (EF) nr. 488/2005,¹ trykk her: <http://www.lovdatab.no/ltavd1/lt2005/icons/32005r0488.pdf>

¹ Engelsk versjon.

II

Endringene trer i kraft 5. desember 2005.

2. des. Nr. 1358 2005**Ikraftsettning av lov 17. juni 2005 nr. 88 om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven).**

Fastsatt ved kgl.res. 2. desember 2005 med heimel i lov 17. juni 2005 nr. 88 om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) del II nr. 1. Fremja av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 6. desember 2005.

Lov 17. juni 2005 nr. 88 om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven), med unntak av endringane i sjølova § 422 og § 430 som tredde i kraft straks, trer i kraft frå 1. november 2006.

2. des. Nr. 1359 2005**Delegering av myndighet til Finansdepartementet i medhold av bevilgningsreglementet.**

Fastsatt ved kgl.res. 2. desember 2005 med hjemmel i bevilgningsreglementet 26. mai 2005 nr. 876. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 6. desember 2005.

*I**1. Fullmakt for Finansdepartementet til å bemyndige departementene til nettoføring ved utskifting av utstyr*

Med hjemmel i bevilgningsreglementet § 3 fjerde ledd, gis Finansdepartementet fullmakt til å bemyndige departementene til å nettoføre inntekter fra salg av brukt utstyr på post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 5 pst. av bevilgningen på den aktuelle posten.

Salgsinntektene må skrive seg fra utskiftninger som er ledd i en rutinemessig fornyelsesprosess.

Finansdepartementet kan fastsette nærmere vilkår for nettoføringen, og gi departementene fullmakt til å delegere sin bemyndigelse til underliggende virksomheter.

2. Fullmakt for Finansdepartementet til å gi nærmere bestemmelser om hvilke utgifter og inntekter som faller inn under de enkelte avdelingene som er omhandlet i bevilgningsreglementet § 4 tredje og fjerde ledd

Med hjemmel i bevilgningsreglementet § 4 femte ledd, gis Finansdepartementet fullmakt til å gi nærmere bestemmelser om hvilke utgifter og inntekter som faller inn under de enkelte avdelingene som er omhandlet i bevilgningsreglementet § 4 tredje og fjerde ledd.

3. Fullmakt for Finansdepartementet til å bemyndige departementene til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Med hjemmel i bevilgningsreglementet § 6 annet ledd, gis Finansdepartementet fullmakt til å bemyndige departementene til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret.

Avtalene må gjelde den ordinære driften av statlige virksomheter, og utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden.

Finansdepartementet kan fastsette nærmere vilkår for avtaleinngåelsene, og gi departementene fullmakt til å delegere sin bemyndigelse til underliggende virksomheter.

4. Fullmakt for Finansdepartementet til å samtykke i at staten pådras utgifter uten bevilgningsmessig dekning

Med hjemmel i bevilgningsreglementet § 11 tredje ledd, gis Finansdepartementet fullmakt til å samtykke i at staten pådras utgifter uten bevilgningsmessig dekning for inntil 2 mill. kroner under den enkelte utgiftspost når saken ikke er av prinsipiell natur.

5. Fullmakt for Finansdepartementet til å bemyndige departementene til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Med hjemmel i bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd nr. 1, gis Finansdepartementet fullmakt til å bemyndige departementene til å overskride bevilgninger under post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekter.

Vilkårene for å overskride postene 01 og 21 er for øvrig:

- a) Fullmakten må knyttes til bestemte utgifts- og inntektsposter, og merinntekt og merutgift må beregnes i forhold til den samlede bevilgningen under hver av postene. Det må i hvert enkelt år være samsvar mellom merinntekt og merutgift.
- b) Merinntekten må være et resultat av økt aktivitet i forhold til budsjettforutsetningene for vedkommende år.
- c) Den inntektsbringende aktiviteten må ligge innenfor det som er virksomhetens mål, oppgaver og rammevilkår.
- d) Den inntektsfinansierte aktiviteten må ikke skape bindinger til å opprettholde et høyere aktivitetsnivå enn det som dekkes av utgiftsbevilgningen dersom merinntektene faller bort.

Finansdepartementet kan fastsette nærmere vilkår for adgangen til å overskride, og gi departementene fullmakt til å delegere sin bemyndigelse til underliggende virksomheter.

Dersom bokført merinntekt er større enn bokført merutgift i et budsjettår, kan den overskytende merinntekten tas med ved beregning av overføring av ubrukte driftsbevilgninger i medhold av bevilgningsreglementet § 5 tredje ledd nr. 1. De samlede beløp som kan overføres, kan imidlertid ikke overskride 5 pst. av vedkommende driftsbevilgning.

6. Fullmakt for Finansdepartementet til å bemyndige departementene til å omdisponere fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger under samme kapittel

Med hjemmel i bevilgningsreglementet § 11, fjerde ledd nr. 2, gis Finansdepartementet fullmakt til å bemyndige departementene til å omdisponere inntil 5 pst. av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter til post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, under samme kapittel.

Omdisponeringen må ikke føre til økte utgifter ved at den binder opp framtidige drifts- og investeringsutgifter.

Finansdepartementet kan fastsette nærmere vilkår for adgangen til å omdisponere, og gi departementene fullmakt til å delegere sin bemyndigelse til underliggende virksomheter.

Beløp som er omdisponert fra post 01 Driftsutgifter, kan tas med ved beregningen av overførbart beløp under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

7. Fullmakt for Finansdepartementet til å bemyndige departementene til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende innsparing i senere budsjettår

Med hjemmel i bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd nr. 3, gis Finansdepartementet fullmakt til å bemyndige departementene til å overskride bevilgninger under post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 5 pst. til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår under de samme poster som ble overskredet. Forsvarsdepartementet omfattes ikke av fullmakten.

Fullmakten kan benyttes sammen med fullmakten til å omdisponere inntil 5 pst. av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter, til post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

Innsparingen må utgjøre minst en tredjedel av overskridelsen i første påfølgende budsjettår, og minst to tredjedeler samlet ved utløpet av andre budsjettår.

Overskridelsen må gå til dekning av utstyrsanskaffelser eller bygningsmessige arbeider.

Finansdepartementet kan fastsette nærmere vilkår for adgangen til å overskride mot tilsvarende innsparing i senere budsjettår, og gi departementene fullmakt til å delegere sin bemyndigelse til underliggende virksomheter.

8. Fullmakt for finansdepartementet til å samtykke i at staten pådras forpliktelser utover budsjettåret

Med hjemmel i bevilgningsreglementet § 11 femte ledd, gis Finansdepartementet fullmakt til å samtykke i at staten pådras forpliktelser utover budsjettåret for utgifter inntil 2 mill. kroner når saken ikke er av prinsipiell natur.

9. Fullmakt for Finansdepartementet til å gi utfyllende bestemmelser om føring av statsregnskapet

Med hjemmel i bevilgningsreglementet § 13 sjuende ledd, gis Finansdepartementet fullmakt til å gi utfyllende bestemmelser om føring av statsregnskapet.

10. Endringer i reglement 12. desember 2003 nr. 1938 for økonomistyring i staten

Reglement for økonomistyring i staten, fastsatt ved Kronprinsregentens resolusjon 12. desember 2003, endres slik:

§ 5 annet ledd skal lyde:

Utarbeidelsen av budsjettproposisjonen skal bygge på prinsippene fastsatt i bevilgningsreglementet § 3 – § 9, og utføres i samsvar med retningslinjer fastsatt av Finansdepartementet i årlig rundskriv.

§ 8 annet og tredje ledd skal lyde:

I tilskuddsbrev til den enkelte mottaker skal tilskuddsforvaltere angi formål og vilkår for tilskuddet og tilskuddsbeløp, herunder forbehold om oppfølging og kontroll i samsvar med bevilgningsreglementet § 10 annet ledd.

Departementene skal i tilknytning til garantifullmakt i medhold av bevilgningsreglementet § 6 første ledd, formulere mål og øvrige forhold som nevnt ovenfor for tilskudd. Det skal utarbeides regler om garantivilkår og andre forutsetninger som skal stilles for garantitilsagn.

§ 11 skal lyde:

Hvert departement skal i sin budsjettproposisjon gi Stortinget rapport om resultatene av arbeidet innenfor sitt ansvarsområde, jf. bevilgningsreglementet § 9 annet ledd.

§ 13 skal lyde:

Finansdepartementet har ansvar for å utarbeide statsregnskapet med bevilgningsregnskap og kapitalregnskap i samsvar med bestemmelsene i bevilgningsreglementet § 13. Melding om statsregnskapet skal sendes Stortinget så snart regnskapet er ferdig og senest 4 måneder etter regnskapsårets slutt.

Hvert departement skal avgi forklaringer til bevilgningsregnskapet om ikke uvesentlige avvik mellom

bevilgnings- og regnskapstall, jf. bevilgningsreglementet § 13 sjette ledd. Det skal også utarbeides forklaringer til kapitalregnskapet. Forklaringene til statsregnskapet skal sendes Riksrevisjonen med kopi til Finansdepartementet.

§ 19 skal lyde:

Myndigheten til å disponere statskassens kontantbeholdning i henhold til bevilgningsreglementet § 14, delegeres til Finansdepartementet.

II

Følgende kongelige resolusjoner oppheves:

- a) Kongelig resolusjon 4. februar 1960 om fullmakt for Finans- og tolldepartementet til å samtykke i mindre bevilgningsoverskridelser.
- b) Kongelig resolusjon 4. april 2003 nr. 433 om fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet.

III

Bestemmelsene i I og II gjelder fra 1. januar 2006.

2. nov. Nr. 1367 2005

Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Det teologiske Menighetsfakultet.

Fastsatt av styret for Det teologiske Menighetsfakultet 2. november 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3-3, § 3-4, § 3-5, § 3-6, § 3-7, § 3-8, § 3-9, § 3-10, § 3-11, § 4-5, § 4-7, § 4-8, § 5-1 og § 7-1. Kunngjort 8. desember 2005.

Kapittel I: Allmenne regler

§ 1. Virkeområde

1. Forskriften gjelder for studier ved Det teologiske Menighetsfakultet, unntatt studier på doktorgradsnivå (PhD).
2. Forskriften gir regler om opptak til studier, organisering av studier, eksamen, krav for tildeling av grader og bestemmelser om studentens og institusjonens plikter og rettigheter.
3. Reglene i det følgende er bygd på at studentene følger normert studieprogresjon. For studenter som har søkt om og fått innvilget lavere progresjon, skal anvendelsen av reglene ta hensyn til dette, med mindre noe annet er særskilt angitt.

§ 2. Beslutningsmyndighet

I saker der beslutningsmyndighet er lagt til Det teologiske Menighetsfakultet, treffes avgjørelser av rektor eller den han eller hun gir fullmakt til. Der beslutningsmyndighet er lagt til styret selv eller rektor selv, kan myndigheten ikke delegeres til lavere nivå.

§ 3. Definisjoner

1. *Student*: Person som er tatt opp til studier eller emner ved Det teologiske Menighetsfakultet i samsvar med lov om universiteter og høyskoler, § 3-6 og § 3-7 og som har betalt semesteravgift.
2. *Privatist*: Person som går opp til eksamen etter bestemmelsene i lov om universiteter og høyskoler § 3-10 uten å være tatt opp ved studiet.
3. *Grad*: Utdanning med et bestemt omfang og en bestemt sammensetning og som gir rett til å bruke en bestemt tittel. Tittelen dokumenteres i et vitnemål.
4. *Studium*: Samling av emner med omfang på til sammen minst 30 studiepoeng med eget opptak.
5. *Studieprogram*: Flerårig organisering av studier som setter studenten i stand til å oppfylle de kravene som stilles for å oppnå en grad.
6. *Studieretning*: En sammensetning av emner innenfor et gitt studieprogram med en definert faglig profil. (Et studieprogram kan ha flere studieretninger.)
7. *Programplan*: En beskrivelse av akademisk grad med tilhørende studieprogram og studieretninger. Se nærmere omtale nedenfor.
8. *Emne*: Minste enhet som gir uttelling i studiepoeng. Et emne er minimum 5 studiepoeng og maksimalt 30 studiepoeng. Unntatt fra dette er avhandlingsemner.
9. *Emne nummerering*: Alle emner har egen kode som består av bokstaver og tall. Bokstavene angir fag eller program og første tall i tallkoden viser nivået på emnet: 1 (100-emner) er begynneremner. 2 (200-emner) angir en fordypning eller spesialisering, mens 5 (500-emner) og 6 (600-emner) angir en høyere grad av fordypning eller spesialisering.
10. *Emnebeskrivelse*: Oversikt over faglig innhold, vurderingsform m.m. for et emne som del av en eller flere programplaner.
11. *Emnekatalog*: En samling av beskrivelser av hvert enkelt emne.
12. *Emneark/emnehefte*: Semestervis angivelse av hvordan studenter skal kunne oppfylle studiekrav i et emne, og eventuelt hvordan arbeider som inngår i emnets vurdering skal leveres.
13. *Studiepoeng*: Mål på arbeidsomfang i studiet: 60 studiepoeng tilsvarer ett års studium på full tid.
14. *Fordypningsenhet*: Emnegruppe på minst 80 studiepoeng, herav minst 20 studiepoeng på nivå 2.

15. *Studierett*: Adgang til all undervisning innen studiet eller emnet i henhold til programplanen eller emnebeskrivelsen, samt rett og normalt plikt til å gjennomføre eksamen i henhold til den vurderingsform som er fastsatt for studenter. Studierett gir også rett til veiledning og til å bruke andre ressurser i samsvar med programplanen, utdanningsplanen og eventuelle andre regler gitt av institusjonen, herunder lesesaler, datamaskiner osv.
16. *Utdanningsplan*: Se § 15 punkt 3.
17. *Eksamen/vurdering*: Formell prøving.
18. *Eksamen eller deleksamen*: Prøve som inngår i grunnlaget for karakterfastsetting for et emne eller alene gir grunnlag for fastsettelse av karakter i emnet.
19. *Mappevurdering*: Vurderingsform som omfatter arbeid med flere skriftlige arbeider under veiledning i løpet av et semester, og hvor et utvalg av arbeidene leveres til bedømming ved semesterslutt.
20. *Eksamenskandidat*: Student eller privatist som går opp til eksamen.
21. *Ordinær eksamen*: Eksamen som arrangeres i henhold til programplan.
22. *Ny eksamen*: Eksamen som arrangeres for eksamenskandidater som ikke bestod ordinær eksamen.
23. *Utsatt eksamen*: Eksamen som arrangeres for eksamenskandidater som hadde gyldig fravær ved ordinær eksamen.
24. *Ekstraordinær eksamen*: Eksamen som arrangeres når et emne går ut, eller dersom det går mer enn to semestre til neste ordinære eksamen. Ekstraordinær eksamen kan også etter særlig vurdering avholdes for studenter som av tvingende grunner ikke kan vente til neste ordinære eksamen.
25. *Kontinuasjonseksamen*: Eksamen for studenter som har bestått eksamen, men tar samme emne om igjen for å forbedre karakteren.
26. *Intern prøving*: Prøve, innleveringsarbeid, prosjektarbeid eller andre studiekraav som må være godkjent som bestått før studenten kan gå opp til eksamen i et emne, men der resultatet ikke inngår i grunnlaget for endelig karakter.

Kapittel II: Opptak

§ 4. Opptaksrammer

Styret fastsetter hvor mange studieplasser som skal opprettes for det enkelte studium/studieprogram.

§ 5. Generelt opptaksgrunnlag

For opptak til alle studier ved Det teologiske Menighetsfakultet som omfattes av denne forskriften kreves generell studiekompetanse eller tilsvarende, fastsatt i forskrift 10. oktober 2005 nr. 1191 om opptak til universiteter og høyskoler. For søkere til studier med annet undervisningsspråk enn norsk gjelder tilsvarende krav om språkkunnskap på et nivå fastsatt av institusjonen.

§ 6. Opptakskrav til mastergrad

Opptakskrav til mastergrad: Søker må oppfylle krav fastsatt i forskrift 2. juli 2002 nr. 738 om krav til mastergrad.

1. Disiplinbasert mastergrad av to års varighet (120 studiepoeng):

For å bli tatt opp til et disiplinbasert masterstudium må studenten ha

- a. oppnådd bachelorgrad eller tilsvarende, og
- b. oppfylle andre faglige krav som måtte være fastsatt i programplanen for det aktuelle masterstudiet.

Som del av opptaksgrunnlaget eller et utvidet opptaksgrunnlag kreves eksamen i en fordypningsenhet på til sammen minst 80 studiepoeng innenfor samme fagområde som mastergraden.

Gjennomsnittet må være C (eventuelt 2,7) eller bedre i den fordypningsenhet som inngår som opptaksgrunnlag for mastergrad.

2. Erfaringsbasert mastergrad av ett og et halvt års varighet (90 studiepoeng):

For å bli tatt opp til et erfaringsbasert masterstudium må studenten ha ett av følgende fullførte utdanningsløp:

- a. bachelorgrad
- b. cand.mag.-grad
- c. annen grad eller utdanningsløp av minimum 3 års omfang
- d. annen utdanning som er vurdert som jevn god med en av de ovennevnte.

Som del av opptaksgrunnlaget eller et utvidet opptaksgrunnlag kreves eksamen i til sammen minst 60 studiepoeng innenfor samme fagområde som mastergraden.

I tillegg kreves minst 2 års relevant yrkespraksis. Institusjonen vurderer hva som er relevant yrkespraksis.

3. Mastergrad av fem års varighet (300 studiepoeng):

For å bli tatt opp til et masterstudium av fem års varighet må studenten ha generell studiekompetanse eller tilsvarende.

§ 7. Opptakskrav til cand.theol.-studiet – høyere grad

For å bli tatt opp til/fortsette på høyere grads studier av profesjonsutdanningen i teologi (cand.theol.) må studenten ha

1. oppnådd bachelorgrad i teologi i samsvar med kravene stilt til lavere grads studier av profesjonsutdanningen i teologi (cand.theol.).

Gjennomsnittet for bachelorgraden må være C (eventuelt 2,7) eller bedre. Det teologiske Menighetsfakultet avgjør hvilke emner som skal inngå i beregningsgrunnlaget.

§ 8. Organisering av opptak

Det teologiske Menighetsfakulteter ansvarlig for opptaket til grunnutdanningene. Dette er likevel ikke til hinder for at institusjonen kan delegerer saksforberedelse og avgjørelse til andre organer, herunder til Samordna opptak.

Studiesjefen foretar opptak, eller ivaretar at dette finner sted når opptaket er delegert etter første ledd andre punktum. Studiesjef oppnevner opptakskomité til adgangsregulerte studier. Opptakskomiteen foretar opptak til disse studiene. Opptakskomiteen skal ha minst ett medlem med faglig kompetanse innen det studieprogrammet eller de emnene komiteen tar opp til.

Ved opptak til studier som inngår i Samordna opptak, gjelder de nasjonale rangeringsreglene. Ved opptak til andre studier med opptaksbegrensning, bestemmes rangeringsregler av studiesjef.

§ 9. Søknadsfrister

For studier der opptaket er organisert gjennom Samordna opptak, gjelder de fastsatte nasjonale søknadsfristene.

For øvrige studier blir søknadsfrist kunngjort samtidig med utlysning av studieprogrammet. Studiesjefen fastsetter søknadsfristen.

§ 10. Dokumentasjon og ettersending

Søknad om opptak skjer på fastsatt søknadsskjema/søknadweb.

Alle opplysninger som er relevante for søknaden, skal dokumenteres. Søkeren plikter å orientere seg om hvilken dokumentasjon som er nødvendig for at søknaden skal kunne behandles. Dokumentasjonen skal være attesterte kopier av originaldokumenter.

Dokumentasjon som ikke er mulig å legge ved innen søknadsfristen, kan ettersendes. I søknaden må søkeren angi hvilken dokumentasjon som eventuelt blir ettersendt.

§ 11. Politiattest

I henhold til forskrift om opptak til grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler § 6–1 og § 6–4 er det krav om at studenter leverer politiattest ved opptak til enkelte av institusjonens studier. Når søker får tilbud på et studieprogram som har slikt krav, skal institusjonen i tilbudsbrevet opplyse om dette kravet og om frist for å levere politiattest.

Kapittel III: Studierett. Tap av studierett. Permisjon

§ 12. Studierett

1. Den som har akseptert tilbud om studieplass har studierett i henhold til den normerte studietid for det aktuelle hel- eller deltidsstudiet han/hun er tatt opp til. Studieretten kan normalt beholdes inntil to år i tillegg, dersom studenten er forsinket i sine studier i forhold til den normerte studietid. I tidsberegningen på to år inngår ikke utsatt studiestart, midlertidig utestengelse fra Det teologiske Menighetsfakultet og permisjoner etter § 14 punkt 1.
2. Studenten må betale semesteravgift samt bekrefte utdanningsplan og/eller registrere seg hvert semester innen gjeldende frister for å beholde studieretten.
3. Studieretten opphører automatisk når studenten har fullført studiet. Studieretten kan etter søknad utvides inntil ett år etter at studiet er fullført i forbindelse med utvidelse av fagkretsen eller forbedring av karakterer. Hvis så skjer utstedes kun ny karakterutskrift, og ikke nytt vitnemål for graden, jf. § 49 punkt 3. Studieretten opphører også automatisk når studenten selv bekrefter at hun/han trekker seg fra studieprogrammet.
4. Studierett for enkeltemner opphører når emnet er gjennomført.

§ 13. Tap av studierett

1. En student kan miste sin studierett på et studium hun eller han er tatt opp til i flg. tilfeller:
 - a. Dersom en student ikke er registrert som student eller har bekreftet sin utdanningsplan og betalt semesteravgift første semester etter opptak, og ikke har fått innvilget overføring av studieplassen til et senere år eller semester.
 - b. Dersom en student unnlater å registrere seg eller bekrefte sin utdanningsplan for det aktuelle studiet i to semestre, og ikke på forhånd har søkt om permisjon.
 - c. Dersom en student 2 år etter opptak eller senere i studiet over en periode på minst 2 år har bestått mindre enn 50% av antall studiepoeng i sin utdanningsplan. Dersom studenten ikke har utdanningsplan for det aktuelle tidsrom, legges normert studie- eller fagplan til grunn.
 - d. Dersom en student har strøket 2 ganger på samme praksisperiode/kliniske studier (jf. § 18) og vedkommende ikke er innvilget dispensasjon til et 3. forsøk.
 - e. Dersom en student har forsøkt å fuske eller forsettlig eller grovt uaktsomt har fusket ved avleggelsen av, eller forut for endelig sensur av, vedkommende eksamen eller prøve, eller under gjennomføringen av vedkommende emne. Jf. lov om universiteter og høyskoler § 4–7 1 b og § 4–8. Se også § 36.

2. Ved vurdering av om en student skal miste studieretten etter punkt 1 bokstav c, skal det legges vekt på hvilke grunner studenten har for å ikke ha avlagt eksamener i samsvar med utdanningsplanen eller studie-/fagplanen.
3. Studenter som mister studieretten etter punkt 1 bokstav b, c eller d, kan søke nytt opptak til studiet ved Det teologiske Menighetsfakultet etter tre år, såfremt overordnede bestemmelser gir anledning til dette.
4. Institusjonen, i samråd med programleder for den aktuelle utdanningen/graden, fatter vedtak om tap av studierett. Vedtak fattet før frist for registrering og oppmelding eller bekrefting av utdanningsplan gjelder med virkning fra og med det aktuelle semesteret. Vedtak fattet etter denne fristen gjelder med virkning fra og med påfølgende semester.
5. Vilkår for tap av studieretten skal framgå av utdanningsplanen.
6. Vedtak om tap av studierett kan påklages.

§ 14. *Permisjon*

1. Studenter med utdanningsplan som ikke ønsker å benytte sin studierett kommende semester, skal innen fristen for bekreftelse av utdanningsplanen gi melding til Det teologiske Menighetsfakultet om fraværet. Melding gis på den måten institusjonen bestemmer.
2. Ved fravær inntil to semestre innvilges permisjon uavhengig av grunn, forutsatt at studenten har gitt melding innen fastsatt frist.
3. Ved fravær på mer enn to semestre, skal studenten sende skriftlig begrunnet søknad om permisjon. Institusjonen kan i særlige tilfelle innvilge permisjon for mer enn to semestre.
4. Studenter som får barn under studiene, har rett til permisjon etter lov om universiteter og høyskoler § 4–5. Studenten plikter å gi beskjed om dette.
5. Permisjon fra studiet av andre grunner enn at man har fått barn, gir ikke rett til spesiell tilrettelegging av undervisning eller eksamen.

Kapittel IV: Registrering og oppmelding. Bekreftelse av utdanningsplan. Antall eksamensforsøk. Veiledet praksis

§ 15. *Semesteravgift. Semesterregistrering og oppmelding. Utdanningsplan*

1. Studenter og privatister skal betale semesteravgift i samsvar med lov om studentsamskipnader med forskrifter. Studenter og privatister skal videre betale egenbetaling fastsatt av styret.
2. Studenten er selv ansvarlig for å holde seg orientert om tid og sted for eksamen.
3. En student som er tatt opp til studier av 60 studiepoengs omfang eller mer skal ha en utdanningsplan for sitt studium i form av en avtale inngått mellom studenten og institusjonen.

Utdanningsplanen skal angi partenes viktigste rettigheter og plikter. Studiesjefen gir nærmere retningslinjer, herunder om utdanningsplanens form, lagring og arkivering; om frist og framgangsmåte for endring av planen, etc. Utdanningsplanen skal være inngått i løpet av studentens første semester. Studentene skal bekrefte utdanningsplanen for hvert semester innen fastsatt frist, herunder bekrefte undervisnings- og eksamensmelding for det aktuelle semesterets emner. En students undervisnings- og eksamensmelding er ikke gyldig før semesteravgiften er betalt.
4. Mastergradsstudenter og studenter på profesjonsstudiet i teologi skal i tillegg undertegne avhandlingskontrakt det semesteret avhandlingsarbeidet påbegynnes for å kunne melde seg opp til et avhandlingsemne.

Studentens rett til oppfølging og tilrettelegging underveis i utdanningen er betinget av at studentens forpliktelser etter utdanningsplanen og mastergradskontrakten blir overholdt.
5. Studenten melder seg normalt selv opp til ordinær eksamen ved å bekrefte utdanningsplanen. Studenter som ikke har utdanningsplan, må semesterregistrere seg og melde seg opp til eksamen over StudWeb innen fastsatt frist. Semesterregistrering og eksamensoppmelding forutsetter at semesteravgift er betalt.
6. Studenter som tar ny eller utsatt eksamen, må selv melde seg opp innen nærmere fastsatte frister.
7. Privatister skal i tillegg til semesteravgift betale eksamensavgift i samsvar med vedtak av styret selv og innen fastsatt frist.
8. Institusjonen kan fastsette særskilt påmeldingsfrist for privatister og for påmelding til åpne studier eller emner.
9. Institusjonen kan dispensere fra fristene i følgende tilfelle:
 - a. dersom det er gjort avgjørende feil fra institusjonens side
 - b. dersom det har vært dødsfall i studentens nærmeste familie, eller ved dokumentert sykdom hos studenten selv eller i nær familie eller ved andre uforutsette hindringer som har gjort det umulig å overholde fristen
 - c. vedkommende eksamen vil føre fram til avsluttet grad eller avsluttet studieprogram
 - d. i andre særlige tilfelle.

Omstendigheter som nevnt i bokstav a–d ovenfor må dokumenteres. Sykdom og fødsel må dokumenteres med erklæring fra lege eller psykolog.

§ 16. *Vilkår for oppmelding til eksamen*

Fagrådet kan gi regler om arbeidskrav/studiekrav, obligatoriske oppgaver, krav om avlagte eksamener eller prøver, obligatorisk deltakelse eller gjennomført praksis for at studenten skal ha adgang til en eksamen eller få fortsette studiet. Vilkårene skal gå fram av programplan eller emnebeskrivelse.

§ 17. Antall forsøk til eksamen

1. Masteravhandlinger og større skriftlige arbeider (avhandling) på profesjonsstudiet i teologi som er vurdert til karakteren F, kan omarbeides og leveres inn til ny vurdering én gang. En kandidat på masternivå og ved profesjonsstudiet kan ikke levere inn det omarbeidede arbeidet før det har gått seks måneder fra sensur.
2. For andre eksamener enn de som er nevnt i punkt 1 har en student anledning til å fremstille seg til eksamen i samme eller tilsvarende emne maksimalt tre ganger. Fagrådet eller et utvalg medlemmer fra fagrådet kan i særlige tilfeller gi dispensasjon for et fjerde og siste eksamensforsøk. Dersom en student unnlater å møte til eksamen uten gyldig grunn, regnes det som om studenten har gått opp til eksamen én gang. Studenter som har gyldig grunn for fravær under eksamen har ikke brukt et eksamensforsøk. Det gjelder egne regler for vurdering av bestått praksis, jf. § 18.

§ 18. Veiledet praksis og antall forsøk

For program der gjennomføringen av praksis er gjenstand for en faglig vurdering, gjelder følgende:

1. Studenten har rett til kontinuerlig veiledning og tilbakemelding, slik at han/hun hele tiden er orientert om hvordan han/hun fungerer i forhold til læringsmålene for praksisperioden.
2. Dersom det på et tidspunkt i en veiledet praksisperiode kan være tvil om studenten vil kunne nå læringsmålene og bestå vurderingen, skal studenten kalles inn til et møte mellom de berørte parter (student, veileder, praksisleder). Studenten skal i møtet gis skriftlig melding/varsel om at det er tvil om studenten vil kunne oppfylle målene og bestå praksisperioden. Dette møtet skal avholdes på et tidspunkt som gir studenten mulighet til å vise tilfredsstillende praksis den siste del av perioden for å bestå.
3. For hver praksisperiode skal det foretas avsluttende vurdering i forhold til læringsmålene for praksisperioden. Vurderingen skal bygge på vurdering underveis og eventuelle praktiske prøver. Vurderingsresultatet og beskrivelsen av hva som er vurdert skal være underskrevet av student, veileder og praksisleder. Studenten skal ha kopi av den skriftlige vurderingen.
4. Rektor oppnevner et praksisutvalg som skal fatte endelig vedtak om ikke bestått praksis.
5. Får en student vurderingen «ikke bestått» på en veiledet praksisperiode, må praksisperioden eller deler av denne tas om igjen. Får studenten vurdert samme praksisperiode til «ikke bestått» to ganger, må studiet normalt avbrytes, jf. § 13 punkt 1 d.
6. Dersom det foreligger særskilte grunner, kan studenten søke fagrådet selv eller et utvalg med medlemmer fra fagrådet om å få tilrettelagt en tredje og siste praksisperiode dersom nasjonale planer gir anledning til dette.
7. Dersom det etter varslingsstidspunktet, jf. punkt 2, oppstår forhold som er av en slik art at det utvilsomt ville føre til at praksisperioden ble underkjent dersom det hadde oppstått tidligere, skal det likevel kunne føre til at praksisperioden blir vurdert til «ikke bestått».

Kapittel V: Programplan og emnebeskrivelser**§ 19. Programplan, emnebeskrivelse og emnekatalog**

Studiene ved Det teologiske Menighetsfakulteter organisert i studier og studieprogram, som består av flere emner. Alle studieprogram skal ha en programplan. Alle emner skal ha en emnebeskrivelse.

1. Programplaner skal fastsette:

Graden og studieprogrammets omfang, innhold og opptakskrav, og studieprogrammets mål og utforming og dets ulike studieretninger.

Omtale av programmets studieretning gjør greie for

- a. studieretningens særpreg og overordnede mål,
- b. hvordan studiet er bygd opp, og hvordan emnene faglig hører sammen,
- c. for bachelorstudier: Krav til fordypningsenhet,
- d. ulike krav til sammensetning og rekkefølge av emner,
- e. hvilke emner som må eller kan inngå i programmet,
- f. studiets organisering og arbeidsformer,
- g. karakterskala og vurderingskriterier,
- h. andre bestemmelser om kvalitetssikringen av studiet.

2. Emnebeskrivelser angir

- a. Tittel og omfang.
- b. Studiekraft, vurderingsformer, mål og innhold, organisering og arbeidsform.
- c. Eventuelle krav eller anbefalinger om forkunnskaper for hvert emne og for hvilke studieprogram og programplaner emnet kan inngå i.
- d. Når emnet undervises, og når det er mulig å avlegge eksamen i emnet.
- e. Eventuelle særlige vilkår for å gå opp til eksamen, slik som obligatoriske skriftlige arbeider, faglige ekskursjoner, feltkurs eller andre teoretiske og praktiske øvinger.

Emnene skal ha et omfang på minimum 5 studiepoeng og normalt ha en emnestørrelse som er delelig med 5. Til alle emner hvor det inngår studiekraft utover skriftlig eksamen, skal det før semesterstart utarbeides et emneark/emnehefte som beskriver hvordan studenten skal kunne oppfylle gjeldende studiekraft.

3. *Emnekatolog*

Ved institusjonen utarbeides det én eller flere emnekatolog(er) som gir en faglig og organisatorisk beskrivelse av alle emner som det kan undervises og avlegges eksamen i ved Det teologiske Menighetsfakultet. I tillegg inneholder emnekatologen lister over tillatte hjelpemidler.

4. *Generelle bestemmelser om emner*

- a. 100-emner kan normalt bare inngå i bachelorgraden. Unntatt fra dette er språkemner og enkelte redskapsfag (som sosiologi eller psykologi), som kan inngå i mastergraden når de fungerer som faglig spesialisering.
 - b. 200-emner inngår normalt i bachelorgraden, men kan også i visse tilfeller inngå i mastergraden.
 - c. 500- og 600-emner kan normalt bare inngå i høyere grads studier.
- Nærmere bestemmelser kan fastsettes i programplanene.

§ 20. *Fastsetting av programplaner og emnebeskrivelser*

Fagseksjonene utarbeider forslag til emnebeskrivelser. Styret vedtar programplan for studieprogram i forbindelse med etablering av nytt studieprogram etter forslag fra fagrådene. Fagrådet vedtar emnebeskrivelser og endringer i programplaner og emnebeskrivelser så fremt endringene ikke medfører betydelige endringer i studiets målsetting, innhold og ressursrammer.

Endringer i en vedtatt programplan eller emnebeskrivelse kan først gjelde fra nytt semester. Mindre endringer i pensum kan likevel gjøres underveis i semesteret.

§ 21. *Andre allmenne regler om programplaner og emnebeskrivelser, særlig i relasjon til eksamen*

I emner der flere eksamener inngår, skal som hovedregel alle være bestått for at emnet kan anses bestått. Det kan gjøres unntak fra dette i programplan/emnebeskrivelse, og det skal da angis hvor mange, eventuelt også hvilke, eksamener som skal være bestått for at hele emnet kan anses bestått.

For mappevurdering skal det enten i emnebeskrivelsen eller i et emneark/emnehefte som skal foreligge senest ved semesterstart gis regler om:

1. Antallet arbeider som skal være med i mappen
2. Arten og omfanget av de enkelte arbeidene
3. Rekkefølge for innlevering av de enkelte arbeidene, ev. om studenten selv kan velge rekkefølgen
4. Innleveringsfrist for de enkelte arbeidene
5. I hvilken form eller på hvilket medium arbeidene skal leveres inn
6. Hvor mange av arbeidene som skal danne grunnlag for eksamenskarakteren, og hvordan disse skal velges ut, eventuelt om studenten selv velger hvilket/hvilke arbeider som skal danne grunnlag for karakteren
7. Innbyrdes vekt dersom to eller flere arbeider skal danne grunnlag for karakteren.

Kapittel VI: Eksamen

§ 22. *Generelt om eksamen*

Eksamen skal fremme læring, sikre kvalitet og ivareta studentenes rettssikkerhet.

Studentenes kunnskaper og ferdigheter skal prøves på en upartisk og faglig betryggende måte.

Det skal framgå klart av programplan eller emnebeskrivelse hvilke eksamener og vurderinger studenten skal ta underveis og framgangsmåten ved fastsetting av karakter, herunder innbyrdes vektning av delprøver mv. Studentenes kunnskaper og ferdigheter skal prøves i hvert emne. Dette kan skje i form av avsluttende eksamen, mappevurdering, vurderinger underveis, eller på annen måte i henhold til programplan/emnebeskrivelse. Det kan unntaksvis fastsettes at enkelte emner ikke skal ha slik vurdering. Det skal da kreves at studenten har deltatt i undervisningen, etter nærmere bestemmelse angitt i emnebeskrivelsen.

§ 23. *Vilkår for å gå opp til eksamen*

1. Dersom det i emnebeskrivelsen er angitt studiekraav (f.eks. godkjente obligatoriske oppgaver, undervisning, deltagelse i obligatoriske kurs, obligatorisk praksis eller lignende) vil studenten bare ha rett til vurdering dersom disse kravene er overholdt.
2. For å få gå opp til eksamen/vurdering må studenten være registrert og oppmeldt til eksamen innen de frister som er fastsatt av institusjonen.
3. For å få gå opp til eksamen må studenten ha betalt semesteravgift etter lov 28. juni 1996 nr. 54 om studentsamskipnader, kap. III § 8–15 og forskrift 12. februar 2001 nr. 153 om studentsamskipnader, samt egenbetaling, jf. § 15 punkt 1.

§ 24. *Ordinær eksamen*

Ordinær eksamen gjennomføres med den vurderingsform og i det semester som er angitt i emnebeskrivelsen eller programplanen.

§ 25. *Ny og utsatt eksamen*

1. Student som har gyldig fravær fra en ordinær eksamen, eller med gyldig grunn ikke fullfører en ordinær eksamen, har rett til utsatt eksamen. Som gyldig fravær regnes dokumentert sykdom eller annen dokumentert, tvingende fraværsgrunn.

2. Ved akutt sykdom eller andre særskilte grunner (se første punktum) under hjemmeeksamen som gjør kandidaten eksamensufør, kan studiesjefen innvilge ny eksamen eller utsettelse av innlevering. Ved søknad kan studenter få regnet som gyldig grunn fravær som skyldes at klausureksamen arrangeres på samme tid som en annen klausureksamen ved institusjonen som kandidaten har studierett til. Det forutsettes at studenten møter opp til en av de aktuelle eksamenene. Studiesjefen avgjør om fraværet kan godkjennes som gyldig.
3. Rett til utsatt eksamen har også studenter som på grunn av utvekslingsopphold/deltidsstudier i utlandet i regi av Det teologiske Menighetsfakultet ikke har kunnet gå opp til ordinær eksamen.
4. Studenter med studierett på profesjonsstudiet i teologi har, uavhengig av bestemmelsene i emnebeskrivelsen, adgang til ny eksamen dersom de ikke mangler mer enn 30 studiepoeng for å oppnå graden cand.theol. For studenter som stryker på praksis gjelder egne regler.
5. Studenter som har strøket til ordinær eksamen i studier der videre studier er avhengig av bestått eksamen, kan gå opp til ny eksamen.
6. Ny og utsatt eksamen arrangeres normalt sammen og skal gjennomføres innen rimelig tid etter ordinær eksamen.
7. Studenter som tidligere har bestått eksamen i emnet og kandidater som ikke hadde gyldig fravær ved siste ordinære eksamen, har ikke adgang til ny eller utsatt eksamen. Se dog punkt 4.
8. Under forutsetning av at studenten har studierett til emnet, er det anledning til å framstille seg til en eksamen som alt er bestått, dersom kandidaten i mellomtiden ikke har bestått eksamen som faglig bygger på den aktuelle eksamenen. Studenter som ønsker å forbedre karakteren på en allerede avlagt eksamen henvises til ny ordinær eksamen i faget.
9. Studenter som ikke gjennomfører eller ikke består ny eller utsatt eksamen, har ikke krav på å få gå opp på nytt før ved neste ordinære eksamen. Dette gjelder også studenter som har hatt gyldig fravær ved ny eller utsatt eksamen.
10. For eksamen under masternivå gjelder det pensum og den eksamensform som til enhver tid er fastsatt for denne eksamen. Unntatt fra dette er utsatt eksamen, hvor det er samme pensum og eksamensform som ved den foregående ordinære eksamen. Dersom en eksamen/et emne opphører kan studenten gå opp etter det pensum og den eksamensordning som gjaldt ved ordinær eksamen i inntil to år.
For eksamen på masternivå kan en student gå opp til eksamen i gammelt pensum og eksamensform i ett år etter at nytt pensum eller ny ordning ble innført. Dersom en eksamen/et emne opphører kan studenten gå opp etter det pensum og den eksamensordning som gjaldt ved ordinær eksamen i inntil to år.
Det må søkes om å få avlegge eksamen etter tidligere ordning. Søknaden sendes studiesjefen.
11. Bestemmelsene om ny og utsatt eksamen gjelder også hjemmeeksamener, mappevurderinger og lignende vurderingsformer, så langt dette er mulig. Studiesjef kan fastsette andre ordninger for gjennomføring av ny og utsatt eksamen i slike tilfeller.
12. Dersom en kandidat på grunn av akutt sykdom eller andre særskilte grunner ikke kan oppfylle de studiekraav som gjelder for den vurderingsformen vedkommende har meldt seg opp til, gis det anledning til å gå opp til alternativ vurderingsform der emnebeskrivelsen åpner for slik. Dersom det ikke finnes alternative vurderingsformer skal institusjonen så langt det er praktisk mulig sørge for at studenter med gyldig forfall får gjennomføre studiekraavene i løpet av semesteret.
13. Institusjonen kan i særlige tilfeller avholde ekstraordinær eksamen for studenter som av tvingende grunner ikke kan vente til neste ordinære eksamen, og som ikke fyller kraavene til å delta på utsatt eksamen eller på ny eksamen. Det arrangeres ikke utsatt eksamen eller ny eksamen i forbindelse med ekstraordinære eksamener.
14. Dersom en student har bestått samme eksamen mer enn én gang, gjelder beste karakter.

§ 26. Eksamensformer

Eksamen omfatter disse vurderingsformene:

1. *Klausureksamen:* Skriftlig og/eller muntlig prøve som avholdes i lokaler anvist av institusjonen, og under tilsyn av personer utpekt av institusjonen.
Muntlig prøve, som også kan omfatte presentasjon og lignende, gis enten som selvstendig vektet eksamen eller som justerende/korrigerende.
2. *Hjemmeeksamen:* Normalt et skriftlig arbeid.
3. *Mappevurdering:* Vurdering av ett eller flere arbeider som leveres inn i løpet av den tiden studiet av vedkommende emne pågår. Nærmere bestemmelser gis i emnebeskrivelse og/eller emneark/emnehefte. Bare skriftlige arbeider eller andre arbeider som er av en slik art at vurderingen lar seg etterprøve, kan inngå i en mappe. Det fastsettes én felles karakter for alle arbeidene som inngår i mappen. Hvis ikke alle arbeidene skal inngå i grunnlaget for fastsetting av karakter, skal det framgå av emnebeskrivelsen hvordan utvelgelsen av tellende arbeider skal skje.
4. *Løpende vurdering:* Det foretas fortløpende vurdering av studentens prestasjoner i forbindelse med oppfyllelse av studiekraav.
5. *Avhandling:* Omfattende skriftlig arbeid, utarbeidet under veiledning.
6. *Andre eksamensformer,* etter nærmere bestemmelse i emnebeskrivelsen, så som vurdert praksis, klinisk/praktisk eksamen, semesteroppgave, spesialoppgave, særoppgave, prosjektoppgave, eller annet, etter nærmere bestemmelse i emnebeskrivelsen.

Det skal bestemmes i emnebeskrivelsen hvilke av disse eksamensformene som skal brukes og hvor lang tid studenten har til disposisjon. Det kan bestemmes at en form skal brukes alene eller i kombinasjon med andre, og det kan fastsettes at eksamen kan eller skal gjennomføres som gruppeeksamen.

§ 27. *Privatister*

1. Personer uten studierett til studieprogram eller emne men med adgang til å ta eksamen etter lov om universiteter og høyskole må fylle vilkår for å gå opp til eksamen i henhold til § 23.
2. Privatister skal betale vederlag ved oppmelding til eksamen som dekker institusjonens utgifter til å arrangere eksamen for privatisten.

§ 28. *Oppmelding til eksamen*

1. Studenter med utdanningsplan melder seg opp til eksamen ved å bekrefte sin utdanningsplan for inneværende semester innen frister fastsatt av studiesjef.
2. Studenter uten utdanningsplan og studenter med utdanningsplan som ønsker å avlegge eksamen i moduler utenom utdanningsplanen melder seg opp til eksamen gjennom StudWeb innen frister fastsatt av studiesjef.

§ 29. *Trekk fra eksamen*

Student som ønsker å trekke seg fra eksamen som de er meldt opp til må gjøre dette senest to uker før første vurderingsordning starter. Den som trekker seg etter denne fristen uten å ha gyldig grunn til det, får registrert ikke møtt. Ikke møtt teller som et eksamensforsøk.

§ 30. *Trekk under eksamen*

En student som har gått opp til eksamen, kan frivillig avbryte denne (trekke seg) innen studenten forlater sin plass siste eksamensdag. Trekk i løpet av en skriftlig eksamensdag skal meldes til hovedvakten ved eksamen. Trekk under eksamen anses som stryk.

En student som har levert besvarelse, kan ikke unndra seg sensur.

§ 31. *Særordninger til eksamen og alternative vurderingsformer*

Har en student fysisk eller psykisk vanskelighet med å gjennomføre eksamen på vanlig måte, kan institusjonen etter søknad fra studenten i nødvendig utstrekning vedta en avvikende ordning for så vel skriftlig som muntlig eksamen. Særordningen skal ha som formål å oppveie de ulemper funksjonshemmingen/sykdommen/skade medfører, samtidig som man i størst mulig utstrekning skal sørge for at studentene prøves likt.

Alternative vurderingsformer kan benyttes for kandidater som pga. kroniske lidelser ikke kan gjennomføre eksamen med ordinær vurderingsform.

Studenter som har permanent behov for spesielle ordninger i forbindelse med eksamen, må innen frister fastsatt av studiesjef søke om dette for kommende semester. Studenter som får akutt behov for særordning må søke om dette så snart som mulig etter at behovet oppstår.

De ulike ordningene kan være:

1. utvidet eksamenstid ved klausureksamen, normalt 15 min/eksamenstid
2. utsatt innleveringsfrist ved hjemmeeksamen og lignende prøveformer
3. anledning til lengre pauser, eventuelt med mulighet til å hvile
4. skriftlig eksamen i stedet for muntlig
5. muntlig eksamen i stedet for skriftlig
6. eget eksamenslokale med egen inspektør
7. bruk av datamaskin
8. skrivehjelp, døvetolk og annen praktisk hjelp
9. overføring av oppgavene til punktskrift eller forstørret skrift
10. høytlesning av oppgaveteksten
11. høytlesning av besvarelsen for korrektur.

Frist for å søke om særordning er en måned før eksamen eller samtidig med eksamensoppmelding hvis fristen for oppmelding er mindre enn en måned før eksamen. Er funksjonshemmingen oppstått etter fristens utløp, eller hvis andre særlige grunner tilsier det, kan denne fravikes.

Behovet for de omsøkte særordningene må dokumenteres ved attest fra lege eller annen sakkyndig. Attesten skal inneholde de opplysningene som trengs for å avgjøre hvilke(n) særordning(er) som trengs. Hvis innvilging av særordning skjer for mer enn ett semester, behøver kandidaten ikke dokumentere behovet ved hver eksamen, men studenten er ansvarlig for at melding om særordning gis ved eksamensmelding i StudWeb.

Attest for dysleksi (anonymisert) legges ved kandidatens skriftlige besvarelse ved sensur, dersom dette har vært grunnlag for en særordning.

Ved evaluering av eksamensbesvarelsen skal anonymitetsprinsippet gjelde så langt som mulig.

Søknader om tilrettelegging av eksamen og søknader om alternativ vurderingsform behandles av studiesjef. Studiesjefen kan gi retningslinjer for dokumentasjonskrav og behandling av søknader om tilrettelegging av eksamen.

§ 32. *Eksamen etter tidligere ordninger*

Oversikt over tillatte hjelpemidler ved de ulike eksamener fastsettes av fagrådet, og skal være kunngjort i institusjonens emnebibliograf(er).

Kapittel VII: Gjennomføring av eksamen

§ 33. Grunnregler om eksamen

En eksamen anses påbegynt:

1. *Ved klausureksamen:* Straks eksamensoppgaven er utlevert.
2. *Ved hjemmeeksamen:* På det tidspunktet som Det teologiske Menighetsfakultet har oppgitt at eksamensoppgaven kan avhentes, nedlastes eller lignende.
3. *Ved mappevurdering:* Ved utløpet av innleveringsfristen for det første av arbeidene som inngår i mappevurderingen. Dette gjelder også om det i emnebeskrivelsen er fastsatt at studenten selv kan velge hvilke(t) av arbeidene som skal danne grunnlag for karakteren.
4. *Ved andre eksamensformer:* Når det aktuelle emnet, den aktuelle praksisperioden etc. er påbegynt, eller når det er angitt i emnebeskrivelsen.

§ 34. Eksamensspråk

Eksamensoppgaver utformes etter behov på norsk og/eller engelsk, eventuelt på andre språk i samsvar med programplanen. Dersom ikke noe annet er særskilt fastsatt, kan besvarelsen skrives på norsk eller engelsk. Studiesjefen kan ved søknad åpne for besvarelse på andre språk.

Dersom oppgaven er gitt på norsk, skal den foreligge på den målformen den enkelte kandidat har valgt (bokmål/nynorsk).

§ 35. Forhold i eksamenslokalet m.m.

1. Eksamenskandidatene skal møte i eksamenslokalet innen fastsatt tid. Eksamenskandidater som kommer for sent, kan få adgang til eksamen dersom det kan bringes på det rene at ingen eksamenskandidater i det aktuelle eksamensemne har forlatt sitt eksamenslokale. Det er ikke under noen omstendighet anledning til å påbegynne en eksamen senere enn én time etter at oppgaven(e) ble delt ut.
2. Studentene plikter å rette seg etter de anvisninger som gis av hovedvakt i eksamenslokalet.
3. Studiekort/legitimasjon må medbringes alle eksamensdager.
4. Vesker o.l. som er medbrakt til eksamenslokalet må innleveres før oppgaven deles ut.
5. Mobiltelefon, personsøker eller annet kommunikasjonsutstyr skal være avslått og ikke tilgjengelig for studenten.
6. Det skal være ro og orden i eksamenslokalet slik at ingen blir forstyrret i sitt arbeide med oppgaven. Overtredelse kan medføre øyeblikkelig utvisning fra eksamenslokalet.
7. Emnebeskrivelsen fastsetter hvilke hjelpemidler som er tillatt brukt under den enkelte eksamen. Hjelpemidler ut over dette kan ikke benyttes under eksamen.
8. Studentene kan arbeide med oppgaven innenfor den oppsatte tiden. Utover dette gis det 15 minutter til å klargjøre/ordne papirene for innlevering.
9. Kladdeark kan ikke leveres inn som del av besvarelsen.
10. Studiesjefen organiserer lærers tilstedeværelse i eksamenslokalet under skriftlig eksamen.

Ved vesentlige overtredelser av pkt. 1–10 ovenfor kan institusjonen bestemme at en innlevert eksamensoppgave skal avvises.

Rektor fastsetter instruks for eksamenskandidater, inspektører, faglærere og sensorer, og kan innenfor rammen av denne forskriften fastsette utfyllende regler som gjelder alle eksamener og prøver ved Det teologiske Menighetsfakultet.

§ 36. Fusk ved eksamen

Bruk av andre hjelpemidler enn de som er oppført i emnebeskrivelsen blir ansett som fusk. Dersom studenten har ulovlige hjelpemidler til disposisjon etter at eksamen er startet, blir det behandlet som forsøk på fusk.

Institusjonen har anledning til å kreve at alle arbeider som er utarbeidet ved hjelp av elektronisk tekstbehandling må leveres i elektronisk utgave.

Institusjonen har videre anledning til å kontrollere de innleverte arbeidene med tanke på å undersøke om det kan foreligge mistanke om fusk.

Dersom det under eksamen oppstår mistanke om fusk eller forsøk på fusk, skal studenten straks gjøres oppmerksom på at han/hun vil bli rapportert. Dette gjelder også for studenter som eventuelt yter hjelp. Studenten kan da velge om han/hun vil fortsette eller avbryte eksamen. Fusk eller forsøk på fusk ved hjemmeeksamen kan være kopiering eller avskrivning av litteratur uten henvisninger, eller kopiering av andre studenters arbeid, eller fordi den åpenbart er utført av andre enn studenten.

Konsekvenser for studenten ved fusk/forsøk på fusk framgår i lov om universiteter og høyskoler § 4–7 og § 4–8.

§ 37. Annullering av eksamen eller annen vurdering

Klagenemnda kan annullere eksamen eller annen vurdering, eller godkjenning av emner i tilfeller som beskrevet i lov om universiteter og høyskoler § 4–7.

§ 38. Karakter

Enhver eksamen skal føre fram til et vurderingsuttrykk (karakter). Karakteren skal angis på en av to måter; enten

1. Som «Bestått» eller «Ikke bestått», ev. «Pass/Fail», eller

2. Som en bokstav, etter skalaen A, B, C, D, E, F. De ulike verdiene skal gis etter følgende allmenne kriterier:

Bokmål

<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier</i>
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Viser stor grad av selvstendighet
B	Meget god	Meget god prestasjon som ligger over gjennomsnittet. Viser evne til selvstendighet
C	God	Gjennomsnittlig prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder
D	Nokså god	Prestasjon under gjennomsnittet, med en del vesentlige mangler
E	Tilstrekkelig	Prestasjon som tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller minimumskravene

Nynorsk

<i>Symbol</i>	<i>Nemning</i>	<i>Generell, kvalitativ omtale av vurderingskriterium</i>
A	Framifrå	Ein framifrå prestasjon som skil seg klart ut. Syner stor grad av sjølvstende
B	Mykje god	Ein mykje god prestasjon som ligg over gjennomsnittet. Syner evne til sjølvstende
C	God	Ein gjennomsnittleg prestasjon som er tilfredsstillande på dei fleste områda
D	Nokså god	Ein prestasjon under gjennomsnittet, med ein del vesentlege manglar
E	Tilstreккеleg	Ein prestasjon som tilfredsstiller minstekrava, men heller ikkje meir
F	Ikkje greidd	Ein prestasjon som ikkje tilfredsstiller minstekrava

Engelsk

<i>Grade</i>	<i>Grade</i>	<i>Definition</i>
A	Excellent	An excellent performance, clearly outstanding. Shows a high degree of independence
B	Very good	A very good performance, above average. Shows a certain degree of independence
C	Good	An average performance, satisfactory in most areas
D	Satisfactory	A performance below average, and with significant shortcomings
E	Sufficient	A performance that meets the minimum criteria
F	Fail	A performance that does not meet the minimum criteria

§ 39. Vekting av karakter, gjennomsnittskarakter og hovedkarakter

1. Vekting av karakter

Den vekt den enkelte karakter skal gis ved utregning av gjennomsnittskarakter i et emne eller en emnegruppe, eller ved utregning av hovedkarakter. Vekten skal angis i programplanen eller emnebeskrivelsen som en brøk av den samlede karakteren.

2. Gjennomsnittskarakter

En samlet karakter for et emne eller en emnegruppe. For emner skal gjennomsnittskarakteren regnes ut slik:

- Hver bokstavkarakter erstattes av en tallekvivalent, slik at A = «65»; B = «64»; C = «63»; D = «62»; E = «61». Disse tallverdiene brukes for at de ikke kan forveksles med tallkarakterer tilhørende de tidligere karaktersystemer ved Det teologiske Menighetsfakultet.
- For hver eksamen multipliseres tallekvivalenten med den vekten vedkommende eksamen skal ha i henhold til emnebeskrivelsen, og alle produktene summeres og divideres med det totale antall studiepoeng.
- Produktsummen settes opp eller ned til nærmeste hele tall, etter at vanlige forhøyningsregler er brukt.
- Gjennomsnittskarakteren angis med det bokstavsymbolet som svarer til det tallet som kommer fram.

For emnegrupper regnes gjennomsnittskarakteren ut på tilsvarende måte, likevel slik at tallekvivalenten for hvert emne som inngår, skal multipliseres med emnets studiepoeng, og produktsummen divideres med det totale antallet studiepoeng som inngår i gjennomsnittskarakteren.

Ved utregningen skal institusjonen tilstrebe at avrunding kun skjer én gang.

Gjennomsnittskarakteren angis som et bokstavsymbol dersom minst 75% av eksamenene i emnet eller emnegruppen, regnet etter vekt, er gitt bokstavkarakter. Ellers skal gjennomsnittskarakteren angis som «Bestått» eller «Ikke bestått».

3. Hovedkarakter

Hovedkarakter er en samlet karakter som kan gis ved fullført grad eller utdanningsprogram. Det skal angis i programplanen om det gis hovedkarakter eller ikke. For mastergrader som bygger på fullført bachelorgrad eller tilsvarende, skal som hovedregel bare emner som inngår i mastergradsstudiet selv telle med i hovedkarakteren.

Utrekning av hovedkarakter skjer etter de samme prinsipper som utregningen av gjennomsnittskarakter. Ved utregningen skal institusjonen tilstrebe at avrunding kun skjer én gang.

4. Justerende/korrigerende muntlig

Med justerende/korrigerende muntlig menes en muntlig prøve som ifølge emnebeskrivelsen foretas i forlengelse av en forutgående skriftlig prøving eller skriftlig arbeid.

Etter at justerende/korrigerende muntlig er gjennomført, kan karakteren som er satt på den forutgående skriftlige prøven eller det forutgående skriftlige arbeidet, normalt justeres opp eller ned med én karakter. Hvis den muntlige prøven vurderes som ikke bestått, får studenten umiddelbart en ny oppgave. Slik ny muntlig prøve kan kun anvendes ved justerende/korrigerende muntlig. Vurderes også denne prøven som ikke bestått, vil også emnet i sin helhet vurderes som ikke bestått. Ved manglende frammøte til muntlig uten gyldig fraværsgrunn, skal den samlede karakteren settes til «F».

§ 40. *Sensur. Ekstern evaluering av vurderingen og vurderingsordningen*

1. Det skal benyttes intern og ekstern sensor til bedømmelse av studentenes prestasjoner. Ekstern sensor skal benyttes til bedømmelse av minst 25% av studentarbeidene ved alle deleksamener som inngår i emnene. Ved 10 eller færre besvarelser, benyttes ekstern sensor til sensur av alle studentarbeidene. Eventuelt utvalg av studentarbeider gjøres tilfeldig.
2. Det skal benyttes minst to sensorer, hvorav minst en ekstern ved bedømmelse av kandidatens selvstendige arbeid i høyere grad og ved klagesensur, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–9.
3. Det skal benyttes enten intern og ekstern sensor eller to interne sensorer til bedømmelsen av alle eksamenskandidater i flg. tilfelle:
 - a. ved justerende muntlig eksamen,
 - b. ved muntlig eksamen eller annen eksamen der vurderingen ikke lar seg etterprøve.
4. Ved vurdering av praksisopplæring og annen løpende vurdering skal det i størst mulig grad medvirke mer enn én person.
5. Ved eksamen eller deleksamen som ikke omfattes av bestemmelsene i punkt 1.–3., skal det enten medvirke
 - a. intern og ekstern sensor eller to interne sensorer til utarbeidelse av eksamensoppgaver og vurderingskriterier, eller
 - b. to interne sensorer til vurdering av studentarbeider av samme omfang som fastsatt for ekstern sensor i punkt 1.
6. Ekstern evaluering av vurderingsordningen, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–9, kan gjennomføres for deler av et studium/studieprogram eller for ett eller flere studium/studieprogram samlet. Det skal gjennomføres ekstern evaluering av vurderingsordningen innen alle studier og studieprogram minimum hvert 5. år.

Rektor fastsetter nærmere retningslinjer for ekstern evaluering av vurderingsordningen der dette også sees i sammenheng med rutiner i kvalitetssikringssystemet.

Rektor kan fastsette utfyllende regler for bruk av ekstern sensor. Studiesjefen har ansvar for at bruken av ekstern sensor koordineres og varierer over tid.

Rektor oppnevner eksterne sensorer. Studiesjef oppnevner interne sensorer. Sensorer kan oppnevnes for en periode på inntil 4 år. Oppnevning skal gjelde både ordinær og påfølgende ny/utsatt eksamen. En intern eller ekstern sensor skal normalt ikke sensurere sammenhengende samme emne ved institusjonen i mer enn 6 år.
7. Sensor må ha minst en av følgende kvalifikasjoner:
 - a. være ansatt på høyskolelektor/universitetslektornivå eller høyere nivå ved universitet/høyskole eller annen forskningsinstitusjon eller på annen måte ha dokumentert vitenskapelig kompetanse på samme nivå
 - b. i særlige tilfeller gjennom relevant yrkespraksis være særlig kvalifisert for å foreta sensur innenfor et bestemt område.
8. Ekstern sensor skal ikke være ansatt i hel- eller deltidsstilling ved Det teologiske Menighetsfakultet i det gjeldende semester. Engasjerte forelesere/seminarholdere regnes som interne den tiden de mottar lønn fra institusjonen.
9. Dersom to sensorer ikke blir enige om vurderingen av et innlevert arbeid, skal det oppnevnes en tredje intern eller ekstern sensor som fastsetter karakteren.
10. Sensurfrist er tre uker fra eksamensdagen hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid – jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–9. Sensurfrist ved klagesensur er 20 virkedager etter klagefristens utløp. Sensurfrist for masteroppgaver og andre større skriftlige arbeider er 6 uker fra innlevering. Som større skriftlige arbeider regnes besvarelser med omfang som tilsvarer 10 studiepoeng eller mer. Det kan fastsettes en felles innleveringsfrist for ett eller flere studier som utgangspunkt for fristberegningen.
11. Sensur kunngjøres på den måten institusjonen bestemmer.

§ 41. *Bruk av vurderingskriterier ved sensur*

Ved siden av de generelle, kvalitative beskrivelsene av vurderingskriterier i § 38–2, benyttes fagspesifikke vurderingskriterier vedtatt av styret 16. juni 2003. De fagspesifikke vurderingskriteriene skal være tilgjengelige for studentene. Dersom det blir utarbeidet retningslinjer til bruk for sensor(ene) ved den enkelte eksamen, skal denne være tilgjengelig for enhver etter at sensurvedtaket er kunngjort.

§ 42. Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting

1. Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må studenten kreve begrunnelse umiddelbart etter at karakteren er meddelt. I øvrige tilfeller må studenten kreve begrunnelse innen en uke fra studenten fikk kjennskap til karakteren, men aldri mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort. Begrunnelse skal normalt gis innen to uker etter at studenten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for sensureringen og for vurdering av studentens prestasjon.
2. Eksamenskommisjonen velger om begrunnelse blir gitt muntlig eller skriftlig.
3. Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelig for studentene etter at karakterene er fastsatt.
4. En student kan klage skriftlig over karakteren senest tre uker etter at sensuren er kunngjort, eller tre uker etter at begrunnelse er gitt. Dersom studenten har bedt om begrunnelse eller klaget over formelle feil ved eksamen løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelse eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.
5. Ved klage over karakterfastsetting vil eksamen bli sensurert av to nye sensorer, hvorav minst en ekstern sensor. Ved ny karakterfastsetting kan endring skje både til gunst og ugunst for klager. Hvis den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve, og klager får medhold i klage på sensuren over den skriftlige del av eksamen, holdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.
6. Bedømmelse av muntlig prestasjon, bedømmelse av praktisk ferdighet eller annen bedømmelse som på grunn av prøvens art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages.
7. Følgende bestemmelser gjelder for ny sensur etter klage:
 - a. Dersom det gis én samlet karakter for alle deleksamenene som eksamenen består av, skal alle deleksamenene forelegges ny sensur.
 - b. Dersom det gis separate delkarakterer under veis i studiet for de ulike deleksamenene som inngår i emnet, skal den enkelte deleksamen eller de enkelte deleksamen(ene) som studenten påklager, forelegges ny sensur. Kandidaten må selv spesifisere hvilken eller hvilke deler av eksamen som påklages.
8. Klage over karakterfastsetting av gruppeeksamen må undertegnes av et flertall av medlemmene i gruppen før den kan framsettes.
9. Det kan ikke framsettes klage på en vurdering som kun er en tilbakemelding på læringsprosessen fra lærer/veileder, og som ikke resulterer i en karakterfastsettelse.

§ 43. Klage over formelle feil ved eksamen

1. En student som har vært oppe til eksamen kan klage over formelle feil innen tre uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger. Klagen avgjøres av styret selv.
2. Hvis styret selv finner at det er begått feil som kan ha hatt betydning for én eller flere studenters prestasjoner eller bedømmelsen av disse, kan feilen rettes opp ved ny sensurering, eventuelt at det blir arrangert ny eksamen.

Kapittel VIII: Grader, vitnemål og karakterutskrift**§ 44. Grader**

1. Det teologiske Menighetsfakultet tildeler bachelorgrad av 180 studiepoengs omfang og mastergrad av 90, 120 og 300 studiepoengs omfang, samt graden cand.theol. av 360 poengs omfang.
2. Gradene tildeles av rektor.

§ 45. Krav til innhold og sammensetning av bachelorgrad

1. For å oppnå bachelorgraden må studenten ha avlagt eksamener som til sammen utgjør minst 180 studiepoeng.

I de 180 studiepoengene inngår examen philosophicum og examen facultatum, hver på 10 studiepoeng. I de 180 studiepoengene skal det inngå en fordypningsenhet på til sammen minst 80 studiepoeng. Hva som er spesialisering, er definert i de enkelte programplanene. For å få tildelt Bachelorgraden i teologi må 160 av de avlagte studiepoengene være innen fagområdene teologi og kristendomskunnskap/KRL. Øvrige spesifikasjoner og krav er angitt i studieprogrammenes programplaner.
2. For å få bachelorgraden utstedt fra Det teologiske Menighetsfakultet, er det et vilkår at minst 90 av de avlagte studiepoengene som danner grunnlag for graden, er avlagt ved Det teologiske Menighetsfakultet.

§ 46. Krav til innhold og sammensetning av mastergrad

1. For å få tildelt mastergrad av 90 studiepoengs omfang må studenten ha bestått emner som er fastsatt i programplanen. Omfanget av det selvstendige arbeidet fastsettes i programplanen. Det er obligatorisk med veiledning av det selvstendige arbeidet. For å få mastergrad av 90 studiepoengs omfang utstedt fra Det teologiske Menighetsfakultet, må normalt avhandlingen med metodelære pluss 30 studiepoeng som danner grunnlag for graden, være avlagt ved Det teologiske Menighetsfakultet.

2. For å få tildelt mastergrad av 120 studiepoengs omfang må kravene som er fastsatt i forskrift 2. juli 2002 nr. 738 om krav til mastergrad være oppfylt. I tillegg må studenten ha bestått emner som er fastsatt i programplanen for 2-årig mastergrad. Omfanget av det selvstendige arbeidet fastsettes i programplanen. Det er obligatorisk med veiledning av det selvstendige arbeidet. For å få mastergraden utstedt fra Det teologiske Menighetsfakultet, må normalt avhandlingen med metodelære pluss et visst antall studiepoeng (20 studiepoeng ved stor avhandling og 40 studiepoeng ved liten avhandling) som danner grunnlag for graden, være avlagt ved Det teologiske Menighetsfakultet.
3. For å få tildelt mastergrad av 300 studiepoengs omfang må kravene som er fastsatt i forskrift 2. juli 2002 nr. 738 om krav til mastergrad være oppfylt. I tillegg må studenten ha bestått emner som er fastsatt i programplanen for 5-årig mastergrad. Omfanget av det selvstendige arbeidet fastsettes i programplanen. Det er obligatorisk med veiledning av det selvstendige arbeidet. For å få mastergraden utstedt fra Det teologiske Menighetsfakultet, må minst 100 studiepoeng være avlagt ved institusjonen, og av disse må minst 40 studiepoeng ligge på 500-nivå. Normalt kreves det at avhandlingen leveres ved Det teologiske Menighetsfakultet.
4. Institusjonen kan etter faglig begrunnet søknad dispensere fra disse bestemmelsene.

§ 47. Krav til innhold og sammensetning av graden *cand.theol.*

For å få tildelt graden *cand.theol.* av 360 studiepoengs omfang må studenten ha bestått emner som er fastsatt i programplanen for graden *cand.theol.*

Examen philosophicum og examen facultatum skal inngå i grunnlaget for graden. Det kan gjøres unntak fra kravet om examen philosophicum og examen facultatum for studenter med bachelorgrad eller tilsvarende grad fra norsk eller utenlandsk utdanningsinstitusjon hvor det ikke er krav om examen philosophicum og/eller examen facultatum, når graden i sin helhet inngår i *cand.theol.*-graden.

For å få *cand.theol.*-graden utstedt fra Det teologiske Menighetsfakultet må emner på 180 studiepoeng som danner grunnlag for graden være avlagt ved institusjonen.

§ 48. Vitnemål og tilleggsbetegnelser for grader

For oppnådd grad utstedes vitnemål. Ved oppnådd bachelorgrad utstedes normalt vitnemål med tilleggsbetegnelse som angir på hvilket studieområde kandidaten har sin faglige spesialisering.

Bachelorgraden ved Det teologiske Menighetsfakultet kan ha følgende tilleggsbetegnelser:

1. For studenter som har fordypningsenhet med faglig tyngde innen kultur og samfunnsfag, dvs. innen fagområdene teologi og kristendomskunnskap/KRL, innen historisk-filosofiske – samfunnsvitenskapelige, pedagogiske –, medisinske – og juridiske fag, angis betegnelsen *bachelor i kultur- og samfunnsfag* på vitnemålet. Emnene som inngår i graden dokumenteres ved karakterutskrift.
2. For studenter som oppfyller kravene i punkt 1, og som i tillegg har særskilt faglig spesialisering tatt ved institusjonen som inngår i grunnlaget for graden, angis betegnelsen *bachelor i kultur- og samfunnsfag med spesialisering i [spesialiseringens navn]* på vitnemålet. Emnene som inngår i graden dokumenteres ved karakterutskrift.
3. For studenter som har bestått emner med 160 studiepoeng innen fagområdene teologi og kristendomskunnskap/KRL angis betegnelsen *bachelor i teologi*. Øvrige spesifikasjoner og krav er angitt i studieprogrammets programplaner.

Ved oppnådd mastergrad av 90 studiepoengs omfang angis betegnelsen *erfaringsbasert master i [studieretningens navn]* på vitnemålet. I tillegg oppgis eventuell studieretning, samt tittel på det selvstendige arbeidet. Emnene som inngår i graden dokumenteres ved karakterutskrift.

Ved oppnådd mastergrad av 120 studiepoengs omfang angis betegnelsen *master i [studieprogrammets navn]* på vitnemålet. I tillegg oppgis eventuell studieretning, samt tittel på det selvstendige arbeidet. Emnene som inngår i graden dokumenteres ved karakterutskrift.

Ved oppnådd mastergrad av 300 studiepoengs omfang angis betegnelsen *master i [studieprogrammets navn]* på vitnemålet. I tillegg oppgis eventuell studieretning, samt tittel på det selvstendige arbeidet. Emnene som inngår i graden dokumenteres ved karakterutskrift.

Ved oppnådd *cand.theol.*-grad av 360 studiepoengs omfang angis betegnelsen *candidatus/candidata theologiae* på vitnemålet. Emnene som inngår i graden dokumenteres ved karakterutskrift.

§ 49. Vitnemål

1. Det teologiske Menighetsfakultet utferdiger vitnemål om fullført grad. Studenter som mottar vitnemål for *cand.theol.*-graden skal normalt avlegge profesjonsløfte; at kandidaten med håndslag har «...lovet ved Guds hjelp å lære og leve i samsvar med Guds hellige ord».
2. Vitnemål utstedes på norsk for studieprogram hvor undervisningsspråket er norsk. For studieprogram hvor undervisningsspråket er engelsk utstedes vitnemålet på engelsk. Et eget vitnemålstillegg, Diploma Supplement, gir en nærmere beskrivelse på engelsk av kandidatens utdanning og det norske utdanningssystemet.
3. Det utstedes bare ett vitnemål for oppnådd grad.
4. Studiesjef fastsetter utformingen av vitnemål, karakterutskrift og Diploma Supplement.

§ 50. Karakterutskrift

Studenter som har fullført og bestått ett eller flere emner kan få karakterutskrift. Karakterutskriften skal opplyse om emnets kode, navn og omfang, karakter på emnet samt hvilket år og semester karakteren er oppnådd.

Kapittel IX: Godskriving og godkjenning av grad og enkeltemner, og reduksjon av studiepoeng**§ 51. Godskriving av grad, yrkesutdanning, fag osv. fra institusjon under loven**

Det teologiske Menighetsfakultet avgjør søknad om godskriving av grad, yrkesutdanning, fag eller emne fra en institusjon som går inn under lov om universiteter og høyskoler.

§ 52. Godkjenning av grad eller utdanning fra institusjon som ikke går inn under loven

Det teologiske Menighetsfakultet avgjør søknad om å få godkjent grad eller utdanning fra utenlandsk eller norsk institusjon som ikke går inn under lov om universiteter og høyskoler som jevngrad med grad, yrkesutdanning eller annet utdanningsprogram som gis ved institusjonen.

§ 53. Reduksjon av studiepoeng

Studenter som avlegger eksamen i emner som faglig sett dekker hverandre helt eller delvis, får redusert den samlede studiepoengsummen for de aktuelle emnene. Den fagseksjon som er ansvarlig for emnet gjør vedtak om slik reduksjon.

Kapittel X: Klage**§ 54. Klagenemnd**

1. Styret oppnevner medlemmer til institusjonens klagenemnd i samsvar med lov om universiteter og høyskoler § 5-1.
2. Klagenemnden skal behandle klager over enkeltvedtak og, etter styrets bestemmelse, andre klagesaker for studentene.
3. Avgjørelse om godkjenning og godskriving av utdanning etter lov om universiteter og høyskoler § 3-4, fritak for eksamen eller prøve etter § 3-5, opptak av studenter etter § 3-6 og § 3-7, rett til å gå opp til eksamen etter § 3-10, annullering av eksamen eller prøve etter § 4-7 og bortvisning og utestengning etter § 4-8 til § 4-10 regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

Kapittel XI: Ikrafttredelse**§ 55. Ikrafttredelse**

Forskriften trer i kraft 1. januar 2006. Samtidig oppheves reglement 8. september 2003¹ for gradsstudier ved Det teologiske Menighetsfakultet og reglement 8. september 2003¹ for opptak, studier og eksamen ved Det teologiske Menighetsfakultet.

¹ Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend.

22. nov. Nr. 1368 2005**Delegering av myndighet fra det sentrale Mattilsynet til Debio og det lokale og regionale Mattilsynet etter økologiforskriften § 17 mv.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 22. november 2005 med hjemmel i forskrift 4. oktober 2005 nr. 1103 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler § 17 mv. Kunngjort 8. desember 2005.

I

Med hjemmel i forskrift 4. oktober 2005 nr. 1103 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler § 17 mv. delegeres Mattilsynets myndighet etter forskriften slik:

1. Debio**1.1 Tilsyn og enkeltvedtak**

Debio delegeres, med de unntak og presiseringer som fremgår av dette delegeringsvedtaket og eventuelle supplerende instruksjoner, myndighet til å føre tilsyn og fatte enkeltvedtak etter økologiforskriften § 17 annet ledd.

1.2 Innkreving av gebyrer

Debio delegeres også myndighet til å kreve inn gebyr på vegne av Mattilsynet etter økologiforskriften § 19 og forskrift 13. februar 2004 nr. 406 om betaling av gebyrer for særskilte ytelser fra Mattilsynet for så vidt gjelder gebyr for godkjenning av økologisk produksjon/foredling/import – tilknytning til kontrollordningen.

2. Det lokale Mattilsynet ved distriktskontorene**2.1 Import av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler fra tredjeland**

Det lokale Mattilsynet ved distriktskontorene delegeres myndighet til å føre tilsyn og fatte enkeltvedtak etter økologiforskriften § 17 første ledd innenfor sitt geografiske virkeområde for så vidt gjelder import av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler fra tredjeland, jf. dog punkt 4.2. Punkt 2.2.4 i

delegeringsvedtak 9. februar 2005 nr. 115 fra det sentrale Mattilsynet til det lokale og regionale Mattilsynet gjelder tilsvarende på økologiområdet.

3. *Det regionale Mattilsynet ved regionkontorene*

3.1 *Dispensasjoner, jf. økologiforskriften § 20*

Det regionale Mattilsynet ved regionkontorene delegeres myndighet til å fatte enkeltvedtak om dispensasjon etter økologiforskriften § 20, jf. også delegeringsvedtak 9. februar 2005 nr. 115 fra det sentrale Mattilsynet til det lokale og regionale Mattilsynet punkt 4. Unntaket i punkt 4.2.1 i sistnevnte delegeringsvedtak gjelder tilsvarende på økologiområdet.

4. *Det regionale Mattilsynet i Oslo, Akershus og Østfold*

4.1 *Midlertidige tillatelser til bruk av ikke-økologiske ingredienser*

Det regionale Mattilsynet i Oslo, Akershus og Østfold delegeres myndighet etter økologiforskriften til å gi midlertidige tillatelser til bruk av ikke-økologiske ingredienser i økologiske produkter.

4.2 *Importtillatelser fra ikke-godkjente tredjeland*

Det regionale Mattilsynet i Oslo, Akershus og Østfold delegeres myndighet etter økologiforskriften til å gi importtillatelser til import av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler fra ikke-godkjente tredjeland.

5. *Klage*

Enkeltvedtak fattet av Debio og det lokale Mattilsynet med hjemmel i økologiforskriften kan påklages til det regionale Mattilsynet, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingssaker (forvaltningsloven) kapittel VI. Enkeltvedtak fattet av det regionale Mattilsynet som førsteinstans kan påklages til det sentrale Mattilsynet ved Hovedkontoret. Klager skal imidlertid sendes til det organet som fattet vedtaket. Dersom vedtaksorganet ønsker å opprettholde vedtaket, oversendes klagen med en begrunnet innstilling til klageinstansen. Klagefristen er tre uker fra melding om vedtaket er mottatt.

6. *Instruksjonsmyndighet, tilbaketrekking og endring av delegert myndighet*

Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret kan gi nærmere instruksjoner for utøvelsen av den delegerte myndigheten – både generelt og i den enkelte sak, herunder for samhandling og gjensidig informasjonsutveksling mellom Debio og Mattilsynets ulike nivåer. Det sentrale Mattilsynet ved Hovedkontoret kan når som helst trekke tilbake eller endre delegert myndighet.

II

Ikrafttredelse og oppheving av tidligere delegeringsvedtak

Dette delegeringsvedtaket trer i kraft straks. Samtidig oppheves delegeringsvedtak 18. mars 2004¹ fra det sentrale Mattilsynet på det økologiske området og delegeringsvedtak 23. september 1999 nr. 1064 fra Statens næringsmiddeltilsyn til Debio etter forskrift om produksjon og merking av økologiske landbruksvarer.

¹ Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend.

22. nov. Nr. 1369 2005

Instruks fra det sentrale Mattilsynet til Debio og det lokale og regionale Mattilsynet for utøving av delegert myndighet etter økologiforskriften § 17 mv.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 22. november 2005 med hjemmel i forskrift 4. oktober 2005 nr. 1103 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler § 17 og delegeringsvedtak 22. november 2005 nr. 1368 fra Det sentrale Mattilsynet til Debio og det lokale og regionale Mattilsynet etter økologiforskriften § 17 mv. punkt 6. Kunngjort 8. desember 2005.

I

Nedenfor gis nærmere instruksjoner for utøvelsen av den delegerte myndigheten, herunder for samhandling og gjensidig informasjonsutveksling mellom Debio og Mattilsynets ulike nivåer.

1. *Debio*

1.1 *Bruk av sanksjoner og virkemidler*

Dersom det konstateres overtredelser av bestemmelsene i økologiforskriften kan Debio i enkeltvedtak påby at henvisninger til den økologiske produksjonsmetode må fjernes fra det aktuelle produktet, partiet eller hele produksjonen.

Dersom det konstateres klare eller gjentatte overtredelser av bestemmelsene i økologiforskriften eller overtredelser av bestemmelsene i forskriften som kan ha langvarig virkning, kan Debio i enkeltvedtak forby virksomheten å markedsføre produkter med henvisning til den økologiske produksjonsmetode for en periode på opp til to år. Produktene kan likevel markedsføres uten henvisning til økologisk produksjonsmetode.

Overtredelse av bestemmelsene i økologiforskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den er straffbart, jf. § 21 som igjen henviser til straffebestemmelsen i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 28. Ved spesielt alvorlige overtredelser av bestemmelsene i forskriften bør det derfor også vurderes om den aktuelle virksomheten skal anmeldes til politiet. I slike tilfeller skal Debio oversende en begrunnet innstilling til Mattilsynets distriktskontor i det aktuelle området som skal ta stilling til om virksomheten skal anmeldes til politiet eller ikke.

Debio kan også som ledd i sin saksbehandling i enkeltvedtak avslå en søknad om tilknytning til kontrollordningen, nekte fornyelse eller utvidelse av godkjenningen til en allerede tilknyttet virksomhet og kreve ny omleggings- eller karenstid dersom vilkårene for å være tilknyttet kontrollordningen ikke er tilstede. I slike tilfeller kan det eventuelt også settes frister for retting av feilene slik at godkjenning kan gis på et senere tidspunkt.

Kravene i økologiforskriften gjelder som et frivillig tillegg til andre krav som stilles til virksomhetene i øvrig generelt og spesielt obligatorisk regelverk som håndheves av Mattilsynet, for eksempel om hygiene, helse, dyrevelferd og merking. Et grunnvilkår som må være oppfylt for at en virksomhet skal kunne drive økologisk produksjon eller markedsføre produkter som økologiske mv. er derfor at virksomheten overholder alle de krav som stilles i øvrig obligatorisk regelverk. Dersom Debio ved inspeksjon i en virksomhet oppdager forhold som kan tenkes å være overtredelser av øvrig regelverk som håndheves av Mattilsynet, skal Debio varsle Mattilsynets distriktskontor i det aktuelle området om dette skriftlig. I et slikt tilfelle kan ikke virksomheten godkjennes for økologisk produksjon mv. før det er avklart om virksomheten overholder kravene i det øvrige obligatoriske regelverket, for eksempel at virksomheten er innmeldt og eventuelt godkjent som næringsmiddelvirksomhet, jf. generell forskrift 8. juli 1983 nr. 1252 for produksjon og omsetning mv. av næringsmidler (generell forskrift) § 13 og § 14 osv. Jf. punkt 2.3 nedenfor.

Dersom Debios påbud og forbud mv. jf. ovenfor ikke etterfølges, og det skulle bli nødvendig med en opptrapping av virkemiddelbruken overfor virksomheten, skal saken oversendes til Mattilsynets distriktskontor i det aktuelle området for oppfølging etter forskrift 21. desember 1993 nr. 1385 om merking av næringsmidler (merkeforskriften) § 5 og forbudet mot villedende merking.

1.2 *Debio som kontrollorgan og saksforbereder for Mattilsynet*

Når Debio fører tilsyn og fatter vedtak etter økologiforskriften er Debio å anse som et forvaltningsorgan, og pålegges derfor å følge bestemmelsene i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) og lov 19. juni 1970 nr. 69 om offentlighet i forvaltningen (offentlighetsloven), og alminnelige forvaltningsmessige prinsipper. Dette omfatter også plikt til å veilede om kontrollordningen.

Debio skal også motta og saksforberede henvendelser der Mattilsynet skal avgjøre saken og oversende en begrunnet innstilling til Mattilsynet sammen med kopier av de relevante dokumenter i saken. Debio skal for øvrig være rådgiver for og bistå Mattilsynet i det løpende arbeidet på økologiområdet nasjonalt og internasjonalt.

Ved usikkerhet om tolkningen av økologiregelverket, delegeringsvedtaket med eventuelle tilhørende instruksjer og avtaler skal Debio ta kontakt med Mattilsynet.

2. *Det lokale Mattilsynet ved distriktskontorene*

2.1 *Oppfølging av saker der Debios påbud eller forbud mv. ikke etterkommes av virksomhetene*

Som nevnt ovenfor i punkt 1.1 skal Mattilsynets distriktskontorer i de aktuelle områder etter anmodning fra Debio overta oppfølgingen av saker der Debios bruk av sanksjoner og virkemidler ikke etterkommes av virksomheten. Mattilsynets distriktskontorer skal i så fall følge opp slike saker etter merkeforskriften § 5 og forbudet mot villedende merking. Mattilsynets distriktskontorer skal også etter anmodning fra Debio ta stilling til om en virksomhet skal anmeldes til politiet for spesielt grove overtredelser av bestemmelsene i økologiforskriften.

2.2 *Oppfølging av saker overfor virksomheter som ikke er og kanskje heller ikke skal være tilknyttet kontrollordningen*

Mattilsynets distriktskontorer skal også følge opp saker om uriktig henvisning til økologisk produksjonsmetode etter merkeforskriften § 5 dersom de ved tilsyn oppdager villedende økologisk merking i virksomheter som ikke er og kanskje heller ikke skal være tilknyttet kontrollordningen og dermed ikke blir besøkt av Debio.

I slike tilfeller skal Mattilsynets distriktskontorer varsle Debio om forholdet skriftlig slik at Debio kan ta kontakt med virksomheten med sikte på eventuell tilknytning til kontrollordningen.

2.3 *Gi nødvendige opplysninger og bistand dersom Debio trenger dette for å kunne ta stilling til om en virksomhet kan godkjennes for økologisk produksjon mv.*

Mattilsynets distriktskontorer skal etter anmodning fra Debio gi nødvendige opplysninger og yte nødvendig bistand dersom Debio trenger dette for å kunne ta stilling til om en virksomhet kan godkjennes for økologisk produksjon eller markedsføring mv. av økologiske produkter, jf. ovenfor i punkt 1.1.

II

Ikrafttredelse og oppheving av andre instruksjer

Instruksen trer i kraft straks. Samtidig oppheves instruks 3. juni 2004¹ fra Mattilsynet til Debio for kontroll av primærproduksjon og med pakking, foredling og import av økologiske landbruksvarer.

¹ Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend.

24. nov. Nr. 1370 2005**Forskrift om eksamen for Betanien diakonale høgskole.**

Fastsatt av styret for Betanien diakonale høgskole 24. november 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–9 nr. 7. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for alle studenter ved Betanien diakonale høgskole. Bestemmelser om eksamen og sensur, fastsatt av departementet i nasjonale rammeplaner for et studium, skal i tilfelle konflikt gå foran denne forskriften.

§ 2. Definisjoner

I forskriften gjelder følgende definisjoner:

<i>Student</i>	Som student regnes den som er tatt opp til studier ved høgskolen i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 3–6 og § 3–7, og har betalt semesteravgift, jf. lov om studentsamskipnader § 12.
<i>Privatist</i>	Som privatist regnes den som fremstiller seg til eksamen ved høgskolen etter lov om universiteter og høyskoler § 3–10, uten å være tatt opp som student.
<i>Rammeplan</i>	Rammeplan er betegnelsen for en nasjonal plan som beskriver mål, innhold og organisering i enkelte yrkesrettede utdanninger. Rammeplanene fastsettes av departementet, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–2 nr. 2.
<i>Fagplan</i>	Fagplan brukes som betegnelse for en plan som gir en nærmere beskrivelse av mål, innhold, vurdering og organisering av studier som er regulert av nasjonale rammeplaner.
<i>Fag/kurs/modul</i>	Beskrivelse som gis av innhold, omfang, mål, vurderingsformer o.l. av et fag, emne eller kurs, som inngår på vitnemål eller karakterutskrift.
<i>Studieplan</i>	Plan for det faglige innholdet i studier som ikke er regulert av rammeplan.
<i>Studiepoeng</i>	Omfanget av et fag, emne eller kurs i høgskolens fag- og studieplaner måles i studiepoeng. 60 studiepoeng tilsvarer ett fullt studieår for heltidsstudenter.
<i>Eksamen</i>	Eksamen er skriftlig, muntlig eller praktisk prøving av kunnskaper og ferdigheter der resultatet inngår på vitnemålet eller regnes inn i en karakter på vitnemålet eller endelig karakterutskrift.

Ordinær eksamen

Den første eksamen som holdes i et fag for et studentkull eller en gruppe studenter.

Utsatt eksamen

Eksamen som arrangeres for studenter som har vært sykemeldte eller hatt annet gyldig fravær ved ordinær eksamen. Ved utsatt eksamen gjelder pensum for den siste ordinære eksamen.

Ny eksamen

Eksamen som arrangeres for studenter som ikke har bestått ordinær eksamen. Ved ny eksamen gjelder pensum for den siste ordinære eksamen.

Eksamensformer

Som eksamen kan regnes:

- *Skriftlig* og/eller *muntlig* prøve i et fag, emne eller kurs
- Praktiske prøver og arbeider
- Vurdering av veiledet praksis
- Framvisninger og framføringer
- Mappevurdering – vurdering av en samling med arbeider som er produsert over en gitt periode. Nærmere forklaring skal være gitt i fagplan.
- Bedømmelse av utført laboratoriearbeid, prosjektarbeid, praksisrapport, seminararbeid, rapporter
- Annen dokumentasjon som inngår i sluttevalueringen for et fag, emne, kurs og/eller som gir grunnlag for fastsettelse av selvstendig karakter på vitnemål eller karakterutskrift.

Med *skriftlig* menes individuell, skriftlig prøving av kunnskaper i et fag eller deler av fag, der eksamen finner sted under tilsyn i anvist lokale, eller hjemmeeksamen i gruppe eller individuelt.

Med *muntlig* menes muntlig, individuell prøving av kunnskaper og ferdigheter.

§ 3. Studierett og rett til å gå opp til eksamen

1. Studenter som er tatt opp til et studium ved høgskolen og som har betalt semesteravgift, har rett til å gå opp til de eksamener og prøver som inngår i studiet eller faget. Studierett forutsetter at studenten betaler semesteravgift hvert semester. Den som ikke betaler slik avgift, nektes adgang til eksamen, jf. lov om studentsamskipnader § 12.

2. Privatister som oppfyller de generelle og eventuelt spesielle opptakskrav og andre krav for å gå opp til eksamen, har rett til å gå opp til eksamen etter nærmere regler. Høgskolen avgjør om vilkår for å avlegge eksamen er innfridd. Styret kan bestemme at eksamenskandidater som ikke er tatt opp til et studium ved høgskolen, skal betale vederlag som dekker institusjonens merutgifter ved å avholde eksamen for denne gruppen, jf. lov om universitet og høyskoler § 3–10.
3. Høgskolen kan fastsette særskilte arbeidskrav, krav om bestemte eksamener eller prøver, eller krav om obligatorisk undervisning og praksis som må være fullført før eksamen i bestemte fag kan avlegges. Opplysninger om dette tas inn i fag-/studieplan og fag- og kursbeskrivelser.
4. En student kan ikke framstille seg til eksamen ved høgskolen i samme fag/emne mer enn tre ganger. En student anses for å ha framstilt seg til eksamen dersom han/hun trekker seg etter avmeldingsfristens utløp, ikke møter på eksamen, ikke leverer besvarelse, eller møter på eksamen og trekker seg under eksamen. Etter søknad til styret, kan en student i spesielle tilfeller få avlegge eksamen for fjerde gang.
5. Når en student har avlagt eksamen på nytt, gjelder den beste karakteren.
6. For ikke bestått praksis gis det adgang til å ta praksisperioden en gang til, med mindre annet er bestemt i rammeplan. Dersom studenten får vurdert samme praksisperiode til ikke bestått to ganger, må studiet avbrytes. Hvis det foreligger særskilte grunner, kan studenten søke styret for høgskolen om å få tilrettelagt en tredje periode.
7. Det kan innvilges permisjon i inntil to år. Det skal i forbindelse med søknad om permisjon gjøres avtale om videre studieprogresjon. For svangerskapspermisjon vises det til lov om universiteter og høyskoler § 4–5. En student som har fødselspermisjon, vil ha rett til å fullføre sine studier på tilsvarende nivå som før permisjonen.
8. En student som ikke har avlagt eksamen i løpet av de siste to studieår, mister studieretten dersom det ikke er søkt skriftlig om permisjon som nevnt over, og må eventuelt søke nytt opptak til studiet, med mindre annet er bestemt i forskrift.

§ 4. *Oppmelding til og trekk fra eksamen*

1. Oppmelding til eksamen skal skje senest innen 14 dager før eksamen finner sted, hvis ikke høgskolen har fastsatt andre frister.
2. Studenten blir automatisk oppmeldt til ordinær eksamen.
3. Studenten må selv melde seg opp til utsatt og ny eksamen. Den enkelte student er ansvarlig for at han/hun er oppmeldt til eksamen innen de angitte frister. Høgskolen kan i særlige tilfeller etter søknad fravike oppmeldingsfristene. Dispensasjon kan gis i de tilfelle der en student har vært syk eller det er andre uforutsette hindringer som har gjort det umulig for studenten å melde seg innen fristen, og dette blir dokumentert. Oppmelding gjøres skriftlig eller elektronisk til studieadministrasjon.
4. En student har anledning til å trekke seg fra eksamen. Skriftlig avmelding skal være høgskolen i hende senest 2 uker før eksamensdagen. Studenten kan da ikke framstille seg til ny eksamen før ved neste ordinære eksamen.
5. En student som avbryter skoleeksamen etter at eksamen er begynt, skal melde dette skriftlig til vekten. En student anses for å ha strøket når studenten avbryter eksamen uten at avbrytelsen skyldes sykdom.
6. Ved uteblivelse eller trekk fra eksamen som skyldes sykdom eller andre forhold som studenten ikke rår over, må legeattest eller annen dokumentasjon være innlevert til høgskolen senest 48 timer etter eksamensstart. Studenter som trekker seg etter angitt frist og som ikke har gyldig grunn, regnes for å ha fremstilt seg til eksamen. Godkjent forfallsgrunn gir rett til utsatt eksamen.
7. Legeattesten skal inneholde opplysninger om hvilket tidsrom den gjelder for. Det skal framgå av attesten at sykdommen er vurdert i forhold til kandidatens mulighet til å gjennomføre eksamen.
8. Studenten kan få innvilget utsettelse på gjennomføring av studiekrav (omfatter ikke eksamen under tilsyn) etter søknad på standard skjema til modulansvarlig, jf. § 4–6 gyldig grunn.
9. Studenter som ønsker å forbedre karakter, kan kun melde seg opp til neste ordinære eksamen.
10. En student som har levert besvarelse, kan ikke unndra seg sensur.

§ 5. *Eksamen under særlige vilkår*

1. Studenter som av medisinske eller andre grunner har behov for spesiell tilrettelegging ved den praktiske gjennomføringen av eksamen, må framsette søknad om dette seinest 6 uker før eksamen. Dersom det oppstår akutte behov, kan det gjøres unntak fra søknadsfristen. Søknaden må inneholde dokumentasjon fra sakkyndig instans (f.eks. lege, logoped, psykolog) og beskrivelse av behovet for særordning i eksamenssituasjonen. Det skal normalt søkes for hver eksamensperiode, men dersom grunnlaget for særordningen er av permanent karakter, kan det gjøres unntak for dette.
2. Særordninger kan være spesiell fysisk tilrettelegging, bruk av særskilte hjelpemidler og/eller utvidet tid til eksamen, eller i spesielle tilfeller alternativ eksamensform. (Særordninger kan f.eks. være eget eksamenslokale, bruk av PC, skrivehjelp, muntlig eksamen i stedet for skriftlig, høytlesing av oppgaven, høytlesing av besvarelsen for korrektur, innlesing av besvarelsen på kassett, spesialstol, spesialbord, ekstra pauser med mulighet for å hvile, ammepauser.)
3. Ved skriftlig eksamen med tilsyn kan det gis utvidet tid med inntil 25% av normal eksamenstid, maksimalt 1 time. Eksamen uten tilsyn vurderes særskilt, dog maksimalt 48 timer tillegg i tid, inklusive lørdag og søndag.

4. Studenter med annet morsmål enn norsk, som har kvalifisert seg til opptak ved å tilfredsstillende et av norskkravene til fremmedspråklige søkere, gis ikke utvidet eksamenstid grunnet språkvansker alene.
5. Studenter med dysleksi eller andre lese-/skrivevansker, eller studenter med annet morsmål enn norsk, kan etter eget ønske få lagt ved eksamensbesvarelsen en anonymisert attest som stadfester dette.
6. Særordninger skal være slik at eksamensprestasjonen vurderes etter vanlige faglige kriterier.

§ 6. *Bruk av hjelpemidler ved eksamen med tilsyn*

Høgskolen fastsetter hvilke hjelpemidler som kan benyttes ved eksamen. Oversikt over tillatte hjelpemidler skal framgå av fag- og kursbeskrivelser og i eksamensoppgavene.

§ 7. *Fusk og forsøk på fusk*

1. Det anses som fusk når en student har ulovlige hjelpemidler tilgjengelig under eksamen eller på andre måter handler i strid med eksamensregelverket eller regler om kildebruk.
2. Dersom det under avleggelse av eksamen med tilsyn oppstår situasjoner som gjør at en student kan mistenkes for fusk, skal studenten straks gjøres oppmerksom på at forholdet vil bli rapportert til administrasjonen for videre forføyning. Studenten gis da mulighet til å velge om han/hun vil avbryte eller fortsette eksamen. Det samme gjelder for studenter som har medvirket til fusk hos andre.
3. Dersom fusk eller forsøk på fusk oppdages under sensurering eller senere, kan eksamen annulleres, og høgskolen vil kunne vurdere bortvisning og utestenging av studenten.
4. Paragrafen gjelder også for annen type vurdering ved høgskolen. Konsekvenser for studenten ved fusk/forsøk på fusk fremgår av lov om universiteter og høyskoler § 4–7 og § 4–8 nr. 3.

§ 8. *Vurderingsuttrykk/karakter*

Bestemmelsene fremgår av lov om universiteter og høyskoler § 3–9.

1. Karakterene fastsettes slik:
 - a. Bokstavkarakter fra A–F, der A er beste karakter og E dårligste ståkarakter, mens F gis ved stryk.
 - b. Karakteren bestått/ikke bestått.
2. Styret avgjør ved hvilke eksamener det skal benyttes bestått/ikke bestått og ved hvilke eksamener det skal benyttes gradert skala.
3. Ved kliniske studier brukes vurderingsformen bestått/ikke bestått.
4. Regler for beregning av endelig karakter i et fag eller kurs som består av flere deleksamener, fastsettes av høgskolens styre, og skal fremgå av fagplan.

§ 9. *Sensur*

Bestemmelsene fremgår av lov om universiteter og høyskoler § 3–9.

1. Høgskolens styre oppnevner sensorer. Faglærer kan oppnevnes som intern sensor. Ekstern sensor skal ikke være ansatt ved institusjonen.
2. Ekstern deltakelse i vurderingen kan f.eks. være følgende:
 - a) Bruk av ekstern sensor for å vurdere eksamensbesvarelser i et fag for alle eller et utvalg av studentene.
 - b) Bruk av ekstern sensor for å kontrollere og godkjenne eksamensoppgaver og de generelle prinsipper for karakterfastsettelse i et fag.
 - c) Bruk av ekstern sensor for å vurdere deler av sensurarbeidet til intern sensor.
 - d) Bruk av ekstern sensor for å vurdere studie-/fagplaner, undervisningsopplegget og/eller vurderingsordningen.
3. Høgskolen fastsetter årlig hvordan ekstern sensor skal brukes i vurderingsarbeidet. Det må sikres en variert anvendelse av de ulike måter en bruker ekstern sensor på. Ekstern sensor skal være med på å sensurere eksamensbesvarelsene for et utvalg av studentene minimum hvert 3. år i hvert studium.
4. Ved muntlig eksamen som eneste eksamensform og som omfatter 30 studiepoeng eller mer, skal det alltid være en ekstern sensor.
5. Dersom intern og ekstern sensor ikke blir enige om vurderingen av en besvarelse, skal det ved vurderingen trekkes inn en tredje sensor som skal være ekstern. Ved uenighet mellom faglærer og veileder/øvingslærer på praksisstedet ved vurdering av praksisstudier, tiltrer den faglig ansvarlige (instituttleder) som tredje sensor.
6. Sensur for skriftlig eksamen kunngjøres ved oppslag eller via høgskolens web-baserte studieadministrative system. Studentene er selv ansvarlige for å gjøre seg kjent med sensuren. Samtidig med kunngjøringen skal det opplyses om bestemmelsene om begrunnelse og klage i lov om universiteter og høyskoler § 5–1 og § 5–4.

§ 10. *Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting*

Bestemmelsene fremgår av lov om universiteter og høyskoler kapittel 5.

1. Det er klagerett på karakterfastsettelse som etter sin art lar seg etterprøve. Klage over karakterfastsetting må framsettes skriftlig innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort.
2. Har studenten framsatt krav om begrunnelse for karakterfastsetting eller har klaget over formelle feil, løper klagefristen fra studenten har mottatt begrunnelse eller avgjørelse på klagen over formelle feil.
3. Den skriftlige klagen skal inneholde:
 - hvem som klager (navn, adresse og studentnummer)
 - det vedtak det klages over (fag, eksamensdato, karakter)

- en begrunnelse for klage
 - dato og underskrift
 - signatur av alle gruppens medlemmer ved krav om klage over karakterfastsettingen på gruppeeksamen.
4. Krav om begrunnelse og klage over karakterfastsettelse stiles og sendes til studieadministrasjonen. Klage over formelle feil stiles til Klagenemnda ved Betanien diakonale høyskole og sendes til studieadministrasjonen.
- § 11. Godkjenning av tidligere eksamen, fritak for eksamen**
Bestemmelsene fremgår i lov om universiteter og høyskoler § 3–4 og § 3–5.
1. Søknad om fritak for eksamen må framsettes skriftlig innen en måned etter oppstart av faget/kurset, og må inneholde nødvendig dokumentasjon av omfang og innhold i eksamen som ønskes godskrevet. Det gis ikke fritak for deleksamener hvor det er en avsluttende sammensatt vurdering.
 2. Fritak for eksamen i fag/kurs må framgå på vitnemål og karakterutskrift med merknad om grunnlaget for fritaket.
- § 12. Vitnemål**
Bestemmelsene fremgår i lov om universiteter og høyskoler § 3–11.
1. Studenter som fullfører en yrkesrettet utdanning eller oppnår en grad, skal få utstedt vitnemål og et vitnemålstillegg (Diploma Supplement).
 2. Studenter som har avlagt eksamen i fag eller kurs som ikke samlet gir grunnlag for å utstede vitnemål, skal få karakterutskrift for dette.
- § 13. Utfyllende bestemmelser til eksamensforskriften**
Høgskolestyret kan gi utfyllende retningslinjer innenfor rammen av denne forskriften.
- § 14. Ikrafttredelse.**
Denne forskrift trer i kraft fra 1. januar 2006.
Eksamensforskriften erstatter tidligere eksamensreglement fastsatt i høgskolestyret den 19. mai 2003.¹
- ¹ Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend.

1. des. Nr. 1371 2005

Forskrift til rammeplan for treårig revisorutdanning.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. Organisering og innhold

Revisorutdanning er en treårig utdanning som består av 90 studiepoeng generelle økonomiske og administrative fag og 90 studiepoeng revisjonsfag med følgende sammensetning:

Bedriftsøkonomisk analyse	30 studiepoeng
Administrasjonsfag	25 studiepoeng
Samfunnsøkonomi	15 studiepoeng
Metode	20 studiepoeng
Revisjonsfag	90 studiepoeng

§ 2. Fastsetting av fagplan

Bestemmelser om faglig innhold, organisering og arbeids- og vurderingsformer utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av institusjonenes styre og tas inn i en fagplan.

§ 3. Eksamensbestemmelser

Eksamen organiseres og gjennomføres etter den eksamensforskrift som er fastsatt av institusjonen.

§ 4. Vitnemål

Det utstedes vitnemål for graden bachelor i revisjonsfag etter fullført studium.

Vitnemålet skal omfatte de hoved- og delemerer som inngår i studiet, og påføres de karakterer som er oppnådd.

§ 5. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 25. juni 2003 nr. 781 til rammeplan for treårig revisorutdanning.

1. des. Nr. 1372 2005

Forskrift til rammeplan for ingeniørutdanning.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

<i>1 Naturvitenskapelige emner</i>	<i>75 studiepoeng</i>
A Generell og analytisk kjemi	15 studiepoeng
B Statistikk, matematikk og fysikk	20 studiepoeng
C Organisk kjemi og biologi	15 studiepoeng
D Cellebiologi	15 studiepoeng
E Fysiologi, anatomi og histologi	10 studiepoeng
<i>2 Samfunnsvitenskapelige og humanistiske emner</i>	<i>15 studiepoeng</i>
A Vitenskapsteori og forskningsmetode	3 studiepoeng
B Etikk	6 studiepoeng
C Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning	6 studiepoeng
<i>3 Medisinske laboratorieemner</i>	<i>90 studiepoeng</i>
A Laborarieteknologi	65 studiepoeng
B Laboratoriemedisin	25 studiepoeng
<i>Sum</i>	<i>180 studiepoeng</i>

Departementet kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra bestemmelsene om fordeling av studiepoeng på ulike hoved- og delemner.

§ 2. Fagplan

Bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av institusjonens styre og tas inn i fagplanen. Det skal framgå av fagplanen i hvilke deler av studiet det er krav til studiedeltaking.

§ 3. Praksis

Praksisstudier og ferdighetstrening skal utgjøre minimum 60 studiepoeng hvorav 20 studiepoeng skal være ekstern praksis i medisinske laboratorier. Praksisstudiene skal omfatte sentrale arbeidsområder for bioingeniører. Institusjonens styre utarbeider retningslinjer og er ansvarlig for tilrettelegging og gjennomføring av praksisopplæringen.

§ 4. Eksamensbestemmelser

Eksamen organiseres og gjennomføres etter den eksamensforskrift som er fastsatt ved institusjonen.

Eksamen skal omfatte alle hovedemner i rammeplanen, men en eksamen kan omfatte emner fra flere hovedemner.

Studentene skal utarbeide en fordypningsoppgave over et faglig relevant emne med et omfang på minimum 12 studiepoeng.

§ 5. Praksisvurdering

Vurdering skal være en kontinuerlig og obligatorisk del av praksisundervisningen.

Hvis det oppstår tvil om praksisstudiet kan godkjennes, skal studenten halvveis eller senest 3 uker før avsluttet periode få en skriftlig melding. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene. Om studenten i slutten av praksisperioden viser handling/atferd som åpenbart ikke gir grunnlag for å bestå praksis, kan studenten likevel få karakteren ikke bestått selv om forutgående tvilmelding ikke er gitt.

Ved vurdering av praksisstudier brukes karakteren bestått/ikke bestått.

§ 6. Vitnemål

Det utstedes vitnemål til studenter som har bestått bioingeniørutdanningen. Av vitnemålet skal det framgå hvilke prøver som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når de er avlagt. Tittel på fordypningsoppgaven skal framgå av vitnemålet.

Fullført studium gir graden bachelor i bioingeniørfag.

§ 7. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 15. januar 1998 nr. 84 om faglig innhold og vurderingsordninger for bioingeniørutdanningen.

1. des. Nr. 1374 2005

Forskrift til rammeplan for ergoterapeututdanning.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3-2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. Innhold

3-årig ergoterapeututdanning skal bestå av følgende hoved- og delemner på til sammen 180 studiepoeng:

<i>1 Ergoterapi – fundament og utvikling</i>	<i>30 studiepoeng</i>
A Idé-, teori og erfaringsgrunnlag	15 studiepoeng
B Vitenskapsteori og forskningsmetode	6 studiepoeng
C Forskning og utvikling i ergoterapi	9 studiepoeng
<i>2 Ergoterapi – yrkesutøvelse</i>	<i>75 studiepoeng</i>
A Helsefremmende og forebyggende arbeid	15 studiepoeng
B Rehabiliterende arbeid	33 studiepoeng
C Habiliterende arbeid	15 studiepoeng
D Behandlende arbeid	12 studiepoeng
<i>3 Naturvitenskapelige og medisinske emner</i>	<i>30 studiepoeng</i>
A Anatomi og fysiologi	15 studiepoeng
B Sykdomslære og funksjonshemming	15 studiepoeng
<i>4 Samfunnsvitenskapelige og humanistiske emner</i>	<i>45 studiepoeng</i>
A Sosiologi og sosialantropologi	9 studiepoeng
B Psykologi og pedagogikk	18 studiepoeng
C Stats- og kommunalkunnskap, helse og sosialpolitikk	9 studiepoeng
D Etikk	9 studiepoeng
<i>Sum</i>	<i>180 studiepoeng</i>

Departementet kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra bestemmelsene om fordeling av studiepoeng på ulike hoved- og delemner.

§ 2. Fagplan

Bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av institusjonens styre og tas inn i fagplanen. Det skal framgå av fagplanen i hvilke deler av studiet det er krav til studiedeltaking.

§ 3. Praksis

Praksisstudier og ferdighetstrening skal utgjøre 75 studiepoeng hvorav praksisstudier skal utgjøre minimum 45 studiepoeng. Praksisstudiene skal omfatte sentrale arbeidsområder for ergoterapeuter. Institusjonens styre utarbeider retningslinjer og er ansvarlig for tilrettelegging og gjennomføring av praksisopplæringen.

§ 4. Eksamensbestemmelser

Eksamen organiseres og gjennomføres etter den eksamensforskrift som er fastsatt ved institusjonen.

Eksamen skal omfatte alle hovedemner i rammeplanen, men en eksamen kan omfatte emner fra flere hovedemner.

Studenten skal utarbeide en fordypningsoppgave over et faglig relevant emne med et omfang på minimum 12 studiepoeng.

§ 5. Praksisvurdering

Vurdering skal være en kontinuerlig og obligatorisk del av praksisundervisningen.

Hvis det oppstår tvil om praksisstudiet kan godkjennes, skal studenten halvveis eller senest 3 uker før avsluttet periode få en skriftlig melding. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene. Om studenten i slutten av praksisperioden viser handling/atferd som åpenbart ikke gir grunnlag for å bestå praksis, kan studenten likevel få karakteren ikke bestått selv om forutgående tvilmelding ikke er gitt.

Ved vurdering av praksisstudier brukes karakteren bestått/ikke bestått.

§ 6. Vitnemål

Det utstedes vitnemål til studenter som har bestått ergoterapeututdanningen. Av vitnemålet skal det framgå hvilke prøver som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når de er avlagt. Tittel på fordypningsoppgaven skal framgå av vitnemålet.

Fullført studium gir graden bachelor i ergoterapi.

§ 7. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 15. januar 1998 nr. 85 om faglig innhold og vurderingsordninger for ergoterapeututdanningen.

1. des. Nr. 1375 2005

Forskrift til rammeplan for fysioterapeututdanning.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. *Innhold*

3-årig fysioterapeututdanning skal bestå av følgende hoved- og delemner på til sammen 180 studiepoeng:

<i>1 Naturvitenskapelige emner</i>	<i>36 studiepoeng</i>
A Anatomi	21 studiepoeng
B Fysiologi	15 studiepoeng
<i>2 Samfunnsvitenskapelige og humanistiske emner</i>	<i>45 studiepoeng</i>
A Psykologi og pedagogikk	9 studiepoeng
B Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning	6 studiepoeng
C Sosiologi og sosialantropologi	6 studiepoeng
D Stats- og kommunalkunnskap, helse- og sosialpolitikk	9 studiepoeng
E Vitenskapsteori og forskningsmetode	6 studiepoeng
F Etikk	9 studiepoeng
<i>3 Bevegelseslære</i>	<i>24 studiepoeng</i>
A Personlige, sosiale og kulturelle aspekter ved bevegelse	6 studiepoeng
B Biomekaniske og nevrofysiologiske aspekter ved bevegelse	12 studiepoeng
C Bevegelsesanalyse og bevegelseserfaring	6 studiepoeng
<i>4 Helse og sykdom, vurdering og tiltak</i>	<i>75 studiepoeng</i>
A Helse-, behandlingsfilosofi og faghistorie	6 studiepoeng
B Sykdomslære og funksjonshemming	12 studiepoeng
C Behandling, rehabilitering og habilitering	42 studiepoeng
D Helsefremmende og forebyggende arbeid	15 studiepoeng
<i>Sum</i>	<i>180 studiepoeng</i>

Departementet kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra bestemmelsene om fordeling av studiepoeng på ulike hoved- og delemner.

§ 2. *Fagplan*

Bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av institusjonens styre og tas inn i fagplanen. Det skal framgå av fagplanen i hvilke deler av studiet det er krav til studiedeltaking.

§ 3. *Praksis*

Praksisstudier og ferdighetstrening skal utgjøre 75 studiepoeng hvorav 30 studiepoeng skal være ferdighetstrening. Praksisstudiene skal omfatte sentrale arbeidsområder for fysioterapeuter. Institusjonens styre utarbeider retningslinjer og er ansvarlig for tilrettelegging og gjennomføring av praksisopplæringen.

§ 4. *Eksamensbestemmelser*

Eksamen organiseres og gjennomføres etter den eksamensforskrift som er fastsatt ved institusjonen.

Eksamen skal omfatte alle hovedemner i rammeplanen, men en eksamen kan omfatte emner fra flere hovedemner.

Studentene skal også gjennomføre en praktisk/klinisk eksamen som skal omfatte undersøkelse og behandling av pasienter.

Studenten skal utarbeide en fordypningsoppgave over et faglig relevant emne med et omfang på minimum 12 studiepoeng.

§ 5. Praksisvurdering

Vurdering skal være en kontinuerlig og obligatorisk del av praksisundervisningen.

Hvis det oppstår tvil om praksisstudiet kan godkjennes, skal studenten halvveis eller senest 3 uker før avsluttet periode få en skriftlig melding. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene. Om studenten i slutten av praksisperioden viser handling/atferd som åpenbart ikke gir grunnlag for å bestå praksis, kan studenten likevel få karakteren ikke bestått selv om forutgående tvilmelding ikke er gitt.

Ved vurdering av praksisstudier brukes karakteren bestått/ikke bestått.

§ 6. Vitnemål

Det utstedes vitnemål til studenter som har bestått fysioterapeututdanningen. Av vitnemålet skal det framgå hvilke prøver som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når de er avlagt. Tittel på fordypningsoppgaven skal framgå av vitnemålet.

Fullført studium gir graden bachelor i fysioterapi.

§ 7. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 15. januar 1998 nr. 86 om faglig innhold og vurderingsordninger for fysioterapeututdanningen.

1. des. Nr. 1376 2005**Forskrift til rammeplan for radiografutdanning.**

Fatsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. Innhold

3-årig radiografutdanning skal bestå av følgende hoved- og delemner på til sammen 180 studiepoeng:

<i>1 Naturvitenskapelige emner</i>	<i>45 studiepoeng</i>
A Anatomi og fysiologi	15 studiepoeng
B Sykdomslære og mikrobiologi	12 studiepoeng
C Farmakologi og kontrastmiddel	6 studiepoeng
D Grunnleggende strålefysikk	6 studiepoeng
E Strålebiologi og strålevern	6 studiepoeng
<i>2 Samfunnsvitenskapelige og humanistiske emner</i>	<i>45 studiepoeng</i>
A Vitenskapsteori og forskningsmetode	6 studiepoeng
B Etikk	9 studiepoeng
C Stats- og kommunalkunnskap/helse- og sosialpolitikk	9 studiepoeng
D Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning	6 studiepoeng
E Psykologiske og pedagogiske emner	9 studiepoeng
F Yrkesetikk og faglig fundament	6 studiepoeng
<i>3 Radiografisk bildeframstilling og behandling</i>	<i>90 studiepoeng</i>
A Pasientomsorg og sykepleie	18 studiepoeng
B Fysikk for bildediagnostisering og -behandling	9 studiepoeng
C Apparatlære	15 studiepoeng
D Informasjonsteknologi i helsetjenesten	6 studiepoeng
E Radiografisk bildeframstilling, bildebehandling og bildeanalyse	12 studiepoeng
F Metodiske prinsipper og teknikker	21 studiepoeng
G Kvalitetsutvikling	9 studiepoeng

Sum *180 studiepoeng*

Departementet kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra bestemmelsene om fordeling av studiepoeng på ulike hoved- og delemner.

§ 2. Fagplan

Bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av institusjonens styre og tas inn i fagplanen. Det skal framgå av fagplanen i hvilke deler av studiet det er krav til studiedeltaking.

§ 3. Praksis

Praksisstudier og ferdighetstrening skal utgjøre minimum 69 studiepoeng hvorav 60 studiepoeng skal skje i arbeidsfeltet på relevante arbeidssteder. 12 studiepoeng skal være klinisk praksis ved somatisk avdeling på sykehus og 48 studiepoeng skal være radiografipraksis, inkludere stråleterapi og være brukerrettet.

Institusjonens styre utarbeider retningslinjer og er ansvarlig for tilrettelegging og gjennomføring av praksisopplæringen.

§ 4. Eksamensbestemmelser

Eksamen organiseres og gjennomføres etter den eksamensforskrift som er fastsatt ved institusjonen.

Eksamen skal omfatte alle hovedemner i rammeplanen, men en eksamen kan omfatte emner fra flere hovedemner.

Studenten skal utarbeide en fordypningsoppgave over et faglig relevant emne med et omfang på minimum 12 studiepoeng.

§ 5. Praksisvurdering

Vurdering er en kontinuerlig og obligatorisk del av praksisundervisningen.

Hvis det oppstår tvil om praksisstudiet kan godkjennes, skal studenten halvveis eller senest 3 uker før avsluttet periode få en skriftlig melding. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene. Om studenten i slutten av praksisperioden viser handling/atferd som åpenbart ikke gir grunnlag for å bestå praksis, kan studenten likevel få karakteren ikke bestått selv om forutgående tvilmelding ikke er gitt.

Ved vurdering av praksisstudier brukes karakteren bestått/ikke bestått.

§ 6. Vitnemål

Det utstedes vitnemål til studenter som har bestått radiografutdanningen. Av vitnemålet skal det framgå hvilke prøver som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når de er avlagt. Tittel på fordypningsoppgaven skal framgå av vitnemålet.

Fullført studium gir graden bachelor i radiografi.

§ 7. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 15. januar 1998 nr. 87 om faglig innhold og vurderingsordninger for radiografutdanningen.

1. des. Nr. 1377 2005**Forskrift til rammeplan for barnevernspedagogutdanning.**

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. Faglig innhold

Barnevernspedagogutdanningen skal bestå av følgende hoved- og delemner med angitte studiepoeng:

<i>1. Samfunnsvitenskapelige emner</i>	<i>33 studiepoeng</i>
1A: Stats- og kommunalkunnskap, helse- og sosialpolitikk	15 studiepoeng
1B: Vitenskapsteori og forskningsmetode	6 studiepoeng
1C: Sosiologi og sosialantropologi	12 studiepoeng
<i>2. Juridiske emner</i>	<i>15 studiepoeng</i>
2A: Rettssystemet, juridisk metode og forvaltningsrett	9 studiepoeng
2B: Barnevernrett og andre sentrale rettsområder	6 studiepoeng
<i>3. Psykologiske og helsefaglige emner</i>	<i>33 studiepoeng</i>
3A: Generell-, utviklings- og sosialpsykologi	15 studiepoeng
3B: Klinisk psykologi og psykisk helsearbeid	12 studiepoeng
3C: Pediatri og sosialmedisin	6 studiepoeng
<i>4. Pedagogiske emner</i>	<i>24 studiepoeng</i>
4A: Generell- og spesialpedagogikk	12 studiepoeng
4B: Sosialpedagogikk	12 studiepoeng

5. Sosialpedagogisk arbeid med barn og unge	75 studiepoeng
5A: Etikk og yrkesrolle	12 studiepoeng
5B: Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning	15 studiepoeng
5C: Barnevernstiltak	9 studiepoeng
5D: Miljøarbeid	15 studiepoeng
5E: Aktivitetsfag	15 studiepoeng
5F: Arbeid med grupper, organisasjoner og nettverk	9 studiepoeng

Totalt

180 studiepoeng

Departementet kan i særskilte tilfelle gjøre unntak fra bestemmelsene om fordeling av studiepoeng på de ulike hoved- og delemner.

§ 2. Fastsetting av fagplan

Bestemmelser om det faglige innholdet i emnene utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av høgskolens styre og inntas i en fagplan.

§ 3. Praksis og fordypningsoppgave

Av totalt 180 studiepoeng skal praksisopplæring og ferdighetstrening til sammen utgjøre 42 studiepoeng, hvorav minimum 30 studiepoeng skal være i samarbeid med brukere/klienter. Alle hovedemner kan danne utgangspunkt for praksisstudier. Praksisperiodenes form, antall, lengde og plassering i studieforløpet fastsettes av høgskolens styre og inntas i fagplanen.

Det skal utarbeides en fordypningsoppgave over et faglig relevant emne i siste studieår med et omfang tilsvarende 12 studiepoeng.

Høgskolens styre utarbeider nærmere retningslinjer og er ansvarlig for tilrettelegging og gjennomføring av praksisstudiene.

§ 4. Interne vurderingsordninger

Høgskolens styre fastsetter vurderingsordninger, herunder hvilke krav som må være oppfylt før studenten kan gå opp til eksamen eller fortsette i studiet, og hvilke eksamener og prøver som må være bestått før en student kan starte praksisstudier. Bestemmelsene inntas i fagplanen.

§ 5. Praksisvurdering

Høgskolens styre skal spesifisere målene for den enkelte praksisperiode i fagplanen og utarbeide kriterier for vurdering av studentens mestring i praksis.

Studenten har krav på vurdering underveis i praksisstudiene, og skal halvveis eller seinest 3 uker før avsluttet praksisperiode få skriftlig melding dersom det oppstår tvil om godkjenning. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene. Høgskolens styre utformer prosedyrer som til enhver tid sikrer informasjon om vurderingen mellom praksisveileder, student og høgskole. Prosedyrene må sikre at studenten har mulighet til å legge fram merknader.

Studenten må ha bestått praksisstudiene for å kunne fortsette studiene og gå opp til eksamen. Høgskolens styre kan i særskilte tilfelle, for eksempel ved sykdom, gjøre unntak fra denne bestemmelsen. Ved ikke beståtte praksisstudier har studenten krav på å få tilrettelagt den aktuelle praksisperioden en gang til. Når det foreligger særskilte grunner, kan studentene søke styret for høgskolen om å få tilrettelagt en tredje praksisperiode.

§ 6. Eksamensbestemmelser

Eksamener organiseres og gjennomføres innenfor rammene av den eksamensforskrift med utfyllende regler som er fastsatt ved den enkelte høgskole.

Høgskolene må sikre at eksamensordningen omfatter alle hovedemner, jf. § 1. En eksamen kan omfatte emner fra flere hovedemner. Hver eksamen skal som hovedregel ha et omfang på minimum 15 studiepoeng og maksimum 60 studiepoeng. Eksamen skal inkludere en fordypningsoppgave. Eksamensformen skal sikre at studenten i hovedsak prøves individuelt.

Ved avsluttende eksamen i siste semester skal studentens evne til å vurdere yrkesfaglige problemstillinger og anvende viten fra utdanningens kunnskapsområde prøves.

Eksamensformen skal gi rom for at studenten kan bruke erfaringer fra praksisstudiene i denne eksamensbesvarelsen.

§ 7. Vurderingsuttrykk

Høgskolens styre fastsetter vurderingsuttrykk innen de rammer som er gitt ved egen forskrift, jf. lovens § 3–9 (6). Ved vurdering av praksisstudiene skal benevnelsen bestått/ikke bestått nyttes.

§ 8. Vitnemål

Det utstedes vitnemål til studenter som har fullført barnevernspedagogutdanningen. Av vitnemålet skal det framgå hvilke eksamener som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når eksamen er avlagt. Det skal videre framgå at studenten har gjennomført og bestått obligatoriske praksisstudier.

Fordypningsoppgaven med tittel og karakter angis på vitnemålet.

§ 9. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 28. januar 1999 nr. 1634 om faglig innhold og vurderingsordninger for barnevernspedagogutdanningen.

1. des. Nr. 1378 2005

Forskrift til rammeplan for sosionomutdanningen.

Fatsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. *Faglig innhold*

Sosionomutdanningen skal bestå av følgende hoved- og delemner med angitte studiepoeng:

<i>1 Samfunnsvitenskapelige emner</i>	<i>54 studiepoeng</i>
1A Stats- og kommunalkunnskap	15 studiepoeng
1B Sosialpolitikk og sosialøkonomi	12 studiepoeng
1C Sosiologi og sosialantropologi	15 studiepoeng
1D Sosialmedisin	6 studiepoeng
1E Vitenskapsteori og forskningsmetode	6 studiepoeng
<i>2 Psykologiske emner</i>	<i>18 studiepoeng</i>
2A Generell-, utviklings- og sosialpsykologi	12 studiepoeng
2B Klinisk psykologi og psykisk helsearbeid	6 studiepoeng
<i>3 Juridiske emner</i>	<i>18 studiepoeng</i>
3A Rettssystemet, juridisk metode og forvaltningsrett	9 studiepoeng
3B Sosialrett og andre relevante rettsområder	9 studiepoeng
<i>4 Sosialt arbeid – grunnelementer</i>	<i>39 studiepoeng</i>
4A Teoretiske perspektiver på sosialt arbeid	9 studiepoeng
4B Etikk og yrkesrolle	12 studiepoeng
4C Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning	18 studiepoeng
<i>5 Sosialt arbeid – arbeidsmåter</i>	<i>51 studiepoeng</i>
5A Sosialt arbeid på gruppe- og samfunnsnivå	24 studiepoeng
5B Sosialt arbeid sammen med enkeltpersoner og familier	27 studiepoeng
<i>Totalt</i>	<i>180 studiepoeng</i>

Departementet kan i særskilte tilfelle gjøre unntak fra bestemmelsene om fordeling av studiepoeng på de ulike hoved- og delemner.

§ 2. *Fastsetting av fagplan*

Bestemmelser om det faglige innholdet i emnene utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av høgskolens styre og inntas i en fagplan.

§ 3. *Praksis og fordypningsoppgave*

Av totalt 180 studiepoeng skal praksisstudier og ferdighetstrening til sammen utgjøre 42 studiepoeng, hvorav minimum 30 studiepoeng skal være i samarbeid med brukere/klienter. Alle hovedemner kan danne utgangspunkt for praksisstudier. Praksisperiodenes form, antall, lengde og plassering i studieforløpet fastsettes av høgskolens styre og inntas i fagplanen.

Det skal utarbeides en fordypningsoppgave over et faglig relevant emne i siste studieår med et omfang tilsvarende 12 studiepoeng.

Høgskolens styre utarbeider nærmere retningslinjer og er ansvarlig for tilrettelegging og gjennomføring av praksisstudiene.

§ 4. Interne vurderingsordninger

Høgskolens styre fastsetter vurderingsordninger, herunder hvilke krav som må være oppfylt før studenten kan gå opp til eksamen eller fortsette i studiet, og hvilke eksamener og prøver som må være bestått før en student kan starte praksisstudier. Bestemmelsene inntas i fagplanen.

§ 5. Praksisvurdering

Høgskolens styre skal spesifisere målene for den enkelte praksisperiode i fagplanen, og utarbeide kriterier for vurdering av studentens mestring i praksis.

Studenten har krav på vurdering underveis i praksisstudiene, og skal halvveis eller seinest 3 uker før avsluttet praksisperiode få skriftlig melding dersom det oppstår tvil om godkjenning. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene. Høgskolens styre utformer prosedyrer som til enhver tid sikrer informasjon om vurderingen mellom praksisveileder, student og høgskole. Prosedyrene må sikre at studenten har mulighet til å legge frem merknader.

Studenten må ha bestått praksisstudiene for å kunne fortsette studiene og gå opp til eksamen. Høgskolens styre kan i særskilte tilfelle, for eksempel ved sykdom, gjøre unntak fra denne bestemmelsen. Ved ikke beståtte praksisstudier har studenten krav på å få tilrettelagt den aktuelle praksisperioden en gang til. Når det foreligger særskilte grunner, kan studentene søke styret for høgskolen om å få tilrettelagt en tredje praksisperiode.

§ 6. Eksamensbestemmelser

Eksamener organiseres og gjennomføres innenfor rammene av den eksamensforskrift med utfyllende regler som er fastsatt ved den enkelte høgskole.

Høgskolene må sikre at eksamensordningen omfatter alle hovedemner, jf. § 1. En eksamen kan omfatte emner fra flere hovedemner. Hver eksamen skal som hovedregel ha et omfang på minimum 15 studiepoeng og maksimum 60 studiepoeng. Eksamen skal inkludere en fordypningsoppgave. Eksamensformen skal sikre at studenten i hovedsak prøves individuelt.

Ved avsluttende eksamen i siste semester skal studentens evne til å vurdere yrkesfaglige problemstillinger og anvende viten fra utdanningens kunnskapsområde prøves.

Eksamensformen skal gi rom for at studenten kan bruke erfaringer fra praksisstudiene i denne eksamensbesvarelsen.

§ 7. Vurderingsuttrykk

Høgskolens styre fastsetter vurderingsuttrykk innen de rammer som er gitt ved egen forskrift, jf. lovens § 3–9 (6). Ved vurdering av praksisstudiene skal benevnelsen bestått/ikke bestått nyttes.

§ 8. Vitnemål

Det utstedes vitnemål til studenter som har fullført sosionomutdanningen. Av vitnemålet skal det framgå hvilke eksamener som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når eksamen er avlagt. Det skal videre framgå at studenten har gjennomført og bestått obligatoriske praksisstudier.

Fordypningsoppgaven med tittel og karakter angis på vitnemålet.

§ 9. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 28. januar 1999 nr. 1635 om faglig innhold og vurderingsordninger for sosionomutdanningen.

1. des. Nr. 1379 2005**Forskrift til rammeplan for vernepleierutdanning.**

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. Innhold

3-årig vernepleierutdanning skal bestå av følgende hoved- og delemner på til sammen 180 studiepoeng:

<i>1 Samfunnsvitenskapelige og juridiske emner</i>	<i>42 studiepoeng</i>
A Stats- og kommunalkunnskap, helse- og sosialpolitikk	12 studiepoeng
B Sosiologi og sosialantropologi	12 studiepoeng
C Jus	12 studiepoeng
D Vitenskapsteori og forskningsmetode	6 studiepoeng

<i>2 Psykologiske og pedagogiske emner</i>	<i>24 studiepoeng</i>
A Generell-, utviklings- og sosialpsykologi	12 studiepoeng
B Generell pedagogikk og sosialpedagogikk	12 studiepoeng

<i>3 Helsefaglige emner</i>	<i>45 studiepoeng</i>
A Medisinske og naturvitenskapelige emner	20 studiepoeng
B Pleie og omsorg	15 studiepoeng
C Psykisk helsearbeid	10 studiepoeng
<i>4 Miljøarbeid og habiliterings- og rehabiliteringsarbeid</i>	<i>69 studiepoeng</i>
A Fagets utvikling, ideologi, etikk og yrkesrolle	15 studiepoeng
B Ferdighets- og atferdslæring	18 studiepoeng
C Velferdsarbeid	12 studiepoeng
D Arbeid med grupper, organisasjoner og nettverk	9 studiepoeng
E Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning	15 studiepoeng
<i>Sum</i>	<i>180 studiepoeng</i>

Departementet kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra bestemmelsene om fordeling av studiepoeng på ulike hoved- og delemner.

§ 2. *Fagplan*

Bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av institusjonens styre og tas inn i fagplanen. Det skal framgå av fagplanen i hvilke deler av studiet det er krav til studiedeltaking.

§ 3. *Praksis*

Praksisstudier og ferdighetstrening skal utgjøre minimum 60 studiepoeng hvorav minimum 48 studiepoeng skal være direkte brukerrettet. Praksisstudiene skal omfatte sentrale arbeidsområder for vernepleiere. Institusjonens styre utarbeider retningslinjer og er ansvarlig for tilrettelegging og gjennomføring av praksisopplæringen.

§ 4. *Eksamensbestemmelser*

Eksamen organiseres og gjennomføres etter den eksamensforskrift som er fastsatt ved institusjonen.

Det skal gjennomføres en prøve i medikamentregning. For å bestå prøven må studenten ha levert en feilfri besvarelse.

Eksamen skal omfatte alle hovedemner i rammeplanen, men en eksamen kan omfatte emner fra flere hovedemner.

Studenten skal utarbeide en fordypningsoppgave over et faglig relevant emne med et omfang på minimum 12 studiepoeng.

§ 5. *Praksisvurdering*

Vurdering skal være en kontinuerlig og obligatorisk del av praksisundervisningen.

Hvis det oppstår tvil om praksisstudiet kan godkjennes, skal studenten halvveis eller senest 3 uker før avsluttet periode få en skriftlig melding. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene. Om studenten i slutten av praksisperioden viser handling/atferd som åpenbart ikke gir grunnlag for å bestå praksis, kan studenten likevel få karakteren ikke bestått selv om forutgående tvilmelding ikke er gitt.

Ved vurdering av praksisstudier brukes karakteren bestått/ikke bestått.

§ 6. *Vitnemål*

Det utstedes vitnemål til studenter som har bestått vernepleierutdanningen. Av vitnemålet skal det framgå hvilke prøver som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når de er avlagt. Tittel på fordypningsoppgaven skal framgå av vitnemålet.

Fullført studium gir graden bachelor i vernepleie.

§ 7. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 28. januar 1999 nr. 1636 om faglig innhold og vurderingsordninger for vernepleierutdanningen.

1. des. Nr. 1380 2005

Forskrift til rammeplan for sykepleierutdanning.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. *Innhold*

3-årig sykepleierutdanning skal bestå av følgende hoved- og delemner på til sammen 180 studiepoeng:

<i>1 Sykepleiens faglige og vitenskapelige grunnlag</i>	33 studiepoeng
Sykepleiens historie, tradisjon og yrkesetikk	9 studiepoeng
Sykepleiens vitenskapsteoretiske grunnlag, fagutvikling og forskning i sykepleie	9 studiepoeng
Vitenskapsteori og forskningsmetode	6 studiepoeng
Etikk	9 studiepoeng
<i>2 Sykepleiefaget og yrkesgrunnlaget</i>	72 studiepoeng
Sykepleierens funksjon og oppgaver i spesialisthelsetjenesten	36 studiepoeng
Sykepleierens funksjon og oppgaver i kommunehelsetjenesten	36 studiepoeng
<i>3 Medisinske og naturvitenskapelige emner</i>	45 studiepoeng
Anatomi, fysiologi og biokjemi	12 studiepoeng
Generell patologi, sykdomslære og farmakologi	24 studiepoeng
Mikrobiologi, infeksjonssykdommer og hygiene	9 studiepoeng
<i>4 Samfunnsvitenskapelige emner</i>	30 studiepoeng
Psykologi og pedagogikk	9 studiepoeng
Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning	6 studiepoeng
Sosiologi og sosialantropologi	6 studiepoeng
Stats- og kommunalkunnskap, helse- og sosialpolitikk	9 studiepoeng
<i>Sum</i>	180 studiepoeng

§ 2. Fagplan

Bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av institusjonens styre og tas inn i fagplanen. Det skal framgå av fagplanen i hvilke deler av studiet det er krav til studiedeltaking.

§ 3. Praksis

Praksis skal utgjøre totalt 90 studiepoeng og bestå av følgende praksisområder med angitte uker:

<i>A: Ferdigheter, forberedelser til og refleksjon over praksis, 15 studiepoeng</i>	10 uker
<i>B: Praksisstudier i samarbeid med pasienter og pårørende, 75 studiepoeng</i>	50 uker

B1: Spesialisthelsetjenesten

Medisinske og kirurgiske enheter i alt minst	16 uker*
Herav minst 6 uker både på medisinsk og kirurgisk sengepost**	

B2: Kommunehelsetjenesten

Sykepleietjeneste i kommune, eldreomsorg og hjemmesykepleie minst	12 uker***
Herav praksis i hjemmebaserte tjenester/omsorgsboliger minst	8 uker

B3: Spesialist- eller kommunalhelsetjenesten

Praksis knyttet til psykisk helsearbeid minst	8 uker
Øvrige praksisstudier maksimum	14 uker

* Herunder kan inngå velegnet praksis på dagposter, (dagkirurgi) poliklinikk, akuttmottak, lærings- og mestringssentre, ambulante tjenester og tilsvarende med maksimum 4 uker. Slik praksis kan også regnes med under B3.

** Det forutsettes at arbeid ved sengepost innebærer døgnkontinuerlig oppfølging av pasienter. Her kan også inngå praksis på 5-dagers post, rehabiliteringspost og tilsvarende.

*** Praksis i sykehjem kan regnes med her og under øvrige praksisstudier i B 3.

Praksis må inkludere erfaring fra operasjons- og/eller overvåkingsavdeling, forebyggende helsearbeid samt svangerskaps- og barselsomsorg.

Studentene skal gjennomføre minst en praksisperiode i første studieår.

Praksis i psykisk helsearbeid og på medisinsk og kirurgisk sengepost samt minst 8 uker innenfor kommunehelsetjenesten skal være veiledet. Alle studenter skal ha veiledete praksisstudier i hjemmebaserte tjenester.

Utdanningsinstitusjonens styre utarbeider retningslinjer og er ansvarlig for tilrettelegging og gjennomføring av praksisstudiene.

§ 4. Eksamensbestemmelser

Eksamen organiseres og gjennomføres etter den eksamensforskrift som er fastsatt ved institusjonen.

Det skal gjennomføres minst en prøve i medikamentregning. For å bestå prøven må studenten ha levert en feilfri besvarelse.

Eksamen skal omfatte alle hovedemner i rammeplanen, men en eksamen kan omfatte emner fra flere hovedemner.

Studenten skal utarbeide en fordypningsoppgave over et faglig relevant emne med et omfang på minimum 12 studiepoeng. Eksamensformen skal gi rom for at studenten kan bruke erfaringer fra praksisstudiene.

§ 5. Praksisvurdering

Vurdering skal være en kontinuerlig og obligatorisk del av praksisundervisningen.

Hvis det oppstår tvil om praksisstudiet kan godkjennes, skal studenten halvveis eller senest 3 uker før avsluttet periode få en skriftlig melding. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene. Om studenten i slutten av praksisperioden viser handling/atferd som åpenbart ikke gir grunnlag for å bestå praksis, kan studenten likevel få karakteren ikke bestått selv om forutgående tvilmelding ikke er gitt.

Ved vurdering av praksisstudier brukes karakteren bestått/ikke bestått.

§ 6. Vitnemål

Det utstedes vitnemål til studenter som har bestått sykepleierutdanningen. Av vitnemålet skal det framgå hvilke prøver som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når de er avlagt. Det skal videre framgå at studenten har gjennomført og bestått obligatoriske praksisstudier. Tittel på fordypningsoppgaven skal framgå av vitnemålet.

Fullført studium gir graden bachelor i sykepleie.

§ 7. Dispensasjon

Departementet kan i særlige tilfelle dispensere fra bestemmelsene om fordeling av studiepoeng på ulike hoved- og delemner i § 1 og fra bestemmelsene i § 3 i denne forskriften.

§ 8. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 7. januar 2000 nr. 1671 om faglig innhold og vurderingsordninger for sykepleierutdanningen.

1. des. Nr. 1381 2005

Forskrift til rammeplan for helsesøsterutdanning.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. Faglig innhold

Helsesøsterutdanningen skal bestå av følgende hoved- og delemner med angitte studiepoeng:

Hovedemne 1 Individ, samfunn og helse	12 studiepoeng
Hovedemne 2 Rammebetingelser	6 studiepoeng
Hovedemne 3 Psykologiske, sosiologiske og sosialantropologiske emner	12 studiepoeng
Hovedemne 4 Helsesøstertjeneste og yrkesutøvelse	30 studiepoeng
<i>Totalt</i>	<i>60 studiepoeng</i>

Delemner under hovedemne 4:

4A: Individrettede tiltak	12 studiepoeng
4B: Befolkningsrettede tiltak	12 studiepoeng
4C: Administrasjon og kvalitetsutvikling av tjenestene	6 studiepoeng

§ 2. Fastsetting av fagplan

Bestemmelser om det faglige innholdet i emnene utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av høgskolens styre og inntas i en fagplan.

§ 3. Praksis og fordypningsoppgave

Av totalt 60 studiepoeng skal praksisstudier utgjøre 15 studiepoeng og inneholde elementer fra alle hovedemner.

Høgskolens styre spesifiserer målene for den enkelte praksisperiode i fagplanen og fastsetter kriterier for vurdering av studentenes mestring i praksis.

Praksisperiodens form, antall, lengde og plassering i studieforløpet fastsettes av høgskolens styre og inntas i fagplanen.

Det skal utarbeides en fordypningsoppgave i et relevant faglig emne. Høgskolens styre fastsetter nærmere bestemmelser om fordypningsoppgaven.

Høgskolens styre utarbeider nærmere retningslinjer og er ansvarlig for tilrettelegging og gjennomføring av praksisstudiene.

§ 4. *Interne vurderingsordninger*

Høgskolens styre fastsetter vurderingsordninger i fagplanen, herunder hvilke krav som må være oppfylt før studenten kan gå opp til eksamen eller fortsette i studiet, og hvilke eksamener og prøver som skal være bestått før en student kan starte praksisstudier. Praksisstudiene må være godkjent før en student kan framstille seg til avsluttende eksamen.

§ 5. *Eksamensbestemmelser*

Eksamen organiseres og gjennomføres innenfor rammene av den eksamensforskrift med utfyllende regler som fastsettes ved den enkelte høgskole.

Det skal avlegges to prøver som til sammen skal omfatte kunnskaper fra hele studiet. Eksamensformen skal reflektere arbeidsformene som er brukt i studiene.

Høgskolens styre fastsetter nærmere bestemmelser om fordypningsoppgaven.

§ 6. *Vurderingsuttrykk*

Høgskolens styre fastsetter vurderingsuttrykk innen de rammer som er gitt ved egen forskrift, jf. lovens § 3–9 (6). Ved vurdering av praksisstudiene skal benevnelsen bestått/ikke bestått nyttes.

§ 7. *Karakterutskrift*

Det utstedes karakterutskrift til studenter som har bestått utdanningen. Av karakterutskriften skal det framgå hvilke prøver som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når de er avlagt. Det skal videre framgå at studenten har gjennomført og bestått obligatoriske praksisstudier.

Tittelen på fordypningsoppgaven skal framgå av karakterutskriften.

§ 8. *Opptakskrav*

Krav til opptak er offentlig godkjenning som sykepleier og minst ett års relevant yrkespraksis etter godkjenning. Høgskolens styre kan selv fastsette utfyllende bestemmelser.

§ 9. *Ikrafttreden*

Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 12. mars 1998 nr. 659 om faglig innhold, vurderingsordninger og opptakskrav for helsesøsterutdanningen.

1. des. Nr. 1382 2005

Forskrift til rammeplan for videreutdanning i helsefremmende og forebyggende arbeid.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. *Faglig innhold*

Videreutdanning i helsefremmende og forebyggende arbeid skal bestå av følgende hoved- og delemner med angitte studiepoeng:

Hovedemne 1	Samfunn og helse	18 studiepoeng
Hovedemne 2	Rammebetingelser og organisering	12 studiepoeng
Hovedemne 3	Helsefremmende og forebyggende arbeid	30 studiepoeng
<i>Totalt</i>		<i>60 studiepoeng</i>

Delemner under hovedemne 3:

3 A:	Miljørettet arbeid	6–18 studiepoeng
3 B:	Befolkningsrettet arbeid	6–18 studiepoeng
3 C:	Kvalitetsutvikling og utredningsarbeid	6 studiepoeng

§ 2. *Fastsetting av fagplan*

Bestemmelser om det faglige innholdet i emnene utover det som følger av rammeplanen fastsettes av høgskolens styre og inntas i en fagplan.

§ 3. *Vurderingsordninger og eksamen*

Høgskolens styre fastsetter vurderingsordninger. Bestemmelsene inntas i fagplanen.

Eksamen organiseres og gjennomføres innenfor rammene av den eksamensforskrift med utfyllende regler som er fastsatt ved den enkelte høgskole.

Det skal avlegges to prøver som til sammen skal omfatte kunnskaper fra hele studiet. Eksamensformen skal reflektere arbeidsformene som er brukt i studiet.

Det skal utarbeides en fordypningsoppgave i et relevant faglig emne. Høgskolens styre fastsetter nærmere bestemmelser om fordypningsoppgaven.

§ 4. *Vurderingsuttrykk*

Høgskolens styre fastsetter vurderingsuttrykk innen de rammer som er fastsatt ved egen forskrift, jf. lovens § 3–9 (6).

§ 5. *Karakterutskrift*

Det utstedes karakterutskrift til studenter som har fullført videreutdanningen. Av karakterutskriften skal det framgå hvilke prøver som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når de er avlagt.

Tittel på fordypningsoppgaven skal framgå av karakterutskriften.

§ 6. *Opptakskrav*

Krav til opptak er 3-årig høgskole- eller universitetsutdanning og minst ett års yrkespraksis etter fullført utdanning. Søkere med 2-årig høgskole eller universitetsutdanning kan etter særskilt vurdering tas opp. Høgskolens styre kan selv fastsette utfyllende bestemmelser.

§ 7. *Ikrafttreden*

Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 27. mars 1998 nr. 660 om faglig innhold, vurderingsordninger og opptakskrav for videreutdanning i helsefremmende og forebyggende arbeid.

1. des. Nr. 1383 2005

Forskrift til rammeplan for videreutdanning i aldring og eldreomsorg.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. *Faglig innhold*

Videreutdanning i aldring og eldreomsorg skal bestå av følgende hoved- og delemner med angitte studiepoeng:

Hovedemne 1	
Aldring og eldre menneskers livsvilkår	12 studiepoeng
Delemner:	
1A: Normal aldring	6 studiepoeng
1B: Aldring i sosiologisk, demografisk og kulturelt perspektiv	6 studiepoeng
Hovedemne 2	
Sykdom, funksjonssvikt og mestring i eldre år	18 studiepoeng
Delemner:	
2A: Somatiske sykdommer relatert til høy alder	
2B: Alderspsykiatri og aldersdemens	
2C: Mestring, sorg- og tapsreaksjoner i alderdommen	
Hovedemne 3	
Organisering og utøvelse av helse- og sosialtjenester til eldre mennesker	30 studiepoeng
Delemner:	
3A: Organisering av helse- og sosialtjenestene	6 studiepoeng
3B: Yrkesutøvelse og arbeidsmåter	9 studiepoeng + fordypningstema
	9 studiepoeng
3C: Kvalitetsutvikling	6 studiepoeng

Høgskolens styre fastsetter nærmere bestemmelser om fordypningstema under delemne 3B

§ 2. *Fastsetting av fagplan*

Bestemmelser om det faglige innholdet i emnene utover det som følger av rammeplanen fastsettes av høgskolens styre og tas inn i en fagplan.

§ 3. *Fordypningsoppgave*

Det skal utarbeides en fordypningsoppgave i et relevant faglig emne. Høgskolens styre fastsetter nærmere bestemmelser om fordypningsoppgaven.

§ 4. *Vurderingsordninger og eksamen*

Høgskolens styre fastsetter vurderingsordninger. Bestemmelsene tas inn i fagplanen.

Eksamen organiseres og gjennomføres innenfor rammene av den eksamensforskrift med utfyllende regler som fastsettes ved den enkelte høgskole.

Eksamensformen skal reflektere arbeidsformene som er brukt i studiet.

Det skal avlegges to prøver som til sammen skal omfatte kunnskaper fra hele studiet. Høgskolen fastsetter om fordypningsoppgaven skal inngå som en av prøvene.

§ 5. *Vurderingsuttrykk*

Høgskolens styre fastsetter vurderingsuttrykk innen de rammer som er fastsatt ved egen forskrift, jf. lovens § 3–9 (6).

§ 6. *Karakterutskrift*

Det utstedes karakterutskrift til studenter som har fullført videreutdanningen. Av karakterutskriften skal det framgå hvilke prøver som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når de er avlagt.

Tittel på fordypningsoppgaven skal framgå av karakterutskriften.

§ 7. *Opptakskrav*

Krav til opptak er 3-årig helse- eller sosialfaglig utdanning fra høgskole eller universitet og minst ett års relevant yrkespraksis etter fullført utdanning. Søkere med 2-årig helse- og sosialfaglig utdanning etter tidligere rammeplan kan også tas opp. Søkere med annen 3-årig høgskole- eller universitetsutdanning kan etter særskilt vurdering tas opp. Høgskolens styre kan selv fastsette utfyllende bestemmelser.

§ 8. *Ikrafttreden*

Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 10. juli 1998 nr. 928 om faglig innhold, vurderingsordninger og opptakskrav for videreutdanning i aldring og eldreomsorg.

1. des. Nr. 1384 2005

Forskrift til rammeplan for videreutdanning i psykisk helsearbeid.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. *Faglig innhold*

Videreutdanning i psykisk helsearbeid består av en fellesdel på 30 studiepoeng og en valgfri fordypningsenhet på 30 studiepoeng, i alt 60 studiepoeng.

Fellesdelen skal inneholde følgende delemner med angitte studiepoeng:

1. Mennesket, psykiske lidelser og det sosiale miljøet	12 studiepoeng
2. Organisering av tjenestene for mennesker med psykiske lidelser	9 studiepoeng
3. Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning	9 studiepoeng

Fordypningsenhetene er:

- Tverrfaglig fordypning i psykososialt arbeid
- Fagspesifikk fordypning i sykepleie
- Fagspesifikk fordypning i sosialt arbeid
- Fagspesifikk fordypning i fysioterapi

Fordypning skal innebære:

- a) teoretisk utdypning innen det aktuelle fordypningsområdet
- b) utvidet forståelse for eget fags og egen yrkesgruppes rolle i psykisk helsearbeid
- c) handlingskompetanse med basis i eget fag, arbeids- og livserfaring
- d) videreutvikling av den enkeltes personlige og faglige kompetanse.

§ 2. *Fastsetting av fagplan*

Bestemmelser om det faglige innholdet i emnene og fordypningsenhetene utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av høgskolens styre og inntas i en fagplan.

§ 3. *Organisering*

Høgskolen må tilby enheten tverrfaglig fordypning i psykososialt arbeid og kan i tillegg tilby en eller flere fagspesifikke fordypningsenheter.

Dersom høgskolen tilbyr en eller flere fagspesifikke fordypningsenheter, skal et visst antall studiepoeng i fellesdelen gjennomføres først og gi et felles grunnlag for ulike yrkesgrupper. Høgskolens styre fastsetter nærmere bestemmelser.

§ 4. *Praksis og skriftlig oppgave*

Praksisstudier/brukerrettet prosjektpraksis/ferdighetstrening inngår i fordypningsenheten på 30 studiepoeng og skal utgjøre minimum 15 studiepoeng.

Høgskolens styre spesifiserer målene for den praksisform som velges i fagplanen, og fastsetter kriterier for vurdering av studentenes mestring i praksis.

Form, innhold og plassering i studieforløpet fastsettes av høgskolens styre og inntas i fagplanen.

Høgskolens styre utarbeider nærmere retningslinjer og er ansvarlig for tilrettelegging og gjennomføring av praksis.

Det skal utarbeides en skriftlig oppgave i et relevant faglig emne. Høgskolens styre fastsetter nærmere bestemmelser om oppgaven.

§ 5. *Interne vurderingsordninger*

Høgskolens styre fastsetter vurderingsordninger, herunder hvilke krav som må være oppfylt før studenten kan gå opp til eksamen eller fortsette i studiet, og hvilke eksamener og prøver som skal være bestått før en student kan starte i praksis. Praksis må være godkjent før en student kan fremstille seg til avsluttende eksamen.

§ 6. *Eksamensbestemmelser*

Eksamen organiseres og gjennomføres innenfor rammene av den eksamensforskrift med utfyllende regler som fastsettes ved den enkelte høgskole.

Det skal avlegges en prøve i felles innholdsdel og en avsluttende prøve som skal omfatte kunnskaper fra hele studiet. Eksamensformen skal reflektere arbeidsformene som er brukt i studiene.

Høgskolens styre fastsetter om den skriftlige oppgaven skal inngå som en del av den avsluttende eksamen.

§ 7. *Vurderingsuttrykk*

Høgskolens styre fastsetter vurderingsuttrykk innen de rammer som er gitt ved egen forskrift, jf. lovens § 3–9 (6). Ved vurdering av praksis skal benevnelsen bestått/ikke bestått nyttes.

§ 8. *Karakterutskrift*

Det utstedes karakterutskrift til studenter som har bestått videreutdanningen. Av karakterutskriften skal det fremgå hvilke prøver som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når de er avlagt. Det skal videre fremgå at studenten har gjennomført og bestått obligatorisk praksis.

Tittelen på den skriftlige oppgaven skal fremgå av karakterutskriften.

§ 9. *Opptakskrav*

Krav til opptak er 3-årig helse- eller sosialfaglig utdanning på høgre nivå og minst ett års relevant yrkespraksis etter fullført utdanning.

Søkere med 2-årig høgre helse- eller sosialfaglig utdanning etter tidligere rammeplaner kan også tas opp. Søkere med en annen 3-årig høgskole- eller universitetsutdanning kan etter særskilt vurdering tas opp til den tverrfaglige fordypningsenheten i psykososialt arbeid.

Krav til opptak til de fagspesifikke fordypningene er 3- eller 2-årig høgre grunnutdanning i de respektive fagene.

Høgskolens styre kan selv fastsette utfyllende bestemmelser.

§ 10. *Ikrafttreden*

Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 18. desember 1998 nr. 1565 om faglig innhold, vurderingsordninger og opptakskrav for videreutdanning i psykisk helsearbeid.

1. des. Nr. 1385 2005

Forskrift til rammeplan for videreutdanning i operasjonssykepleie.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. *Faglig innhold*

Videreutdanning i operasjonssykepleie skal bestå av følgende hoved- og delemner med angitte studiepoeng:

1. *Sykepleiefaglig fordypning og samfunnsvitenskapelige emner* 15 studiepoeng
 - 1A: Opplevelser og reaksjoner på akutt og/eller kritisk sykdom
 - 1B: Kompetanse- og fagutvikling
 - 1C: Etikk
 - 1D: Rammefaktorer, organisering, ledelse og miljø

2. *Medisinske og naturvitenskapelige emner* 30 studiepoeng
 - 2A: Fysiologi, patofysiologi og intensivmedisin
 - 2B: Anatomi og kirurgi
 - 2C: Mikrobiologi og infeksjonsmedisin
 - 2D: Anestesiologi og farmakologi

3. *Operasjonssykepleie som fag og yrkesutøvelse* 45 studiepoeng
 - 3A: Organisere, koordinere og utøve sykepleie til operasjonspasienten

- 3B: Medvirke under kirurgisk undersøkelse og/ eller behandling
3C: Infeksjonsforebygging og hygiene

Totalt

90 studiepoeng

§ 2. Fastsetting av fagplan

Bestemmelser om det faglige innholdet i emnene utover det som følger av rammeplanen fastsettes av høgskolens styre og tas inn i en fagplan.

§ 3. Praksis og fordypningsoppgave

Av totalt 90 studiepoeng skal praksis utgjøre minst 45 studiepoeng og maksimum 54 studiepoeng, hvorav minst 90% skal være praksis i pasientsituasjoner.

Praksisperiodenes form, antall, lengde og plassering i studieforløpet fastsettes av høgskolens styre og tas inn i fagplanen.

Praksisstudiene er obligatoriske. Fravær over 10% medfører at praksis ikke er bestått.

Høgskolens styre utarbeider retningslinjer og er ansvarlig for tilrettelegging og gjennomføring av praksisstudiene.

Det skal utarbeides en fordypningsoppgave i et faglig relevant emne. Høgskolens styre fastsetter nærmere bestemmelser om fordypningsoppgaven.

§ 4. Interne vurderingsordninger

Høgskolens styre fastsetter vurderingsordninger, herunder hvilke krav som må være oppfylt før studenten kan gå opp til eksamen eller fortsette i studiet. Bestemmelsen tas inn i fagplanen.

§ 5. Praksisvurdering

Høgskolens styre spesifiserer målene for den enkelte praksisperiode i fagplanen og utarbeide kriterier for vurdering av studentenes mestring.

Studenten har krav på vurdering underveis i praksisstudiene, og skal halvveis eller seinest 3 uker før avsluttet praksisperiode få skriftlig melding dersom det oppstår tvil om godkjenning. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene.

Dersom studenten i siste halvdel/de siste tre ukene av praksisperioden viser atferd som åpenbart gir grunnlag for ikke bestått, kan det gis slik vurdering selv om melding ikke er gitt etter andre ledd.

Høgskolens styre utformer prosedyrer som til enhver tid sikrer informasjon om vurderingen mellom praksisveileder, student og høgskole. Prosedyrene må sikre at studenten har mulighet til å legge fram merknader.

Studenten må ha bestått praksisstudiene for å kunne fortsette studiene og gå opp til eksamen. Høgskolens styre kan i særskilte tilfelle, for eksempel ved sykdom, gjøre unntak fra denne bestemmelsen. Ved ikke beståtte praksisstudier har studenten krav på å få tilrettelagt den aktuelle praksisperioden en gang til. Når det foreligger særskilte grunner, kan studenten søke styret for høgskolen om å få tilrettelagt en tredje praksisperiode.

§ 6. Eksamensbestemmelser

Eksamener organiseres og gjennomføres innenfor rammene av den eksamensforskrift med utfyllende regler som er fastsatt ved hver enkelt høgskole.

Det skal avlegges tre eksamener hvorav to individuelle eksamener. Kunnskap fra alle hovedemnene skal prøves, og eksamensformen må sikre at studenten dokumenterer tilstrekkelige kunnskaper på områder som innebærer delegert legeansvar.

Fordypningsoppgaven inngår som en eksamen.

§ 7. Vurderingsuttrykk

Høgskolens styre fastsetter vurderingsuttrykk innen de rammer som er gitt ved egen forskrift, jf. lovens § 3–9 (6). Ved vurdering av praksisstudiene skal benevnelsen bestått/ikke bestått nyttes.

§ 8. Karakterutskrift

Det utstedes karakterutskrift til studenter som har bestått videreutdanningen. Av karakterutskriften skal det framgå hvilke eksamener som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når de er avlagt. Det skal videre framgå at studenten har bestått praksisstudier.

Tittel og karakter på fordypningsoppgaven skal angis i karakterutskriften.

§ 9. Opptakskrav

Krav til opptak er offentlig godkjenning som sykepleier og minst to års relevant yrkespraksis etter godkjenning.

§ 10. Dispensasjon

Utdannings- og forskningsdepartementet kan i særskilte tilfelle gjøre unntak fra bestemmelsene i § 3 i denne forskriften.

§ 11. Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 17. november 1999 nr. 1637 om faglig innhold, vurderingsordninger og opptakskrav for videreutdanning i operasjonssykepleie.

1. des. Nr. 1386 2005**Forskrift til rammeplan for videreutdanning i barnesykepleie.**

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. Faglig innhold

Videreutdanning i barnesykepleie skal bestå av følgende hoved- og deledder med angitte studiepoeng:

<i>1. Sykepleiefaglig fordypning og samfunnsvitenskapelige emner</i>	<i>15 studiepoeng</i>
1A: Opplevelser og reaksjoner på akutt og/eller kritisk sykdom	
1B: Kompetanse- og fagutvikling	
1C: Etikk	
1D: Rammefaktorer, organisering, ledelse og miljø	
<i>2. Medisinske og naturvitenskapelige emner</i>	<i>30 studiepoeng</i>
2A: Fysiologi og patofysiologi	
2B: Farmakologi	
2C: Mikrobiologi	
2D: Medisinsk utstyr	
2E: Sykdomslære og medisinsk behandling	
<i>3. Barnesykepleie som fag og yrkesutøvelse</i>	<i>45 studiepoeng</i>
3A: Barns utvikling og særegne behov	
3B: Barnesykepleie- ansvar og kompetanse	
3C: Barnesykepleie til spesielle pasientgrupper	
<i>Totalt</i>	<i>90 studiepoeng</i>

§ 2. Fastsetting av fagplan

Bestemmelser om det faglige innholdet i emnene utover det som følger av rammeplanen fastsettes av høgskolens styre og tas inn i en fagplan.

§ 3. Praksis og fordypningsoppgave

Av totalt 90 studiepoeng skal praksis utgjøre minst 45 og maksimum 54 studiepoeng, hvorav minst 90% skal være praksis med pasientsituasjoner.

Praksisperiodenes form, antall, lengde og plassering i studieforløpet fastsettes av høgskolens styre.

Praksisstudiene er obligatoriske. Fravær over 10% medfører at praksis ikke er bestått.

Høgskolens styre utarbeider retningslinjer og er ansvarlig for tilrettelegging og gjennomføring av praksisstudiene.

Det skal utarbeides en fordypningsoppgave i et faglig relevant emne. Høgskolens styre fastsetter nærmere bestemmelser om fordypningsoppgaven.

§ 4. Interne vurderingsordninger

Høgskolens styre fastsetter vurderingsordninger, herunder hvilke krav som må være oppfylt før studenten kan gå opp til eksamen eller fortsette i studiet.

§ 5. Praksisvurdering

Høgskolens styre spesifiserer målene for den enkelte praksisperiode i fagplanen og utarbeider kriterier for vurdering av studentenes mestring.

Studenten har krav på vurdering underveis i praksisstudiene, og skal halvveis eller seinest 3 uker før avsluttet praksisperiode få skriftlig melding dersom det oppstår tvil om godkjenning. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene.

Dersom studenten i siste halvdel/de siste tre ukene av praksisperioden viser atferd som åpenbart gir grunnlag for ikke bestått, kan det gis slik vurdering selv om melding ikke er gitt etter andre ledd.

Høgskolens styre utformer prosedyrer som til enhver tid sikrer informasjon om vurderingen mellom praksisveileder, student og høgskole. Prosedyrene må sikre at studenten har mulighet til å legge fram merknader.

Studenten må ha bestått praksisstudiene for å kunne fortsette studiene og gå opp til eksamen. Høgskolens styre kan i særskilte tilfelle, for eksempel ved sykdom, gjøre unntak fra denne bestemmelsen. Ved ikke beståtte praksisstudier, har studenten krav på å få tilrettelagt den aktuelle praksisperioden en gang til. Når det foreligger særskilte grunner, kan studenten søke styret for høgskolen om å få tilrettelagt en tredje praksisperiode.

§ 6. Eksamensbestemmelser

Eksamener organiseres og gjennomføres innenfor rammene av den eksamensforskrift med utfyllende regler som er fastsatt ved hver enkelt høgskole.

Det skal avlegges tre eksamener hvorav to individuelle eksamener. Kunnskap fra alle hovedemnene skal prøves,

og eksamensformen må sikre at studenten dokumenterer tilstrekkelige kunnskaper på områder som innebærer delegert legeansvar.

Fordypningsoppgaven inngår som en eksamen.

§ 7. *Vurderingsuttrykk*

Høgskolens styre fastsetter vurderingsuttrykk innen de rammer som er gitt ved egen forskrift, jf. lovens § 3–9 (6). Ved vurdering av praksisstudiene skal benevnelsen bestått/ikke bestått nyttes.

§ 8. *Karakterutskrift*

Det utstedes karakterutskrift til studenter som har bestått videreutdanningen. Av karakterutskriften skal det framgå hvilke eksamener som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når de er avlagt. Det skal videre framgå at studenten har bestått praksisstudier.

Tittel og karakter på fordypningsoppgaven skal også angis i karakterutskriften.

§ 9. *Opptakskrav*

Krav til opptak er offentlig godkjenning som sykepleier og minst to års relevant yrkespraksis etter godkjenning.

§ 10. *Dispensasjon*

Utdannings- og forskningsdepartementet kan i særskilte tilfelle gjøre unntak fra bestemmelsene i § 3 i denne forskriften.

§ 11. *Ikrafttreden*

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 17. november 1999 nr. 1638 om faglig innhold, vurderingsordninger og opptakskrav for videreutdanning i barnesykepleie.

1. des. Nr. 1387 2005

Forskrift til rammeplan for videreutdanning i kreftsykepleie.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. *Faglig innhold*

Videreutdanning i kreftsykepleie skal bestå av følgende hoved- og delemner med angitte studiepoeng:

<i>1. Kreftsykepleiens fundament</i>	<i>15 studiepoeng</i>
1A: Sykepleieteori og etikk	
1B: Kommunikasjon og psykologiske emner	
<i>2. Sykepleie og medisinsk behandling av pasienter med kreft</i>	<i>30 studiepoeng</i>
2A: Pasienter med kreft	
2B: Kreftsykdommer og behandlingsformer	
2C: Følger av sykdom og behandling- rehabilitering	
2D: Lindrende behandling og omsorg ved livets slutt	
<i>3. Kreftsykepleie i samfunnsperspektiv</i>	<i>15 studiepoeng</i>
3A: Forebygging av kreft	
3B: Fagutvikling, pedagogikk og ledelse	
3C: Tverrfaglig samarbeid og nettverksarbeid	
3D: Prioriteringer og regelverk i helsevesenet	
<i>Totalt</i>	<i>60 studiepoeng</i>

§ 2. *Fastsetting av fagplan*

Bestemmelser om det faglige innholdet i emnene utover det som følger av rammeplanen fastsettes av høgskolens styre og tas inn i en fagplan.

§ 3. *Praksis og fordypningsoppgave*

Av totalt 60 studiepoeng skal praksis utgjøre minst 18 og maksimum 24 studiepoeng, hvorav minst 90% skal være praksis knyttet til pasientsituasjoner.

Minimum halve praksistiden gjennomføres ved avdelinger som gir strålebehandling. Det må inngå praksis ved avdelinger som gir studenten praksis i administrering av cytostatika.

Praksisperiodenes form, antall, lengde og plassering i studieforløpet fastsettes av høgskolens styre.

Praksisstudiene er obligatoriske. Fravær over 10% medfører at praksis ikke er bestått.

Høgskolens styre utarbeider retningslinjer og er ansvarlig for tilrettelegging og gjennomføring av praksisstudiene.

Det skal utarbeides en fordypningsoppgave i et faglig relevant emne. Høgskolens styre fastsetter nærmere bestemmelser om fordypningsoppgaven.

§ 4. *Interne vurderingsordninger*

Høgskolens styre fastsetter vurderingsordninger, herunder hvilke krav som må være oppfylt før studenten kan gå opp til eksamen eller fortsette i studiet.

§ 5. *Praksisvurdering*

Høgskolens styre spesifiserer målene for den enkelte praksisperiode i fagplanen og utarbeide kriterier for vurdering av studentenes mestring.

Studenten har krav på vurdering underveis i praksisstudiene, og skal halvveis eller seinest 3 uker før avsluttet praksisperiode få skriftlig melding dersom det oppstår tvil om godkjenning. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene.

Dersom studenten i siste halvdel/de siste tre ukene av praksisperioden viser atferd som åpenbart gir grunnlag for ikke bestått, kan det gis slik vurdering selv om melding ikke er gitt etter andre ledd.

Høgskolens styre utformer prosedyrer som til enhver tid sikrer informasjon om vurderingen mellom praksisveileder, student og høgskole. Prosedyrene må sikre at studenten har mulighet til å legge fram merknader.

Studenten må ha bestått praksisstudiene for å kunne fortsette studiene og gå opp til eksamen. Høgskolens styre kan i særskilte tilfelle, for eksempel ved sykdom, gjøre unntak fra denne bestemmelsen. Ved ikke beståtte praksisstudier, har studenten krav på å få tilrettelagt den aktuelle praksisperioden en gang til. Når det foreligger særskilte grunner, kan studenten søke styret for høgskolen om å få tilrettelagt en tredje praksisperiode.

§ 6. *Eksamensbestemmelser*

Eksamener organiseres og gjennomføres innenfor rammene av den eksamensforskrift med utfyllende regler som er fastsatt ved hver enkelt høgskole.

Det skal avlegges to individuelle eksamener. Kunnskap fra alle hovedemnene skal prøves, og eksamensformen må sikre at studenten dokumenterer tilstrekkelige kunnskaper på områder som innebærer delegert legeansvar.

Fordypningsoppgaven inngår som en eksamen.

§ 7. *Vurderingsuttrykk*

Høgskolens styre fastsetter vurderingsuttrykk innen de rammer som er gitt ved egen forskrift, jf. lovens § 3–9 (6). Ved vurdering av praksisstudiene skal benevnelsen bestått/ikke bestått nyttes.

§ 8. *Karakterutskrift*

Det utstedes karakterutskrift til studenter som har bestått videreutdanningen. Av karakterutskriften skal det framgå hvilke eksamener som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når de er avlagt. Det skal videre framgå at studenten har bestått praksisstudier.

Tittel og karakter på fordypningsoppgaven skal angis i karakterutskriften.

§ 9. *Opptakskrav*

Krav til opptak er offentlig godkjenning som sykepleier og minst to års relevant yrkespraksis etter godkjenning.

§ 10. *Dispensasjon*

Utdannings- og forskningsdepartementet kan i særskilte tilfelle gjøre unntak fra bestemmelsene i § 3 i denne forskriften.

§ 11. *Ikrafttreden*

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 17. november 1999 nr. 1639 om faglig innhold, vurderingsordninger og opptakskrav for videreutdanning i kreftsykepleie.

1. des. Nr. 1388 2005**Forskrift til rammeplan for videreutdanning i anestesisykepleie.**

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. *Faglig innhold*

Videreutdanning i anestesisykepleie skal bestå av følgende hoved- og delemner med angitte studiepoeng:

1. Sykepleiefaglig fordypning og samfunnsvitenskapelige emner	15 studiepoeng
1A: Opplevelser og reaksjoner på akutt og/eller kritisk sykdom	
1B: Kompetanse- og fagutvikling	
1C: Etikk	
1D: Rammefaktorer, organisering, ledelse og miljø	
2. Medisinske og naturvitenskapelige emner	39 studiepoeng
2A: Fysiologi og patofysiologi	
2B: Farmakologi	
2C: Mikrobiologi	
2D: Medisinsk utstyr	
2E: Intensivmedisin og kirurgi	
2F: Anestesiologi	
3. Anestesisykepleie som fag og yrkesutøvelse	36 studiepoeng
3A: Den akutt og/eller kritisk syke pasient og pasienter som skal ha anestesi	
3B: Anestesisykepleie, ansvar og kompetanseområde	
Totalt	90 studiepoeng

§ 2. Fastsetting av fagplan

Bestemmelser om det faglige innholdet i emnene utover det som følger av rammeplanen fastsettes av høgskolens styre og tas inn i en fagplan.

§ 3. Praksis og fordypningsoppgave

Av totalt 90 studiepoeng skal praksis utgjøre minst 45 og maksimum 54 studiepoeng, hvorav minst 90% skal være praksis med pasientsituasjoner.

Praksisstudiene skal knyttes til avdelinger med anestesiologisk virksomhet, og de må omfatte elektiv(planlagt)-, dagkirurgisk- og øyeblikkelig-hjelp behandling i og utenfor sykehus. Praksisstudiene skal også omfatte de behandlingsområdene som er nevnt nedenfor, og det skal gjennomføres et tilstrekkelig antall anestasier til barn innenfor hvert av områdene. Praksistiden innen hvert av disse områdene skal utgjøre minimum 10% av den totale praksistiden, og den resterende delen kan benyttes til andre behandlingsområder og pasientgrupper tilpasset lokale forutsetninger.

Behandlingsområder:

Kar/thoraxkirurgi, gastrokirurgi, urologisk kirurgi, ortopedisk kirurgi, øre-, nese- halskirurgi, obstetrikk og gynekologisk kirurgi samt postoperativ overvåking.

Praksisperiodenes form, antall, lengde og plassering i studieforløpet fastsettes av høgskolens styre og tas inn i fagplanen.

Praksisstudiene er obligatoriske. Fravær over 10% medfører at praksis ikke er bestått.

Høgskolens styre utarbeider retningslinjer og er ansvarlig for tilrettelegging og gjennomføring av praksisstudiene.

Det skal utarbeides en fordypningsoppgave i et faglig relevant emne. Høgskolens styre fastsetter nærmere bestemmelser om fordypningsoppgaven.

§ 4. Interne vurderingsordninger

Høgskolens styre skal fastsetter vurderingsordninger, herunder hvilke krav som må være oppfylt før studenten kan gå opp til eksamen eller fortsette i studiet.

§ 5. Praksisvurdering

Høgskolens styre spesifiserer målene for den enkelte praksisperiode i fagplanen og utarbeider kriterier for vurdering av studentenes mestring.

Studenten har krav på vurdering underveis i praksisstudiene, og skal halvveis eller seinest 3 uker før avsluttet praksisperiode få skriftlig melding dersom det oppstår tvil om godkjenning. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene.

Dersom studenten i siste halvdel/de siste tre ukene av praksisperioden viser atferd som åpenbart gir grunnlag for ikke bestått, kan det gis slik vurdering selv om melding ikke er gitt etter andre ledd.

Høgskolens styre utformer prosedyrer som til enhver tid sikrer informasjon om vurderingen mellom praksisveileder, student og høgskole. Prosedyrene må sikre at studenten har mulighet til å legge fram merknader.

Studenten må ha bestått praksisstudiene for å kunne fortsette studiene og gå opp til eksamen. Høgskolens styre kan i særskilte tilfelle, for eksempel ved sykdom, gjøre unntak fra denne bestemmelsen. Ved ikke beståtte praksisstudier har studenten krav på å få tilrettelagt den aktuelle praksisperioden en gang til. Når det foreligger særskilte grunner, kan studenten søke styret for høgskolen om å få tilrettelagt en tredje praksisperiode.

§ 6. Eksamensbestemmelser

Eksamener organiseres og gjennomføres innenfor rammene av den eksamensforskrift med utfyllende regler som er fastsatt ved hver enkelt høgskole.

Det skal avlegges tre eksamener hvorav to individuelle eksamener. Kunnskap fra alle hovedemnene skal prøves, og eksamensformen må sikre at studenten dokumenterer tilstrekkelige kunnskaper på områder som innebærer delegert legeansvar.

Fordypningsoppgaven inngår som en eksamen.

§ 7. Vurderingsuttrykk

Høgskolens styre fastsetter vurderingsuttrykk innen de rammer som er gitt ved egen forskrift, jf. lovens § 3–9 (6). Ved vurdering av praksisstudiene skal benevnelsen bestått/ikke bestått nyttes.

§ 8. Karakterutskrift

Det utstedes karakterutskrift til studenter som har bestått videreutdanningen. Av karakterutskriften skal det framgå hvilke eksamener som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når de er avlagt. Det skal videre framgå at studenten har bestått praksisstudier.

Tittel og karakter på fordypningsoppgaven skal også angis i karakterutskriften.

§ 9. Opptakskrav

Krav til opptak er offentlig godkjenning som sykepleier og minst to års relevant yrkespraksis etter godkjenning.

§ 10. Dispensasjon

Utdannings- og forskningsdepartementet kan i særskilte tilfelle gjøre unntak fra bestemmelsene i § 3 i denne forskriften.

§ 11. Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 17. november 1999 nr. 1640 om faglig innhold, vurderingsordninger og opptakskrav for videreutdanning i anestesisykepleie.

1. des. Nr. 1389 2005

Forskrift til rammeplan for videreutdanning i intensivsykepleie.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. Faglig innhold

Videreutdanning i intensivsykepleie skal bestå av følgende hoved- og delemner med angitte studiepoeng:

1. Sykepleiefaglig fordypning og samfunnsvitenskapelige emner 15 studiepoeng

1A: Opplevelser og reaksjoner på akutt og/eller kritisk sykdom

1B: Kompetanse- og fagutvikling

1C: Etikk

1D: Rammefaktorer, organisering, ledelse og miljø

2. Medisinske og naturvitenskapelige emner

30 studiepoeng

2A: Fysiologi og patofysiologi

2B: Farmakologi

2C: Mikrobiologi

2D: Medisinsk utstyr

2E: Anestesiologi og kirurgi

2F: Intensivmedisin og behandling

3. Intensivsykepleie som fag og yrkesutøvelse

45 studiepoeng

3A: Ulike pasientgrupper og pårørende i intensivsykepleie

3B: Intensivsykepleie, ansvar og kompetanseområder

Totalt

90 studiepoeng

§ 2. Fastsetting av fagplan

Bestemmelser om det faglige innholdet i emnene utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av høgskolens styre og tas inn i en fagplan.

§ 3. Praksis og fordypningsoppgave

Av totalt 90 studiepoeng skal praksis utgjøre minst 45 og maksimum 54 studiepoeng, hvorav minst 90% skal være praksis i pasientsituasjoner.

Praksisperiodenes form, antall, lengde og plassering i studieforløpet fastsettes av høgskolens styre og tas inn i fagplanen.

Praksisstudiene er obligatoriske. Fravær over 10% medfører at praksis ikke er bestått.

Høgskolens styre utarbeider retningslinjer og er ansvarlig for tilrettelegging og gjennomføring av praksisstudiene.

Det skal utarbeides en fordypningsoppgave i et faglig relevant emne. Høgskolens styre fastsetter nærmere bestemmelser om fordypningsoppgaven.

§ 4. Interne vurderingsordninger

Høgskolens styre fastsetter vurderingsordninger, herunder hvilke krav som må være oppfylt før studenten kan gå opp til eksamen eller fortsette i studiet. Bestemmelsen tas inn i fagplanen.

§ 5. Praksisvurdering

Høgskolens styre spesifiserer målene for den enkelte praksisperiode i fagplanen og utarbeider kriterier for vurdering av studentenes mestring.

Studenten har krav på vurdering underveis i praksisstudiene, og skal halvveis eller seinest 3 uker før avsluttet praksisperiode få skriftlig melding dersom det oppstår tvil om godkjenning. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene.

Dersom studenten i siste halvdel/de siste tre ukene av praksisperioden viser atferd som åpenbart gir grunnlag for ikke bestått, kan det gis slik vurdering selv om melding ikke er gitt etter andre ledd.

Høgskolens styre utformer prosedyrer som til enhver tid sikrer informasjon om vurderingen mellom praksisveileder, student og høgskole. Prosedyrene må sikre at studenten har mulighet til å legge fram merknader.

Studenten må ha bestått praksisstudiene for å kunne fortsette studiene og gå opp til eksamen. Høgskolens styre kan i særskilte tilfelle, for eksempel ved sykdom, gjøre unntak fra denne bestemmelsen. Ved ikke beståtte praksisstudier har studenten krav på å få tilrettelagt den aktuelle praksisperioden en gang til. Når det foreligger særskilte grunner, kan studenten søke styret for høgskolen om å få tilrettelagt en tredje praksisperiode.

§ 6. Eksamensbestemmelser

Eksamener organiseres og gjennomføres innenfor rammene av den eksamensforskrift med utfyllende regler som er fastsatt ved hver enkelt høgskole.

Det skal avlegges tre eksamener hvorav to individuelle eksamener. Kunnskap fra alle hovedemnene skal prøves, og eksamensformen må sikre at studenten dokumenterer tilstrekkelige kunnskaper på områder som innebærer delegert legeansvar.

Fordypningsoppgaven inngår som en eksamen.

§ 7. Vurderingsuttrykk

Høgskolens styre fastsetter vurderingsuttrykk innen de rammer som er gitt ved egen forskrift, jf. lovens § 3–9 (6). Ved vurdering av praksisstudiene skal benevnelsen bestått/ikke bestått nyttes.

§ 8. Karakterutskrift

Det utstedes karakterutskrift til studenter som har bestått videreutdanningen. Av karakterutskriften skal det framgå hvilke eksamener som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når de er avlagt. Det skal videre framgå at studenten har bestått praksisstudier.

Tittel og karakter på fordypningsoppgaven skal også angis i karakterutskriften.

§ 9. Opptakskrav

Krav til opptak er offentlig godkjenning som sykepleier og minst to års relevant yrkespraksis etter godkjenning.

§ 10. Dispensasjon

Utdannings- og forskningsdepartementet kan i særskilte tilfelle gjøre unntak fra bestemmelsene i § 3 i denne forskriften.

§ 11. *Ikrafttreden*

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 17. november 1999 nr. 1641 om faglig innhold, vurderingsordninger og opptakskrav for videreutdanning i intensivsykepleie.

1. des. Nr. 1390 2005**Forskrift til rammeplan for jordmorutdanning.**

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. *Innhold*

2-årig jordmorutdanning består av følgende hovedemner på til sammen 120 studiepoeng:

<i>Hovedemne</i>	<i>Studiepoeng</i>
Jordmorfag, inkludert veiledet praksis	70
Medisinske og naturvitenskapelige tema med relevans for jordmorfaget	10
Samfunnsvitenskapelige og humanistiske tema med relevans for jordmorfaget	10
Forskning, fagutvikling og grunnlagstenkning, inkludert fordypningsoppgave	30
<i>Sum</i>	<i>120</i>

§ 2. *Fagplan*

Bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger utover det som følger av rammeplanen, fastsettes av institusjonens styre og tas inn i fagplanen.

Det skal framgå av fagplanen i hvilke deler av studiet det er krav til studiedeltaking.

§ 3. *Praksis*

Direkte brukerrettede praksisstudier skal utgjøre minimum 60 studiepoeng.

Praksisstudier skal omfatte sentrale arbeidsområder for jordmoren og inkludere praksis både i primær- og spesialisthelsetjenesten.

Praksisperiodenes form, antall, lengde og plassering i studieforløpet fastsettes av institusjonens styre.

Institusjonens styre utarbeider retningslinjer og er ansvarlig for tilrettelegging og gjennomføring av praksisstudiene.

§ 4. *Eksamensbestemmelser*

Eksamen organiseres og gjennomføres etter gjeldende eksamensforskrift med utfyllende regler.

Institusjonens styre fastsetter bestemmelser om vurderingsordninger og eventuelle vilkår for framstilling til eksamen, herunder hvilke krav som må være oppfylt før studenten kan gå opp til eksamen eller fortsette studiet, og hvilke eksamener og prøver som må være bestått før en student kan starte i praksisstudier.

§ 5. *Praksisvurdering*

Institusjonens styre spesifiserer målene for den enkelte praksisperiode i fagplanen og utarbeider kriterier for vurdering av studentens mestring i praksis.

Hvis det oppstår tvil om praksisstudiet kan godkjennes, skal studenten halvveis eller senest 3 uker før avsluttet periode få en skriftlig melding. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene. Om studenten i slutten av praksisperioden viser handling/atferd som åpenbart ikke gir grunnlag for å bestå praksis, kan studenten likevel få karakteren ikke bestått selv om forutgående tvilmelding ikke er gitt.

Ved vurdering av praksisstudier nyttes karakteren bestått/ikke bestått.

§ 6. *Vitnemål*

Det skal utstedes vitnemål til studenter som har bestått jordmorutdanningen. Av vitnemålet skal det framgå hvilke prøver som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når de er avlagt.

Tittel på fordypningsoppgaven skal framgå av vitnemålet.

§ 7. *Opptakskrav*

Krav til opptak er bachelorgrad i sykepleie eller tilsvarende, autorisasjon som sykepleier i Norge og minst ett års yrkespraksis som sykepleier. Institusjonens styre kan selv fastsette utfyllende bestemmelser.

§ 8. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrifter 17. november 1980 nr. 8757 om utdanning av jordmødre.

1. des. Nr. 1391 2005**Forskrift om bevilning som statsautorisert translatør.**

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 7–3. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. Bevillingsmyndighet

Bevilning som statsautorisert translatør gis av Utdannings- og forskningsdepartementet eller den departementet bemyndiger.

§ 2. Grunnlag for bevilning

Bevilning gis på grunnlag av bestått translatøreksamen ved Norges handelshøgskole. Bevillingen gis for det/de språk kandidaten har avlagt eksamen i. Bevilling kan gis enten for oversettelse fra norsk til fremmedspråket eller fra fremmedspråket til norsk eller begge veier. Hva bevillingen omfatter, skal framgå klart av bevillingsdokumentet og translatørstemplet, jf. § 7.

Bevilning kan også gis på grunnlag av tilsvarende kompetanse fra utlandet i henhold til gjeldende internasjonale avtaler.

§ 3. Translatøred-/forsikring

Før bevilning utstedes, skal kandidaten ha avlagt slik ed eller forsikring som departementet fastsetter.

§ 4. Tittelen statsautorisert translatør

Bevillingen gir rett til å bruke tittelen statsautorisert translatør, med tillegg som angir fremmedspråket.

§ 5. Taushetsplikt m.m.

Bevillingsinnehaveren må bevare taushet om opplysninger fra sin translatørvirksomhet.

Unntak fra første ledd gjelder i den utstrekning translatøren etter lovgivning er pliktig til å gi opplysninger.

Translatøren må ikke utnytte forretningsmessig eller på annen måte opplysninger som er taushetsbelagt etter første ledd. Unntak etter annet ledd begrenser ikke dette forbudet.

§ 6. Tilbakekalling av bevilning

Departementet kan kalle bevillingen tilbake dersom innehaveren har en vandel som fører til uskikkethet som translatør, eller bryter bestemmelsene i denne forskriften. Midlertidig tilbakekalling kan foretas for den tid det tar å behandle saken.

Sak om tilbakekalling av bevilning behandles etter reglene i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

§ 7. Stempel

Departementet fastsetter utformingen av det stempel statsautorisert translatør benytter i sin virksomhet.

§ 8. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 15. august 2001 nr. 924 om bevilning som statsautorisert translatør.

1. des. Nr. 1392 2005**Forskrift om krav til mastergrad.**

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 første ledd og § 3–7 annet ledd. Kunngjort 8. desember 2005.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder krav til mastergrad for institusjoner under lov om universiteter og høyskoler.

§ 2. Krav til faglig grunnlag m.m.

Institusjonens styre kan fastsette at bestemte fag, emner eller emnegrupper skal inngå i det utdanningsløp mastergraden bygger på. Styret kan fastsette rangeringsregler for kvalifiserte søkere, og har også myndighet til å fastsette særlige faglige minstekrav.

§ 3. Krav til mastergrad av 120 studiepoengs omfang

Graden master oppnås på grunnlag av mastergradseksamen av 120 studiepoengs (2 års) omfang, inkludert selvstendig arbeid i henhold til § 6. Graden bygger på ett av følgende fullførte utdanningsløp:

- bachelorgrad
- cand.mag.-grad
- annen grad eller yrkesutdanning av minimum 3 års omfang
- utdanning som i henhold til § 3–4 i lov om universiteter og høyskoler er godkjent som jevngrad med ovennevnte grader eller utdanningsløp.

Innenfor ett av de nevnte utdanningsløp må det inngå:

- fordypning i fag, emne eller emnegruppe av minimum 80 studiepoengs omfang eller

- integrert yrkesrettet utdanning av minimum 120 studiepoengs omfang innenfor fagområdet for mastergrad.

Institusjonene kan i spesielle tilfeller godkjenne andre dokumenterte kvalifikasjoner som helt eller delvis likeverdig med utdanningsløpene nevnt ovenfor.

§ 4. *Krav til mastergrad av 300 studiepoengs omfang*

Graden master oppnås på grunnlag av mastergradseksamen av 300 studiepoengs (5 års) omfang, inkludert selvstendig arbeid i henhold til § 6. Unntatt fra denne bestemmelsen er arkitektutdanningen ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo som skal være 330 studiepoeng (5 ½ års) omfang.

§ 5. *Krav til erfaringsbasert mastergrad av 90 eller 120 studiepoengs omfang*

Graden master oppnås på grunnlag av mastergradseksamen av 90 eller 120 studiepoengs omfang, inkludert selvstendig arbeid i henhold til § 6, og ett av følgende fullførte utdanningsløp:

- bachelorgrad
- cand.mag.-grad
- annen grad eller yrkesutdanning av minimum 3 års omfang
- utdanning som i henhold til § 3–4 i lov om universiteter og høyskoler er godkjent som jevngrad med ovennevnte grader eller utdanningsløp.

I tillegg kreves minst 2 års relevant yrkespraksis. Institusjonen vurderer hva som er relevant yrkespraksis, og kan for det enkelte studium fastsette krav om lengre yrkespraksis.

Institusjonene kan i spesielle tilfeller godkjenne andre dokumenterte kvalifikasjoner som helt eller delvis likeverdig med utdanningsløpene nevnt ovenfor.

§ 6. *Krav til selvstendig arbeid*

I mastergrad etter § 3 og § 5 skal det inngå selvstendig arbeid av et omfang på minimum 30 studiepoeng.

I mastergrad etter § 4 skal det inngå selvstendig arbeid av et omfang på minimum 20 studiepoeng.

Omfanget av det selvstendige arbeidet skal ikke overstige 60 studiepoeng.

Det selvstendige arbeidet skal vise forståelse, refleksjon og modning.

Institusjonen fastsetter nærmere regler om det selvstendige arbeidet, herunder omfang, vurderingsform og om arbeidet skal utføres individuelt eller av flere studenter.

§ 7. *Unntak*

Mastergrader opprettet ved kongelig resolusjon før 1. juli 2002 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler eller lov 11. juli 1986 nr. 53 om private høyskoler, og med normert studietid 1–1 ½ år, kan videreføres.

Departementet kan i spesielle tilfeller godkjenne nye masterstudier av denne typen etter søknad.

§ 8. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 2. juli 2002 nr. 738 om krav til mastergrad.

8. nov. Nr. 1393 2005

Forskrift om endring i forskrift om legemidler (legemiddelforskriften).

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 8. november 2005 med hjemmel i lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. (legemiddeloven) og delegeringsvedtak 8. juni 1995 nr. 521. Kunngjort 9. desember 2005.

I

I forskrift 22. desember 1999 nr. 1559 om legemidler (legemiddelforskriften) gjøres følgende endring:

§ 3–2 bokstav b oppheves. Nåværende bokstav c blir ny bokstav b.

II

Endringen trer i kraft 15. desember 2005.

2. des. Nr. 1394 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2005.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 2. desember 2005 med hjemmel i forskrift 22. desember 2004 nr. 1797 om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2005 § 30. Kunngjort 9. desember 2005.

I

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1797 om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2005 gjøres følgende endring:

§ 14 skal lyde:

Fartøy med deltakeradgang kan fiske og lande følgende kvanta sild:

<i>Hjemmelslengde</i>	<i>Kvotestige</i>	<i>Fartøykvoter (tonn)</i>	<i>Maksimalkvote (tonn)</i>
Fartøy under 7,00 m	1,0	37	42
Fartøy 7,0 – 7,99 m	1,5	56	63
Fartøy 8,0 – 8,99 m	2,0	74	84
Fartøy 9,0 – 9,99 m	3,0	111	126
Fartøy 10,0 – 10,99 m	3,5	130	147
Fartøy 11,0 – 11,99 m	4,0	148	168
Fartøy 12,0 – 12,99 m	4,5	167	189
Fartøy 13,0 – 13,99 m	5,0	185	210
Fartøy 14,0 – 14,99 m	6,0	222	252
Fartøy 15,0 – 15,99 m	7,0	259	294
Fartøy 16,0 – 16,99 m	8,0	296	336
Fartøy 17,0 – 17,99 m	9,0	333	378
Fartøy 18,0 – 18,99 m	10,0	370	420
Fartøy 19,0 – 19,99 m	11,0	407	462
Fartøy 20,0 – 20,99 m	12,0	444	504
Fartøy 21,0 – 21,99 m	13,5	500	567
Fartøy 22,0 – 22,99 m	15,0	555	630
Fartøy 23,0 – 23,99 m	16,5	611	693
Fartøy 24,0 – 24,99 m	18,0	666	756
Fartøy 25,0 – 25,99 m	19,5	722	819
Fartøy 26,0 m og over	21,0	777	882

Ved en eventuell stopp i fiske kan det enkelte fartøy likevel fortsette fiske innenfor en kvoteenhet på 37 tonn.

Fartøy som har adgang til å delta i medhold av § 7 i forskrift 26. november 2004 nr. 1509 om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter norsk vårgytende sild i 2005, kan ikke ha en høyere kvote enn summen av 6 kvoteenheter.

II

Endringen trer i kraft fra mandag 5. desember 2005 kl. 0800.

2. des. Nr. 1395 2005

Forskrift om endring i forskrift om sjøtrafikk i bestemte farvann (sjøtrafikkforskriften).

Fatsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 2. desember 2005 med hjemmel i lov 8. juni 1984 nr. 51 om havner og farvann m.v. § 6. Kunngjort 9. desember 2005.

I

I forskrift 11. desember 1998 nr. 1273 om sjøtrafikk i bestemte farvann (sjøtrafikkforskriften) gjøres følgende endringer:

Nytt kapittel 7 skal lyde:

Kapittel 7. Bestemmelser som gjelder bruk av farvann ved Melkøya og Hammerfest havn¹

¹ Alle posisjonene i dette kapitlet er oppgitt i WGS-84.

§ 7-1. Virkeområde

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder alt farvann innenfor rette linjer trukket slik:

- Fra Tarhalsen lykt i posisjon N 70° 52,2' Ø 023° 19,3' til posisjon N 71° 05,6' Ø 023° 15,8'. Videre derfra rett øst til posisjon N 71° 05,6' Ø 024° 00,0' ved Fruholmen fyr. Videre derfra rett syd til posisjon N 70° 41,4' Ø 024° 00,0' ved Indreneset på Kvaløy.
- Fra Straumen lykt i posisjon N 70° 36,1' Ø 023° 36,2' til posisjon N 70° 36,1' Ø 023° 33,8' ved Rassladd på nordre Seiland.
- Fra posisjon N 70° 26,7' Ø 022° 52,3' på Baardveggen på vestre Seiland til posisjon N 70° 23,5' Ø 022° 46,6' på Varneset på Stjernøy.
- Fra posisjon N 70° 20,0' Ø 022° 20,9' på vestpynten av Stjernøy til Sildmylingen lykt i posisjon N 70° 23,6' Ø 021° 42,5'. Videre derfra rett vest til posisjon N 70° 23,6' Ø 021° 00,0'. Videre derfra rett nord til posisjon N 70° 40,2' Ø 021° 00,0'. Videre derfra rett øst til Fuglen lykt i posisjon N 70° 40,2' Ø 021° 58,9'.

Med unntak av § 7-5 gjelder bestemmelsene i dette kapittel kun fartøyer i kategori 1 og 2 (fartøy med flytende farlig og/eller forurensende last i bulk).

§ 7-2. Forholdet til kapittel 2

Bestemmelsene i kapittel 2 gjelder tilsvarende for Kystverket Troms og Finnmark så langt de passer.

§ 7-3. Krav om tillatelse til å benytte farvannet

Fartøyer i kategori 1 eller 2 skal innhente tillatelse fra Kystverket Troms og Finnmark til å benytte farvannet slik som bestemt i § 2-3 og § 2-4.

§ 7-4. Krav om at sikreste farled skal benyttes**A. Definisjon av farleder**

1. Med hovedled 1205 menes farvannet på strekningen fra losbordingsfeltet vest av Fruholmen fyr i posisjon N 71° 05' Ø 023° 38' og sydover vest og øst om Skipsholmen og Revsholmen, videre mellom Akkarnæringen på nordøstpynten av Sørøya og Mylingen lykt på nordvestpynten av Kvaløya til kaianlegget på gassterminalen på Melkøya eller til Hammerfest havn.
2. Med hovedled 1596 menes farvannet på strekningen fra losbordingsfeltet på LoppHAVET i posisjon N 70° 38' Ø 021° 14' og sydøstover mellom Hånebba lykt på sydvestpynten av Sørøya og Sildmylingen lykt på nordpynten av Silda, gjennom Sørøysundet til Hjelmen.
3. Med hovedled 1200 menes farvannet syd og nord om Hjelmen og Håja eller mellom disse, til kaianlegget på gassterminalen på Melkøya eller til Hammerfest havn.

B. Krav om at sikreste farled skal benyttes

1. Fartøyer i kategori 1 eller 2 som skal anløpe eller avgå fra Melkøyaterminalen, eller som skal ankre eller avgå fra ankerplass i farvannet, skal benytte hovedled 1205 fra eller til losbordingsfeltet vest av Fruholmen.
2. I helt spesielle tilfeller, for eksempel når vær – eller andre forhold gjør det sikrere, kan Kystverket Troms og Finnmark bestemme at fartøyer i kategori 1 eller 2 likevel kan benytte hovedledene 1596 og 1200 gjennom Sørøysundet fra eller til LoppHAVET.

§ 7-5. Forbud mot bruk av farvannet

Ferdsl i følgende farvann er forbudt for alle fartøy når et fartøy i kategori 1 eller 2 befinner seg der og er underveis, med unntak for taubåter og fortøyningsbåter som assisterer ved ankomst og avgang ved Melkøyaterminalen:

- Innenfor en radius av 1,5 nautiske mil fra sydvestpynten av Melkøya. I syd brytes forbudssonen ved koordinatene N 70° 39,3' og Ø 023° 35,0' og går derfra i en rett linje i retning 040° til inn på pynten syd for Meland.

Ferdsl i følgende farvann er forbudt for alle fartøy uten tillatelse fra terminalen:

- Innenfor et sikringsfelt i 200 meters bredde rundt hele Melkøya.

§ 7-6. Bestemmelser som gjelder strekningen Fruholmen – Melkøya (hovedled 1205)**A. Tillatelse til å benytte farvannet**

Se § 7-3 ovenfor.

B. Siktbegrensninger

Når sikten er under 1 nautisk mil skal fartøyer i kategori 1 og 2 ikke benytte farvannet.

C. Bruk av taubåt

1. Følgende fartøyer som skal anløpe eller avgå fra Melkøyaterminalen skal benytte taubåt:
 - Fartøy i kategori 1 over 500 BT.
 - Fartøy i kategori 2 over 3000 BT.
2. For taubåtbruken gjelder følgende, jf. § 1-6:
 - Ved ankomst skal taubåt ligge klar til assistanse nord for en linje i retning rett øst fra Akkarfjordnæringen fra det tidspunkt losen er satt ombord.
 - Ved ankomst skal taubåt være fastgjort før en linje i retning rett øst fra Akkarfjordnæringen er passert. Hvis værforholdene ikke tillater dette, skal anløpet avbrytes.
 - Ved avgang skal taubåt være fastgjort fra før fartøyet forlater kai eller ankerplass til den ovennevnte linjen er passert og fartøyet har styrefart og er på rett kurs.
 - Fartøyer som skal til ankers skal ha taubåt fastgjort før den ovennevnte linjen er passert, til fartøyet er ankret opp.
 - Ved forhaling mellom kai og ankerplass skal taubåt være fast før fartøyet forlater kai eller ankerplass.

§ 7-7. Bestemmelser som gjelder strekningen LoppHAVET – Sørøysundet – Melkøya (hovedleder 1596 og 1200)**A. Tillatelse til å benytte farvannet**

Se § 7-3 ovenfor.

B. Siktbegrensninger

Når sikten er under 1 nautisk mil skal fartøyer i kategori 1 og 2 ikke benytte farvannet.

C. Bruk av taubåt

1. Følgende fartøyer som skal anløpe eller avgå fra Melkøyaterminalen skal benytte taubåt:

- Fartøy i kategori 1 over 500 BT.
 - Fartøy i kategori 2 over 3000 BT.
2. For taubåtbruken gjelder følgende, jf. § 1–6:
- Ved ankomst skal taubåt ligge klar til assistanse vest for en linje rett syd fra Karken lykt i Sørøysundet fra det tidspunkt losen er satt om bord.
 - Ved ankomst skal taubåt være fastgjort før en linje rett syd fra Karken lykt i Sørøysundet er passert. Hvis værforholdene ikke tillater dette, skal anløpet avbrytes.
 - Ved avgang skal taubåt være fastgjort fra før fartøyet forlater kai eller ankerplass til den ovennevnte linjen er passert og fartøyet har styrefart og er på rett kurs.
 - Fartøyer som skal til ankers skal ha taubåt fastgjort før den ovennevnte linjen er passert, til fartøyet er ankret opp.
 - Ved forhaling mellom kai og ankerplass skal taubåt være fast før fartøyet forlater kai eller ankerplass.

Kapittel 6 blir nytt kapittel 8. Nytt kapittel 6 fastsettes på et senere tidspunkt.

II

Endringene trer i kraft fra den tid Kystdirektoratet bestemmer.

2. des. Nr. 1396 2005

Forskrift om endring i forskrift om plikt til å bruke los i norske farvann.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 2. desember 2005 med hjemmel i lov 16. juni 1989 nr. 59 om lostjenesten m.v. § 13. Kunngjort 9. desember 2005.

I

I forskrift 23. desember 1994 nr. 1129 om plikt til å bruke los i norske farvann gjøres følgende endringer:

§ 5 annet ledd nr. 6 skal lyde:

6. Finnmark farvannsområde – korridor for fri seilas inn til losbordingsfelt
- a. ved Skipsholmen
 - b. i Sværholthavet Honningsvåg
 - c. i Båtsfjorden
 - d. i Varangerfjorden, Kirkenes og Vadsø.

§ 5 tredje ledd skal lyde:

Områdene ovenfor er vist i vedlegg 1. Bestemmelsen i nr. 6 a. ovenfor gjelder ikke for fartøy over 20000 BT når det fører særlig farlig og/eller forurensende last som nevnt i vedlegg 2.

Vedlegg 1 punktet med overskriften Tarhalsen – Hammerfest – Fruholmen skal lyde:

Tarhalsen – Skipsholmen – Fruholmen¹

- 1. N 70° 59,5' Ø 23° 29,0'
 - 2. N 70° 54,0' Ø 23° 31,0'
 - 3. N 70° 54,0' Ø 23° 39,0'
 - 4. N 71° 05,5' Ø 23° 58,0'
- 1 Posisjoner i WGS-84.

II

Endringene trer i kraft fra den tid Kystdirektoratet bestemmer.

2. des. Nr. 1397 2005

Forskrift om endring i forskrift om flytelefoniprosedyrer (BSL G 5–1).

Fastsatt av Luftfartstilsynet 2. desember 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 9–1 og § 15–4, jf. delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 9. desember 2005.

I

I forskrift 10. desember 2002 nr. 1782 om flytelefoniprosedyrer (BSL G 5–1) gjøres følgende endringer:

§ 14 (7) skal lyde:

(7) Med mindre bestemmelsen i § 14 åttende ledd kommer til anvendelse, skal alle seks sifre av den numeriske betegnelsen nyttes for å identifisere sendekanalene på VHF radiotelefonisambandet. Unntatt herfra er de tilfeller hvor både femte og sjette siffer er null; da er det tilstrekkelig å nytte de fire første sifre.

Vedlegg 1 punkt 2.4.9 j) skal lyde:

j) *(vilkår) STILLER OPP (kort gjentakelse av vilkår) (vilkår) LINING UP (kort gjentakelse av vilkår)

Vedlegg 1 punkt 2.4.9 k) skal lyde:

k) [DET ER] KORREKT (eller NEGATIV) [JEG GJENTAR]....(gjentakelse slik det passer) [THAT IS] CORRECT (eller NEGATIVE) [I SAY AGAIN]... (gjentakelse slik det passer)

Vedlegg 1 punkt 2.4.10 a) skal lyde:

a) RULLEBANE (nummer) KLARERT AVGANG [MELD FRA [NÅR] I LUFTEN] RUNWAY (nummer) CLEARED FOR TAKE-OFF [REPORT AIRBORNE]

Vedlegg 1 punkt 2.4.10 b) skal lyde:

b) (trafikkopplysninger) RULLEBANE (nummer) KLARERT AVGANG (trafikkopplysninger) RUNWAY (nummer) CLEARED FOR TAKE-OFF

Vedlegg 1 punkt 2.4.12 skal lyde:

a) *[luftfartøyets type] (posisjon) (høyde) VIL LANDE [luftfartøyets type] (posisjon) (høyde) FOR LANDING

b) KOM PÅ [(retning på landingsrunde)] (posisjon i landingsrunden) (rullebanenummer) [BAKKE-] VIND (retning og styrke) [TEMPERATUR [MINUS] (tall)] QNH (eller, på anmodning QFE) (tall) [HEKTOPASCAL] [TRAFIKK (detaljer)] JOIN [(retning på landingsrunde)] (posisjon i landingsrunden) (rullebanenummer) [SURFACE] WIND(retning og styrke) [TEMPERATURE [MINUS] (tall)] QNH (eller, på anmodning QFE) (tall) [HECTOPASCALS] [TRAFFIC (detaljer)]

c) GJØR DIREKTE INNFLYGING, RULLEBANE (nummer) [BAKKE-] VIND (retning og styrke) [TEMPERATUR [MINUS] (tall)] QNH (eller, på anmodning QFE) (tall) [HEKTOPASCAL] [TRAFIKK (detaljer)] MAKE STRAIGHT IN APPROACH, RUNWAY (nummer) [SURFACE] WIND (retning og styrke) [TEMPERATURE [MINUS] (tall)] QNH (eller, på anmodning QFE) (tall) [HECTOPASCALS] [TRAFFIC (detaljer)]

d) *[luftfartøyets type] (posisjon) (høyde) INFORMASJON (kodebokstav for mottatt ATIS-utsendelse) VIL LANDE [luftfartøyets type] (posisjon) (høyde) INFORMATION (kodebokstav for mottatt ATIS-utsendelse) FOR LANDING

e) KOM PÅ (posisjon i landingsrunden) [RULLEBANE (nummer)] QNH (eller, på anmodning QFE) (tall) [HEKTOPASCAL] [TRAFIKK (detaljer)] JOIN (posisjon i landingsrunden) [RUNWAY (nummer)] QNH (eller, på anmodning QFE) (tall) [HECTOPASCALS] [TRAFFIC (detaljer)]

Vedlegg 1 punkt 2.4.15 skal lyde:

2.4.15 Landingsklarering

a) RULLEBANE (nummer) KLARERT LANDING RUNWAY (nummer) CLEARED TO LAND

b) (trafikkopplysninger) RULLEBANE (nummer) KLARERT LANDING (trafikkopplysninger) RUNWAY (nummer) CLEARED TO LAND

c) KLARERT «TOUCH AND GO» CLEARED TOUCH AND GO

d) GJØR FULL STOPP MAKE FULL STOP

e) *BER OM LAV INNFLYGING (årsak) REQUEST LOW APPROACH (årsak)

f) KLARERT LAV INNFLYGING [RULLEBANE (nummer)] [(høyderestriksjoner om nødvendig) («gå-rundt»-instruksjoner)] CLEARED LOW APPROACH [RUNWAY (nummer)] [(høyderestriksjoner om nødvendig) («gå-rundt»-instruksjoner)]

g) *BER OM LAV PASSERING (årsak) REQUEST LOW PASS (årsak)

h) KLARERT LAV PASSERING (restriksjoner og instruksjoner som nødvendig) CLEARED LOW PASS (restriksjoner og instruksjoner som nødvendig)

i) * BER OM DIREKTE INNFLYGING (eller INNFLYGING MED SIRKLING, VENSTRE (eller HØYRE) SVING TIL (sted)) REQUEST STRAIGHT-IN (eller CIRCLING) APPROACH, LEFT (eller RIGHT) TURN TO (sted)

j) GJØR DIREKTE INNFLYGING (eller INNFLYGING MED SIRKLING, VENSTRE (eller HØYRE) SVING TIL (sted, rullebane, taksebane, sluttinnlegg, avgangsområde)) [(betegnelse på innflygingsrute) ARRIVAL]. [VENT KLAR AV (rullebane i bruk, forlenget senterlinje etc.)]. [BLI VÆRENDE (retning eller avstand) FRA (rullebane, senterlinje, annet helikopter eller luftfartøy)]. [ADVARSEL MAKE STRAIGHT-IN APPROACH (eller CIRCLING APPROACH, LEFT (eller RIGHT) TURN TO (sted, rullebane, taksebane, sluttinnlegg, avgangsområde)) [(betegnelse på innflygingsrute) ARRIVAL]. [HOLD SHORT OF (rullebane i bruk, forlenget senterlinje etc.)]. [REMAIN (retning eller avstand) FROM (rullebane, senterlinje, annet

(kraftlinje, ubelyste hindringer, vingevirvler etc.)).
KLARERT LANDING

helikopter eller luftfartøy)). [CAUTION (kraftlinje,
ubelyste hindringer, vingevirvler etc.)). CLEARED
TO LAND

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2006.

2. des. Nr. 1398 2005

Forskrift om endring i forskrift om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen (eForvaltningsforskriften).

Fastsatt ved kgl.res. 2. desember 2005 med hjemmel i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 15a og lov 15. juni 2001 nr. 81 om elektronisk signatur (esignaturloven) § 5. Fremmet av Moderniseringsdepartementet. Kunngjort 9. desember 2005.

I

I forskrift 25. juni 2004 nr. 988 om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen (eForvaltningsforskriften) gjøres følgende endring:

§ 27 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Koordineringsorganet kan bestemme at det ved elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen bare skal benyttes sertifikater som er oppført på liste publisert i henhold til forskrift 21. november 2005 nr. 1296 om frivillige selvdeklarasjonsordninger for sertifikatutstedere § 11 første ledd.

II

Endringen trer i kraft 15. desember 2005.

6. des. Nr. 1399 2005

Forskrift om endring i forskrift om merking m.v. av tamrein.

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 6. desember 2005 med hjemmel i lov 9. juni 1978 nr. 49 om reindrif § 18, jf. delegeringsvedtak 22. juni 1979 nr. 3372. Kunngjort 9. desember 2005.

I

I forskrift 12. juni 1984 nr. 1286 om merking m.v. av tamrein gjøres følgende endringer:

Ny § 13 skal lyde:

§ 13. Eieridentifikasjon av slaktet rein

Når rein er slaktet utenom slakteri, skal skinn og ører ikke atskilles.

Skinn skal oppbevares på en slik måte at ørene ikke skades og at eieridentifikasjon ikke vanskeliggjøres.

Reindriftsagronomen kan gi samtykke til at ører og skinn atskilles. Et slikt samtykke forutsetter at skinnet skal benyttes til et formål som gjør det nødvendig at ørene skilles fra skinnet.

Nåværende § 13 blir ny § 14.

II

Endringene trer i kraft straks.

6. des. Nr. 1400 2005

Forskrift for graden bachelor ved Universitetet i Stavanger.

Fastsatt av Styret ved Universitetet i Stavanger 6. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–9 og § 3–10. Kunngjort 9. desember 2005.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for tildeling av graden «bachelor» ved Universitetet i Stavanger.

§ 2. Definisjoner

a) Emne

Den minste studiepoengberegnete lærings-/undervisningsenhet som inngår i et fag, studieprogram eller en emnegruppe. Et emne skal ikke utgjøre mer enn 30 studiepoeng, og antall studiepoeng for et emne skal være delelig med 5. For masteroppgaver kan det benyttes emnestørrelse på opptil 60 studiepoeng. Normalt omfang

på et emne skal være mellom 10 og 30 studiepoeng. For emner som inngår i samarbeidsprogram med utenlandske institusjoner, kan det benyttes emnestørrelser som er delelig med 6.

b) *Emnegruppe*

Integrert samling emner fra ett eller flere fag som gjennom en studie- eller fagplan er definert til å utgjøre en samlet enhet.

c) *Fag*

Samling av nært beslektede emner og/eller emnegrupper under en felles fagbetegnelse.

d) *Bachelorprogram*

Et studieprogram som er en samling av organiserte emner, emnegrupper eller fag på minst 180 studiepoeng som tilfredsstillende fastsatte krav til bredde og dybde, og som fører frem til en bachelorgrad.

e) *Selvvalgt bachelorløp*

En selvvalgt kombinasjon av emner, emnegrupper eller fag som tilfredsstillende kravene i denne forskriften.

f) *Prøving*

Formell prøving av studentenes kunnskaper og ferdigheter, underveis og/eller ved slutten av de enkelte undervisnings- eller læringsenheter.

g) *Studiepoeng*

Mål på arbeidsvolumet i de enkelte enheter i et studieprogram. 60 studiepoeng tilsvarer ett års studium på fulltid.

h) *Studieplan*

En beskrivelse av form og innhold i et studieprogram.

i) *Fagplan*

En beskrivelse av form og innhold i et studieprogram, og der planen er en lokal tilpasning av en rammeplan fastsatt av departementet.

j) *Grad*

Utdanning med et bestemt omfang og en bestemt sammensetning som gir rett til å bruke en bestemt tittel. Graden dokumenteres i et vitnemål, jf. § 4.

§ 3. *Krav til bachelorgrad*

Graden «bachelor» oppnås etter bestått prøving i emner/emnegrupper/fag av minimum 180 studiepoengs omfang.

Bachelorprogram skal inneholde en fordypningsenhet på minst 80 studiepoeng i et fag eller en emnegruppe. Av disse skal minst 30 studiepoeng bygge på emner på lavere nivå innen fordypningsområdet. Det skal fremkomme i emnebeskrivelsen hvilket nivå et emne ligger på. 3-årige studieprogram med nasjonale rammeplaner forutsettes å oppfylle kravet til fordypning.

Selvvalgt bachelorløp skal inneholde enten fordypningsenhet som nevnt i 2. ledd eller et godkjent integrert 2-årig yrkesrettet studium, samt en breddeenhet på minst 60 studiepoeng i et fag eller en emnegruppe. Breddeenheten kan være innenfor samme eller annet fag/emnegruppe enn fordypningsenheten.

Gjennomførte tre første studieår (180 studiepoeng) av fireårig allmennlærerutdanning etter rammeplan fastsatt av departementet tilfredsstillende kravet til bachelorgrad.

Alle bachelorprogram og selvvalgte bachelorløp skal som del av fordypningsenheten inneholde et selvstendig arbeid på minst 15 studiepoeng. Dette skal utgjøre ett emne, og kan ikke settes sammen av flere mindre enheter som til sammen utgjør 15 studiepoeng.

Alle bachelorprogram ved universitetet skal ha klart definerte og avgrensede elementer i vitenskapsteori, entreprenørskap/innovasjon og etikk. Se likevel 7. ledd.

I de bachelorprogram som har motstykker ved andre universiteter, og der disse legger inn ex.phil./ex.fac. eller tilsvarende som obligatorisk del av programmet, skal også Universitetet i Stavanger gjøre dette. I disse bachelorprogrammene vil ex.phil./ex.fac. dekke kravet i 6. ledd.

§ 4. *Vitnemål*

Eventuell tilføyelse til lovbeskyttet grad og tittel og engelske gradsbetegnelser for bachelorprogram fastsettes av styret selv.

For selvvalgte bachelorløp tildeles kun graden «bachelor» uten tillegg eller spesifisert fordypning.

For å danne grunnlag for tildeling av bachelorgrad, må minst 60 studiepoeng være oppnådd ved Universitetet i Stavanger. For å få tildelt bachelorgrad etter denne forskrifts § 3, 3. ledd, må fordypningsenheten på 80 studiepoeng være avlagt ved Universitetet i Stavanger, eller være lik en fordypningsenhet som tilbys ved Universitetet i Stavanger.

I tilfeller der ovennevnte krav ikke er oppfylt, kan studenten få bekreftelse på at de faglige vilkår for grad er oppfylt, men uten at det utstedes vitnemål.

Beståtte eksamener utover kravene til «bachelor» kan dokumenteres på karakterutskrift.

§ 5. *Utfyllende regler*

Rektor selv kan vedta utfyllende regler til denne forskriften.

§ 6. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft den 1. januar 2006. Samtidig oppheves forskrift 20. juni 2002 nr. 1890 for graden bachelor ved Høgskolen i Stavanger.

6. des. Nr. 1401 2005**Forskrift om eksamen ved Universitetet i Stavanger.**

Fastsatt av Styret ved Universitetet i Stavanger 6. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–9 og § 3–10. Kunngjort 9. desember 2005.

§ 1. Virkeområde og formål

Forskrift om eksamen omfatter all prøving, herunder eksamener, prøver, bedømmelser av fremsyninger, praktiske øvelser, fremføringer, veiledet/vurdert praksis og oppgaver eller annen vurdering som beskrevet i emnebeskrivelse, fagplan, studieplan eller rammeplan, når resultatet danner grunnlag for å kunne avlegge annen prøve/eksamen, inngår på vitnemålet, eller innregnes i karakteren for vedkommende studium. Forskriften gjelder alle emner, emnegrupper eller fag som inngår i godkjente studier ved Universitetet i Stavanger.

§ 2. Definisjonera) *Emne*

Den minste studiepoengberegnete lærings-/undervisningsenhet som inngår i et fag, studieprogram eller en emnegruppe. Et emne skal ikke utgjøre mer enn 30 studiepoeng, og antall studiepoeng for et emne skal være delelig med 5. For masteroppgaver kan det benyttes emnestørrelse på opptil 60 studiepoeng. Normalt omfang på et emne skal være mellom 10 og 30 studiepoeng. For emner som inngår i samarbeidsprogram med utenlandske institusjoner, kan det benyttes emnestørrelser som er delelig med 6.

b) *Emnegruppe*

Integrert samling emner fra ett eller flere fag som gjennom en studie- eller fagplan er definert til å utgjøre en samlet enhet.

c) *Fag*

Samling av nært beslektede emner og/eller emnegrupper under en felles fagbetegnelse.

d) *Prøving*

Formell prøving av studentenes kunnskaper og ferdigheter, underveis og/eller ved slutten av de enkelte undervisnings- eller læringsenheter.

e) *Studiepoeng*

Mål på arbeidsvolumet i de enkelte enheter i et studieprogram. 60 studiepoeng tilsvarer ett års studium på fulltid.

f) *Utdanningsplan*

Gjensidig forpliktende avtale om plan for progresjon mellom institusjonen og den enkelte student, med sikte på at studenten skal kunne nå sitt læringsmål på normert tid, jf. § 4.

g) *Studieplan*

En beskrivelse av form og innhold i et studieprogram.

h) *Fagplan*

En beskrivelse av form og innhold i et studieprogram, og der planen er en lokal tilpasning av en rammeplan fastsatt av departementet.

i) *Grad*

Utdanning med et bestemt omfang og en bestemt sammensetning som gir rett til å bruke en bestemt tittel. Graden dokumenteres i et vitnemål, jf. § 20.

j) *Studium*

Brukes i forskriften som en fellesbetegnelse på ethvert kurs, emne, emnegruppe, fag eller samling av disse, eller studieprogram som tilbys ved universitetet.

§ 3. Registrering – semesteravgift

En student må innen fastsatte frister betale semesteravgift, kopinoravgift og utgifter til undervisningsmaterieell samt registrere seg hvert semester for å opprettholde sin studentstatus. Studenter som ikke har opprettholdt sin studentstatus, må søke om nytt opptak ved universitetet, med mindre studenten etter søknad eller avtale med universitetet er innvilget permisjon, eller har fått overført studieplassen til et senere semester. Studenter som er registrert og har betalt semesteravgift inneværende semester, kan melde seg opp til prøving ved universitetet som bestemt i § 5. Betalingsfristen er 15. februar for våsemesteret og 15. september for høstsemesteret.

§ 4. Utdanningsplan

Alle studenter som blir tatt opp til studier med omfang av 60 studiepoeng eller mer, skal ha en utdanningsplan. Utdanningsplanen er en gjensidig forpliktende avtale mellom Universitetet i Stavanger og den enkelte student, og er en plan for at studenten skal nå sine læringsmål på normert tid. Utdanningsplanen må bekreftes av studenten innen fastsatte frister hvert semester. Studentens manglende oppfyllelse av utdanningsplanen kan i særlige tilfeller medføre

tap av studierett. Vedtak om tap av studierett fattes av dekan. Styrets klagenemnd er klageinstans. Dekan kan innvilge endring av utdanningsplanen etter søknad fra studenten.

§ 5. *Rett til prøving*

1. Studenter som er tatt opp til et definert studium ved universitetet, har rett til prøving som inngår i studiet.
2. Andre som oppfyller de generelle og eventuelt spesielle opptakskrav, og ev. andre fastsatte krav for å bli prøvet, har rett til prøving etter nærmere regler. Styret gir nærmere regler om adgang til prøving uten å være opptatt som student (privatist), jf. forskrift om adgang til eksamen for privatister ved Universitetet i Stavanger, samt lov om universiteter og høyskoler § 3–10 nr. 1 og 4.
3. Utdanningsutvalget fastsetter gjennom godkjenning av fag- og studieplaner særskilte krav til forkunnskaper, obligatorisk undervisning, praksis eller andre krav som må være fullført før prøving i bestemte emner, emnegrupper eller fag kan gjøres. Opplysninger om dette skal fremgå av emnebeskrivelse, samt av fagplan eller studieplan.
4. Kandidater som ikke oppfyller de fastsatte arbeidskrav, herunder innleveringer, laboratorieøvinger o.l., prøver, eksamener, eller som ikke har fulgt obligatorisk undervisning eller gjennomført obligatorisk praksis, skal nektes adgang til prøving.
5. Retten til å fortsette ved et studium kan være regulert ved særskilte krav for hvert enkelt studium. Slike krav skal framgå av emnebeskrivelse, og/eller fag- eller studieplan.
6. Dekan kan etter søknad innvilge forlengelse av studieretten dersom studiet nærmer seg fullførelse, eller det foreligger særlige omstendigheter. Det kan ved innvilgelse av utvidet studierett settes krav om at studiet helt eller delvis fullføres etter den fagplanen/studieplanen som gjelder på det tidspunkt søknaden innvilges. Studenten skal dokumentere de forhold som ligger til grunn for søknaden. For studenter som har utdanningsplan, skal forlengelse av studieretten gjøres som endring i utdanningsplanen, jf. § 2 f og § 4.

§ 6. *Prøving – former*

1. Prøveform fastsettes av Utdanningsutvalget gjennom godkjenning av fag- og studieplaner. Disse skal fremgå av emnebeskrivelser og/eller fag-/studieplan. Ved universitetet kan det prøves på emne-, emnegruppe- eller fagnivå. Hvilke prøver som gir grunnlag for grad eller inngår i studieprogram, er fastsatt i egne fag- og studieplaner. Prøveformer kan ikke endres i studieåret.
2. Som prøving regnes f.eks.:
 - skriftlig og/eller muntlig prøve/eksamen
 - kandidatoppgaver, bacheloroppgaver, masteroppgaver o.l. (individuellt eller som gruppearbeid)
 - obligatorisk praksis
 - hjemmeeksamen (eksamen som ikke gjennomføres i et eksamenslokale under kontroll av eksamensinspektører)
 - fremføringer som f.eks. konserter o.a.
 - løpende vurdering/mappevurdering
 - laboratoriearbeid, prosjektarbeid, praksisrapport, seminararbeid,eller andre arbeidskrav som er omtalt i emnebeskrivelse eller fag-/studieplan, og som inngår i sluttvurderingen for et fag, emne eller emnegruppe, og som helt eller delvis danner grunnlag for fastsettelse av selvstendig karakter på vitnemålet.
3. Prøving skal normalt skje i form av individuell prøving som skal utgjøre minst halvparten av vurderingsgrunnlaget i det enkelte studieår i organiserte studier og studieprogram.
4. Dersom en prøve arrangeres som hjemmeeksamen, og det forutsettes at dette skal være en individuell prøve uten samarbeid mellom kandidatene, skal dette angis i oppgaveteksten og ev. retningslinjer for oppgaven.
5. Dersom vurderingsgrunnlaget i emne/emnegruppe/fag består av mer enn en komponent, skal vekten av de enkelte komponenter ved fastsetting av endelig karakter framgå av emnebeskrivelsen og/eller fag-/studieplanen. Det er ikke anledning å tildele et obligatorisk arbeidskrav studiepoeng utover det som fremgår av emnebeskrivelse eller fag-/studieplan.
6. Frister for innlevering av obligatoriske arbeidskrav skal kunngjøres på It's:learning og ev. ved oppslag på fakultetet innen 3 uker etter semesterstart, men likevel senest 2 uker før den aktuelle prøven begynner. Dersom en prøvedato endres i løpet av semesteret, skal ny frist likevel varsles senest 2 uker før prøvedato.

§ 7. *Antall forsøk*

1. En student har rett til å fremstille seg til prøving i samme fag, emne eller emnegruppe tre ganger. Bestemmelsen gjelder ved én institusjon. For veiledet praksis er det bare anledning til å fremstille seg to ganger.
2. Begrunnet søknad om dispensasjon for et 4./for praksis 3. forsøk kan innvilges dersom særlige forhold tilsier det. Slike forhold kan være langvarig sykdom eller annet gyldig fravær i ett eller flere semestre, situasjoner hvor trekk fra prøving ikke lot seg gjennomføre i rett tid (ulykker, pålagt arbeid, etc.). De forhold som anføres som grunn for dispensasjon må dokumenteres. Det kan stilles krav om at studenten må følge deler av undervisningsopplegget på nytt. Dispensasjon for et 5. forsøk kan ikke gis. Dette gjelder selv om studenten har fått nytt opptak ved universitetet.

3. Dekan ved det fakultet som har ansvaret for vedkommende emne/emnegruppe/fag, behandler og avgjør dispensasjonssøknader og fastsetter hvilke krav som eventuelt skal stilles. Siste frist for å søke om dispensasjon er den samme som fristen for oppmelding til prøving.

§ 8. Prøving – gjennomføring

1. Ordinær eksamen eller prøve

- a) Ordinær eksamen avvikles normalt i slutten av det semesteret undervisningen i faget, emnet eller kurset avsluttes, og innenfor den fastsatte eksamensperioden. Foreløpig dato for eksamen fastsettes av universitetet, og kunngjøres ved oppslag og/eller StudentWeb.
- b) Det utarbeides en eksamensplan for hvert semester. Eksamensplanen inneholder de fag/emner som skal avsluttes i semesteret med eksamen, prøve e.l. Endelig dato for avvikling av eksamen, prøve, e.l. skal kunngjøres senest 3 uker før eksamen eller prøven skal avholdes. Det tilstrebes å ha en foreløpig eksamensplan klar før semesterstart. Opplysning om tidspunkt og sted kunngjøres senest en uke før eksamen. Kandidaten er selv ansvarlig for å orientere seg om tid og sted for eksamen eller prøve. Dette gjelder også kandidater som blir automatisk oppmeldt til eksamen. Eksamensplanen legges opp etter de fag som er lagt til det enkelte semester i henhold til det studieprogram studenten er tatt opp til. Universitetet er derfor ikke ansvarlig for kollisjoner mellom eksamener for studenter som velger et annet løp enn det ordinære.

2. Utsatt/ny avsluttende eksamen eller prøve

- a) Kandidater som hadde gyldig fravær ved siste ordinære eksamen, har krav på utsatt eksamen. Som gyldig fravær regnes sykdom eller annen tvingende fraværsgrunn. For at kandidaten skal ha krav på utsatt eksamen, må legeattest eller annen dokumentasjon for gyldig fravær leveres studentekspedisjonen innen 5 dager etter eksamen. Universitetet behandler og avgjør i hvert tilfelle hva som kan godkjennes som gyldig fravær. Dersom gyldig dokumentasjon ikke er levert administrasjonen innen fastsatt frist, vil kandidaten bli registrert med et eksamensforsøk.
- b) Kandidater som ikke bestod siste ordinære eksamen har krav på ny eksamen. En kandidat har ikke bestått eksamen eller prøven når det er gitt karakteren «F» eller «ikke bestått».
- c) Kandidater som trakk seg under siste ordinære eksamen, har krav på ny eksamen. Trekk under eksamen regnes som forsøk.
- d) Studenter som har avlagt og bestått tidligere eksamen har adgang til ny/utsatt eksamen dersom slik eksamen arrangeres.
- e) Ny/utsatt eksamen skal arrangeres senest innen utgangen av første påfølgende semester etter ordinær eksamen, og fortrinnsvis i august for høsten og i februar for våren. Senest en uke etter at sensuren er kunngjort, vil det bli kunngjort hvilke fag, emner eller kurs det kan bli arrangert utsatt/ny eksamen i. Alle kandidater med ikke bestått, gyldig fravær eller trekk under siste ordinære eksamen blir automatisk oppmeldt til førstkommende ny/utsatt eksamen. Kandidater som vil trekke seg fra ny/utsatt eksamen må gjøre dette i henhold til reglene i § 9 nr. 3.
- f) Andre studenter enn de som oppfylder vilkårene i pkt. a til d, har ikke adgang til ny/utsatt eksamen.
- g) En kandidat som ikke gjennomfører ny/utsatt eksamen, har ikke krav på ny eksamen før ved neste ordinære eksamen.
- h) Det arrangeres normalt ikke ny/utsatt eksamen i fag der det avholdes ordinær eksamen to ganger årlig. Fakultetene kan likevel arrangere slik eksamen dersom det er hensiktsmessig.

3. Ekstraordinær eksamen

- a) Ekstraordinær eksamen arrangeres ved behov når det går mer enn ett år mellom to ordinære eksamener, eller når et fag, emne eller emnegruppe opphører. For adgang til slik eksamen gjelder reglene som ved ordinær eksamen.
- b) Når et fag, emne eller emnegruppe opphører, gjelder følgende: Dersom det er kandidater som ikke har bestått eksamen, og som ønsker det, skal det arrangeres en tredje og siste eksamen etter at vedtaket om opphør er kunngjort.
Denne eksamen skal arrangeres innen ett år etter siste ordinære eksamen. Dersom slik eksamen arrangeres, gjelder de samme regler for oppmelding som ved ordinær eksamen.
- c) Tidspunkt for ekstraordinær eksamen fastsettes etter reglene i pkt. 1.b. Kandidatene må selv holde seg orientert om når emner/emnegrupper eller fag blir lagt ned. Løpende endringer av pensum gir ikke grunnlag for ekstraordinær eksamen.

4. Løpende vurdering

- a) Løpende vurdering er en prøveform der endelig karakter i et emne eller fag fastsettes på bakgrunn av flere delprøver som arrangeres i løpet av semesteret. Løpende vurdering kan gjennomføres som selvstendig vurderingsform, eller i kombinasjon med avsluttende eksamen som nevnt i § 8 nr. 1 a.
- b) Tidspunktet for de enkelte delprøver skal kunngjøres senest to uker før prøven begynner.
- c) Studentene har ikke krav på ny/utsatt prøve som omtalt i forskriftens § 8 pkt. 2 for de enkelte delprøver som arrangeres i løpet av semesteret. Dekan selv skal fastsette regler som regulerer muligheten for studenter som ikke består slik delprøve til å få avlegge ny prøve, og bestemmer også hvilket tidspunkt denne eventuelt skal arrangeres. Dekan skal videre gi regler om studenter som har gyldig fravær ved

vurdering/prøving etter dette punktet, skal få adgang til å avlegge slik prøve på et senere tidspunkt, og skal bestemme når slik prøve eventuelt skal arrangeres. Trekk fra delprøve som er en del av løpende vurdering, gir ikke rett på ny prøve eller utsatt prøve. Studenter som ikke får avlegge ny eller utsatt delprøve etter dette punktet, har ikke adgang til å bli prøvet på nytt før neste gang det undervises og arrangeres prøving i emnet. Det samme gjelder studenter som avlegger slik ny eller utsatt delprøve, men ikke består. De øvrige bestemmelser i forskrift om eksamen ved Universitetet i Stavanger gjelder også for løpende vurdering.

5. *Mappevurdering*

Mappevurdering er en vurderingsform der flere oppgaver/arbeidskrav leveres i løpet av semesteret, men der disse deretter vurderes samlet og gis en felles karakter. Det gis ikke karakter før alle arbeidene er innlevert og mappen som helhet sensureres.

6. Faglig ansvarlig for emnet eller annen person oppnevnt av denne, skal besøke eksamenslokalet minst en gang eller være tilgjengelig på annen måte, for å svare på spørsmål knyttet til oppgaven under gjennomføring av eksamen.

§ 9. *Oppmelding til prøving – trekk*

1. Kandidatene er selv ansvarlig for å melde seg opp til prøving innen de frister som er fastsatt. Oppmelding til eksamen gjøres på StudentWeb. Studentene skal selv kontrollere at de er oppmeldt til eksamen, og må melde fra til fakultetsadministrasjonen dersom eksamensoppmeldingen ikke er korrekt. Etter skriftlig og begrunnet søknad fra studenten, kan dekan innvilge betaling av semesteravgift, oppmelding til prøving og registrering i inntil 1 uke etter at oppmeldingsfristen er gått ut. Etter dette tidspunktet skal søknader om forsinket betaling, registrering eller oppmelding til prøving kun unntaksvis innvilges, og da i helt spesielle tilfeller. Forholdet som ligger til grunn for søknaden, skal dokumenteres.
2. Hvis en kandidat fremstiller seg til ny ordinær prøving, gjelder det pensum og den eksamensform som er fastsatt for den aktuelle prøvingen. I særlige tilfelle kan dekan etter søknad gi tillatelse til at kandidaten benytter samme pensum som ved forrige ordinære prøving. Søknad om dette skal foreligge senest samtidig med kandidatens eksamensoppmelding.
3. En student har anledning til å trekke seg fra ordinær prøving senest 1. april for vårsemesteret og senest 1. november for høstsemesteret uten at det blir registrert som forsøk. For ny/utsatt prøving er trekkfristen senest 5 virkedager før prøvedato. For den enkelte delprøve som arrangeres utenom den ordinære eksamensperiode er trekkfristen senest 10 virkedager før prøvedato. Muntlig melding om trekk er ikke gyldig. Dersom en kandidat som har meldt seg opp til prøving trekker seg etter fastsatt frist eller ikke møter til prøving uten gyldig grunn, regnes det som fremstilt til prøving. Studenten er selv ansvarlig for å dokumentere at trekk før prøving er foretatt innen fastsatt tidsfrist.

§ 10. *Hjelpemidler ved prøving*

1. Det fakultet som har ansvar for emnet/faget, avgjør hvilke hjelpemidler som er tillatt ved den enkelte prøve. Hjelpemidler til skriftlige eksamener eller prøver kan omfatte skrevne og trykte hjelpemidler, kalkulator, tegneutstyr og annet hjelpeutstyr. Detaljert oversikt over tillatte hjelpemidler ved de ulike eksamener skal fremgå av emnebeskrivelser og/eller fag- og studieplaner. Det skal videre fremgå klart av oppgaveteksten hvilke hjelpemidler som er tillatt, dette gjelder også bruk av kalkulator. Hjelpemidler som ikke er oppført i oppgaveteksten, vil bli inndratt, og forholdet vil bli betraktet som fusk eller forsøk på fusk. Under avvikling av prøve/eksamen er det enkelte fakultet pliktig å ha en person tilgjengelig som kan avklare spørsmål fra inspektørene vedrørende bruk av hjelpemidler.
2. Dersom kalkulator tillates brukt, skal den utgjøre en enkelt gjenstand. Det tillates ikke utstyr for tilkobling til lysnett, magnetkort, bånd/utskriftsenheter eller andre kalkulatorer. Bruk av PC er ikke tillatt med mindre dette fremgår spesifikt, eller er innvilget som særordning. Kalkulatoren må ikke avgi støy. Programmerbar kalkulator er ikke tillatt med mindre dette er spesifikt angitt i oppgaveteksten. Det kan settes andre begrensninger for bruk av kalkulator enn de som fremgår av dette punktet. Overtredelse av bestemmelsene i dette punktet betraktes som fusk eller forsøk på fusk.

§ 11. *Særordninger ved prøving*

1. Kandidater som av medisinske eller andre grunner har behov for spesielle ordninger ved den praktiske gjennomføringen av prøving, må søke om dette innen angitte frister. Særordninger kan gis i form av spesiell fysisk tilrettelegging, spesielle hjelpemidler og/eller utvidet tid til prøving. Behovet må dokumenteres med legeattest eller attest fra andre sakkyndige (f.eks. psykolog, logoped). Søknader som ikke er tilstrekkelig dokumentert, vil ikke bli behandlet. Det er universitetet som avgjør hvilke særordninger som innvilges. Attesten må inneholde en spesifikasjon av behovet for særordning i prøvesituasjonen. Søknaden sendes eller leveres fakultetsadministrasjonen. Søknader om særordning avgjøres av dekan.
2. Det kan kun dispenseres fra søknadsfristen dersom behovet for særskilt tilrettelegging ved prøving oppstår etter fristens utløp. Dette skal dokumenteres ved attest. Kandidaten skal i slike tilfeller snarest ta kontakt med universitetet. Tidspres kan gjøre at ønsket om spesielle ordninger ikke kan imøtekommes.
3. Søknad om særordninger skal leveres for hvert semester. Attest som dokumenterer behovet skal vedlegges hver søknad. For kandidater med kroniske lidelser eller annet varig grunnlag for innvilgelse av særordning,

kan det gjøres unntak fra bestemmelsen i dette punktet. Søknadsfristen er den samme som frist for semesterregistrering.

4. Det kan innvilges inntil 15 minutter ekstra på prøver/eksamener med varighet til og med 2 timer, ½ time ekstra på prøver/eksamener med varighet til og med 4 timer, og inntil 1 time ekstra på eksamener over 4 timer. I helt spesielle tilfeller kan det innvilges utvidet tid utover dette. Dersom utvidet tid er gitt som «hviletid», skal denne tiden brukes utenfor eksamenslokalet.
5. Studenter med lese- og skrivevansker kan gis tillatelse til å bruke rettskrivningsordbøker eller PC med retteprogram, såfremt ikke annet fremgår av emnebeskrivelse, fagplan eller studieplan. Etter eget ønske kan kandidater med lese- og skrivevansker også få vedlagt sine besvarelser en attest som bekrefter dette.
6. Kandidater som ikke har norsk som morsmål kan etter skriftlig godkjenning fra faglærer gis adgang til å bruke 2-språklige ordbøker. Kandidatene kan etter eget ønske få anledning til å legge ved sine besvarelser en attest som bekrefter at de har annet morsmål enn norsk. I særskilte tilfelle kan en kandidat etter søknad få oppgaveteksten på engelsk og tillatelse til å besvare oppgaven på engelsk. Slik søknad behandles av dekan. Annet morsmål enn norsk gir i seg selv ikke grunnlag for andre særordninger.
7. Alternative prøveformer kan benyttes for kandidater som pga. kroniske lidelser eller sterke funksjonshemninger ikke kan gjennomføre prøving på ordinær måte. Avgjørelsen treffes av den dekan som har faglig ansvar for faget/emnet. Forutsetning for å kunne innvilge alternativ prøveform eller bruk av annet språk enn norsk, er at dette tilfredsstillende krav til mestring som stilles i rammeplan og krav om mestring i fremtidig yrke.

§ 12. *Sensur*

1. Prøvingen skal kvalitetssikres gjennom ekstern deltakelse, enten ved den enkelte prøving eller ved evaluering av prøveordningene. Dersom det ikke benyttes ekstern sensor ved den enkelte prøving, skal kvalitetssikringen skje gjennom en eller flere av følgende ordninger:
 - Ekstern deltakelse ved oppgaveutforming og fastsetting av prøvekriterier.
 - Ekstern stikkprøvekontroll (etter avsluttet sensur) av sensurering foretatt av intern sensor.
 - Ekstern evaluering av prøvingene som regnes inn i endelig karakter.
2. Dekan oppnevner sensor ved prøving når resultatet inngår på vitnemålet eller innregnes i karakter for vedkommende studium. Dette gjelder også når det er faglærer som er sensor. Sensor kan være faglærer, annen intern sensor, eller ekstern sensor. Oppnevning av sensor skal gjøres skriftlig.
3. Det skal være to sensorer, hvorav minst en ekstern, ved bedømmelse av kandidatenes selvstendige arbeid i høyere grad, og ved bedømmelsen av bacheloroppgaver eller tilsvarende. Det skal være to sensorer ved bedømmelsen av muntlig prøve/eksamen, og ved prøving i emner som er større enn 20 studiepoeng. Det skal i løpet av alle programmer være benyttet ekstern sensor i minst ett av emnene.
4. Ved ny sensurering etter § 15 og § 16 benyttes minst to nye sensorer, hvorav minst en ekstern.
5. Dekan oppnevner eksterne sensorer. Sensorene oppnevnes normalt for en periode på tre år. Eksterne sensorer kan ikke være ansatt ved Universitetet i Stavanger eller ha ansvar for undervisning ved universitetet.

Ekstern sensor må ha minst en av følgende kvalifikasjoner:

 - være ansatt på universitetslektor-/høgskolelektor-/amanuensisnivå eller høyere ved universitet, høgskole eller annen forskningsinstitusjon.
 - på annen måte ha dokumentert vitenskapelig kompetanse på samme nivå.
 - ha erfaring som sensor i vedkommende fag/emne ved universitet/høgskole.
 - gjennom yrkespraksis være særlig kvalifisert innen vedkommende fag/emne.
6. Ved bruk av flere sensorer, skal disse så vidt mulig gjennomgå forslag til eksamensoppgaver før oppgavens endelige utforming. Sensor er medansvarlig for at sensureringen ligger på et faglig forsvarlig nivå.
7. Ved bruk av medsensor, fastsettes karakterene i fellesskap. Ved uenighet avgjør ekstern sensor. Dersom det benyttes to interne sensorer og en av disse er faglærer i det aktuelle emnet, avgjør den som ikke er faglærer.
8. Sensur skal foreligge innen 3 uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Styret selv kan gjøre unntak for enkeltksamener, og kan i midlertidig forskrift etter lov om universiteter og høyskoler § 3–9 nr. 4 fastsette en lengre frist når det ikke er mulig å skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren på 3 uker. Styret selv kan i forskrift etter lov om universiteter og høyskoler § 3–9 nr. 4, fastsette lengre frist for avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider. Dersom endelig karakter fastsettes etter justering ved muntlig høring, skal foreløpig karakter på den skriftlige delen senest kunngjøres 24 timer før tidspunktet for muntlig høring.
9. Sensur skal være universitetet i hende senest to dager før sensurfristen. Det er dekan ved det enkelte fakultet som er hovedansvarlig for at fristen for sensur overholdes. Dersom sensurfristen ikke kan overholdes (jf. pkt. 9), skal fakultetet informere de berørte studentene om dette, samt opplyse hvilken dato sensuren vil bli kunngjort. Det skal videre gis skriftlig melding om det samme til fakultetets ekspedisjon, og til den sentrale studentinformasjonen.
10. Universitetet kan kreve å få eksamensbesvarelsene tilbake fra sensor og/eller faglærer slik at sensurering kan foretas av andre, om bestemmelsene nevnt ovenfor ikke overholdes.

11. Sensurfristen for kandidatoppgaver, bacheloroppgaver, prosjektoppgaver eller større seminaroppgaver er 6 uker fra innleveringsfristens utløp. For oppgaver som har et omfang på 30 studiepoeng eller mer, er sensurfristen 12 uker.
12. Ved vurdering av besvarelser skal anonymitetsprinsippet gjelde så langt som mulig.
13. Sensuren kunngjøres på StudentWeb.
14. Når en kandidat har avlagt ny prøve, eksamen eller lignende, gjelder den beste karakteren.

§ 13. Fastsetting av endelig karakter

1. Det skal fastsettes i emnebeskrivelse samt fag- og/eller studieplaner hvordan endelig karakter beregnes, samt hvordan den enkelte delprøve skal vektes.
2. I fag/emner hvor endelig karakter fastsettes på grunnlag av flere delkarakterer, skal det fremgå av fag- og emnebeskrivelsen eller studie-/fagplanen hvordan endelig karakter beregnes.
3. Fag/emner der en har kombinert prøving (endelig karakter fastsettes på bakgrunn av flere delprøver) med ulik prøveform, eller samme prøveform adskilt i tid gjelder følgende:
 - a. De enkelte delprøver må være bestått før kandidaten kan gå opp til avsluttende prøve i faget eller emnet, eller kan få avsluttende karakter.
 - b. Hvis alle delprøvene under pkt. 2 er bestått, men kandidaten ikke består avsluttende prøving, kan delkarakterer inngå i ny avsluttende eksamen/prøve forutsatt at det ikke skjer endringer i pensum eller prøveform.
4. Dersom et fag eller emne har muntlig avsluttende eksamen som justerer karakteren, må all tidligere prøving være bestått før studenten kan gå opp til muntlig avsluttende eksamen. Eventuell ny muntlig eksamen som justerer karakteren for en kandidat som har bestått prøving i faget/emnet, arrangeres bare dersom kandidaten har avlagt ny prøve i minst en av de skriftlige prøvene som faget eller emnet består av, og kandidaten har forbedret karakteren.
5. Når det er behov for beregning av gjennomsnittet av bokstavkarakterer, jf. § 14, må disse ha en tallverdi som ikke kan forveksles med tallkarakterer tilhørende de tidligere karaktersystemer ved Universitetet i Stavanger. Gjeldende tallverdier er:

<i>karakter</i>	<i>tallverdi</i>
A	65
B	64
C	63
D	62
E	61
F	60

§ 14. Vurderingsskala

Vurderingsuttrykket ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering skal være bestått/ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått.

Fremgangsmåten ved karakterfastsetting, herunder bl.a. innbyrdes vektning av delprøver og lignende skal fremgå av emnebeskrivelse og fag-/studieplanen.

§ 15. Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting

1. *Begrunnelse*

- a) Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen/prøve eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse framsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse framsettes innen en uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, likevel aldri mer enn tre uker etter at karakteren ble kunngjort.
- b) Begrunnelsen skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg.
- c) Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelige for studentene etter at karakter er fastsatt.

2. *Klage*

- a) En student kan klage skriftlig over karakteren for sine egne prestasjoner innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Ny sensurering skal da foretas. Er krav om begrunnelse for karakterfastsetting eller klage over formelle feil ved oppgavegiving, eksamensavvikling eller gjennomføring av sensurering fremsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen, eller endelig avgjørelse av klagen foreligger. Ved bruk av løpende vurdering kan klage først framsettes når endelig resultat for emne, emnegruppe eller fag er kunngjort.
- b) Bedømmelse av muntlig prestasjon og vurdering av praksisopplæring eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Forprøver kan bare påklages når prøven ikke er bestått.
- c) Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf er endelig gjeldende, og kan ikke påklages.

- d) Ved ny sensurering etter denne bestemmelse skal det benyttes minst to nye sensorer, hvorav minst en ekstern.
- e) Sensurfristen er som bestemt i § 12.

§ 16. Klage over formelle feil ved eksamen

1. Den som har vært oppe til prøving, kan klage over formelle feil innen tre uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Slik klage avgjøres av styret selv eller av styrets klagemnd.
2. Hvis det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider, foretas ny sensurering. Ved ny sensurering etter denne bestemmelse skal det benyttes minst to nye sensorer, hvorav minst en ekstern. I motsatt fall holdes ny eksamen eller prøve med nye sensorer. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan påklages etter reglene i § 15.
3. Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen fremsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.
4. Finner styret eller styrets klagemnd at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere kandidaters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller holdes ny eksamen eller prøve.
5. Klager over formelle feil leveres eller sendes til styrets klagemnd.

§ 17. Annullering av eksamen eller prøve – utestenging

1. Styret selv eller styrets klagemnd kan annullere eksamen eller prøve, eller godkjenning av kurs hvis studenten:
 - a) ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden har skaffet seg adgang til å gå opp til vedkommende eksamen eller prøve, eller til å delta i vedkommende kurs, eller
 - b) har forsøkt å fuske eller forsettlig eller grovt uaktsomt har fusket ved avleggelsen av, eller forut for endelig sensur av, vedkommende eksamen eller prøve, eller under gjennomføringen av vedkommende kurs.
2. Styret selv eller styrets klagemnd kan annullere godskrivning eller godkjenning av utdanning, eller fritak for eksamen eller prøve, hvis studenten har oppnådd dette ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden.
3. En student som har opptrådt slik som beskrevet i forskriftens § 17 pkt. 1 eller 2 kan ved vedtak av styret selv eller styrets klagemnd utestenges fra institusjonen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved universitetet og ved andre institusjoner under lov om universiteter og høyskoler i inntil ett år.

§ 18. Fritak fra eksamen eller prøve/godskrivning av tidligere avlagt prøve/eksamen

1. Fritak for eksamen eller prøve skal gis når det godtgjøres at tilsvarende eksamen eller prøve er avlagt ved samme eller annen institusjon. Det kan også gis slikt fritak på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak.
2. Dekan behandler søknad om dispensasjon fra oppsatt fag- eller studieplan og avgjør søknad om fritak fra eksamen eller prøve og/eller godskrivning av fag/emner avlagt ved universitetet eller ved andre institusjoner under loven. Det er en forutsetning at studenten er tatt opp til det studiet som godkjenningen skal inngå i, og at faget/emnet i omfang og innhold dekker ett eller flere fag/emner i studieplanen som studenten følger.
3. Dekan kan vedta at eksamen eller prøve i enkelte emner/fag ved universitetet gir fritak fra eksamen eller prøve i bestemte studium. Dersom det foreligger et generelt vedtak om fritak/godskrivning skal opplysninger om dette fremgå av emnebeskrivelsen.
4. Utdanningsutvalget kan gi retningslinjer for behandling av søknader om godskrivning og fritak fra eksamen eller prøve. En eksamen eller prøve kan ikke godskrives med flere studiepoeng enn det den opprinnelig er godkjent til.
5. Eksamener som inngår i opptaksgrunnlaget for grunnstudium, f.eks. eksamen fra videregående skoler, blir ikke godskrevet.
6. Deleksamener uten bestått avsluttende eksamen gir ikke fritak for fag/emner ved universitetet.
7. Student som ønsker å ta emner, emnegrupper eller fag ved andre institusjoner, og som ønsker å innpasse dette i et studieprogram ved Universitetet i Stavanger, er selv ansvarlig for å søke om ev. forhåndsgodkjenning av dette.

§ 19. Emner som helt eller delvis dekker hverandre

Studenter som har avlagt eksamen i emner/emnegrupper som faglig helt eller delvis dekker hverandre, vil få sin samlede poengsum for disse emnene redusert. Overlapping i faginnhold mellom fag, emner eller emnegrupper som inngår i grunnlaget for grad kan ikke utgjøre mer enn 10 studiepoeng totalt. Dekanus gjør vedtak om reduksjon.

§ 20. Vitnemål

1. Institusjonen utferdiger vitnemål om fullført utdanning. Samtidig skal det utferdiges Diploma Supplement.
2. Den som ikke har avsluttet utdanning, skal på anmodning gis karakterutskrift for de eksamener og prøver som han eller hun har bestått.

3. For en kandidat som går opp til eksamen etter lov om universiteter og høyskoler § 3–10 1. ledd annet punktum, skal det angis på vitnemål eller karakterutskrift dersom kandidatens kunnskaper og ferdigheter er prøvet på en annen måte enn for studenter som tatt opp ved studiet.
4. Det skal fremgå av vitnemålet dersom utdanninga er gitt i samarbeid med andre institusjoner.
5. Institusjonen skal tildele autorisasjon for helsepersonell, i forbindelse med utstedelse av vitnemål, i den utstrekning det er fastsatt i forskrift gitt i medhold av lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v.
6. For hvert studium skal det foreligge en fagplan eller studieplan som angir hvilke krav som må tilfredsstilles før vitnemål kan tildeles. Det skal fremgå av vitnemålet dersom utdanningen er gitt i samarbeid med andre institusjoner. Minst 60 av studiepoengene som gir grunnlag for vitnemål må være avlagt ved Universitetet i Stavanger. Rektor kan gjøre unntak fra dette kravet.
7. Vitnemål skal gi opplysninger om:
 - hvilken utdanning eller studieprogram som er gjennomført
 - hvilken tittel/grad som eventuelt er oppnådd
 - navn og studiepoeng for de fag/emner som inngår i studiet med avsluttende prøve
 - tidspunkt for avlagt eksamen for de enkelte fag/emner som inngår i studiet
 - tidspunkt for fullført utdanning
 - undervisningsspråk, ved studieprogram hvor all undervisning foregår på annet språk enn norsk
 - hvilke fag/emner fra universitetet som inngår i grunnlag for vitnemål og hvilke fag/emner fra andre studier eller utdanningsinstitusjoner som har gitt grunnlag for fritak/godskrivning av tidligere avlagte prøver/eksamener
 - tittel på større skriftlige oppgaver (kandidat-, bachelor-, masteroppgave osv.)
 - karaktersystemet som er benyttet
 - normert studietid
 - hvilket fakultet utdanningen er gjennomført ved.
8. Vitnemål for studenter som fullfører på normert tid utstedes automatisk og normalt innen en måned etter at studenten har fullført det studiet han/hun er opptatt på.
9. Hvis en student etter at han/hun har fullført et studium og fått vitnemål, avlegger ny eksamen i fag/emner/emnegrupper som inngår i vedkommende fageksamen eller grad, skrives det ut karakterutskrift som viser de nye resultatene. Det skrives ikke ut nytt vitnemål.

§ 21. *Utfyllende bestemmelser/informasjon*

1. Universitetet kan utarbeide instruks/retningslinjer for eksamenskandidater, eksamensinspektører og for andre som har ansvar for prøving og sensurering.
2. I saker der vedtaksmyndighet ikke er lagt til styret, utdanningsutvalget eller dekan, treffes avgjørelser i henhold til disse utfyllende regler av rektor eller den denne gir fullmakt.
3. Saker som avgjøres av utdanningsutvalget eller dekan kan påklages til styret ved Universitetet i Stavanger, eller til styrets klagenemnd i saker der nemnda har myndighet.
4. Styret ved Universitetet i Stavanger kan vedta utfyllende regler til denne forskriften.
5. Informasjon som er gitt i en eller flere av følgende former anses gitt til den enkelte student:
 - informasjon på universitetets nettsider/StudentWeb/It's:learning
 - informasjon i form av oppslag i studentinformasjonen eller på det enkelte fakultet
 - informasjon gitt på universitetets monitører.

§ 22. *Andre bestemmelser*

- lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler
- forskrift 6. desember 2005 nr. 1402 om adgang til å gå opp til eksamen som privatist ved Universitetet i Stavanger
- forskrift 6. desember 2005 nr. 1400 for graden bachelor ved Universitetet i Stavanger
- forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad.

§ 23. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft fra 1. januar 2006. Samtidig oppheves forskrift 4. desember 2003 nr. 1872 om eksamen ved Høgskolen i Stavanger.

6. des. Nr. 1402 2005

Forskrift om adgang til å gå opp til eksamen mv. som privatist ved Universitetet i Stavanger.

Fastsatt av Styret ved Universitetet i Stavanger 6. desember 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–10 tredje ledd. Kunngjort 9. desember 2005.

I

§ 1. Med student menes i denne forskrift en person som er tatt opp til et definert studium, fag eller emne ved Universitetet i Stavanger i samsvar med lov om universiteter og høyskoler § 3–6 og § 3–7.

Med privatist menes en person som går opp til eksamen etter bestemmelsene i lov om universiteter og høyskoler § 3–10, og student som ønsker å melde seg opp til eksamen i andre fag/emner enn de vedkommende kan melde seg til som følge av opptak til universitetet.

Privatister som ikke er tatt opp som studenter ved universitetet, må i tillegg til semesteravgift betale eksamensavgift i henhold til vedtak i styret.

§ 2. Privatistenes rettigheter ved universitetet er begrenset til deltakelse i offentlige forelesninger og adgang til å gå opp til eksamen i samsvar med lov om universiteter og høyskoler. Med forelesning menes formidling av kunnskap til den samlede studentgruppen på faget/emnet, og hvor deltakernes egenaktivitet som hovedregel er begrenset til enkeltspørsmål og kommentarer. Det fakultet som har ansvar for faget/emnet kan gi privatister adgang til undervisning som ikke er offentlig.

§ 3. Privatister må søke om å få melde seg opp til eksamen innen fastsatte frister. Dokumentasjon av generell og ev. spesiell studiekompetanse må vedlegges oppmeldingen.

§ 4. Eksamensavgiften må være betalt innen fastsatt frist. Privatister som ikke har betalt avgiften innen fristen, har ikke adgang til eksamen. Universitetet kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra bestemmelsene i denne paragrafen.

§ 5. Det kan fastsettes krav for å gå opp til eksamen i form av obligatorisk undervisning, praksisopplæring, laboratorieøvinger, innleveringsoppgaver o.l. når dette i seg selv gir en vesentlig kompetanse som er en del av formålet med utdanningen, og denne kompetansen ikke kan prøves ved ordinær eksamen. Slike krav fastsettes i emnebeskrivelser, studieplan/fagplan. Privatister som ikke oppfyller fastsatte krav har ikke adgang til eksamen.

§ 6. Privatister som planlegger å fullføre en utdanning ved universitetet, bør på forhånd ta kontakt med universitetet for å få satt opp en plan som kvalifiserer for å få vitnemål.

§ 7. Privatister skal registrere seg og betale alle avgifter som bestemt i forskrift om eksamen ved Universitetet i Stavanger § 3. Privatister som har betalt semesteravgift har rett til studentkort og adgang til de velferdstilbud som gis av Studentsamskipnaden i Stavanger.

§ 8. I saker der vedtaksmyndighet ikke er lagt til styret eller fakultetene, treffes avgjørelser i henhold til denne forskrift av universitetsdirektøren eller den denne gir fullmakt.

§ 9. Klage på vedtak etter denne forskriften sendes Universitetet i Stavanger.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2006.

24. nov. Nr. 1403 2005**Vedtak om endring i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2005.**

Kunngjøring fra Finansdepartementet av stortingsvedtak 24. november 2005 med hjemmel i Kongeriget Norges Grundlov 17. mai 1814 § 75 litra a. Kunngjort 12. desember 2005.

I Stortingets skattevedtak 25. november 2004 nr. 1547 for inntektsåret 2005 gjøres følgende endring:

§ 4–1 tredje ledd skal lyde:

Av inntekt svares skatt med 28 prosent. § 3–3 gjelder ikke. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. De regler som ellers gjelder ved beregning av inntektsskatt til kommunen av alminnelig inntekt gis tilsvarende anvendelse.

24. nov. Nr. 1404 2005**Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2006.**

Kunngjøring fra Finansdepartementet av stortingsvedtak 24. november 2005 med hjemmel i Kongeriget Norges Grundlov av 17. mai 1814 § 75 litra a. Kunngjort 12. desember 2005.

*Kapittel 1 – Generelt***§ 1–1. Vedtakets anvendelsesområde**

Dette vedtaket gjelder forskuddsutriving og endelig utriving av skatt på inntekt og formue.

Utskriving av statsskatt og skatt til kommunene og fylkeskommunene skjer for skattyterne etter de satser som følger av dette vedtak.

§ 1–2. Forholdet til skattelovgivningen

Så langt dette vedtak ikke bestemmer noe annet, legges lovgivningen om skatt på formue og inntekt til grunn ved anvendelsen av vedtaket.

§ 1–3. Klasseansettelse

Reglene om klasseansettelse i skatteloven § 15–4 gjelder tilsvarende for skatt etter dette vedtaket.

Personer og boer som ikke har krav på personfradrag, skal settes i skatteklasse 0. Personer som må bo i utlandet på grunn av tjeneste i den norske stat, følger samme regler om klasseansettelse som personer bosatt i Norge.

§ 1–4. Forskuddsutskrivning

Skattyter som nevnt i skattebetalingsloven § 1, jf. § 2, skal betale forskudd på formues- og inntektsskatt til staten for inntektsåret 2006. Ved beregningen og innbetalingen gjelder reglene i dette vedtaket og i skattebetalingsloven.

Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v., og skattyteren ikke skal svare terminskatt etter samme lov § 7.

Plikten til å betale forskudd på inntektsskatt omfatter også person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat.

Kapittel 2 – Formuesskatt til staten og kommunene**§ 2–1. Formuesskatt til staten – personlig skattyter og dødsbo**

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den del av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 200.000 kroner. Satsen skal være 0,2 pst. av de første 340.000 kroner, og 0,4 pst. av det overskytende beløp.

Ektefeller som lignes under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2–10, svarer formuesskatt til staten av den del av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 400.000 kroner. Satsen skal være 0,2 pst. av de første 680.000 kroner, og 0,4 pst. av det overskytende beløp.

§ 2–2. Formuesskatt til staten – upersonlig skattyter

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2–36 annet ledd, og som ikke er fritatt for formuesskatteplikt etter skatteloven kap. 2, svarer formuesskatt til staten med 0,3 pst. Formue under 10.000 kroner er skattefri.

§ 2–3. Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kap. 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15–4 skal ha et fradrag i formuen på 200.000 kroner. For ektefeller som lignes under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2–10, skal fradraget være 400.000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4–30 første og annet ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

Kapittel 3 – Inntektsskatt til staten og kommunene, det felleskommunale skattefondet og fylkeskommunene**§ 3–1. Toppskatt**

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 9 pst. for den delen av inntekten som overstiger 394.000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 750.000 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark, eller i kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 7 pst. av den inntekten som overstiger 394.000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 750.000 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Dersom skattyter er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første og annet ledd forholdsmessig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2–3 første og annet ledd, eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v.

§ 3–2. Fellesskatt

Enhver som plikter å betale inntektsskatt til kommunen etter skatteloven skal betale fellesskatt til staten. Fellesskatten skal beregnes på samme grunnlag som inntektsskatten til kommunene.

Satsen for fellesskatt skal være:

- For personlig skattepliktig og dødsbo i Finnmark og kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke: 8,3 pst.
- For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 11,8 pst.

§ 3–3. Skatt til staten og det felleskommunale skattefondet for selskaper og innretninger

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2–36 annet ledd, svarer skatt til staten med 28 pst. og det felleskommunale skattefondet med 0 pst. av inntekten, fastsatt etter reglene i skatteloven.

§ 3-4. Skatt på grunnrenteinntekt i kraftforetak

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt til staten med 27 pst.

§ 3-5. Skatt til staten for person bosatt og selskap hjemmehørende i utlandet

Skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav h, skal i tillegg til å svare skatt etter bestemmelsene foran i dette vedtaket svare skatt til staten med 28 pst. av inntekten. De regler som ellers gjelder ved beregning av inntektsskatt til kommunen gis tilsvarende anvendelse.

Person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat, skal av denne inntekt svare fellesskatt til staten etter satsen for personlig skattyter og dødsbo i dette vedtaket § 3-2 annet ledd annet strekpunkt, samt toppskatt som nevnt i § 3-1 første ledd. Bestemmelsene i skatteloven § 16-20 til § 16-28 gjelder tilsvarende for skattytere som nevnt i dette ledd.

Av aksjeutbytte som utdeles til aksjonær som er hjemmehørende i utlandet, svares skatt til staten med 25 pst. eller i tilfelle den sats som følger av skatteavtale med fremmed stat. Det samme gjelder renter på grunnfondsbevis som utdeles til skattyter hjemmehørende i utlandet.

§ 3-6. Skatt til staten på honorar til utenlandske artister mv.

Skattepliktig etter lov om skatt på honorar til utenlandske artister mv., skal svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten.

§ 3-7. Skattesats for utbetalinger fra individuell pensjonsavtale til bo

Skattesatsen for utbetaling fra individuell pensjonsavtale og etter innskuddspensjonsloven til bo, som omhandlet i skatteloven § 5-40 sjette ledd, skal være 45 pst.

§ 3-8. Skattefri inntekt

Inntekt under 1.000 kroner er skattefri ved beregning av skatt til staten. I utlandet bosatt aksjonær (parthaver) i aksjeselskap, allmennaksjeselskap og dermed likestilt selskap ilignes skatt når inntekten – fastsatt under ett for samtlige aksjonærer – utgjør minst 100 kroner.

§ 3-9. Inntektsskatt til kommunene og fylkeskommunene

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsboer skal være maksimum 2,9 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsboer skal være maksimum 13,3 pst.

Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

Kapittel 4 – Skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v.**§ 4-1. Ordinære skatter**

Skattyter som har formue knyttet til eller inntekt vunnet ved petroleumsutvinning og rørledningstransport, jf. § 2 annet ledd i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v., skal av slik formue og inntekt, i tillegg til de skatter som følger av bestemmelsene foran, svare skatt til staten etter reglene og satsene nedenfor. Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av nevnte lov.

Av formue som tilhører andre skattytere enn selskaper, svares skatt med 0,7 pst. De regler som ellers gjelder for beregning av formuesskatt til kommunen, gis tilsvarende anvendelse.

Av inntekt svares skatt med 28 pst., med mindre det skal svares skatt på inntekten etter dette vedtaket § 3-3. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v. De regler som ellers gjelder ved beregning av inntektsskatt til kommunen av alminnelig inntekt gis tilsvarende anvendelse.

§ 4-2. Særskatt

Av inntekt vunnet ved petroleumsutvinning, behandling og rørledningstransport som nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v. § 5, skal det svares særskatt med 50 pst.

§ 4-3. Terminskatt

Terminskatt for inntektsåret 2006 skrives ut og betales i samsvar med lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v. § 7. Ved utskrivningen av terminskatt benyttes satsene ovenfor.

§ 4-4. Utbytte utdelt til utenlandsk eierselskap

Det svares ikke skatt til staten av aksjeutbytte som utdeles fra i riket hjemmehørende aksjeselskap og allmennaksjeselskap som er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v. § 5, til selskap hjemmehørende i utlandet som direkte eier minst 25 pst. av kapitalen i det utdelende selskap. Dersom det i riket hjemmehørende selskap også har inntekt som ikke er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v. § 5, svares skatt til staten etter de alminnelige regler for aksjeutbytte som fordeles til slik inntekt. Aksjeutbytte fordeles mellom særskattepliktig inntekt og annen inntekt på grunnlag av alminnelig inntekt fratrukket skatter for henholdsvis særskattepliktig inntekt og annen inntekt.

Kapittel 5 – Tonnasjeskatt

§ 5-1. Tonnasjeskatt

Aksjeselskap og allmennaksjeselskap som nevnt i skatteloven § 8–10, skal svare tonnasjeskatt, jf. skatteloven § 8–16, etter følgende satser:

- 0 kroner for de første 1.000 nettotonn, deretter
- 18 kroner pr. dag pr. 1.000 nettotonn opp til 10.000 nettotonn, deretter
- 12 kroner pr. dag pr. 1.000 nettotonn opp til 25.000 nettotonn, deretter
- 6 kroner pr. dag pr. 1.000 nettotonn.

Satsene i første ledd kan reduseres etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. skatteloven § 8–16 første ledd.

Kapittel 6 – Skattested

§ 6-1. Skattested for forskuddsutskrivingen

Forskuddsutskrivingen foretas i den kommune hvor den forskuddspliktige er bosatt, jf. skatteloven § 3–1. Her medtas også forskudd på skatt av formue og inntekt som nevnt i skatteloven § 3–3. For boer gjelder bestemmelsene i skatteloven § 3–1 fjerde ledd.

For person som ikke er bosatt i riket, skal den kommunen som er angitt i skatteloven § 3–4 første, fjerde eller femte ledd eller i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v. § 6 nr. 2, utskrive skatten.

Første og annet ledd gjelder i den utstrekning annet ikke er bestemt i medhold av skattebetalingsloven § 8 nr. 4 og § 18 nr. 4.

Utskriving av forskudd som omhandlet i dette vedtaket § 1–4 tredje ledd foretas i Oslo.

§ 6-2. Skattested for ligningen

Statsskatteligningen for personer og dødsbo foregår i den kommune hvor skattyteren etter bestemmelsene i skatteloven § 3–1 og § 3–4 blir å iligne kommuneskatt. Ved ligningen medtas formue og inntekt som skattlegges etter bestemmelsene i skatteloven § 3–3 og § 18–7.

Statsskatteligningen for selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2–36 annet ledd, foregår i kontorkommunen, jf. skatteloven § 3–2.

Ved utligning av skatt for skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v., gjelder § 6 i denne loven.

I utlandet hjemmehørende mottaker av godtgjørelse, tantieme, gratiale og lignende fra selskap eller innretning som er hjemmehørende her i riket (skatteloven § 3–4 tredje ledd), skattlegges i den kommune der selskapet har sitt kontor (hovedkontor) eller styret har sitt sete. Det samme gjelder selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl.

Skattlegging av inntekt som nevnt i dette vedtaket § 3–5 annet ledd foretas i Oslo.

Kapittel 7 – Særlige bestemmelser om skattegrunnlag, beløpsgrenser og satser mv.

§ 7-1. Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6–32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31.800 kroner, og ikke settes høyere enn 61.100 kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt etter skatteloven § 6–32 første ledd bokstav b skal ikke settes lavere enn 4.000 kroner, og ikke høyere enn 51.100 kroner.

§ 7-2. Foreldrefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6–48 skal ikke settes høyere enn 25.000 kroner for ett barn. Fradragsgrensen økes med inntil 5.000 kroner for hvert ytterligere barn.

§ 7-3. Personfradrag

Fradrag etter skatteloven § 15–4 er 35.400 kroner i klasse 1 og 70.800 kroner i klasse 2.

§ 7-4. Skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 17–1 første ledd skal være 95.300 kroner for enslige og 156.300 kroner for ektepar og samboere som går inn under skatteloven § 2–16.

Kapittel 8 – Forskriftskompetanse mv.

§ 8-1. Avrundingsregler og utfyllende regler

Departementet kan gi nærmere forskrift om gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i dette vedtak, herunder regler om avrunding av inntekts- og formuesposter, samt fradragposter.

§ 8-2. Adgang til å fravike reglene i vedtaket

Reglene i dette vedtaket kan fravikes på vilkår som nevnt i skattebetalingsloven § 56 nr. 5.

24. nov. Nr. 1405 2005**Vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2006.**

Kunngjøring fra Finansdepartementet av stortingsvedtak 24. november 2005 med hjemmel i Kongeriget Norges Grundlov 17. mai 1814 § 75 litra a og lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 23–2, § 23–3 og § 23–9. Kunngjort 12. desember 2005.

For året 2006 svares folketrygdavgifter etter følgende satser:

§ 1. Arbeidsgiveravgift

- a) For arbeidsgiveravgift av inntekt som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard er satsen 0 pst.
- b) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2006 er skattepliktig etter skatteloven § 3–1 eller § 3–4 til en kommune i Finnmark fylke eller til en av kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen i Troms fylke, som kalles sone V, er satsen 0 pst.
- c) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2006 er skattepliktig etter skatteloven § 3–1 eller § 3–4 til en kommune i sone IV, er satsen 11,7 pst. Denne sonen omfatter:
- Troms fylke, med unntak av de kommuner som er nevnt i bokstav b,
 - Nordland fylke,
 - kommunene Namsos, Namdalseid, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Fosnes, Flatanger, Vikna, Nærøy, Leka i Nord-Trøndelag fylke,
 - kommunene Hitra, Frøya, Åfjord, Roan, Osen i Sør-Trøndelag fylke,
 - kommunen Smøla i Møre og Romsdal fylke.

Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 14,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 5,1 pst. overstiger 270.000 kroner for foretaket i 2006, er satsen likevel 5,1 pst.

- d) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2006 er skattepliktig etter skatteloven § 3–1 eller § 3–4 til en kommune i sone III, er satsen 12,1 pst. Denne sonen omfatter:
- kommunen Snåsa i Nord-Trøndelag fylke,
 - kommunene Hemne, Snillfjord, Oppdal, Røros, Holtålen, Tydal i Sør-Trøndelag fylke,
 - kommunene Surnadal, Rindal, Aure, Halså, Tustna i Møre og Romsdal fylke,
 - kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Vang i Oppland fylke,
 - kommunene Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Os i Hedmark fylke.

Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 14,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 6,4 pst. overstiger 270.000 kroner for foretaket i 2006, er satsen likevel 6,4 pst.

- e) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2006 er skattepliktig etter skatteloven § 3–1 eller § 3–4 til en kommune i sone II, er satsen 14,1 pst. Denne sonen omfatter:
- kommunene Meråker, Frosta, Leksvik, Mosvik, Verran i Nord-Trøndelag fylke,
 - kommunene Ørland, Agdenes, Rissa, Bjugn, Rennebu, Meldal, Midtre Gauldal, Selbu i Sør-Trøndelag fylke,
 - kommunene Vanylven, Sande, Herøy, Norddal, Stranda, Stordal, Rauma, Nesset, Midsund, Sandøy, Gjernes, Tingvoll, Sunndal, Haram, Aukra, Eide i Møre og Romsdal fylke,
 - Sogn og Fjordane fylke,
 - kommunene Etne, Tysnes, Kvinnherad, Jondal, Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Kvam, Modalen, Fedje, Masfjorden, Bømlo i Hordaland fylke,
 - kommunene Hjelmeland, Suldal, Sauda, Kvitsøy, Utsira, Vindafjord, Finnøy, Ølen i Rogaland fylke,
 - kommunene Åseral, Audnedal, Hægebostad, Sirdal i Vest-Agder fylke,
 - kommunene Gjerstad, Vegårshei, Åmli, Iveland, Evje og Hornnes, Bygland, Valle, Bykle i Aust-Agder fylke,
 - kommunene Drangedal, Tinn, Hjartdal, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke, Vinje, Nome i Telemark fylke,
 - kommunene Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål, Hol, Sigdal, Rollag, Nore og Uvdal i Buskerud fylke,
 - kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringeby, Gausdal, Søndre Land, Nordre Land i Oppland fylke,
 - kommunene Nord-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Trysil, Åmot i Hedmark fylke.

Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 14,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 10,6 pst. overstiger 270.000 kroner for foretaket i 2006, er satsen likevel 10,6 pst.

- f) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2006 er skattepliktig etter skatteloven § 3–1 eller § 3–4 til en annen kommune enn dem som nevnt i bokstavene b til e, er satsen 14,1 pst. Dette området kalles sone I. For andre arbeidstakere skal avgiften beregnes etter satsene som gjelder for sone I hvis ikke annet følger av dette vedtak.
- g) Denne bokstav gjelder foretak som
1. produserer elektrisitet skapt ved vannkraft,

2. utvinner råolje eller naturgass,
3. yter en eller flere av følgende tjenester tilknyttet utvinning av olje eller gass:
 - prøve- eller produksjonsboring på kontrakt,
 - servicevirksomhet i forbindelse med olje- og gassutvinning,
 - bore- eller brønnservice på kontrakt. Denne bestemmelsen omfatter ikke tjenesteyting tilknyttet letevirksomhet, eller drift og bruk av innretninger i den utstrekning de brukes til letevirksomhet.
4. bryter metallholdig malm, med unntak av jernmalm og jernmalm med innhold av mangan,
5. utvinner industrimineralene nefelinsyenitt eller olivin,
6. bygger eller reparerer selvdrevet, sjøgående kommersielt fartøy. Med slikt fartøy forstås følgende:
 - fartøy på minst 100 BRT for transport av passasjerer eller gods,
 - fartøy på minst 100 BRT til særlige formål,
 - slepebåt på minst 365 kW,
 - fiskefartøy på minst 100 BRT bestemt for eksport til land utenfor EØS-området,
 - flytende og flyttbart uferdig skrog av ovennevnt fartøy. Denne bestemmelsen omfatter også foretak som foretar vesentlig ombygging av fartøy som nevnt ovenfor, dersom fartøyet er over 1000 BRT.
7. nevnt i finansieringsvirksomhetsloven § 1–4 eller verdipapirhandelloven § 7–1, jf. § 1–2 første ledd, dersom foretaket har filial, driver grenseoverskridende virksomhet eller har etablert datterforetak som driver tilsvarende virksomhet, i andre stater innen EØS-området.
8. produserer stål omfattet av den tidligere EKSF-traktaten,
9. produserer telekommunikasjonstjenester.

Slike foretak skal beregne avgift etter satsen på 14,1 pst. uansett til hvilken kommune arbeidstakeren er skattepliktig.

Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av satsen på 14,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av

- en sats på 0 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav b,
- en sats på 5,1 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav c,
- en sats på 6,4 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav d,
- en sats på 10,6 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav e

overstiger 270.000 kroner for foretaket i 2006, er satsene likevel i:

sone V: 0 pst.

sone IV: 5,1 pst.

sone III: 6,4 pst.

sone II: 10,6 pst.

Bestemmelsen i nr. 6 kommer ikke til anvendelse på verft som utelukkende driver reparasjon av fartøy

- og reparasjonene gjøres på verft hjemmehørende i Nordland, Troms eller Finnmark eller
- reparasjonene gjøres på fartøy som utelukkende drives på norsk sjøterritorium.

Slike foretak beregner arbeidsgiveravgift etter bokstavene b til f.

- h) Foretak som utfører godstransport på vei og som i 2005 hadde mer enn 50 årsverk skal beregne avgift etter satsen i bokstav f uansett til hvilken kommune arbeidstakeren er skattepliktig. Som godstransport regnes ikke egentransport etter samferdselsloven § 8.

For øvrige transportforetak skal arbeidsgiveravgiften beregnes etter følgende satser når arbeidstakeren er skattepliktig etter skatteloven § 3–1 eller § 3–4 til en kommune i

sone V: 0 pst.

sone IV: 11,7 pst.

sone III: 12,1 pst.

sone II: 14,1 pst.

- i) Når et foretak beregner arbeidsgiveravgift etter bokstavene c til e, bokstav g og bokstav m, kan ikke samlet fordel av redusert arbeidsgiveravgift og eventuell annen bagatellmessig støtte til foretaket overstige 270.000 kroner i 2006, jf. forordning (EF) nr. 69/2001 om bagatellmessig støtte inntatt i EØS-avtalen ved EØS-komiteéns beslutning nr. 88/2002.
- j) Denne bokstav gjelder foretak innenfor næringsgrupperingene:
- 01.1 Dyrking av jordbruks- og hagebruksvekster
 - 01.2 Husdyrhold
 - 01.3 Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
 - 01.4 Tjenester tilknyttet jordbruk og husdyrhold, unntatt veterinærtjenester og beplantning og vedlikehold av hager og parkanlegg
 - 01.5 Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
 - 02.01 Skogbruk
 - 02.02 Tjenester tilknyttet skogbruk, med unntak av tømmermåling
 - 05.01 Fiske og fangst
 - 05.02 Fiskeoppdrett og klekkerier

- 15.1 Produksjon, bearbeiding og konservering av kjøtt og kjøttvarer
- 15.2 Bearbeiding og konservering av fisk og fiskevarer
- 15.3 Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
- 15.4 Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
- 15.5 Produksjon av meierivarer og iskrem
- 15.6 Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter
- 15.7 Produksjon av fôr
- 51.2 Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr
- 51.31 Engroshandel med frukt og grønnsaker
- 51.32 Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
- 51.33 Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
- 51.381 Engroshandel med fisk og skalldyr
- 61.103 Innenriks sjøtransport, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter
- 63.12 Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer,

hvor virksomheten er begrenset til å omfatte produkter som ikke faller inn under EØS-avtalen, jf. avtalens artikkel 8.

Slike foretak skal beregne arbeidsgiveravgift etter følgende satser når arbeidstakeren er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i

sone IV: 5,1 pst.

sone III: 6,4 pst.

sone II: 10,6 pst.

Dersom foretakets virksomhet også omfatter aktiviteter eller produkter som ikke er nevnt i første ledd, og denne virksomheten er av ubetydelig omfang, kan foretaket likevel beregne arbeidsgiveravgift etter satsen i annet ledd.

- k) Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn for arbeidsgiveravgift fastsatt i kongelig resolusjon med hjemmel i § 4 nedenfor.
- l) Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn ved beregning av arbeidsgiveravgift for statsforvaltningen som omfattes av reglene i folketrygdloven § 24-5 tredje ledd og for foretak som omfattes av helseforetaksloven, uansett hvilken kommune arbeidstakeren er skattepliktig til. Er arbeidstakeren skattepliktig til en kommune nevnt i bokstav b, skal satsen likevel være 0 pst.
- m) Det skal betales arbeidsgiveravgift etter følgende satser for lønn og annen godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold som arbeidsgiver plikter å innberette for arbeidstakere som har fylt 62 år og som er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i
 - sone IV: 7,7 pst.
 - sone III: 8,1 pst.
 - sone II: 10,1 pst.
 - sone I: 10,1 pst.

Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av satsen på 10,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av

- en sats på 1,1 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav c,
- en sats på 2,4 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav d,
- en sats på 6,6 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav e

overstiger 270.000 kroner for foretaket i 2006, er satsen likevel:

sone IV: 1,1 pst.

sone III: 2,4 pst.

sone II: 6,6 pst.

For foretak som nevnt i bokstav g skal satsen være 10,1 pst. for arbeidstakere som har fylt 62 år. Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av satsen på 10,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av

- en sats på 0 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav b,
- en sats på 1,1 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav c,
- en sats på 2,4 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav d,
- en sats på 6,6 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav e

overstiger 270.000 kroner for foretaket i 2006, er satsen likevel:

sone V: 0 pst.

sone IV: 1,1 pst.

sone III: 2,4 pst.

sone II: 6,6 pst.

For foretak som nevnt i bokstav h første ledd og bokstav l første pkt., skal satsen være 10,1 pst. for arbeidstakere som har fylt 62 år. Foretak som nevnt i bokstav h annet ledd skal betale arbeidsgiveravgift etter følgende satser for arbeidstakere som har fylt 62 år og som er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i

sone V: 0 pst.
 sone IV: 7,7 pst.
 sone III: 8,1 pst.
 sone II: 10,1 pst.
 sone I: 10,1 pst.

For foretak som nevnt i bokstav j skal satsen være i

sone IV: 1,1 pst.
 sone III: 2,4 pst.
 sone II: 6,6 pst.
 sone I: 10,1 pst.

for arbeidstakere som har fylt 62 år.

Beregning av arbeidsgiveravgift etter denne bokstav skjer fra og med første hele avgiftstermin etter at arbeidstakeren har fylt 62 år.

§ 2. Trygdeavgift

- a) Av pensjon, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, utbetalinger under individuell pensjonsavtale etter skatteloven § 6–47 bokstav c, utbetalinger etter innskuddspensjonsloven og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23–3 annet ledd nr. 1: 3 pst.
- b) Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23–3 annet ledd nr. 2: 7,8 pst.
- c) Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23–3 annet ledd nr. 3: 10,7 pst.
- d) Avgift av næringsinntekt (annen ervervsinntekt) i jord- og skogbruk samt reindrift som overstiger 7,8 pst. av inntekten, skal dekkes med tilskudd knyttet til næringsavtalene i landbruket. Næringsinntekt i jordbruk er i denne sammenhengen inntekt som nevnt i Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 8–1– 11. Inntekt av skogbruk og reindrift i denne sammenheng omfatter også inntekter som nevnt i forskriften § 8–1–11 nr. 1 annet ledd og nr. 2.

§ 3. Tilskudd fra kommunene og fylkeskommunene som nevnt i folketrygdloven § 23–9 annet ledd

- a) I kommuner: 0 pst.
- b) I fylkeskommuner: 0 pst.

§ 4. Forskriftsfullmakt

Kongen gir regler om grunnlag og satser for avgifter og tilskudd etter folketrygdloven § 23–4 for visse grupper av medlemmer i trygden. Departementet gir regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i § 1.

24. nov. Nr. 1406 2005

Vedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2006.

Kunngjøring fra Finansdepartementet av stortingsvedtak 24. november 2005 med hjemmel i Kongeriget Norges Grundlov 17. mai 1814 § 75 litra a og lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 23–5 annet ledd. Kunngjort 12. desember 2005.

Med hjemmel i folketrygdloven § 23–5 annet ledd fastsettes:

I

I 2006 skal følgende avgifter til folketrygden dekkes ved en produktavgift på omsetning av fisk, hval og sel, og produkter av disse, fra fartøy som har drevet egen fangstvirksomhet innenfor det aktuelle kalenderår:

1. Trygdeavgift over 7,8 pst. av pensjonsgivende inntekt fra fiske, hval- og selfangst i inntektsåret.
2. Arbeidsgiveravgift på hyre til mannskapet på fiske-, hvalfangst- og selfangstfartøy.
3. Premie til kollektiv yrkesskadetrygd for fiskere, hval- og selfangere.
4. Avgift til dekking av de utgiftene folketrygden har med stønad til arbeidsløse fiskere, hval- og selfangere.
5. Avgift til dekking av de utgiftene folketrygden har i forbindelse med ordningen med frivillig tilleggstrygd for sykepenger til manntallsførte fiskere, hval- og selfangere.

II

Produktavgiften skal være 3,0 pst. for 2006.

Avgift på omsetning av råfisk, råfiskprodukter, hval og hvalprodukter innkreves av godkjente salgslag, jf. lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk § 3. Ved fiske på fjerne farvann der omsetningen foregår utenom salgslag og ved omsetning av sel og produkter av sel, skal den avgiftspliktige innbetale produktavgiften til Fiskeridirektoratet.

24. nov. Nr. 1407 2005**Vedtak om CO₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjetterterminen 2006.**

Kunngjøring fra Finansdepartementet av stortingsvedtak 24. november 2005 med hjemmel i Kongeriget Norges Grundlov 17. mai 1814 § 75 litra a og lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen. Kunngjort 12. desember 2005.

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen betales CO₂ -avgift til statskassen etter følgende satser:

- a) for gass 79 øre pr. standardkubikkmeter
- b) for olje eller kondensat 79 øre pr. liter.

For mineralske produkter som omfattes av bokstav b), og som er avgiftsbelagt etter Stortingets vedtak om CO₂ -avgift på mineralske produkter, skal satsen være 26 øre pr. liter.

24. nov. Nr. 1408 2005**Vedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterterminen 2006.**

Kunngjøring fra Finansdepartementet av stortingsvedtak 24. november 2005 med hjemmel i Kongeriget Norges Grundlov 17. mai 1814 § 75 litra a og lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver. Kunngjort 12. desember 2005.

§ 1. Av arv og gaver som er avgiftspliktige etter lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver, skal det fra 1. januar 2006 svares avgift til statskassen etter reglene i dette vedtaket.

§ 2. Fradrag etter arveavgiftsloven § 15 annet ledd for begravellesomkostninger, skifteomkostninger og utgifter til gravsted settes til 35.000 kroner, hvis ikke høyere utgifter er legitimert.

Utgifter til dokumentavgift og tinglysing kommer særskilt til fradrag.

Fradrag etter arveavgiftsloven § 17 for avgiftspliktig som ikke har fylt 21 år settes til 50.000 kroner pr. år.

§ 3. Avgiftsgrunnlaget rundes nedover til nærmeste tall som kan deles med 1.000.

§ 4. Av arv og gaver til arvelaterens/giverens barn, fosterbarn – herunder stebarn som har vært oppfostret hos arvelateren/giveren – og foreldre, svares:

Av de første 250.000 kroner	intet
Av de neste 300.000 kroner	8 pst.
Av overskytende beløp	20 pst.

§ 5. Av arv og gaver som ikke går inn under § 4, svares:

Av de første 250.000 kroner	intet
Av de neste 300.000 kroner	10 pst.
Av overskytende beløp	30 pst.

24. nov. Nr. 1409 2005**Vedtak om merverdiavgift for budsjetterterminen 2006.**

Kunngjøring fra Finansdepartementet av stortingsvedtak 24. november 2005 med hjemmel i Kongeriget Norges Grundlov 17. mai 1814 § 75 litra a og lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift. Kunngjort 12. desember 2005.

§ 1.

1. Fra 1. januar 2006 skal det betales 25 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift.
2. Fra 1. januar 2006 skal det betales 11,11 pst. avgift av omsetning som nevnt i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 39 og godtgjørelse som nevnt i samme lov § 41.

§ 2. Fra 1. januar 2006 skal det betales 13 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for næringsmidler. Som næringsmidler anses enhver mat- eller drikkevare og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker, unntatt:

- a) legemidler,
- b) vann fra vannverk,
- c) tobakkvarer,
- d) alkoholholdige drikkevarer.

§ 3.

1. Fra 1. januar 2006 skal det betales 8 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for:

- a) kringkastingselskap under utøvelse av allmennkringkasting som er finansiert av kringkastingsavgift som nevnt i kringkastingsloven § 6– 4,
 - b) tjenester som gjelder persontransport,
 - c) formidling av tjenester som nevnt i bokstav b,
 - d) transport av kjøretøy på ferge eller annet fartøy på innenlands veisamband,
 - e) tjenester i form av rett til å overvære kinoforestillinger.
2. Fra 1. september 2006 skal det betales 8 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for:
- a) kringkastingselskap under utøvelse av allmennkringkasting som er finansiert av kringkastingsavgift som nevnt i kringkastingsloven § 6– 4,
 - b) tjenester som gjelder persontransport,
 - c) romutleie i hotellvirksomhet og lignende virksomhet, utleie av fast eiendom til camping samt yrkesmessig utleie av hytter, ferieleiligheter og annen fritidseiendom,
 - d) transport av kjøretøy på ferge eller annet fartøy på innenlands veisamband,
 - e) tjenester i form av rett til å overvære kinoforestillinger,
 - f) formidling av tjenester som nevnt i bokstavene b og c.

§ 4. Departementet kan gi nærmere forskrifter om avgrensning av avgiftsplikten.

24. nov. Nr. 1410 2005

Vedtak om særavgifter til statskassen for budsjetterminen 2006.

Kunngjøring fra Finansdepartementet av stortingsvedtak 24. november 2005 med hjemmel i Kongeriget Norges Grundlov 17. mai 1814 § 75 litra a. Kunngjort 12. desember 2005.

Avgift på alkohol (kap. 5526 post 70)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel eller innenlandsk tilvirking av sprit, brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl mv. med følgende beløp:

A) Brennevinsbasert drikk med alkoholstyrke over 0,7 volumprosent: kr 5,64 pr. volumprosent og liter.

B) Annen alkoholholdig drikk:

1. med alkoholstyrke over 4,7 til og med 22 volumprosent alkohol: kr 3,67 pr. volumprosent og liter.
2. med alkoholstyrke:
 - a) til og med 0,7 volumprosent alkohol avgiftslegges etter regelverket for alkoholfrie drikkevarer,
 - b) over 0,7 til og med 2,7 volumprosent alkohol: kr 2,51 pr. liter,
 - c) over 2,7 til og med 3,7 volumprosent alkohol: kr 9,51 pr. liter,
 - d) over 3,7 til og med 4,7 volumprosent alkohol: kr 16,46 pr. liter.

C) Etanol til teknisk bruk med alkoholstyrke over 0,7 volumprosent: samme satser som for tilsvarende alkoholholdig drikk i bokstav A og B. Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av avgiftsplikten.

Departementet kan gi forskrifter om den avgiftspliktige alkoholstyrken. Departementet kan bestemme at det skal betales avgift på alkohol også i varer som ikke er avgiftspliktige etter første ledd.

Satsene i avsnittene foran gjelder også varer som ved kjøp eller som gave innføres med samtykke gitt i medhold av alkohollovgivningen.

Departementet kan gi forskrifter om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

§ 2. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a) selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet,
- b) selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- c) fra tilvirkers eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til slik bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24,
 3. kommer i retur.
- d) leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert) eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk,
- e) bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk,
- f) brukes som råstoff eller hjelpemiddel ved vareproduksjon,
- g) selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred,

- h) fremstilles ved ikke ervervsmessig produksjon. Fritaket gjelder kun drikk etter § 1 B som er til eget bruk.
Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5. Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på tobakkvarer (kap. 5531 post 70)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen etter følgende satser av:

- a) *Sigarer*: kr 1,84 pr. gram av pakningens nettovekt.
Vekten av fastmunnstykke skal tas med i den nettovekt som danner grunnlaget for beregning av avgiften.
- b) *Sigaretter*: kr 1,84 pr. stk.
Med én sigarett menes en sigarett som har en lengde til og med 90 mm, som to regnes sigaretten dersom den har en lengde på over 90 mm, men maks 180 mm, osv.
Filter og munnstykke tas ikke med ved beregningen av lengden.
- c) *Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning*: kr 1,84 pr. gram av pakningens nettovekt.
- d) *Skråtobakk*: kr 0,59 pr. gram av pakningens nettovekt.
- e) *Snus*: kr 0,59 pr. gram av pakningens nettovekt.
- f) *Sigarettpapir og sigarethylser*: kr 0,0281 pr. stk. av innholdet i pakningen.

Departementet kan gi forskrifter om en forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

§ 2. Varer som er ment – eller som departementet finner er tjenlig – som erstatning for forannevnte varer, kan undergis avgiftsplikt etter nærmere bestemmelse av departementet. Når slik avgiftsplikt blir pålagt, skal avgiften svares med beløp som så vidt mulig motsvarer avgiften etter § 1 for tilsvarende tobakkvare.

§ 3. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b) Selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
- c) Fra/til tilvirkers eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til slik bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24,
 3. kommer i retur.
- d) Kvalitetsprøves og forbrukes i fabrikker eller på lager.
- e) Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- f) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6. Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7. Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av bestemmelsene i § 1 og § 2.

§ 8. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på motorvogner mv. (kap. 5536)

I. Engangsavgift på motorvogner mv. (kap. 5536 post 71)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen:

1. ved første gangs registrering av motorvogner i det sentrale motorvognregisteret,
2. når betingelsene for avgiftsfrihet eller avgiftsnedsettelse ved første gangs registrering ikke lenger er oppfylt,
3. når en motorvogn som ikke tidligere er registrert her i landet urettmessig tas i bruk uten slik registrering,

4. når oppbygget motorvogn tas i bruk før ny registrering.

§ 2. Avgiften betales etter følgende avgiftsgrupper og satser:

Avgiftsgruppe a:

1. Personbiler,
2. varebiler klasse 1 og
3. busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser:

kr	35,36	pr. kg av de første 1.150 kg av egenvekten,
kr	70,72	pr. kg av de neste 250 kg av egenvekten,
kr	141,43	pr. kg av de neste 100 kg av egenvekten,
kr	164,49	pr. kg av resten (vektavgift),

dessuten:

kr	10,44	pr. cm ³ av de første 1 200 cm ³ av slagvolumet,
kr	27,33	pr. cm ³ av de neste 600 cm ³ av slagvolumet,
kr	64,29	pr. cm ³ av de neste 400 cm ³ av slagvolumet,
kr	80,31	pr. cm ³ av resten (slagvolumavgift),

dessuten:

kr	136,57	pr. kW av de første 65 kW av motoreffekten,
kr	498,11	pr. kW av de neste 25 kW av motoreffekten,
kr	996,52	pr. kW av de neste 40 kW av motoreffekten,
kr	1.686,36	pr. kW av resten (motoreffektavgift).

Avgiftsgruppe b:

1. Varebiler klasse 2 og
2. lastebiler med tillatt totalvekt inntil 7.500 kg:
20 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe c:

Campingbiler:

13 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe d:

Kombinerte biler med tillatt totalvekt inntil 7.500 kg:
55 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe e:

Beltebiler:

36 pst. av verdiavgiftsgrunnlaget.

Avgiftsgruppe f:

Motorsykler:

kr 9.389 pr. stk (stykkavgift),

dessuten:

kr	0	pr. cm ³ av de første 125 cm ³ av slagvolumet,
kr	32,25	pr. cm ³ av de neste 775 cm ³ av slagvolumet,
kr	70,72	pr. cm ³ av resten (slagvolumavgift),

dessuten:

kr	0	pr. kW av de første 11 kW av motoreffekten,
kr	417,84	pr. kW av resten (motoreffektavgift).

Avgiftsgruppe g:

Beltedatorsykler (snøscootere):

kr	13,24	pr. kg av de første 100 kg av egenvekten,
kr	26,47	pr. kg av de neste 100 kg av egenvekten,
kr	52,92	pr. kg av resten (vektavgift),

dessuten:		
kr	2,77	pr. cm ³ av de første 200 cm ³ av slagvolumet,
kr	5,51	pr. cm ³ av de neste 200 cm ³ av slagvolumet,
kr	11,02	pr. cm ³ av resten (slagvolumavgift),
dessuten:		
kr	35,29	pr. kW av de første 20 kW av motoreffekten,
kr	70,55	pr. kW av neste 20 kW av motoreffekten,
kr	141,12	pr. kW av resten (motoreffektavgift).

Avgiftsgruppe h:

Motorvogner i avgiftsgruppe a, som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på løyveinnehaver til bruk som ordinær drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede: 40 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe i:

Avgiftspliktige motorvogner som er 30 år eller eldre:
kr 3.091 pr. stk.

Avgiftsgruppe j:

Busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i fartsretningen:
35 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

§ 3. Av motorvogner i avgiftsgruppe a–d og g–j skal det i tillegg til avgiften under § 2 svares en vrakpantavgift på kr 1.300 pr. motorvogn. Avgiften inngår ikke i beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften.

Departementet kan gi forskrifter om refusjon av vrakpantavgift for motorvogn som utføres til utlandet.

§ 4. Ved beregning av avgift basert på egenvekt, slagvolum og motoreffekt benyttes de tekniske data som skal fastsettes i forbindelse med motorvognens typegodkjenning og/eller skal fremkomme i motorvognens norske vognkort.

Verdiavgiftsgrunnlaget er ved innenlandsk tilvirkning prisen fra produsent og ved innførsel tollverdien.

Fra de nevnte regler gjøres det unntak for følgende grupper:

1. Motorvogner som har vært registrert i utlandet før registrering her i landet.
2. Motorvogner som benytter stempeldrevet forbrenningsmotor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler) til framdrift. For slike motorvogner inngår verken effekten knyttet til den elektriske motoren eller vekten av elektromotor og batteripakke i avgiftsgrunnlaget.

Departementet kan gi forskrifter om fastsettelse av avgiften for disse grupper og om fradrag for bruk og lignende.

§ 5. Departementet kan gi forskrifter om hvilken avgiftsgruppe den enkelte motorvogn skal henføres under.

Oppstår det avgiftsmessig tvil om hvilken avgiftsgruppe den enkelte motorvogn skal henføres under, avgjøres dette av departementet med bindende virkning.

§ 6. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på:

1. Motorvogner som registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn.
2. Motorvogner registrert på Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
3. Motorvogner som registreres på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
4. Lett pansrete motorvogner til offentlig bruk.
5. Motorvogner til bruk utelukkende som banekjøretøy og i rally, samt motorsykler til bruk utelukkende i trial- og endurukonkurranseskjøring.
6. Ambulanser.
7. Begravelseskjøretøy.
8. Beltemotorsykler som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på humanitær institusjon som skal nytte kjøretøyet i ambulansetjeneste.
9. Motorvogner som bare bruker elektrisitet til framdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller.
10. Busser som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på:
 - a) innehaver av løyve etter § 6 eller § 9 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy, eller som er utleiet på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Fritaket gjelder også busser som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som innehar slikt ruteløyve,
 - b) institusjon eller organisasjon som tilbyr transport av funksjonshemmede mv.

11. Motorvogner som innføres som arvegods.
12. Beltevogner til Forsvaret.
13. Spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7. Departementet kan gi forskrifter om tilbakebetaling av tilskuddsbeløp og om tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift hvor det:

1. innen 3 år regnet fra registreringen skjer opphør av bruken av bil som drosje eller for transport av funksjonshemmede, jf. § 2 avgiftsgruppe h,
2. innen 1 år regnet fra registreringen skjer opphør av bruken av buss i tilfelle som er gitt avgiftsfritak etter § 6 nr. 10.

§ 8. Departementet kan gi forskrifter om betaling av avgifter ved endring av en motorvogns avgiftsmessige status til en avgiftsgruppe med høyere avgiftssats, og om hva som skal anses som slik endring.

Departementet kan gi forskrifter om betaling av avgifter dersom det foretas endringer av en motorvogn som har betydning for grunnlaget for beregning av avgiften, og om hva som skal anses som en slik endring.

§ 9. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 10. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 11. Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning eller også ellers en klart urimelig virkning.

§ 12. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

II. Årsavgift (kap. 5536 post 72)

§ 1. For 2006 betales i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter, årsavgift til statskassen for innenlandsregistrerte kjøretøy med tillatt totalvekt mindre enn 7.500 kg etter følgende satser:

1. kr 2.865 av:
 - a) personbiler,
 - b) varebiler,
 - c) campingbiler,
 - d) busser,
 - e) kombinerte biler,
 - f) lastebiler,
 - g) trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3.500 kg,
 - h) årsprøvekjennermerker for kjøretøy.
2. kr 955 av campingtilhengere med egenvekt over 350 kg.
3. kr 1.615 av motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge.
4. kr 365 av:
 - a) motorvogn som er registrert på innehaver av løyve etter § 9 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede,
 - b) motorvogn som er registrert på innehaver av løyve etter § 6 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Dette gjelder også motorvogn som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som innehar slikt ruteløyve,
 - c) motorvogn som er godkjent og registrert som ambulanse eller som er registrert som begravelleskjøretøy på begravellesbyrå og lignende,
 - d) kjøretøy som er registrert på kjennermerker som lysegule typer på sort bunn,
 - e) motorvogner som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller,
 - f) motorredskap,
 - g) beltekjøretøy,
 - h) trekkbiler som ikke faller inn under nr. 1 bokstav g,
 - i) mopeder,
 - j) traktorer,
 - k) motorvogner som er 30 år eller eldre.

§ 2. Unntatt fra avgiftsplikt er:

- a) Kjøretøy som er registrert på kjennermerker med gule tegn på blå reflekterende bunn.

- b) Motorvogn som er registrert på Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
- c) Motorvogn som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- d) Kjøretøy registrert til bruk på Svalbard.
- e) Campingtilhengere som er 30 år eller eldre.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3. For kjøretøy som er registrert pr. 1. januar eller som blir registrert i 1. halvår, og for årsprøvekjennermerker som er tildelt pr. 1. januar eller som blir tildelt i 1. halvår, skal det svares full avgift.

Det skal ikke svares avgift for kjøretøy som dokumenteres levert senest innen avgiftens forfall til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til bilopp huggeri for vraking/hugging.

På vilkår departementet kan fastsette, skal det svares halv avgift på kjøretøy som:

1. dokumenteres levert til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til bilopp huggeri for vraking/hugging i første halvår, men etter avgiftens forfall,
2. registreres eller tildeles årsprøvekjennermerker i annet halvår.

§ 4. Avgift som ikke er betalt innen forfall, forhøyes med kr 250. For kjøretøy som nevnt i § 1 nr. 5 og 6, forhøyes avgiften med kr 50. Departementet kan gi forskrifter om innkreving av tilleggsavgiften.

§ 5. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6. Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

§ 8. Departementet kan gi forskrifter om at betalt årsavgift kan refunderes i tilfelle der motorkjøretøy stjeles i løpet av avgiftsåret.

III. Vektårsavgift (kap. 5536, post 73)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales årsavgift til statskassen på innenlandsregistrerte kjøretøy på minst 7.500 kg etter følgende satser (kroner):

1. Vektgradert årsavgift

A. Motorkjøretøy

Avgiftsgruppe	Luftfjæring	Annet fjæringssystem
<i>2 eller flere aksler</i>		
7.500 – 11.999 kg	364	364
<i>2 aksler</i>		
12.000 – 12.999 kg	364	652
13.000 – 13.999 kg	652	1.164
14.000 – 14.999 kg	1.164	1.488
15.000 – og over	1.488	2.911
<i>3 aksler</i>		
12.000 – 14.999 kg	364	364
15.000 – 16.999 kg	652	866
17.000 – 18.999 kg	866	1.396
19.000 – 20.999 kg	1.396	1.702
21.000 – 22.999 kg	1.702	2.426
23.000 – og over	2.426	3.570
<i>Minst 4 aksler</i>		
12.000 – 24.999 kg	1.702	1.721
25.000 – 26.999 kg	1.721	2.484
27.000 – 28.999 kg	2.484	3.727
29.000 – og over	3.727	5.353

B. Kombinasjoner av kjøretøy (vogntog)

<i>Avgiftsgruppe</i>	<i>Luftfjæring</i>	<i>Annet fjæringssystem</i>
<i>2 + 1 aksler</i>		
7.500 – 13.999 kg	364	364
14.000 – 15.999 kg	364	364
16.000 – 17.999 kg	364	493
18.000 – 19.999 kg	493	660
20.000 – 21.999 kg	660	1.060
22.000 – 22.999 kg	1.060	1.265
23.000 – 24.999 kg	1.265	1.990
25.000 – 27.999 kg	1.990	3.215
28.000 kg og over	3.215	5.368
<i>2 + 2 aksler</i>		
16.000 – 24.999 kg	643	1.012
25.000 – 25.999 kg	1.012	1.432
26.000 – 27.999 kg	1.432	1.935
28.000 – 28.999 kg	1.935	2.260
29.000 – 30.999 kg	2.260	3.478
31.000 – 32.999 kg	3.478	4.685
33.000 kg og over	4.685	6.924
<i>2 + minst 3 aksler</i>		
16.000 – 37.999 kg	3.801	5.150
38.000 – 40.000 kg	5.150	6.869
Over 40.000 kg	6.869	9.201
<i>Minst 3 + 1 aksler</i>		
16.000 – 24.999 kg	643	1.012
25.000 – 25.999 kg	1.012	1.432
26.000 – 27.999 kg	1.432	1.935
28.000 – 28.999 kg	1.935	2.260
29.000 – 30.999 kg	2.260	3.478
31.000 – 32.999 kg	3.478	4.685
33.000 – og over	4.685	6.924
<i>Minst 3 + 2 aksler</i>		
16.000 – 37.999 kg	3.403	4.584
38.000 – 40.000 kg	4.584	6.200
Over 40.000 kg	6.200	8.997
<i>Minst 3 + minst 3 aksler</i>		
16.000 – 37.999 kg	2.092	2.456
38.000 – 40.000 kg	2.456	3.486
Over 40.000 kg	3.486	5.337

og

2. Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy

<i>Vektclasser</i>	<i>Avgasskravnivå</i>						
	<i>Ikke EURO</i>	<i>EURO I</i>	<i>EURO II</i>	<i>EURO III</i>	<i>EURO IV</i>	<i>EURO V</i>	<i>0-utslipp</i>
7.500 – 11.999 kg	3.729	2.072	1.450	884	466	290	0
12.000 – 19.999 kg	6.119	3.400	2.379	1.450	765	475	0
20.000 kg og over	10.880	6.233	4.420	2.658	1.403	871	0

§ 2. Departementet kan gi forskrifter om hvilke fjæringssystemer som kan likestilles med luftfjæring og om fastsettelse av avgasskravnivå, herunder om krav til dokumentasjon for registreringsår og avgasskravnivå.

Departementet kan også gi forskrifter om etterberegning av avgift dersom det viser seg at et kjøretøy ikke oppfyller de krav til avgassutslipp som lå til grunn for beregning av avgiften.

§ 3. Departementet kan gi forskrifter om betaling av avgift for utenlandsregistrerte kjøretøy etter antall døgn de befinner seg i Norge (døgnavgift), herunder fastsette høyere døgnavgift for kjøretøy som er registrert i et land som krever høyere bruksavgifter av norske kjøretøy enn av dette lands kjøretøy, samt treffe gjensidige avtaler med andre land om fritak for eller nedsettelse av døgnavgiften.

§ 4. Grunnlaget for avgiften er den vekt som er oppgitt som tillatt totalvekt i motorvognregisteret, for semitrailere den del av totalvekten som faller på semitrailerens aksler. Departementet kan gi forskrifter om at avgiftsgrunnlaget kan settes lavere enn kjøretøyets tillatte totalvekt.

Hvis kjøretøyets totalvekt ikke direkte går frem av vognkortet, settes totalvekten til summen av kjøretøyets egenvekt og tillatt (registrert) lasteevne.

§ 5. Følgende kjøretøy er fritatt fra vektgradert og miljødifferensiert årsavgift:

- a) traktorer,
- b) kjøretøy registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
- c) motorredskaper,
- d) kjøretøy som er 30 år eller eldre. Fritaket gjelder ikke tilhengere,
- e) kjøretøy som i forbindelse med transport av gods fraktes på jernbane (kombinert godstransport),
- f) kjøretøy som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6. Departementet kan gi forskrifter om utskrivning av avgiften i flere terminer, og om forholdsmessig beregning av avgiften ved avregistrering, vraking og omregistrering.

Departementet kan gi forskrifter om betaling av avgift basert på en dagsats på 2 pst. av full vektårsavgift med et fastsatt minstebeløp.

§ 7. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 8. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 9. Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 10. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

IV. Omregistreringsavgift (kap. 5536 post 75)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved omregistrering av nedenfor nevnte, tidligere her i landet registrerte motorvogner og tilhengere med følgende beløp:

	Registreringsår				
	2006 og 2005 kr	2004 kr	2003 kr	2002 til 1995 kr	1994 og eldre kr
<i>a. Mopeder. Motorsykler. Beltemotorsykler.</i>					
1. Mopeder	572	572	572	572	572
2. Motorsykler og beltemotorsykler med motor til og med 250 cm ³ slagvolum, samt elektrisk drevne motorsykler	1.632	1.632	1.632	1.632	1.421
3. Motorsykler og beltemotorsykler med motor over 250 cm ³ slagvolum	2.720	2.720	2.720	2.720	1.421
<i>b. Personbiler. Busser.</i>					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 800 kg	7.989	6.052	4.562	3.049	1.421
2. over 800 kg t.o.m. 1.200 kg	10.909	8.483	6.279	4.353	1.421
3. over 1.200 kg t.o.m. 1.600 kg	15.686	12.184	8.907	6.052	1.421
4. over 1.600 kg	20.315	15.686	11.469	7.829	1.421
<i>c. Lastebiler. Trekkbiler. Varebiler. Kombinerte biler. Campingbiler. Beltebiler.</i>					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 1.000 kg	6.488	4.993	3.916	2.494	1.421
2. over 1.000 kg t.o.m. 2.000 kg	9.905	8.046	5.990	4.135	1.421
3. over 2.000 kg t.o.m. 3.000 kg	13.047	10.435	7.747	5.299	1.421
4. over 3.000 kg t.o.m. 4.000 kg	17.961	14.362	10.771	7.234	7.234
5. over 4.000 kg t.o.m. 5.000 kg	23.093	18.423	13.849	9.234	9.234
6. over 5.000 kg	27.880	22.349	16.704	11.234	11.234

	Registreringsår				
	2006 og 2005 kr	2004 kr	2003 kr	2002 til 1995 kr	1994 og eldre kr
<i>d. Biltilhengere, herunder semitrailere og campingtilhengere, med egenvekt over 350 kg.</i>					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. over 350 kg t.o.m. 1.000 kg	6.482	4.992	3.916	2.494	2.494
2. over 1.000 kg t.o.m. 2.000 kg	7.485	5.990	4.562	2.924	2.924
3. over 2.000 kg t.o.m. 3.000 kg	9.067	7.296	5.472	3.650	3.650
4. over 3.000 kg t.o.m. 4.000 kg	12.058	9.576	7.371	4.791	4.791
5. over 4.000 kg t.o.m. 5.000 kg	16.995	13.681	10.264	6.787	6.787
6. over 5.000 kg	22.436	17.617	13.175	8.781	8.781

§ 2. Det gis fritak eller refusjon av avgift ved omregistrering av kjøretøy:

1. ved ren navneendring (bevilling for/registrering av navnebytte må foreligge),
2. på ektefelle,
3. mellom foreldre og barn som arv (fullt skifte),
4. som er 30 år eller eldre,
5. som utloddes og som tidligere har vært registrert på utlodderen,
6. som skal registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
7. på NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred,
8. som registreres på Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
9. som har vært registrert på samme eier i 2 måneder eller mindre (samlet påskiltings-/registreringstid),
10. som tas tilbake av selger som følge av hevet kjøp etter kjøpslovens bestemmelser,
11. ved fusjon mellom aksjeselskaper,
12. ved omdannelse av virksomheter når tidligere og ny(e) eier(e) er identiske,
13. ved sletting av registrert eier eller medeier i motorvognregisteret.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4. Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 5. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

V. Avgift på bensin (kap. 5536, post 76)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på bensin. Avgift betales med følgende beløp pr. liter:

- a) for svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 4,10,
- b) for lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 4,14,
- c) for annen bensin: kr 4,14.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen. Departementet kan videre gi forskrifter om at det skal betales avgift av annet flytende brennstoff som anses anvendelig som motordrivstoff. Departementet avgjør hva som er anvendelig som motordrivstoff.

§ 2. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på bensin til følgende anvendelsesområder:

- a) Utførsel.
- b) Fly, unntatt Forsvarets fly.
- c) Diplomater m.m.
- d) Nødvendig bruk i Den nordiske investeringsbankens offisielle virksomhet.
- e) Teknisk og medisinsk formål.
- f) Som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense.
- g) Båter og snøscootere i veiløse strøk.
- h) Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.

- i) Reisegods og reiseutstyr.
- j) Motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor der den benyttede bensin har særlige helse- og miljømessige egenskaper.
- k) Bensin gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).
- l) NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- m) Kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3. I tilfelle misbruk kan departementet nekte avgiftsfritak eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 4. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6. Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

VI. Avgift på mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodieselavgift) (kap. 5536 post 77)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på mineralolje til fremdrift av motorvogn. Avgift betales med følgende beløp pr. liter:

- a) for svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 2,97,
- b) for lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,02,
- c) for annen mineralolje: kr 3,02.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂ - og svovselavgift på mineralske produkter.

§ 2. Når oljer er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal det ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd.

Departementet kan i særskilte enkeltstående tilfeller bestemme at:

- a) fritak for avgiftsplikten kan skje på annen måte enn bruk av merket olje, eller
- b) avgift skal betales ved bruk av merket olje.

§ 3. På vilkår fastsatt av departementet kan det benyttes merket olje:

- 1. I følgende motorvogner:
 - a) traktorer,
 - b) motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
 - c) motorredskaper,
 - d) tilhørende Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
 - e) tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- 2. Til annen bruk enn fremdrift av motorvogn.

§ 4. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på autodiesel:

- a) som bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk,
- b) for andel av biodiesel i mineraloljen,
- c) til motorvogner tilhørende fremmede lands diplomatiske tjenestemenn som er tilsatt her og er offisielt anmeldt. Det samme gjelder for mineralolje til framdrift av motorvogn som nyttes av utsendt generalkonsul, konsul og visekonsul i den utstrekning tilsvarende norske tjenestemenn nyter samme fordel i vedkommende fremmede land.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7. Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på båtmotorer (kap. 5537, post 71)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved import og innenlandsk tilvirking av båtmotorer (fremdriftsmotorer) med kr 137,50 pr. hk. Som båtmotor anses også motorblokker til slike.

Avgiftsplikten gjelder båtmotorer på minst 9 hk.

Elektriske motorer er unntatt fra avgiftsplikt.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av denne bestemmelsen.

§ 2. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på båtmotorer som:

- a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b) Er nødvendig for Den nordiske investeringsbankens offisielle virksomhet.
- c) Fra tilvirkers, importørs eller forhandlers lager
 1. utføres til utlandet,
 2. legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1,
 3. leveres til bruk i fartøy registrert i fiskebåtregisteret (dog ikke utenbordsmotorer og hekkaggregater),
 4. leveres til bruk i fartøy mv. registrert i skipsregisteret, med unntak av fritidsbåter,
 5. kommer i retur.
- d) Innføres tollfritt i medhold av tolltariffens innledende bestemmelser § 11, pkt. 10, 12, 13 eller 14 e.
- e) Benyttes i Forsvarets marinefartøy.
- f) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5. Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Forbruksavgift på elektrisk kraft (kap. 5541 post 70)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 10,05 øre pr. kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.

En redusert sats på 0,45 øre pr. kWh benyttes for levering av kraft:

- a) til industri, bergverk, produksjon av fjernvarme og arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen, og
- b) i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord.

Avgift skal også betales ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk.

Departementet kan gi forskrifter om nærmere avgrensning av avgiftsplikten.

§ 2. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på kraft som:

- a) er produsert ved energigjenvinningsanlegg og leveres direkte til sluttbruker,
- b) er produsert i aggregat med generator som har merkeytelse mindre enn 100 kVA og leveres direkte til sluttbruker,
- c) er produsert i nødstrømsaggregat i tilfeller hvor den normale elektrisitetsforsyning har sviktet,
- d) leveres til NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred,
- e) leveres til Den nordiske investeringsbankens offisielle virksomhet,
- f) brukes til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
- g) leveres energiintensive foretak i treforedlingsindustri anlegg som deltar i godkjent energieffektiviseringsprogram. Fritaket gjelder kraft etter § 1 annet ledd bokstav a,
- h) leveres veksthusnæringen,
- i) leveres til bruk i driften av verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- j) er produsert i mottrykksanlegg,

- k) leveres husholdninger og offentlig forvaltning i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord,
 - l) leveres til andre enn husholdninger og offentlig forvaltning i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord, såfremt fordelingen av fritaket sammen med bagatellmessig støtte gitt i vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2006 ikke overstiger 270.000 kroner i 2006,
 - m) leveres i direkte sammenheng med produksjon av elektrisk kraft.
- Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5. Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner om ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Grunnavgift på fyringsolje mv. (kap. 5542 post 70)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på mineralolje med kr 0,421 pr. liter.

§ 2. Unntatt fra avgiftsplikt er:

- a) flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,
- b) olje som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift).

§ 3. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på mineralolje til følgende anvendelsesområder:

1. Utførsel.
2. Skip i utenriks fart.
3. Gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart.
4. Fiske og fangst i nære farvann.
5. Fiske og fangst i fjerne farvann.
6. Anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.
7. Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
8. Benyttes som råstoff i industriell virksomhet dersom mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt.
9. Innføres som reisegods eller reiseutstyr.
10. Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.
11. NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
12. Treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien.
13. Nødvendig bruk i Den nordiske investeringsbankens offisielle virksomhet.
14. Kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7. Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

*Miljøavgifter på mineralske produkter mv.**A. CO₂ -avgift på mineralske produkter (kap. 5543, post 70)*

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂ -avgift til statskassen på følgende mineralske produkter etter følgende satser:

- a) Mineralolje: kr 0,53 pr. liter. For treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien er satsen kr 0,27 pr. liter.
- b) Bensin: kr 0,79 pr. liter.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på produkter til følgende anvendelsesområder:

1. Generelle fritak for produkter som
 - a) Utføres.
 - b) Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
 - c) Innføres som reisegods og reiseutstyr.
 - d) Benyttes som råstoff i industriell virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår utslipp av karbon til luft eller utslippet er vesentlig lavere enn den benyttede mengde råstoff skulle tilsi.
 - e) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
 - f) Selges til eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
 - g) Kommer i retur til registrert virksomhets lager.
2. Mineralolje til bruk i
 - a) Skip i utenriks fart.
 - b) Fiske og fangst i fjerne farvann.
 - c) Fiske og fangst i nære farvann.
 - d) Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.
 - e) Fly i utenriks fart.
3. Bensin til bruk for
 - a) Diplomater m.m.
 - b) Tekniske og medisinske formål.
 - c) Motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor der den benyttede bensin har særlige helse- og miljømessige egenskaper.
 - d) Bensin gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).
 - e) Fly i utenriks fart.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan fastsette forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritaket.

§ 4. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5. Departementet kan ved overtredelse av § 2 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 6. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7. Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

B. Svovelavgift (kap. 5543 post 71)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen på mineralolje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel med 7 øre pr. liter for hver påbegynt 0,25 pst. vektandel svovel.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på produkter til følgende anvendelsesområder:

- a) Utførsel.
- b) Skip i utenriks fart.

- c) Fiske og fangst i fjerne farvann.
- d) Fly i utenriks fart.
- e) Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- f) Reisegods og reiseutstyr.
- g) Utslipet av svovel til atmosfæren er mindre enn det som svovelinnholdet i de benyttede produkter skulle tilsi.
- h) Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.
- i) NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- j) Nødvendig bruk i Den nordiske investeringsbankens offisielle virksomhet.
- k) Kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan fastsette forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5. Departementet kan ved overtredelse av § 2 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 6. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7. Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

C. Avgift på smøreolje mv. (kap. 5542 post 71)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på smøreolje mv. med kr 1,65 pr. liter.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på smøreolje mv. til følgende anvendelsesområder:

- a) Utførsel.
- b) Utenriks fart.
- c) Fiske og fangst i fjerne farvann.
- d) Anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.
- e) Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- f) Er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved innførsel eller utførsel.
- g) Fly, unntatt olje til Forsvarets fly.
- h) Råstoff i industriell virksomhet som i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt.
- i) Omsettes i detaljforpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter.
- j) Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.
- k) NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- l) Kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4. Departementet kan ved overtredelse av § 2 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 5. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6. Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på sluttbehandling av avfall (kap. 5546 post 70)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen for sluttbehandling av avfall etter de satser som fremkommer av § 2 og § 3. Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av disse bestemmelsene.

§ 2. Ved innlevering av avfall til deponi skal det betales avgift etter følgende satser pr. tonn avfall:

1. kr 416 for anlegg
 - a) som oppfyller kravene til dobbel bunn- og sidetetting i forskrift 21. mars 2002 nr. 375 om deponering av avfall (deponiforskriften) vedlegg I punkt 3.1–3.3, eller
 - b) der det etter en risikovurdering er lempet på kravene til bunn- og sidetetting i henhold til deponiforskriften vedlegg I punkt 3.4.
2. kr 542 for anlegg som ikke oppfyller kravene i nr. 1.

§ 3. Ved forbrenning av avfall skal det betales avgift ved utslipp av følgende stoffer etter følgende satser:

<i>støv</i>	<i>HF</i>	<i>HCl</i>	<i>NO_x</i>	<i>SO₂</i>	<i>Hg</i>	<i>Cd</i>
kr 0,611 pr. gram	kr 21,60 pr. gram	kr 0,108 pr. gram	kr 0,0159 pr. gram	kr 0,018 pr. gram	kr 29,22 pr. gram	kr 56,21 pr. gram
<i>Pb</i>	<i>Cr</i>	<i>Cu</i>	<i>Mn</i>	<i>As</i>	<i>Ni</i>	<i>dioksiner</i>
kr 67,12 pr. gram	kr 604,46 pr. gram	kr 0,325 pr. gram	kr 100,57 pr. gram	kr 10,28 pr. gram	kr 9,85 pr. gram	kr 2.487.700 pr. gram

For utslipp av CO₂ skal det betales avgift med kr 41,28 pr. tonn innlevert avfall. Anlegg som ikke brenner avfall som inneholder fossilt materiale skal ikke betale avgift for utslipp av CO₂.

§ 4. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på avfall som:

- a) Innleveres til særskilt behandling etter forskrift 20. desember 2002 nr. 1817 om farlig avfall.
 - b) Innleveres til anlegg for ombruk, gjenvinning eller sortering for gjenvinning.
 - c) Består av uorganisk materiale og som legges på særskilt opplagsplass.
 - d) Er restavfall fra utnyttelse av returfiber i treforedlingsindustrien.
 - e) Består av forurensede jord- og løsmasser, herunder avfall fra nedlagte avfallsdeponi.
- Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6. Oppstår det tvil om avgiftsplikten avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7. Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp eller tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER) (kap. 5547 post 70 og 71)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER), herunder gjenvunnet TRI og PER.

Avgift etter første ledd omfatter også TRI og PER som inngår som bestanddel i andre produkter. Avgift betales bare dersom andelen TRI er over 1 vektprosent av produktets totale vekt eller andelen PER er over 0,1 vektprosent av produktets totale vekt.

Avgift svares av produktet etter følgende intervaller og satser:

	<i>Innhold TRI/PER</i>		<i>Kr pr. kg</i>	
	<i>Pst.</i>	<i>TRI</i>	<i>PER</i>	
1.	Over 0,1 – t.o.m. 1		0,57	
2.	Over 1 – t.o.m. 5	2,83	2,83	
3.	Over 5 – t.o.m. 10	5,67	5,67	
4.	Over 10 – t.o.m. 30	17,00	17,00	
5.	Over 30 – t.o.m. 60	34,00	34,00	
6.	Over 60 – t.o.m. 100	56,67	56,67	

Ved beregning av avgift benyttes den høyeste av enten faktisk eller oppgitt andel TRI/PER.

Departementet kan gi forskrifter om hva som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a) Utføres.
 - b) Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
 - c) Gjenvinnes til eget bruk.
 - d) Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
 - e) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
 - f) Kommer i retur til registrert virksomhets lager.
- Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5. Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) (kap. 5548 post 70)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel eller innenlandsk produksjon av hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), herunder gjenvunnet HFK og PFK.

Avgiftsplikten etter første ledd omfatter også HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer. Departementet kan gi bestemmelser om at avgifter på HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer, fastsettes på annen måte enn etter vekt og at avgiften i slike tilfeller skal betales etter sjablonsatser.

§ 2. Avgiften beregnes etter følgende satser:

<i>Produkttyper</i>	<i>Kjemisk formel</i>	<i>Avgiftssats (kr/kg)</i>
<i>HFK:</i>		
HFK-23	CHF ₃	2.229
HFK-32	CH ₂ F ₂	124
HFK-41	CH ₃ F	29
HFK-43-10mee	C ₅ H ₂ F ₁₀	248
HFK-125	C ₂ HF ₅	534
HFK-134	C ₂ H ₂ F ₄	191
HFK-134a	CH ₂ FCF ₃	248
HFK-152a	C ₂ H ₄ F ₂	27
HFK-143	C ₂ H ₃ F ₃	57
HFK-143a	C ₂ H ₃ F ₃	724
HFK-227ea	C ₃ HF ₇	553
HFK-236fa	C ₃ H ₂ F ₆	1.200
HFK-245ca	C ₃ H ₃ F ₅	107
<i>PFK:</i>		
Perfluormetan	CF ₄	1.239
Perfluoretan	C ₂ F ₆	1.753
Perfluorpropan	C ₃ F ₈	1.334
Perfluorbutan	C ₄ F ₁₀	1.334
Perfluorcyklobutan	c-C ₄ F ₈	1.658
Perfluorpentan	C ₅ F ₁₂	1.429
Perfluorheksan	C ₆ F ₁₄	1.410

Hvis produkttypen er ukjent benyttes den høyeste avgiftssats av de produkttyper det kan være. Ved gassblandinger beregnes avgiften for den enkelte produkttype i blandingen. Er blandingsforholdet ukjent benyttes satsen for produkttypen med høyest sats for hele vekten.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av denne bestemmelsen.

§ 3. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a) Utføres.
- b) Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.

- c) Legges inn på tollager, når varene er bestemt utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- d) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- e) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- f) Selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
- g) Gjenvinnes.
- h) Kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6. Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv. (kap. 5555 post 70)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på sjokolade- og sukkervarer mv. med kr 16,07 pr. kg av varens avgiftspliktige vekt. Det skal også betales avgift av slike varer uten tilsetning av sukker eller søtningsmiddel. Departementet kan gi forskrifter om hva som skal anses som avgiftspliktige sjokolade- og sukkervarer.

§ 2. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b) Selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens virksomhet.
- c) Fra/til tilvirkers eller importørs lager
 - 1. utføres til utlandet,
 - 2. leveres direkte eller via tollager til slik bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24,
 - 3. kommer i retur.
- d) Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- e) Brukes som råstoff mv. ved fremstilling av varer.
- f) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5. Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv. (kap. 5556 post 70)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på:

- a) alkoholfrie drikkevarer, pr. liter salgsvare: kr 1,61,
- b) sirup som nyttes til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener o.l., pr. liter salgsvare: kr 9,81,
- c) kullsyre som blir solgt eller innført til tilvirkning av alkoholfrie drikkevarer som ikke skal selges, pr. kg kullsyre: kr 65,12.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles i dette regelverket også drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol, jf. Stortingets vedtak om avgift på alkohol § 1 B nr. 2 bokstav a.

§ 2. Unntatt fra avgiftsplikten er følgende kullsyrefrie drikkevarer:

- a) råsaft, saftkonsentrat, juice, nektar, sirup, drikkevarer fremstilt av grønnsaker, vann uten tilsetning av smaksstoffer, saft av frukt og bær samt konsentrat av disse,
- b) melk, melkeprodukter,
- c) drikkevarer fremstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av dette,

- d) varer i pulverform,
- e) korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
- f) morsmelkeerstatning.

§ 3. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b) Selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
- c) Fra tilvirkers eller importørs lager
 - 1. utføres til utlandet,
 - 2. leveres direkte eller via tollager til slik bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24,
 - 3. kommer i retur.
- d) Nytt til ervervsmessig fremstilling av annet enn drikkevarer.
- e) Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- f) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6. Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7. Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av bestemmelsene i § 1 og § 2.

§ 8. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgifter på drikkevareemballasje (kap. 5559 post 71–74)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen på følgende drikkevareemballasje og etter følgende satser pr. emballasjeeinheit:

1. Miljøavgift	
a) Glass og metall	kr 4,54
b) Plast	kr 2,74
c) Kartong/papp	kr 1,13

Departementet kan på nærmere vilkår fritta for, sette ned eller refundere miljøavgiften dersom emballasjen inngår i et retursystem.

2. Grunnavgift	
Engangsemballasje	kr 0,93

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2. Unntatt fra grunnavgiften er emballasje som inneholder følgende alkoholfrie drikkevarer:

- a) råsaft, saftkonsentrat, juice, nektar, sirup, drikkevarer fremstilt av grønnsaker, saft av frukt og bær samt konsentrater av disse,
- b) melk, melkeprodukter,
- c) drikkevarer fremstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av disse,
- d) varer i pulverform,
- e) korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
- f) morsmelkeerstatning.

For miljøavgiften gjelder bokstavene d og f tilsvarende.

§ 3. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for miljø- og grunnavgift på drikkevareemballasje:

- a) med rominnhold på minst 4 liter,
- b) som selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet,
- c) som selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- d) som fra registrert virksomhets eller importørs lager
 - 1. utføres til utlandet,
 - 2. leveres direkte eller via tollager til slik bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24,

3. kommer i retur,
- e) bringes med som reisegoods eller reiseutstyr til personlig bruk,
 - f) selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

- § 4. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.
- § 5. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.
- § 6. Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.
- § 7. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.
- § 8. Departementet kan vurdere overgangsordninger ved systemomlegging av avgiften i enkelttilfeller og etter en særskilt vurdering.

Avgift på sukker mv. (kap. 5557 post 70)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på sukker mv. med kr 6,23 pr. kg av varens avgiftspliktige vekt.

§ 2. Avgiftsplikten omfatter:

- 1. Sukker (roe-/bete- og rørsukker).
- 2. Sirup og sukkeropløsning av nevnte varer.

§ 3. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på sukker som:

- a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b) Selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
- c) Fra tilvirkers eller importørs lager
 - 1. utføres til utlandet,
 - 2. leveres direkte eller via tollager til slik bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24,
 - 3. kommer i retur.
- d) Nytt til ervervsmessig fremstilling av varer.
- e) Bringes med som reisegoods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- f) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- g) Nytt til biavl.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4. Departementet kan gi forskrifter om hvilken ervervsmessig fremstilling av varer som faller inn under § 3 bokstav d.

§ 5. Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7. Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8. Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av bestemmelsene i § 1 og § 2.

§ 9. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Dokumentavgift (kap. 5565 post 70)

§ 1. Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales avgift til statskassen ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn, med 2,5 pst. av avgiftsgrunnlaget, dog minst kr 250.

Ved tinglysing av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper betales avgift med kr 1.000 pr. hjemmelsoverføring.

§ 2. Fritatt for avgift er:

- a) Gaveandel i dokument som inneholder gave og lignende til det offentlige eller til stiftelser og legater med allmennyttige formål, eller til foreninger med allmennyttige formål som har styresete her i landet.

- b) Dokument som overfører rettigheter til fast eiendom til utenlandske diplomatiske og konsulære misjoner.
 - c) Overføring av hjemmel til fast eiendom til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
 - d) Egen sameieandel ved overtagelse av fast eiendom ved oppløsning av sameie.
 - e) Overføring av hjemmel til fast eiendom mellom ektefeller.
 - f) Ideell arveandel etter loven i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom på skifte eller fra uskiftet bo. Forskudd på arv regnes ikke som arveandel og heller ikke testamentsarv i den utstrekning den overstiger lovens arveandel.
 - g) Overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle, i forbindelse med salg etter reglene om tvangssalg.
 - h) Overføring av hjemmel til fast eiendom til NATO eller NATOs hovedkvarter i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av.
 - i) Overføring av hjemmel til fast eiendom mellom den krets av kongefamilien som har arve- og gaveavgiftsfritak, jf. lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 1 femte ledd.
- Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3. Ved førstegangsoverføring av en selvstendig og i sin helhet nyoppført bygning som ikke er tatt i bruk, og overføring av bygg under arbeid betales avgift bare av salgsværdien av tomte dersom det blir tinglyst hjemmelsoverføring til denne.

§ 4. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5. Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på frekvenser (kap. 5583 post 70)

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan:

1. fastsette en avgift knyttet til disponering av frekvenser til drift av tredje generasjons system for mobilkommunikasjon (bl.a. UMTS),
2. fastsette en avgift knyttet til disponering av frekvenser til drift av andre generasjons mobilkommunikasjonssystem,
3. forestå salg av 5-sifrede telefonnummer,
4. fastsette nærmere bestemmelser om beregning og oppkreving av avgiftene.

Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309 post 29)

§ 1. For 2006 kan departementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner for frekvenser.

§ 2. Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner. Beløpet skal innbetales til statskassen.

§ 3. Departementet kan gi forskrifter om innbetaling og oppkreving av beløpet.

Avgifter på matproduksjon (kap. 4115)

- a) Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2006 kan oppkreve matproduksjonsavgifter begrenset oppad til følgende satser:
 1. Avgift på norsk produsert kjøtt med en sats på kr 0,48 pr. kg.
 2. Avgift på andre norsk produserte animalia med en sats på 1,86 prosent.
 3. Avgift på norskproduserte vegetabilier med en sats på 0,75 prosent.
 4. Avgift på fisk landet fra EØS-fartøy med en sats på kr 13,40 pr. mottatt tonn råstoff.
 5. Avgift på fisk landet fra tredjelandsfartøy med en sats på kr 13,40 pr. mottatt tonn.
 6. Avgift på fisk tatt om bord på norsk fabrikkfartøy eller omlastet til utenlandsk fartøy med en sats på kr 13,40 pr. mottatt tonn.
 7. Avgift på produksjon av oppdrettsfisk med en sats på kr 13,40 pr. mottatt tonn fisk til slakting.
 8. Avgift på importerte fisk og fiskevarer med en sats på kr 13,40 pr. tonn.
 9. Avgift på importerte råvarer, unntatt fisk og fiskevarer, med en sats på 1,21 pst.
 10. Avgift på importerte ferdigvarer og halvfabrikata, unntatt fisk og fiskevarer, med en sats på 0,75 pst.
- b) Avgiftene skal dekke kostnader ved tilsyn og kontroll. Avgiftene oppkreves i henhold til lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 21, lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern § 30a, lov 4. desember 1992 nr. 130 om husdyravl § 6a og lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell § 37a.

24. nov. Nr. 1411 2005**Vedtak om tollavgifter for budsjetterminen 2006.**

Kunngjøring fra Finansdepartementet av stortingsvedtak 24. november 2005 med hjemmel i Kongeriget Norges Grundlov 17. mai 1814 § 75 litra a. Kunngjort 12. desember 2005.

I

Tolltariffen slik den gjelder 31. desember 2005, herunder tolltariffens innledende bestemmelser, skal fortsatt gjelde fra 1. januar 2006 med følgende endringer:

I tolltariffens innledende bestemmelser gjøres følgende endringer:

§ 2 nr. 3 første, annet og tredje ledd skal lyde:

3. Varer som er omfattet av en frihandelsavtale inngått mellom Norge og fremmed stat eller gruppe av stater kan innenfor rammen av slike avtaler innføres med redusert toll, tollfritt eller med annen tollmessig justering. Preferansetollbehandling innvilges under forutsetning av at opprinnelsesreglene til den aktuelle frihandelsavtalen er oppfylt.

Følgende frihandelsavtaler er virksomme pr. 1. januar 2006:

- Avtalen om opprettelse av Det Europeiske Økonomiske Samarbeidsområde, EØS-avtalen
- Konvensjonen om opprettelse av Det Europeiske Frihandelsforbund
- Handelsavtalen EF – Norge
- Frihandelsavtalen EFTA – Tyrkia
- Frihandelsavtalen EFTA – Israel
- Frihandelsavtalen EFTA – Romania
- Frihandelsavtalen EFTA – Bulgaria
- Frihandelsavtalen Norge – Færøyene
- Interim frihandelsavtale EFTA – PLO på vegne av Den palestinske selvstyremyndighet
- Frihandelsavtalen EFTA – Marokko
- Frihandelsavtalen EFTA – Mexico
- Frihandelsavtalen EFTA – Makedonia
- Frihandelsavtalen EFTA – Jordan
- Frihandelsavtalen EFTA – Kroatia
- Frihandelsavtalen EFTA – Singapore
- Frihandelsavtalen EFTA – Chile
- Frihandelsavtalen EFTA – Tunisia

Tollpreferanser gis under samme forutsetninger også for varer som er omfattet av bilaterale eller unilaterale erklæringer inngått i tilknytning til disse frihandelsavtalene.

§ 20 skal lyde:

§ 20. (gjenutførsel i uforandret stand)

1. Toll kan tilbakebetales for varer som i uendret og ubrukt stand:
 - a) utføres til utlandet i forbindelse med salg,
 - b) overføres til Svalbard eller Jan Mayen,
 - c) utføres til bruk om bord, eller for salg til passasjerer i fartøyer eller luftfartøyer dersom slike varer og mengder kunne vært tildelt ufortollet i medhold av § 24,
 - d) legges inn på tollager når varene er bestemt for slik utførsel/overførsel som nevnt i denne paragraf.
2. Toll kan tilbakebetales for varer som utføres til bruk i forbindelse med utforskning og utnytting av undersjøiske naturforekomster i havområdet utenfor tollområdet, dersom slike varer og mengder kunne vært tildelt ufortollet i medhold av § 24.

§ 24 nr. 1 skal lyde:

1. Tollmyndighetene kan bestemme om og i hvilket omfang det kan:
 - a) utføres ufortollede varer til bruk om bord eller for salg til passasjerer i fartøyer eller luftfartøyer,
 - b) utføres ufortollede varer til bruk i forbindelse med utforskning og utnytting av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor tollområdet,
 - c) selges ufortollede varer fra skattefrie utsalg («taxfree») til passasjerer som reiser til utlandet, Svalbard eller Jan Mayen. Det samme gjelder salg til passasjerer som ankommer Norge med luftfartøy og som oppfyller vilkårene for tollfrihet, jf. § 11 nr. 10.

II

Finansdepartementet gis fullmakt til å iverksette de tollmessige sider ved eventuelle frihandelsavtaler som inngås i 2006 mellom EFTA-landene og henholdsvis Canada, Egypt, Libanon, Sør-Korea, Thailand og SACU (Sør-Afrika, Botswana, Namibia, Lesotho og Swaziland).

Finansdepartementet gis tilsvarende fullmakt til å iverksette bilaterale landbruksavtaler inngått under de nevnte frihandelsavtaler.

III

Finansdepartementet gis fullmakt til å innarbeide tekniske endringer i tolltariffen.

5. des. Nr. 1412 2005

Delegering av fullmakter til departementene i henhold til bevilgningsreglementet (Rundskriv R-110/2005).

Fastsatt av Finansdepartementet 5. desember 2005 med hjemmel i bevilgningsreglementet 26. mai 2005 nr. 876, jf. delegeringsvedtak 2. desember 2005 nr. 1359. Kunngjort 12. desember 2005.

1. Innledning

Stortinget vedtok 26. mai 2005 et nytt bevilgningsreglement på grunnlag av St.prp.nr.48 (2004–2005) Om bevilgningsreglementet, jf. Innst.S.nr.187 (2004–2005). Det nye reglementet skal tre i kraft 1. januar 2006, og avløser gjeldende reglement av 19. november 1959 nr. 2 med senere endringer.

I hovedsak er endringene i det nye reglementet redaksjonelle og språklige. De innholdsmessige endringene er i første rekke formalisering av praksis og presisering av gjeldende bestemmelser.

1959-reglementet inneholder en del fullmakter for Kongen til å gjøre unntak fra eller utfylle reglementets bestemmelser. Kongen har i stor utstrekning delegert fullmaktene til Finansdepartementet, som igjen har delegert flere av dem videre til departementene og fastsatt nærmere vilkår for bruken. Det vises til Finansdepartementets rundskriv 11. april 2003 nr. 513 (R-4/2003) Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet.

Det nye bevilgningsreglementet viderefører i hovedsak gjeldende fullmakter for Kongen til å gjøre unntak fra eller utfylle reglementets bestemmelser. Ved kongelig resolusjon 2. desember 2005 nr. 1359 er disse fullmaktene, med et par unntak, delegert til Finansdepartementet. Med hjemmel i denne resolusjonen vil Finansdepartementet i foreliggende rundskriv fastsette departementenes fullmakter til å gjøre unntak fra enkelte av bevilgningsreglementets hovedprinsipper, jf. punkt 2. I tillegg vil det bli redegjort for fullmakter som ikke delegeres til departementene, men som åpner for at departementene kan søke om samtykke fra Finansdepartementet i enkeltsaker, jf. punkt 3. Punkt 4 redegjør for et par andre fullmakter som Finansdepartementet har fått, mens punkt 5 inneholder bestemmelser om ikrafttredelse.

2. Departementenes fullmakter til å benytte bevilgningsreglementets unntaksbestemmelser

2.1. Innledende merknader

Ved Finansdepartementets rundskriv 11. april 2003 nr. 513 (R-4/2003), fikk departementene enkelte fullmakter til å gjøre unntak fra bevilgningsreglementets hovedprinsipper. Disse fullmaktene fornyes i punktene 2.2 og 2.4–2.6 nedenfor. Fullmaktene er justert med endrede hjemmelshenvisninger og terminologi som følge av det nye bevilgningsreglementet. Punkt 2.3 inneholder en ny fullmakt til å inngå visse driftsavtaler som pådrar staten forpliktelser utover budsjettåret. I punkt 2.7 gis en del fellesbestemmelser for fullmaktene. Disse svarer til dagens bestemmelser.

2.2. Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Hovedregelen i det nye bevilgningsreglementet § 3 fjerde ledd første setning er at utgifter skal føres brutto i budsjett og bevilgningsregnskap. Samme ledd annen setning gir imidlertid Kongen fullmakt til å gi bestemmelser om nettoføring i forbindelse med utskifting av utstyr.

Med hjemmel i kongelig resolusjon 2. desember 2005 nr. 1359 gis departementene fullmakt til å samtykke i nettoføring ved utskifting av utstyr på følgende vilkår:

- a) Inntekter fra salg av brukt utstyr kan nettoføres på post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten.
- b) Salgsinntektene må skrive seg fra utskiftinger som er ledd i en rutinemessig fornyelse av utstyr. I praksis vil dette gjelde inntekter fra salg av utstyr som er av en slik art at det ved anskaffelsen skal dekkes under post 01 Driftsutgifter. Inntekter fra salg av utstyr som etter sin art skal dekkes under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, må bruttoføres på vanlig måte.
- c) Salgsinntektene skal føres til kredit på underpost 01–21 og på underpost 21–21. Føringen må gjøres slik at det er mulig å kontrollere at grensen på fem prosent ikke overskrides.

2.3. Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Hovedregelen i det nye bevilgningsreglementet § 6 første ledd første setning er at staten bare kan pådras forpliktelser som først skal dekkes etter utløpet av budsjettåret når Stortinget har gitt særlig samtykke til dette. Etter samme paragraf, annet ledd, kan Kongen likevel på visse vilkår gi bestemmelser om adgang til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret.

Med hjemmel i kongelig resolusjon 2. desember 2005 nr. 1359 gis departementene fullmakt til å samtykke i at det inngås leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på følgende vilkår:

- a) Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde anskaffelser til den ordinære driften av statlige virksomheter. Hvilke typer anskaffelser det her dreier seg om, vil kunne variere etter virksomhetens oppgaver, men alminnelige eksempler vil være leie av lokaler og kontorutstyr, samt kjøp av renholds- og vaktmestertjenester.
- b) Utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden.
- c) For alle avtaler utover budsjettåret, må behovet for oppsigelsesklausuler nøye vurderes. Hensynet til den framtidige handlefriheten skal veie tungt ved vurderingen. Særlig gjelder dette ved langsiktige avtaler.

Det vises for øvrig til bevilgningsreglementet § 10 første ledd der det bl.a. kreves at utgiftsbevilgninger skal disponeres på en slik måte at ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til de forutsatte resultater, samt til et lignende krav i økonomireglementet § 4. Disse bestemmelsene innebærer på foreliggende område både et krav til å vurdere mulige alternativer til leie og kjøp av tjenester, og til utforming av vilkårene i eventuelle avtaler om leie og kjøp av tjenester.

Det understrekes at bestemmelsene i punkt 2.3 bare gjelder adgangen til å pådra forpliktelser utover budsjettåret. Departementene må derfor være oppmerksom på at det på enkelte områder kan være fastsatt bestemmelser som også regulerer adgangen til å inngå driftsavtaler av den art det her er tale om. Slike bestemmelser kommer selvsagt i tillegg.

2.4. Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Hovedregelen i det nye bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning er at det ikke er adgang til å overskride utgiftsbevilgninger. Bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd nr. 1 inneholder imidlertid et unntak ved at Kongen kan gi bestemmelser om overskridelse av driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter.

Med hjemmel i kongelig resolusjon 2. desember 2005 nr. 1359, gis departementene fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter på følgende vilkår:

- a) Postene 01 Driftsutgifter og 21 Spesielle driftsutgifter, kan overskrides med inntil 2 prosent av bevilgningen mot tilsvarende merinntekter. De aktuelle utgifts- og inntektspostene må høre under utgifts- og inntektskapitler som har gjensidig henvisning til hverandre.
- b) Merinntekt og merutgift må beregnes i forhold til den samlede bevilgningen på hver av postene. Overskridelsen må minimum dekkes av merinntekter som bokføres i samme budsjettår.
- c) Merinntekten må være et resultat av økt aktivitet i forhold til budsjettforutsetningene for vedkommende år.
- d) Den inntektsbringende aktiviteten må ligge innenfor det som er virksomhetens mål, oppgaver og rammevilkår.
- e) Den inntektsfinansierte aktiviteten må ikke binde opp et høyere aktivitetsnivå enn det som dekkes av utgiftsbevilgningen dersom merinntektene faller bort.

Departementene kan for det enkelte budsjettår søke Finansdepartementet om *spesielle fullmakter* for enkelte driftsbevilgninger under postene 01 og 21 til å overskride utover 2 prosent av bevilgningen under de aktuelle postene mot tilsvarende merinntekt. Finansdepartementet vil etter en konkret vurdering kunne gi slike fullmakter begrenset til det budsjettåret bevilgningen er gitt for, og på de vilkår som er gitt under bokstavene b)–e) ovenfor, eventuelt også med tilleggsvilkår.

Dersom bokført merinntekt er større enn bokført merutgift i et budsjettår, kan den overskytende merinntekten tas med ved beregning av overføring av ubrukte driftsbevilgninger i medhold av bevilgningsreglementet § 5 tredje ledd nr. 1. De samlede beløp som kan overføres, kan imidlertid ikke overskride 5 prosent av vedkommende driftsbevilgning.

2.5. Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel

Det følger av hovedregelen i det nye bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning at det ikke er adgang til å omdisponere et bevilget utgiftsbeløp fra en post til en annen. Bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd nr. 2 inneholder imidlertid et unntak ved at Kongen kan gi bestemmelser om overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel.

Med hjemmel i kongelig resolusjon 2. desember 2005 nr. 1359, gis departementene fullmakt til å omdisponere fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger på følgende vilkår:

- a) Det kan omdisponeres inntil 5 prosent av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter til post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, under samme kapittel.
- b) Omdisponeringen må ikke føre til økte utgifter ved at den binder opp framtidige drifts- og investeringsutgifter.

Beløp som er omdisponert fra post 01 Driftsutgifter, kan tas med ved beregningen av overførbart beløp under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

2.6. Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Som nevnt i punkt 2.4, er hovedregelen i det nye bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning at det ikke er adgang til å overskride en utgiftsbevilgning. Etter bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd nr. 3 kan imidlertid Kongen gi bestemmelser om overskridelse av driftsbevilgninger med inntil fem prosent til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår.

Med hjemmel i kongelig resolusjon 2. desember 2005 nr. 1359, gis departementene fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål på følgende vilkår:

- a) Postene 01 Driftsutgifter og 21 Spesielle driftsutgifter, kan overskrides med inntil 5 prosent til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår. Forsvarsdepartementet omfattes ikke av fullmakten.
- b) Innsparingen må utgjøre minst en tredjedel av overskridelsen i første påfølgende budsjettår og minst to tredjedeler av samlet overskridelse ved utløpet av andre budsjettår. Innsparingen må skje under de driftsposter som ble overskredet.
- c) Overskridelsen må gå til dekning av utstyrsanskaffelser eller bygningsmessige arbeider.
- d) Fullmakten kan benyttes sammen med fullmakten til å omdisponere inntil fem prosent av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter, til post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. Dette innebærer at beløp det er gitt samtykke til å overskride post 01 med, kan omdisponeres til post 45 dersom utstyrsanskaffelsen eller de bygningsmessige arbeidene er så store at de bør posteres der og ikke under post 01. For post 21 foreligger ikke tilsvarende muligheter til omdisponering.

2.7. Fellesbestemmelser for fullmaktene

2.7.1. Departementenes bruk av fullmaktene. Delegering

Departementene kan velge mellom å beholde bemyndigelsene etter fullmaktene selv eller delegere dem til sine underliggende virksomheter. I førstnevnte tilfelle må de underliggende virksomhetene søke departementet om samtykke til å foreta de aktuelle disposisjonene, mens de i sistnevnte tilfelle kan beslutte dem selv. Både i forbindelse med enkeltsamtykker eller delegasjon, kan departementene sette vilkår utover de som følger av dette rundskrivet.

I en del tilfeller kan det være aktuelt å delegere fullmaktene til flere virksomheter som tildeles budsjettmidler fra samme budsjettpost. Finansdepartementet minner om at alle fullmakter som er omhandlet i dette rundskrivet knytter seg til *budsjettposten* som helhet. Departementene må derfor sørge for å etablere rutiner som gjør det mulig å holde virksomhetens samlede disposisjoner innenfor fullmaktens rammer.

Enkeltsamtykker eller delegasjonsvedtak skal utformes skriftlig. Når et departement eller en virksomhet bruker myndigheten på eget kapittel, bør skriftlig samtykke gis fra den enheten som har ansvaret for den interne budsjettkontrollen.

2.7.2. Varigheten av fullmaktene

De generelle fullmaktene som Finansdepartementet har gitt departementene i dette rundskrivet, gjelder inntil de blir trukket tilbake.

Finansdepartementet forutsetter imidlertid at departementene bare skal benytte de generelle fullmaktene til å fatte konkrete vedtak med virkning for ett budsjettår. Dette innebærer at departementenes fullmakter bare kan delegeres til underliggende virksomheter for ett budsjettår om gangen, fortrinnsvis i de årlige tildelingsbrevene. Videre må enkeltstående samtykker begrenses til vedkommende budsjettår. Finansdepartementet legger til grunn at dette vil gi best oversikt over de fullmakter som gjelder til enhver tid. Videre vil dette være mest i samsvar med de regler som gjelder for bestillingsfullmakter, tilsagnsfullmakter og andre særlige budsjettfullmakter som Stortinget gir i egne romertallsvedtak. Slike fullmakter er normalt ettårige.

2.7.3. Kontroll

Departementene skal føre kontroll med at fullmaktene nyttes etter forutsetningene, og skal ta skriftlig forbehold om at samtykket ellers kan trekkes tilbake.

I forbindelse med forklaringene til det trykte statsregnskapet må departementene i tilknytning til bruk av fullmaktene, vise til hjemmelgrunnlaget og påvise at de foretatte disposisjonene ligger innenfor fullmaktene. Forklaringene til statsregnskapet sendes Riksrevisjonen med kopi til Finansdepartementet.

3. Kongens og Finansdepartementets fullmakter til å samtykke i budsjettendringer

3.1. Kongens fullmakt til å samtykke i at det pådras utgifter uten bevilgningsmessig dekning

3.1.1. Kongens alminnelige fullmakt til å samtykke

Etter det nye bevilgningsreglementet § 11 annet ledd første punktum kan «Kongen i statsråd på vilkår som nevnt

i første ledd, samtykke i at det pådras utgifter uten bevilgningsmessig dekning for inntil fem millioner kroner under den enkelte utgiftspost.»

De alminnelige vilkårene for budsjettendringer som følger av bevilgningsreglementet § 11 første ledd må være oppfylt for at det ved kongelig resolusjon skal kunne pådras utgifter uten bevilgningsmessig dekning. Vilkaene er:

- *Tilleggsutgiften må være «uforutsett».* Det salderte budsjettet skal dekke alle utgifter som det er mulig å forutse når budsjettet vedtas og som i tillegg er høyt nok prioritert til å komme med i budsjettet. Bevilgningsreglementets adgang til å endre budsjettet gjennom tilleggsbevilgninger og samtykker, skal ikke brukes til å fremme forslag om å dekke utgiftsbehov som var kjent på bevilgningstidspunktet, men som var for lavt prioritert til å komme med i det ordinære budsjettet for vedkommende år. Typiske eksempler på uforutsette utgifter er utgifter i forbindelse med brann, maskinelle sammenbrudd, naturkatastrofer mv.
- *Tilleggsutgiften må være «nødvendig».* Kravet om at utgiften må være «nødvendig», bygger på forutsetningen om forvaltningens plikt til å disponere slik at det ikke blir behov for tillegg til budsjettet i løpet av budsjettåret. Dette stiller krav til planlegging, oppfølging og kontroll av forbruket. Det er etter dette ikke nok å konstatere at det isolert sett er ønskelig med et tillegg. Forvaltningen har plikt til å vurdere mulighetene for å dekke de uforutsette utgiftene ved omprioriteringer innenfor den aktuelle utgiftsposten eller gjennom bruk av særlige fullmakter, for eksempel merinntektsfullmakter eller fullmakter til å overskride mot innsparing. Det må også vurderes om utgiftene kan utsettes eller helt unnlates.
- *Tilleggsutgiften må ikke pådras før det er gitt hjemmel til dette ved en tilleggsbevilgning eller samtykke.* Bevilgningsreglementet § 5 annet ledd og § 11 første ledd forutsetter at det må sørges for hjemmel ved bevilgning eller samtykke før det settes i verk tiltak som ikke har dekning i gitte bevilgninger. Dette gjelder ikke bare når et tiltak umiddelbart vil føre til overskridelse, men også når det belaster bevilgningen så sterkt at det vil føre til overskridelse senere i budsjettåret. Det er likevel adgang til å forberede slike saker fordi planlegging og forberedelse er et normalt ledd i forvaltningens ordinære virksomhet. Enkelte forberedende handlinger vil imidlertid faktisk kunne binde Stortingets handlefrihet i betenkelig grad. Som eksempel kan nevnes forhandlinger med interesseorganisasjoner om godtgjørelser og inngåelse av avtaler med forbehold om Stortingets samtykke, innhenting av tilbud mv. Dersom det i slike tilfelle ikke foreligger tilsvarende avtaler fra før og Stortinget heller ikke har gitt særskilt fullmakt, må det vurderes om saken er av en slik størrelse og viktighet at det er naturlig at den forelegges Stortinget for å innhente fullmakt før de forberedende handlinger foretas.

Det nye bevilgningsreglementet § 11 annet ledd setter en beløpsmessig grense for Kongens fullmakt på 5 mill. kroner. Dersom det dreier seg om høyere beløp enn dette, må det fremmes forslag til Stortinget om tilleggsbevilgning, dersom tilfellet ikke faller inn under Kongens ekstraordinære fullmakter, jf. punkt 3.1.2.

Fullmakten er begrunnet i behovet for å kunne håndtere relativt beskjedne budsjettendringer som oppfyller vilkårene i bevilgningsreglementet § 11 første ledd, raskere og lettere enn ved å måtte legge fram proposisjon med etterfølgende stortingsbehandling. Den bør imidlertid ikke brukes mer enn denne begrunnelsen tilsier. Dersom det for eksempel likevel skal fremmes en proposisjon om andre budsjettendringer, bør departementene i denne også ta med forslag som ellers kunne vært avgjort ved kongelig resolusjon.

3.1.2. Kongens ekstraordinære fullmakt til å samtykke

Etter det nye bevilgningsreglementet § 11 annet ledd annet og tredje punktum, kan Kongen i statsråd samtykke i at det pådras utgifter uten bevilgningsmessig dekning for høyere beløp enn 5 mill. kroner dersom det er uomgjengelig nødvendig å pådra utgifter før Stortinget kan gi tilleggsbevilgning. Videre kreves at det må fremmes forslag om tilleggsbevilgning så snart som mulig etterpå, og at utgiftene må begrenses til det strengt nødvendige inntil Stortinget har vedtatt ny bevilgning.

Fullmakten kan som nevnt bare brukes når det er uomgjengelig nødvendig å pådra utgifter før Stortinget kan gi tilleggsbevilgning. Dette kan for eksempel være situasjonen i forbindelse med brann, ulykker eller andre akutte situasjoner. Dersom det til tross for en akutt situasjon er mulig å vente på Stortingets bevilgning, kan imidlertid fullmakten ikke brukes. Det må i denne forbindelse tas hensyn til at proposisjoner kan fremmes like raskt som kongelige resolusjoner og at Stortinget har muligheter til å forsette behandlingen i spesielle saker. I enkelte tilfeller kan det også være mulig å avvente Stortingets behandling uten tidstap ved å forberede de nødvendige tiltakene med forbehold om Stortingets samtykke.

Når fullmakten benyttes, skal det fremmes bevilgningsforslag for Stortinget så snart som mulig. Inntil Stortinget har ferdigbehandlet forslaget om tilleggsbevilgning, må utgiftene begrenses til det som er strengt nødvendig.

3.2. Finansdepartementets fullmakt til å samtykke i at det pådras utgifter uten bevilgningsmessig dekning

Etter det nye bevilgningsreglementet § 11 tredje ledd kan Kongen bestemme at Finansdepartementet kan samtykke i at det pådras utgifter uten bevilgningsmessig dekning for saker som gjelder mindre beløp og ikke er av prinsipiell natur.

Ved kongelig resolusjon 2. desember 2005 nr. 1359 er Finansdepartementet gitt fullmakt til å samtykke i at det pådras utgifter uten bevilgningsmessig dekning for inntil 2 mill. kroner når saken ikke er av prinsipiell natur. Saker som gjelder høyere beløp eller er av prinsipiell natur, må avgjøres ved kongelig resolusjon eller tilleggsbevilgning.

De alminnelige vilkårene for budsjettendringer etter det nye bevilgningsreglementet § 11 første ledd, gjelder også for saker som avgjøres av Finansdepartementet, jf. punkt 3.1.1.

Dersom det likevel skal fremmes proposisjon om andre budsjettendringer, bør departementene i denne også ta med forslag som ellers kunne vært avgjort ved samtykke fra Finansdepartementet, jf. punkt 3.1.1 siste avsnitt.

3.3. Kongens og Finansdepartementets fullmakt til å samtykke i å pådra staten forpliktelser for framtidige budsjettår

Som hovedregel kreves samtykke fra Stortinget for å kunne pådra staten forpliktelser for framtidige budsjettår, jf. det nye bevilgningsreglementet § 6 første ledd, første setning.

På samme måte som for bevilgninger, kan det i løpet av budsjettåret bli behov for en ny fullmakt eller utvidelse av en tidligere gitt fullmakt. Etter bevilgningsreglementet § 11 femte ledd skal saken i så fall håndteres i samsvar med første, annet og tredje ledd i samme paragraf.

Dette innebærer at Kongen har samme fullmakt til å samtykke i at det pådras forpliktelser utover budsjettåret som til å samtykke i at det pådras utgifter uten bevilgningsmessig dekning i budsjettåret. Videre har Kongen myndighet til å gi Finansdepartementet fullmakt i saker som ikke er av prinsipiell natur. Ved kongelig resolusjon 2. desember 2005 nr. 1359 har Finansdepartementet fått fullmakt til å samtykke opp til 2 mill. kroner.

De alminnelige vilkårene for budsjettendringer etter bevilgningsreglementet § 11 første ledd, må være til stede. Dette innebærer:

- Behovet for fullmakten må være uforutsett.
- Fullmakten må være nødvendig.
- Det kan ikke pådras forpliktelser for framtidige budsjettår før det er innhentet samtykke.

Det vises til punkt 3.1.1 der det nærmere innholdet av disse vilkårene er omtalt.

3.4. Framgangsmåten i forbindelse med budsjettendringer

Alle saker som gjelder budsjettendringer ved tilleggsbevilgning eller samtykke fra Kongen eller Finansdepartementet, skal først legges fram for Finansdepartementet som vil vurdere både om vilkårene for budsjettendringer er tilstede og i tilfelle hvilken instans som er den rette for å vedta dette.

4. Andre fullmakter for Finansdepartementet

Til orientering nevnes at Finansdepartementet ved kongelig resolusjon 2. desember 2005 nr. 1359 har fått fullmakt til å gi utfyllende bestemmelser om:

- hvilke utgifter og inntekter som faller inn under de enkelte avdelingene for avdelingene for utgifts- og inntektsposter, jf. § 4 femte ledd i det nye bevilgningsreglementet.
- føringen av statsregnskapet, jf. § 13 sjuende ledd i det nye bevilgningsreglementet.
- plassering av deler av statskassens kontantbeholdning, jf. § 14 i det nye bevilgningsreglementet.

5. Ikrafttredelse

Bestemmelsene i dette rundskrivet trer i kraft fra 1. januar 2006. Samtidig oppheves Finansdepartementets rundskriv 11. april 2003 nr. 513 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet (R-4/2003).

5. des. Nr. 1413 2005

Forskrift om regulering av fisket etter reker i NAFO-området i 2006.

Fatsatt av Fiskeridirektoratet 5. desember 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 9 og § 45 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 12. desember 2005.

§ 1. Virkeområde

Denne forskriften gjelder for fiske i internasjonalt farvann i området nord for 35° N og vest for en linje trukket langs meridianen 42° V til posisjon 59° N 42° V og derfra langs meridianen 44° V til Grønlands kyst (NAFO-området).

Forskriftens § 7 gjelder også i området vest av 37° V.

Med underområder (divisions) menes de inndelinger av NAFO-området som hver er beskrevet med et tall fra 1–6 med tillegg av en eller flere bokstaver (eks. 3M eller 3NO).

§ 2. Generelt forbud

Det er forbudt for norske fartøy å fiske og lande reker i NAFO-området i 2006.

§ 3. Fiske i underområde 3L

Uten hinder av forbudet i § 2 kan to norske fartøy fiske 245 tonn reker i underområde 3L.

Adgangen til å delta tilfaller de to fartøyene som først melder seg aktiv i underområde 3L. Hvert fartøy gis en fartøykvote på 122,5 tonn.

Fisket i underområde 3L kan kun utøves av ett fartøy om gangen.

Fartøy som fisker i underområde 3L skal daglig sende melding til Fiskeridirektoratet om fangstkvantum spesifisert på fiskearter.

Det er forbudt å fiske i underområde 3L i periodene fra 1. april til 30. juni og fra 15. september til 30. november.

§ 4. Fiske i underområde 3M

Uten hinder av forbudet i § 2 kan 32 norske fartøy fiske reker i totalt 1.985 fiskedøgn i underområde 3M. Med antall fiskedøgn menes antall døgn i underområde 3M inklusive dato for ankomst- og utgangsmelding.

I perioden fra 1. juni til 31. desember er det forbudt å fiske reker i et område innenfor underområde 3M, avgrenset av rette linjer mellom følgende posisjoner:

1. Nord 47° 55'0 Vest 45° 00'0
2. Nord 47° 30'0 Vest 44° 15'0
3. Nord 46° 55'0 Vest 44° 15'0
4. Nord 46° 35'0 Vest 44° 30'0
5. Nord 46° 35'0 Vest 45° 40'0
6. Nord 47° 30'0 Vest 45° 40'0
7. Nord 47° 55'0 Vest 45° 00'0

Maksimalt 15 fartøy kan delta i fisket i underområde 3M samtidig.

§ 5. Påmelding og tillatelse

For å kunne delta i fisket må fartøyene sende skriftlig melding til Fiskeridirektoratet.

Fiskeridirektoratet notifiserer fartøyene fortløpende etter hvert som de ønsker å starte fisket inntil det er notifisert 32 fartøy.

Ingen fartøy kan delta uten tillatelse fra Fiskeridirektoratet.

§ 6. Observatør

Deltakende fartøy må ha om bord observatør godkjent av Fiskeridirektoratet.

Fartøyene kan pålegges å gå til land for å hente observatør.

Fartøyene plikter å dekke alle kostnader ved å ha observatør om bord, herunder utgifter til lønn, transport for observatører og renter ved for sen betaling. Fiskeridirektoratet kan ved manglende betaling nekte fartøyet videre deltakelse i fisket. Før fisket kan starte i 2006 må fartøyet ha betalt alle kostnader ved å ha observatør om bord i 2005, herunder utgifter til lønn, transport for observatører og renter ved for sen betaling.

§ 7. Stopp i fisket

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når det totalt er fisket 245 tonn reker i underområde 3L.

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når det totalt er fisket i 1.985 fiskedøgn i underområde 3M.

§ 8. NAFO-reguleringer

Deltakende fartøy skal følge regler fastsatt i eller i medhold av Konvensjonen om fiske i NAFO-området.

§ 9. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften, straffes i henhold til lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53 eller lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 10. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2006 og gjelder til og med 31. desember 2006.

9. des. Nr. 1414 2005

Ikrafttredelse av lov 10. juni 2005 nr. 41 om forsikringsformidling.

Fastsatt ved kgl.res. 9. desember 2005 med hjemmel i lov 10. juni 2005 nr. 41 om forsikringsformidling § 10–1. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 12. desember 2005.

1. Lov 10. juni 2005 nr. 41 om forsikringsformidling trer i kraft 1. januar 2006.
2. Med «departementet» i lovvedtaket § 4–4, § 5–4, § 7–1, § 8–2, § 9–1 og § 10–2 menes Finansdepartementet.

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2005-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
1998	9	570	Forskrift nr. 460	3
1998	16	1187	Forskrift nr. 865	6
2001	9	1216	Forskrift nr. 757	11
2002	13	1602	Forskrift nr. 1094	11
2003	1	162	Forskrift nr. 5	6
2003	18	2876	Forskrift nr. 1606	3
2004	14	2032	Lov nr. 75	3
2004	14	2166	Forskrift nr. 1473	3
2004	14	2248	Forskrift nr. 1555	3
2004	14	2267	Forskrift nr. 1558	3
2004	15	2321	Lov nr. 101	3
2004	15	2406	Forskrift nr. 1674	3
2004	15	2410	Forskrift nr. 1683	2
2004	16	2475	Forskrift nr. 1745	3
2004	17	2591	Forskrift nr. 1814	10
2004	17	2599	Forskrift nr. 1820	5
2004	17	2601	Forskrift nr. 1820	1
2005	1	66	Forskrift nr. 1878	5
2005	2	169	Forskrift nr. 52	3
2005	2	249	Vedtak nr. 115	3
2005	2	288	Forskrift nr. 138	3
2005	3	369	Forskrift nr. 186	6
2005	4	543	Forskrift nr. 263	6
2005	4	548	Forskrift nr. 314	6
2005	6	801	Forskrift nr. 348	10
2005	7	927	Lov nr. 34	11
2005	8	1120	Lov nr. 62	10
2005	8	1184	Lov nr. 74	11
2005	9	1424	Forskrift nr. 673	10
2005	9	1442, 1443 og 1444	Forskrift nr. 682	10
2005	9	1442	Forskrift nr. 682	11
2005			Forskrift nr. 1096	12
2005	11	1715	Forskrift nr. 891	13
2005	12	1876, 1877 og 1880	Forskrift nr. 1085	13

B-blad

Returadresse:

Lovdata
Postboks 2016, Vika
N-0125 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd I Lover og sentrale forskrifter
Avd II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og politidepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjørings skjema til Lovdata:

Med E-post: ltavd1@lovdata.no for avdeling I
ltavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted (www.lovdata.no).

Med post: Norsk Lovtidend
Postboks 2016, Vika
0125 Oslo

Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted.

		Norge	Norden	Verden
Abonnement for 2006 koster	Avd I	kr 1140	kr 1700	kr 2360
	Avd. I og II	kr 1430	kr 2470	kr 3480

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas nettsted – www.lovdata.no
- også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.
På samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 2016, Vika
0125 Oslo

Tlf. 23 11 83 00
Fax 23 11 83 01
E-post: lovtid@lovdata.no